

ZALA VÁRMEGYE

SZÍVE-JAVA

ÉRTÉKEK, SZÉPSÉGEK ÉS ÉLMÉNYEK
TELEPÜLÉSEINKRŐL

ZALA VÁRMEGYE
SZÍVE-JAVA

A kiadvány létrejöttéért köszönet illeti a benne szereplő települések polgármestereit, akik fontosnak érezték, hogy készüljön egy képes-szöveges kordokumentum-gyűjtemény.

Köszönet a Zala Megyei Közgyűlés elnökének, Dr. Pál Attilának az előkészítő munkában nyújtott támogatásért.

*Sári Andrea
szerző-szerkesztő*

ZALA VÁRMEGYE SZÍVE-JAVA

ZALA VÁRMEGYE

SZÍVE-JAVA

ÉRTÉKEK, SZÉPSÉGEK ÉS ÉLMÉNYEK
TELEPÜLÉSEINKRŐL

SZERKESZTETTE:
SÁRI ANDREA

ZALA VÁRMEGYE SZÍVE-JAVA

KEDVES OLVASÓ!

Dr. Pál Attila
elnök
Zala Megyei Önkormányzat

A kereső a találásnak, a kopogtató a megnyílásnak örül itt – hirdette a megyénk első központjában emelt egykori Zalavári apátsági templom kapujának felirata. Szeretettel hívjuk és várjuk a Zala megye iránt érdeklődőket, hogy vadregényes természeti és vízi világunkkal, a régmúlt idők dicsőségét hirdető történelmi értékeinkkel elvarázsoljuk a látogatókat.

E festői dombvidék zöldellő erdei pihenést, horgászvizei és nemes vadállománya ki-kapcsolódást, múzeumi és műemlékei a felfedezés örömét, tavai és fürdői felüdülést és gyógyulást, sokszínű rendezvényei, finom borai és étkai pedig felejthetetlen élményt nyújtanak az itt élőknek és az ide látogatóknak egyaránt.

Büszkék lehetünk a Kis-Balaton csodálatos madárvilágára, a Festetics-kastélyra és pompás kiállításaira, Európa legnagyobb természetes gyógyvízű tava Hévízen, az ország első falumúzeumára Zalaegerszegen.

Termálvizekben bővelkedő megyénkben páratlan élményt és változatos szolgáltatásokat kínálnak gyógy-, termál- és élményfürdőink Zalakaroson, Kehidakustányban, Zalaegerszegen és Lentiben.

A kiadvány képei ugyan statikus pillanatokat örökítenek meg, de mögöttük ott vannak az egymásért, településükért tenni kész emberek és alkotó közösségek, a múlt emlékeit féltve őrző gondoskodás, a jövőnket megalapozó hagyományaink tisztelete. Ott vannak az épületeket és tájakat emelő és gondozó dolgozó kezek, a jövőbe mutató fejlesztéseket lehetővé tevő innováció, a földhöz, állataihoz ragaszkodó gazdálkodó vagy a városi polgár.

Kedves látogatóinknak hasznos és izgalmas virtuális utazást kívánunk e kiadvány lapjain és reméljük, hamarosan személyesen is felkeresik megyénket és színvonalas élményekkel gazdagodva adják tovább jóhírünket.

DEAR READER!

“The seeker is here for the finding and the knocker for the door to open” - stated the inscription on the gate of the former Zalavár Abbey Church, the first church to be built in the centre of our county. We invite and welcome all people interested in Zala County to enjoy our wild natural and aquatic world and our historical values that show the glory of times gone by.

This picturesque hilly region offers countless recreation opportunities for residents and tourists alike: green forests, fishing waters, a magnificent stock of game, museums and monuments for exploration, lakes and spas for relaxation and healing, fine wines and food, and a wide range of events.

We can be proud of the wonderful avifauna of Lake Kis-Balaton, the Festetics Castle and its magnificent exhibitions, Europe's largest natural medicinal lake in Hévíz, and the country's first village museum in Zalaegerszeg.

Our county is rich in thermal waters and offers a unique experience and a variety of services in the spas and thermal and adventure baths in Zalakaros, Kehidakustány, Zalaegerszeg and Lenti.

The pictures in our publication can only present static moments, but behind these images there are real people and creative communities ready to work for each other and their communities in the spirit of a caring attitude for the memories of the past and respect for the traditions that provide a good foundation for our future. You can see the hard-working hands that raise and care for buildings and landscapes, the innovation that enables future-oriented development, the farmer who holds on to his land and livestock, as well as the urban residents.

We wish our dear visitors a useful and exciting virtual journey through the pages of this publication and I am looking forward to see you soon visiting our county in person and - after gaining a lot of memorable experience - spreading our good reputation throughout the world.

Dr. Attila Pál

President

Zala County General Assembly

ELŐSZÓ

Szerkesztői gondolatok...

Egy sokszínű, ezer természeti és ember alkotta értékkel rendelkező megye településeinek csokrát tartja kezében a Kedves Olvasó.

Zala Vármegye megye Szíve-Javát, olyan varázslatos városokat, községeket – a kisebbektől a nagyobbakig – jelenít meg ez az album, melyek történelmi gyökerekkel, gazdag látnivalóval, és a hamisítatlan magyar vendégszeretettel várják mindazokat, akik szeretnék megismerni őket.

A kötet létrejöttét az a gondolat vezette, hogy az elmúlt 10-15 évben sokat fejlődtek, épültek, változtak a települések. A kor, a jelen alkotó embere most rakja oda keze nyomát a helyre, ahol él, ezt pedig érdemes megörökíteni, és dacolva a változó világ trendjével: papíron, nyomtatott, maradandó formában.

85 település kapott helyet ebben a magyar-angol nyelvű ismertetővel és fotókkal tarkított kiadványban.

Velük találkozhat az olvasó 3-3 oldalon, kordokumentum jelleggel. Minden településről, a saját maga által megfogalmazott ismertető olvas-

ható, – ki, hogyan értelmezte és szerette volna megmutatni magát – ezért a kötet nem egysíkú és nincs benne a stílust, a mondanivalót illető uniformizáltság.

2022 lenyomata, de értékét talán nem is a jelen, hanem a jövő adja majd.

Kívánom, hogy lapozzák ezt a kiadványt érdeklődéssel, és ragadja el olvasóként Önöket az érzés: Zala Vármegye igazi gyöngyszeme Magyarországnak, ahol találkozik a történelem, a természeti sokszínűség, és olyan kellemes elegyet alkot, amit érdemes egy esszenciává gyúrni és tovább adni.

Sári Andrea
szerkesztő

FOREWORD

Dear Reader, what we are about to present you is a collection of villages in a diverse county that offers thousands of natural and man-made wonders.

This album presents the very best of Zala County: charming towns and villages both small and large, with historical roots, rich sights and genuine Hungarian hospitality, waiting for those who are eager to discover them.

The inspiration behind this book was the idea that villages have undergone significant development, growth and change in the last 10-15 years. It is in this day and age that the creative minds of our time are leaving their mark on the place where they live. This mark is worth preserving, and – defying the trend of a changing world – preserving it on paper, in print, in a permanent form.

85 towns and villages have requested to be included in this publication, which contains photos and a Hungarian-English guide.

A representation of the times we live in, this album dedicates 3 pages to each of them. Each village was asked to write its own introduction. These

introductions reflect how the villages see and want to present themselves, so the book is never one-dimensional and has no uniformity of style or message.

The book is representative of the year 2022, but its value lies not so much in the present as in the future.

I hope that you will read this publication with interest, and the book will convey the message that Zala is a real gem of a county in Hungary, where history and natural diversity meet and form a pleasant blend, the essence of which is worth capturing and sharing.

Andrea Sári
editor

TELEPÜLÉSEK

ALIBÁNFA

Alibánfa a Zalai-dombság északi vidékén, a megyeszékhelytől, Zalaegerszegtől 10 kilométerre fekvő község, melyet Zalaszentiván és Pethőhenye határol. Tömegközlekedéssel (távolsági autóbusz, vasút) valamint kerékpárral is egyszerűen és biztonságosan megközelíthető a városból illetve a környező településekről.

Történelmet tekintve kettős település: az 1870-es években Lukafával egyesült. Neve törökösen hangzik, ám francia személynévből származik (Olivánt). Olywanchfalwa néven jegyzik egy 1414-es keltezésű iratban. Az elnevezés a birtokosra utalhat. Középkori és későbbi birtokosa a Kávássy, a Nádasdy, Sythkey és a Chernel család. A két falu a török időkben el-elnéptelenedett, majdhogynem teljesen elpusztult. Újra települése a 18. század folyamán kezdődött meg a korábbi birtokosok és a lakosság utódai által. Alibánfa egyháza Nemesapáti filiája volt.

Az egyesített település folyamatos fejlődése napjainkban is tart. A településvezetés, s az itt élő lakosság a lehetőségek szerint igyekszik a még rendezettebb utcaképek, központi terrek, a hasznos és értékes közösségi programok kialakítására.

Az elmúlt években – jórészt pályázati lehetőségeknek köszönhetően és a gyermekes családok örömeire – sor került egy korszerű és modern játszótér átadására, a település arculatához igazodva a templom, valamint a temetőkerítés felújítására, urnafal létesítésére, a mellékutcák aszfaltozására, a járdák felújítására, a faluház épületének külső rekonstrukciójára.

A települést vonzóvá teszik az itt élő lakosság, valamint az újonnan betelepültek számára kedvező földrajzi adottságai: a községet körülölelő táj flórája és faunája, a megyeszékhelyhez, Zalaegerszeghez, valamint a fürdőhelyekhez való közelsége, fejlett infrastruktúrája, biztonságos, barátságos, befogadó közege. Alibánfa alkalmas és érdemes a Zala-völgyi falusi turizmus fejlesztésére. Különleges adottság a folyó menti térség, a jellemző védett természeti értékek számító növényekkel, köztük a mocsári kockásliliommal. Az épített örökség része néhány régi épület, illetve az 1757-től két évtizeden át épített római katolikus templom, amely az ezernyolcszázad évek elején ugyan majdnem elpusztult, ám 1854-ben újjáépítették. Az épület klasszicista stílusú, belső terében Szent Györgyöt és Alexandriai Szent Katalint ábrázoló freskók, illetve barokk gyertyatartók találhatók. A műemlék templom mellett figyelemre érdemes az állandó helytörténeti kiállítás. Aktív közösségi és kulturális élet is jellemzi Alibánfát, s mindezt helyi közösségi színterek segítik: faluház, könyvtár, konferencia terem, sportpálya, nyaranta pedig kültéri rendezvénysátor. Saját dalkörrel (Lila Akác Dalkör) illetve amatőr színjátszó csoporttal (Alibánfai Ripacsok Társulata) is büszkélkedhet a település. Ezen kívül aktív labdarúgó élet működik a helyi sportklub vezetésével, a falu lakóinak nyugalmaról pedig a polgárőr egyesület gondoskodik. A község jelentős éves kulturális és közösségi rendezvényei: augusztusi falunap, szeptemberi szüreti mustra, illetve ugyancsak szeptemberben a község Kisboldogasszony-napi búcsúja. Ezen felül számtalan alkalom kínálkozik a családoknak, hogy hasznosan, kellemesen töltsék el a szabadidőt itt Alibánfán: gyermeknap és családi majális, karácsonyi és húsvéti játszóház, ünnepségek. A rendezvényekre a szomszéd településekről, megyeszékhelyről is érkeznek látogatók.

Mindezek azt mutatják, hogy jó itt élni, jó egy olyan közösséghez tartozni, mint Alibánfa.

A település polgármestere: Blaskovics László

Alibánfa is a village located in the northern region of the Zala Hills, 10 kilometres from the county seat, Zalaegerszeg, bordered by Zalaszentiván and Pethőhenye. It can be reached easily and safely from the city and the surrounding settlements by public transport (coach, train) and by bicycle.

It is a dual settlement in terms of its history: it merged with Lukafa in the 1870s. Its name sounds Turkish but it comes from a French personal name (Olivánt). It is recorded as Olywanchfalwa in a document dated 1414. The name may refer to the owner. Its medieval and later owners were the Kávássy, Nádasdy, Sythkey and Chernel families. The two villages were depopulated and almost completely destroyed during the Turkish era. Its resettlement began in the course of the 18th century by the former owners and the descendants of the population. The church of Alibánfa was a branch of Nemesapáti.

The continuous development of the united settlement continues even today. The settlement's administration and the local residents try to create even tidier streetscapes, central spaces as well as useful and valuable community events as much as possible. In recent years a modern playground was handed over, the church and the cemetery fence were renovated in line with the settlement's image, an urn wall was erected, the side streets were asphalted, the sidewalks were renovated and the exterior of the village hall building was reconstructed largely from tender funds to the delight of families with children.

Geographical features: the village is made attractive for the new settlers by the local population and the favourable geographical features: the flora and fauna of the landscape surrounding the village, its proximity to the county seat, Zalaegerszeg, and to the spas, its advanced infrastructure as well as its safe, friendly and welcoming environment. Alibánfa is suitable and worthwhile for developing rural tourism in the Zala Valley. A special feature is the area along the river with its typical protected plants with natural value like the checkered lily. The built heritage includes some old buildings and the Roman Catholic church built over two decades from 1757, which was almost destroyed in the early 1800s, but was rebuilt in 1854. The building has a Classicist style, its interior features frescoes depicting St. George and St. Catherine of Alexandria as well as Baroque candlesticks. In addition to the historic church, it is worth noting the permanent local history exhibition located in the municipality building as well as the library's information and community space, which is open to the public twice a week. In addition, Alibánfa has an active community and cultural life, and all this is supported by local community spaces: village hall, library, conference hall, sports field and an outdoor event tent in the summer. The settlement can also boast its own song circle (*Lila Akác Song Circle*) and an amateur theatre group (*Alibánfai Ripacsok Társulata*). In addition, there is an active football life under the leadership of the local sports club, and the peace of the residents is ensured by the village's civil guard association. The village's significant annual cultural and community events are the village day in August, the harvest parade in September and the village's farewell festival on the day of the Nativity of Mary. In addition, Alibánfa offers countless opportunities for families to spend their free time usefully and pleasantly here: children's day and family May Day, Christmas and Easter playhouse and celebrations. Its varied and colourful cultural programmes not only satisfy the needs of the generations living here, but also attract visitors from neighbouring settlements and from the county seat. All this shows that it is good to live here and it is good to belong to a community like Alibánfa.

The mayor of the settlement: László Blaskovics

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Templom oltár; Ünnepek; Római katolikus templom; Faluház; Önkormányzat épülete; Alibánfa LSC; Központ; Közösségi élet; Szüret; Helytörténeti kiállítás; Lila Akác Dalkör

ALIBÁNFA

ALIBĂNFA

ALSÓNEMESAPÁTI

Alsónemesapáti a Szévíz észak-déli völgyében hosszan terül el, egy kilométerre a 76-os jelzésű úttól, Zalaegerszegtől 7 km-re. 690 lelket számláló település. A települést a Szombathelyt Nagykanizsával összekötő vasútvonal érinti, a megyeszékhely autóbusszal, gépkocsival 5-10 perc alatt elérhető.

Az alsónemesapátiak egyszer már saját történelmet építettek szorgalmukkal, törekvéseikkel, mikor a Szent László okiratában említett Nemesapáti határából 1927-ben kivált a község.

Az apáti emberek összefogását, hitét hirdeti az 1989-ben avatott Magyarok Nagyasszonya római katolikus templom, amihez kétézer munkájukkal, anyagi támogatásukkal is hozzájárultak.

Óvoda, iskola, közösségi ház, könyvtár, játszótér, sportpálya, a Bodza-tanya és programjai, teljes közműhálózat biztosítja a komfortérzést, várja az ide költözőket. Orvosi rendelő, posta, szolgáltató helyiség és élelmiszerbolt is működik a településen. Civil önkéntesek segítségével évről évre virágosabbak, szebbek a terek. Családok, baráti társaságok kedvelt szabadidős helye a kibővített Kossuth utcai szabadidőpark a kültéri konyhával, kemencével, kultúr-pajtával. Az itt található Bodza-tanya évente megrendezett fűvésznapijára még a környező megyékből is csapatosan látogatnak. A gyógynövényeket gyűjtőket vagy kirándulni vágyókat a Csicskenye, a Szeder és a Bodza túraútvonalakkal várják. Egyre többen látogatják a helyi közösségi tér és könyvtár, a civil szervezetek, intézmények és az önkormányzat szervezte programokat és rendezvényeket a hagyományörzést felelevenítő varró- és hímzőszakörököt, testmozgással kapcsolatos kikapcsolódásra alkalmas programokat.

Az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően több közintézmény és épület is megújult, úgymint az önkormányzat, orvosi rendelő-védőnői szolgálat, közösségi tér, óvoda és iskola, ravatalozó és harangláb. Új buszmegállóhelyek létesültek a Petőfi utcában, és új eszközöket, gépeket szereztek be. A legújabb településérték az 1920-as éveket megidéző tájház.

Az erdők-dombok ölelésében megbúvó település idillje mellett a megyeszékhely, a Balaton és Hévíz közelsége kiváló kikapcsolódási, kirándulási lehetőség az ide látogatóknak.

Kedves Érdeklődő!

Kérjük, látogasson el hozzánk, és győződjön meg személyesen településünk természetes szépségéről és az itt élő emberek kedvességéről, vendégszeretetről!

Szeretettel várjuk Alsónemesapátiba!

A település polgármestere: Pereszteginé Cziráki Katalin

Alsónemesapáti stretches along the north-south valley of Szévíz, one kilometer away from road number 76, 7 km from Zalaegerszeg. It is a settlement of 690 people. The village is served by the railway line connecting Szombathely with Nagykanizsa, the county seat can be reached by bus or car in 5-10 minutes.

The people of Alsónemesapáti once made their own history with their hard work and aspirations, when in 1927 they separated from the outskirts of Nemesapáti, a village mentioned in a charter of Saint László.

The Roman Catholic Church of Our Lady of the Magyars, inaugurated in 1989, promotes the unity and faith of the people of the people of Apáti, to which they also contributed with their manual labor and financial support.

Kindergarten, school, community center, library, playground, sports field, the Bodza farmstead and its programs, a complete utility network ensure the feeling of comfort and await those who move here. There is also a doctor's office, a post office, service premises and a grocery store in the settlement. With the help of civilian volunteers, the public spaces are more flowery and beautiful every year. The expanded leisure park on Kossuth Street with its outdoor kitchen, oven, and culture barn is a popular leisure spot for families and groups of friends. The annual herb day of the Bodza farmstead located here is even visited by groups from the surrounding counties. Those who collect medicinal herbs or those who want to go on a hike are welcomed by the Csicskenye, Szeder and Bodza hiking trails. More and more people are visiting the programs and events organized by the local public space and library, civil organizations, institutions and the local government. The sewing and embroidery classes that revive tradition, and the programs that provide opportunities for physical exercise.

Thanks to the developments of recent years, several public institutions and buildings have also been renewed, such as the municipality building, doctor's office-nursing service, community square, kindergarten and school, funeral home and belfry. New bus stops were established in Petőfi Street, and new tools and machines were acquired. The latest settlement value is the country house evoking the 1920s.

In addition to the idyll of the settlement nestled in the embrace of forests and hills, the county seat, the proximity of Lake Balaton and Hévíz are excellent opportunities for recreation and excursions for visitors here.

Dear Inquirer!

Please visit us and see for yourself the natural beauty of our settlement and the kindness and hospitality of the people who live here!

We look forward to seeing you to Alsónemesapáti!

The mayor of the settlement: Katalin Pereszteginé Cziráki

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Harangláb; Magyarok Nagyasszonya római katolikus templom; Önkormányzat épülete; Óvoda és iskola épülete; Kultúrház; Tájház; Virágzik a bodza; Bodza tanya épülete; Kültéri konyha és kemence; Szabadidőpark; Gyógynövény turistaútvonalak térképe; Kultúr pajta

ALSÓNEMESAPÁTI

ALSÓNEMESAPÁTI

ALSÓPÁHOK

Alsópáhok a Nyugat-Balaton Régió egyik gyöngyszeme, amely szerencsés földrajzi fekvésének köszönhetően turisztikai vonzeróval bír, hiszen a gyógytaváról világhírű Hévíz csupán két, Keszthely, a Balaton fővárosa pedig mindössze hat kilométerre található a Zala megyei községtől. Alsópáhokot az elmúlt évek, évtizedek alatti beruházások a nyugat-európai falvak színvonalára emelték, ezért a két szomszédos városba látogató vendégek egy része itt száll meg. A község a Kolping Hotel, Magyarország első és legnépszerűbb családbarát szállodája miatt is népszerű turisztikai célpont.

A település története régmúlra nyúlik vissza. Régészeti leletek bizonyítják azt, hogy évezredekkel ezelőtt is lakott hely volt, bár első írásos említése egy 1259-ben kelt adománylevélben lelhető fel, „Paah” néven. A község elnevezése feltehetően a „páhol” igéből származik. A helytörténet képi feldolgozásának kiválósága Alsópáhok másik híres szülőtte, Olasz Ferenc fotográfus, filmrendező, aki első képein az 1960-as évekből származik, templomát, út menti keresztjeit, régi parasztházait, idős embereit örökítette meg. Alsópáhok tiszteli a múltját, hiszen a „páh” kifejezéshez való kötődés nemcsak a község vezetőinek és lakóinak lelkületén érezhető, de szemmel láthatóan is megmutatkozik a településen. Az önkormányzat ugyanis egységes arculati megjelenéssel látta el felújított közintézményeit az elmúlt néhány évben. Az iskola, az óvoda, a bölcsőde, a polgármesteri hivatal és az orvosi rendelő feliratok alatt Alsópáhok neve is szerepel, mégpedig a „páh” szótag intézmények szerinti más-más színnel való kiemelésével.

A település épített környezetére is büszke lehet. A Szent Kereszt felmagasztalása barokk temploma 1777-78 között épült. A nemesboldogasszonyfai településrész Magyarok Nagyasszonya kápolnája 1936-ból való. A községet átszelő úton található Szent Flórián, a tűzoltók védőszentjének szobra. A hősök tiszteletét jelzi az 1848-as forradalom alsópáhoki résztvevőinek márványtáblája az általános iskola falán, az első és második világháború áldozatainak emlékműve a templom mellett, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc hatvanadik évfordulójára felállított emlékmű a művelődési ház előtt.

Alsópáhokot a lakókörnyezet iránti nagyfokú igényesség jellemzi; parkosított és virágosított utcák, közterek árulkodnak erről. A Szent Flórián szigete a padokkal, a játszótérrel, a falu másik végén található Csali-park a kiülőkkel, a faragott fészülettel, internetes információs ponttal közkedvelt közösségi terek. Olyan helyek, ahol egy kiadós séta után szívesen időzhetnek a turisták is. Kerékpárra is pattanhatnak. A nyugat-balatoni régió kerékpáros úthálózatához csatlakozó bicikliúton elsőként a szomszédos Hévízt érhetik el. A falu szálláshellyel is rendelkezik a sportcentrumban, amely sport- és közösségi célú épületeivel, öntözőrendszerrel ellátott sportpályával kitűnik a többi közül. A művelődési ház színvonalas kulturális rendezvények egész sorát kínálja. A Nefelejcs Nyugdijas Klub, a Bodzavirág Népdalkör, az Allegrezza Kamarakórus igényes kulturális események házigazdái. A Páhoki Kapo(l)cs Alkotóház kézművesek és művészek vezetésével zajló foglalkozások által a hagyományok átadásának és a kreativitás kibontakoztatásának a színtere. A több mint 750 éves múltra visszatekintő község esztétikus környezetével, sokrétű szolgáltatásaival, a turisták számára is elérhető változatos programjaival mutatja meg arcát a jelenben, nemkülönben vendégszeretettel. Az ide látogatók egy modern, de hagyományait őrző, természetes környezetét védő faluban pihenhetnek meg.

Az önkormányzat fejlesztéseiben is ez az irányadó szempont, hiszen Alsópáhok ennek köszönheti egyedi turisztikai vonzerejét.

A település polgármestere 2006 óta Czigány Sándor.

Alsópáhok is one of the gems of the West-Balaton Region, which thanks to its fortunate geographical location has a tourist attraction, as Hévíz, world-famous for its spa is only two kilometers away, and Keszthely, the capital of Balaton, is six kilometers from this village in Zala County. Alsópáhok has been raised to the standard of Western European villages by the investments of recent years and decades, which is why some of the guests visiting the two neighboring towns stay here. The village is also a popular tourist destination because of Kolping Hotel, Hungary's first and most popular family-friendly hotel. The history of the settlement goes back a long time. Archaeological findings prove that it was inhabited thousands of years ago, although its first written mention can be found in a donation letter dated 1259 under the name 'Paah'. The name of the village presumably comes from the verb 'páhol'. A famous native of Alsópáhok, photographer and film director Ferenc Olasz, excels in the pictorial processing of local history. In his first pictures in the 1960s, he captured the village, its church, roadside crosses, old farmhouses, and elderly people. Alsópáhok respects its past, as the attachment to the term 'páh' can be felt not only in the spirit of the leaders and residents of the village, but also in the settlement. In fact, the municipality has provided its renovated public institutions with a uniform image in the past few years. The name of Alsópáhok is also mentioned under the signs of the school, the kindergarten, the nursery school, the mayor's office and the doctor's office, with the syllable 'páh' highlighted in a different color according to the institutions. The settlement can also be proud of its built environment. The Baroque Church of the Exaltation of the Holy Cross was built between 1777-78. The chapel of Our Lady of Magyars in the Nemesboldogasszonyfa neighborhood is from 1936. The statue of St. Florian, the patron saint of firefighters, is located on the road crossing the village, erected by the local volunteer firefighters. Honoring the heroes is indicated by the marble plaque of the participants of the 1848 revolution in Alsópáhok on the wall of the primary school, the memorial to the victims of the First and Second World Wars next to the church, and the memorial erected for the sixtieth anniversary of the 1956 revolution and freedom fight in front of the cultural center. The houses of Alsópáhok are characterized by a high degree of quality of the living environment; landscaped and flowered streets and public spaces testify to this. The island of Saint Florian with benches, the playground, the Csali park at the other end of the village with the seats, the carved crucifix, and the information point with internet access are popular public spaces. These are places where tourists can also linger after a long walk. They can also hop on a bike. The first place they can reach on the bike path that connects to the bike path network of the Western Balaton region is neighboring Hévíz. The village also has accommodation in the sports center, which stands out from the rest with its sports and community buildings and a sports field with an irrigation system. The cultural center offers a whole series of high-quality cultural events. The Nefelejcs Retirement Club, the Bodzavirág Folk Choir, and the Allegrezza Chamber Choir are the hosts of high-quality cultural events. The Páhoki Kapo(l)cs Alkotóház is the scene of the passing on of traditions and the unfolding of creativity through workshops led by craftsmen and artists. The village, which looks back on more than 750 years of history, shows its face in the present with its aesthetic environment, its diverse services and programs available to tourists, not to mention its hospitality. Visitors can relax in a modern village that preserves its traditions and protects its natural environment. This is also the guiding aspect in the developments of the municipality, as Alsópáhok owes its unique tourist attraction to this.

Sándor Czigány has been the mayor of the settlement since 2006.

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Alsópáhok látkép; Római katolikus templom; Községi terek; Kolping Hotel

ALSÓPÁHOK

ALSÓPÁHOK

ALSÓSZENTERZSÉBET

Az apró falucska az erdővel övezett magyar-szlovén közelében, a Kerka folyó mellett fekszik, a Csesztreg és Bajánsenye között húzódó 7416-os úttól két kilométerre. Járművel csak ebből az irányból, illetve Felsőszenterzsébet felől közelíthető meg. A 20 kilométerre fekvő Lentivel autóbuszjárat köti össze.

A falu nevét említő legrégebbi fennmaradt írás 1334-ből való, mely „possessio Schentelsebet” formában említi. E név, amely többszöri átalakulás után a 18. századra "Belső-Szent-Eőrsébeth"-re változott, egykori temploma védőszentjének emlékét őrzi.

A települést 1334-ben Csesztreggel és Hétkutassal (Kerkakutas) együtt István fia Miklós mester ősi és adományos birtokaként említik. Később a Bánffyak birtokába jutott, majd 1644-től Nádasdy Ferenc birtokolta. Ezt követően koronabirtok, 1690-1945-ig pedig az Eszterházy család tulajdonába került. 1524-ben Bánffy Jánosnak ezen a birtokán 13 jobbágy és 4 szellér élt. A reformáció elterjedésével az itt élők többsége a protestáns vallást gyakorolta.

A 16-17. században végig lakott hely volt, bár lakossága az adóösszeírások szerint erősen ingadozott, többször Márokfölddel írták össze. A török időkben lecsökkent lakosság számát a hercegi telepítési program tudatosan növelte. A 18-19. században a falu lakossága magyar anyanyelvű, zömében református vallású volt. Iskola és templom azonban nem volt a településen. 1715-ben már 10 család lakott itt. 1801-ben a Kerka patakon kétköves parasztmalmot említenek. 1828-ban a falu 22 házból állt, 192 fő lakossal.

Az I. világháború után a jugoszláv-magyar határ mellé került, így mezőgazdasági terményeinek korábbi felvevő piacaik beszűkültek, melynek következtében megindult a falu elnéptelenedése.

A falu 1871-ig a lövői, később az alsólendvai, 1941-től a lenti járáshoz, 1950-ig pedig a csesztregi körjegyzőséghez tartozott, majd közös tanácsú társközség. Napjainkban újra Csesztregen intézik a falu ügyeit.

Alsószenterzsébet 1951-ben kapott villamos áramot, 1953-ban telefont, tömegközlekedés pedig 1954 óta érinti a települést. 1959-ben iskolája is épült, de 1962 óta annak csak az alsó tagozata működik. A lakosság szám az utóbbi időben nagyon lecsökkent, a népesség elöregedett.

Alsószenterzsébet lakóinak többsége kezdetektől fogva mezőgazdaságból él. Főleg rozstot és búzát termeltek, amelyet Grazban, Sopronban, illetve a stájerországi Radkersburgban adtak el, egyéb terményt csak saját szükségletre vetettek. Ma is több család foglalkozik növénytermesztéssel és állattenyésztéssel, de kisebb mértékben, mint évszázadokkal ezelőtt. A legjelentősebb termelés egy 12 hektáros almáskertben folyik, amelyet a holland kormány támogatásával, valamint a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány közreműködésével hoztak létre.

A falu zegzugos utcáiban több hajlított és három oldalról kerített épület látható. A legrégebbiek eredetileg fából készültek, keresztváges boronafalúak, zsúptetősek, füstkonyhásak voltak, melyeket később kéményesre alakítottak át.

A zalaegerszegi Göcseji Falumúzeum sok értékes néprajzi tárgyat, köztük egy vesszőből font régi pajtakaput és egy 1790-es évszámot viselő szépen festett tulipános ládát őriz a faluból. A faluközpontban lévő harangláb 1923-ban készült.

A település polgármestere: Horváth László

The tiny village is located near the wooded Hungarian-Slovenian border on the Kerka river, two kilometres from road 7416 between Csesztreg and Bajánsenye. By vehicle, it can only be accessed from this direction or from Felsőszenterzsébet. It is connected to Lenti, 20 km away, by a bus service.

The oldest surviving document mentioning the name of the village dates back to 1334, and mentions it in the form "possessio Schentelsebet". This name, which, after several transformations, was changed to "Belső-Szent-Eőrsébeth" by the 18th century, commemorates the patron saint of its former church. The settlement is mentioned in 1334 as the ancestral and endowed estate of István's son Master Miklós, together with Csesztreg and Hétkutas (Kerkakutas). Later it came into the possession of the Bánffys, and from 1644 it was owned by Ferenc Nádasdy. Afterwards, it became a crown estate, and from 1690 to 1945 it belonged to the Eszterházy family. In 1524, János Bánffy had 13 serfs and 4 farmhands living on this estate. With the spread of the Reformation, the majority of the inhabitants practised the Protestant religion. It was inhabited throughout the 16th and 17th centuries, although, according to the tax censuses, its population fluctuated greatly, and was several times listed together with that of Márokföld. The population, which had declined under Turkish rule, was deliberately increased by the prince's settlement programme. In the 18th and 19th centuries, the people of the village spoke Hungarian as their mother tongue and were mostly of the Reformed religion. However, the village had no school or church. In 1715, there were already 10 families living here. In 1801, a two-stone peasant mill on the Kerka stream was mentioned. In 1828 the village consisted of 22 houses with 192 inhabitants.

After the First World War, the village found itself next to the Yugoslav-Hungarian border, so the former markets for its agricultural products became limited, and as a result, the village started to become depopulated. Until 1871, the village belonged to the district of Lövő, later to the district of Alsólendava, from 1941 to the district of Lenti, and until 1950 to the district of Csesztreg, then it became a joint-council municipality. Nowadays, the village's affairs are again managed in Csesztreg.

Alsószenterzsébet received electricity in 1951, telephone in 1953, and public transport has been available since 1954. In 1959 a school was built, but since 1962 only the lower grade has been functioning. The population has recently declined considerably, and the population is ageing. The majority of the inhabitants of Alsószenterzsébet have made their living from agriculture since the very beginning. They mainly grew rye and wheat, which was sold in Graz, Sopron and Radkersburg in Styria, while other crops were grown only for their own needs. Today, several families are still engaged in crop and livestock farming, but on a smaller scale than centuries ago. The most significant production is done in a 12-hectare apple orchard, which was established with support from the Dutch government and the Zala County Enterprise Development Foundation.

The village's winding streets feature a number of L-shaped and U-shaped buildings. The oldest ones were originally built from timber, with saddle-notch, thatched roofs and chimneyless kitchens, to which later chimneys were added.

The Village Museum of Göcsej in Zalaegerszeg has many valuable ethnographic artefacts from the village, including an old barn door made of wicker and a beautifully painted tulip chest bearing the date 1790. The belfry in the village centre dates from 1923.

The mayor of the settlement: László Horváth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

A felvételeken a település értékei, épített és természeti, humán öröksége jelenik meg. Mindaz ami a múlt, és amit a jelenben dolgozó, alkotó helyiek tesznek hozzá településükhöz.

ALSÓSZENTERZSÉBET

ALSÓSZENTERZSÉBET

BAGLAD

Baglad úgy az ország, mint Zala megye délnyugati részén található. Soha nem volt nagy település, zárt vidéken elzárt lakói még a II. világháború után is önfenntartóak voltak.

Baglad települést az 1770-s évekig Baglyad néven emlegetik, de neve valószínűleg a Bogliod személynévből származik, melyről már az 1210-es évekből is van feljegyzés. A kis településről a középkori kevés adat miatt alig maradt fenn írásos dokumentum.

Bagladban legtöbben 1910-ben laktak, 290-en. A világháborúk, az azt követő rendszer tudatos faluleépítése, a vele együtt járó építési tilalom, majd a rendszerváltást követően a városok vonzásának hatására a lakosságszám drasztikusan csökkent. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy ma ez a település egy rendkívül nyugodt, természetközeli, csendes hely, amit egyre többen felfedeznek.

Baglad legnagyobb értéke a tiszta levegő. Elvértve találni olyan portát, ahol az önfenntartó gazdálkodás nyomai még megtalálhatóak, a tulajdonosok szívesen látják az érdeklődőket, a gyerekek nagy élvezettel vetik be magukat a baromfiudvarba. Itt még ösztönös a biogazdálkodás, a föld, a növények és állatok tisztelete.

Nagy büszkeség a falu központjában álló, 1865-ben épült fa Harangláb. Erős tölgyfalapzaton álló, hosszúnyakú, zárt harangházas, szoknyája viszont nyitott. A benne függő harang is 1865-ben készült. Többször felújították, közben bádofedést is kapott, de 2007-ben újra fával fedték, így visszanyerte régi pompáját. Szájhagyomány őrzi, hogy a I világháború után maga a harang a szomszédos Resznekre került, nem akaródzott visszaadni; így Horváth Ferenc a fején hozta vissza, hogy meg ne csendüljön.

A faluért sokat fáradozott országgyűlési képviselőként a XIX. században Molnár Pál, aki elérte, hogy községben iskola épüljön, 1875-ben ez meg is történt. Majdnem 100 évig tanultak itt a gyerekek, ma az épület a Faluház, a kulturális élet központja, a lakók rendelkezésére áll. Az elmúlt években különös gondot fordítottak karbantartására, felújítására. Udvarán felépítették a pajtát, mely egy fedett, szabadtéri színpad, nézőtérrel. Itt található egy kisebb sportpark is, az újkori igényeink kielégítésére.

A falu határában található temetőben nyugszik Molnár Pál, 2002-ben avatták felújított síremlékét. Meg kell említeni a Buchberger sírkertet is, mely dr. Berger Ignác katolikus (igen!) pap és családja temetkezési helye a ma napig.

Az ide látogatók a gyalogos és kerékpáros kirándulásaik során hamar elérik a környék látnivalóit is: a csesztregi tavat, a nemesnépi lovardát, vagy épp a reszneki szabadidő parkot; de Lenti vagy a Szlovéniában található Lendva városai is csak „karnyújtásra” vannak.

Mind a tősgyökeres, mind az új lakók nem titkolt célja, hogy Baglad maradjon olyan, amilyen mindig is volt: nyugodt, természetközeli és vendégszerető.

A település polgármestere: Lóránt Beáta

Baglad is located in the southwestern part of both Zala county and the country. It was never a large settlement, its inhabitants – isolated in a closed countryside – were self-sustaining even after World War II. The settlement of Baglad was mentioned as Baglyad until the 1770s. Its name probably comes from the personal name Bogliod, which was already recorded in the 1210s. Hardly any written documents have survived about the small settlement as little information was available in the Middle Ages.

Most people – 290 residents – lived in Baglad in 1910. The population decreased drastically as a result of the world wars, the conscious downsizing of villages in the system that followed, the construction ban that accompanied it and the attraction of cities after the change of regime. This also contributed to the fact that today this settlement is an extremely calm and quiet place, close to nature, and it is being discovered by more and more people.

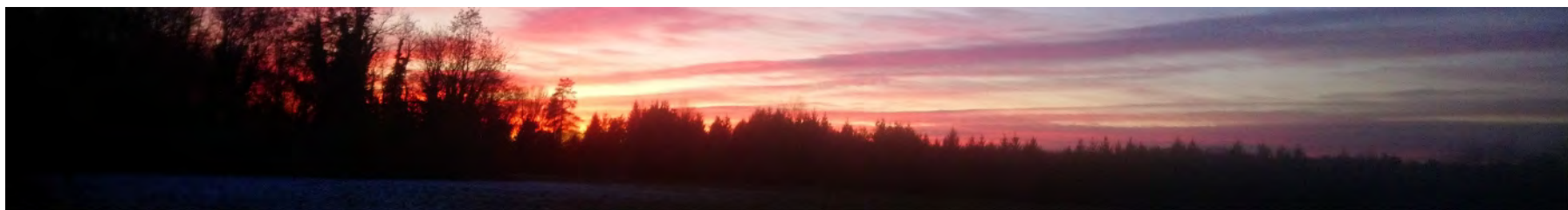
Baglad's greatest asset is its clean air. Rarely though but you can find traces of self-sustaining farming, the owners are happy to welcome visitors and children discover the poultry yard with great pleasure. Here, organic farming and the respect for land, plants and animals is still instinctive. The wooden bell tower in the centre of the village, built in 1865, is a source of great pride. It stands on a strong oak base, has a long neck and a closed bell house, but its skirt is open. The bell hanging in it was also made in 1865. It was renovated several times, whereby it was covered with tin, but in 2007 it was covered with wood again, so it regained its old glory. Oral tradition preserves that after the First World War the bell itself was transferred to the neighbouring Resznek, and they did not want to return it; so Ferenc Horváth brought it back on his head to make sure it did not start ringing.

In the 19th century, Pál Molnár did a lot for the settlement as a member of Parliament, and arranged for a school to be built in the village, which was completed in 1875. Children studied here for almost 100 years, and today the building is available for the residents as the Village Hall and the centre of cultural life. In recent years, special care has been taken for its maintenance and renovation. A barn was built in the courtyard, which is a covered outdoor stage with an auditorium. There is also a small sports park here, meeting our modern needs.

Pál Molnár was buried in the cemetery on the outskirts of the village, his renovated tombstone was inaugurated in 2002. We should also mention the Buchberger graveyard, which is the burial place of the Catholic priest Ignác Berger and his family to this day.

During their hiking and cycling trips, visitors can quickly reach the sights of the area: the Csesztreg lake, the Nemesnép stables or the Resznek leisure park; but the cities of Lenti and Lendva (in Slovenia) are also just "at arm's length". The unhidden goal of both the long-term and new residents is that Baglad should remain what it has always been: calm, close to nature and hospitable.

The mayor of the settlement: Beáta Lóránt

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Naplemente Bagladban; Molnár Pál síremléke a Temetőben; Buchberger Sírkert a Temetőben; Útszéli kereszt (magántulajdonban); Buchberger Sírkert részlet; Harangláb és környéke; Faluház; Felújított öreg ház; Rózsa a Faluháznál; Látkép (Tóth Géza felvétele); Sportpark; Nyaraló Bagladban

BAGLAD

BALATONGYÖRÖK

Ha Balatongyörök neve szóba kerül, elsőre mindenkinek a Szépkilátó jut eszébe, ami nevével ellentétben nem egy „hagyományos” kilátó magas fatoronnyal és megmászni való meredek lépcsősorral, hanem egy természetes magaslat, ahonnan fantasztikus panorama tárul a szemlélő elé. A kilátás lenyűgöző, balra a Tapolcai medence tanúhegyei – a Badacsony, a Szent György-hegy, a Csobánc, a Gulács, a Tóti-hegy, a Haláp, a Somló-hegy, a Kis-Somló és a Ság-hegy – láthatóak. Az egykori vulkanikus tevékenység nyomait őrző hegyek körülölelik az öböl keleti részét.

Eötvös Károly ilyen méltató szavakkal írt az elé táruló csodálatos látványról: „*Megálltam, mintha lábam gyökeret vert volna. Valami önkénytelen kiáltás jött ajakamra. Azután néztem, néztem, mereven néztem. Lelkemet bámulás, gyönyör, ihlet, kimondhatatlan érzés ragadta el. Sohase álmodtam ilyen szépséget. Sohase láttam, sohase hallottam, sohase olvastam ehhez hasonló tüneményt... Az a meszes-györöki fok, ahol engem megállított az ámulat, egykor s talán nemsokára a világ összes mívelt ifjainak s hölgyeinek gyülekezőpontja lesz. Csak fedezzék föl egyszer. Tisztítsátok ki Meszes-Györöknél a Balaton partját, söpörjétek el a parti vízből nádat, követ: ez lesz a Balatonnak legelső fürdőtelepe.*” A jóslat beteljesedett, az 1920-as évekre az álmos, poros kis faluból hamarosan virágzó fürdőközpontjává, széles körben ismert településé vált. Persze nem egyik napról a másikra.

A falu lakói egészen a 19. század közepéig jól megélték a szőlőtermesztésből, boreladásból. Azonban az 1880-as években Magyarországon is felütötte a fejét a filoxeravész, amely elpusztította a szőlők gyökerét, így az addig elsősorban szőlő- és bortermelésből élő vidékek nagy bajba kerültek. A kitörési lehetőséget a turizmus jelentette. A Balaton, mint belföldi turisztikai célpont egyre divatosabbá vált. Az 1861-ben megépült Déli vasút még nem érte el Balatongyörököt, illetve akkori nevén Meszesgyörököt, de az 1903-ban átadott Keszthely-Tapolca szárnyvonal, majd a később Tapolcát Székesfehérvárral összekötő vasúti vonal már jelentős változásokat hozott. A helyiek által villasornak nevezett magaspart lassan benépesült, előszeretettel építettek villákat itt szombathelyi, nagykanizsai és budapesti hivatalnok családok, banktisztviselők, magas rangú katonatisztek, orvosok.

A fürdőközpont felvirágoztatására 1911-ben Fürdőegyesület alakult, és gyors iramban elkezdődött a strand fásítása, parkosítása. Az 1930-as években megépült a belügyminisztérium számvevőszékének neobarokk stílusú, kastélyt idéző üdülője, mólót adtak át az 1940-es évek elején, a település töretlenül fejlődött. A községi strand minden évben a legjobb balatoni strandok között szerepel. Lidós partszakaszai, árnyas platánfasorai, színvonalas szolgáltatásai és modern kiszolgálóépületei kedveltek a nyaralók körében.

A pezsgő kulturális élet a modern Balatongyörökre is jellemző, a nyár folyamán két alkalommal is rendeznek a településen BorKorzó napokat, a csütörtök esti JazzFiesta koncertek a műemlék templom melletti téren egyfajta hiánypótló szerepet is betöltenek.

A Györöki Nyári Tárlat kiemelkedő kortárs képzőművészeket bemutató kiállításai messzebről is vonzzák a képzőművészet iránt érdeklődőket. A települést körülvevő természeti környezet, a Keszthelyi-hegység számtalan könnyen elérhető túraútvonalat kínál a kikapcsolódni vágyóknak, a Bél Mátyás és a Batsányi-kilátóból csodálatos panorama nyílik a Balatonra.

A település polgármestere: Biró Róbert

When the name Balatongyörök is mentioned, Szépkilátó is the first thing that comes to everyone's mind. However, contrary to its name, Szépkilátó is not a traditional, tall wooden tower with a steep staircase to climb, but a natural peak from which a fantastic panorama awaits the viewer. The view is stunning, with the buttes of the Tapolca Basin visible to the left: Badacsony, Szent György Hill, Csobánc, Gulács, Tóti Hill, Haláp, Somló Hill, Kis-Somló and Ság Hill. These hills, bearing the marks of former volcanic activity, surround the eastern part of the bay.

Politician and lawyer Károly Eötvös wrote of the magnificent scenery in these words of praise: “*I stopped as if my feet were rooted to the spot. Something like an involuntary cry came to my lips. Then I just watched and watched, gazed intently. My soul was ravished by wonder, delight, inspiration, an inexpressible feeling. I had never dreamed of such beauty. I had never seen, never heard, never read of such a sight... The cliff near Meszes-Györök where I was stopped by amazement will one day, and perhaps soon, be the meeting-place of all the educated men and women of the world. It just needs to be discovered. Clean the shore of Lake Balaton at Meszes-Györök, sweep away the reeds and stones from the water near the shore: this will be the first bathing place of Lake Balaton.*” The prophecy was fulfilled, and the sleepy, dusty little village became a widely known settlement, a thriving bathing resort by the 1920s. Not overnight, of course.

The inhabitants of the village made a good living from growing grapes and selling wine until the middle of the 19th century. However, the phylloxera epidemic struck in Hungary in the 1880s, destroying the roots of the vines and causing great hardship in regions that had been mainly dependent on grape and wine production. Tourism provided an opportunity to break out of the crisis. Lake Balaton became increasingly fashionable as a domestic tourist destination. The Southern Railway Line, built in 1861, had not yet reached Balatongyörök, or Meszesgyörök as it was called then, but the Keszthely-Tapolca branch line, opened in 1903, and the railway line connecting Tapolca with Székesfehérvár later brought significant changes. The high shore, known locally as the villa row, slowly became populated as villas were built there by families of officials, bank clerks, high-ranking military officers and doctors from Szombathely, Nagykanizsa and Budapest. A Bathing Association was founded in 1911 to promote bathing practices, and work quickly began on landscaping and planting the beach with trees. A neo-Baroque, mansion-like holiday hotel was built for the Court of Audit of the Ministry of the Interior in the 1930s, a pier was opened in the early 1940s, and the settlement continued to develop. The municipal beach is listed as one of the best beaches on Lake Balaton each year. The shore, characterised by barrier islands, as well as the rows of shady plane trees, the high-quality services and modern facilities make it popular with holidaymakers.

Modern Balatongyörök has a vibrant cultural life, with two wine tasting events (“BorKorzó Days”) held every summer. The JazzFiesta concerts on Thursday evenings in the square next to the historic church act as a gap filler. The Györök Summer Art Exhibition, with displays of outstanding contemporary artists, attracts art lovers from further afield. Keszthely Hills, the natural environment surrounding the settlement, boast numerous easily accessible hiking trails suitable for recreation, and the Bél Mátyás and Batsányi viewpoints offer a magnificent panorama of Lake Balaton.

The mayor of the settlement: Róbert Biró

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Szépkilátó – a Szigligeti-öböl látképe; Becehegy – üvegkereszt; Halászházak a Szent Mihály templommal; Deák Ferenc utcai házak; Zsibagyöp – Kneipp élménypont; Balatoni reggel fényárban; Kilátás a Becehegyről; Batsányi-kilátó; Györöki móló; Györöki csónakkikötő; Györöki strand; Becehegyi bortúra

BALATONGYÖRÖK

BALATONGYÖRÖK

BARLAHIDA

A település a Göcsej domboldalain, a Cserta-patak partján található, szerves település, azaz egy domb tetején fekszik. Északról Nagylengyel-Zalaegerszeg, délről pedig Nova felől közelíthető meg. Autóbuszok kötik össze Lentivel és Zalaegerszeggel.

Barlahida első említése 1394-ből való. A 15. század során sokszor cserélt gazdát, illetve sokat vitázott a környező településekkel, így komolyabb fejlődés nem volt tapasztalható ebben az időszakban. A könnyen elérhető települést a törökök többször megtámadták a 16. században, így 1600-ra már teljesen elpusztult, 1727-ben még mindig lakatlanként van számon tartva.

Az 1750-es években szlovének telepítették be ismét Barlahidát, azonban a 19. század közepére átvették a magyar szokásokat, illetve a magyar nyelvet. A település továbbra is hátrányos helyzetű, bár egyre jelentősebb a falusi turizmus.

A valaha élénk társadalmi életet élő falu a zalai protestantizmus egyik központja volt, hiszen az innen betelepülő lutheránus lakosság hozta létre az egerszegi evangélikus egyházközséget.

A II. világháborút megelőző hosszú időszakban színes egyházi és társadalmi élet volt a településen, működött a legény- és a leányegylet, ifjúsági házat, templomot építettek a lakosok. Aztán Rákosi, majd Kádár országlása idején az addig elzárt településről sokan vándoroltak el, így lakosság száma a harmadára esett vissza.

Ritka, hogy egy település látnivalói közé soroljuk a temetőt, Barlahidán azonban olyan gyönyörű kilátás nyílik a holtak kertjéből a környező vidékre, hogy érdemes néhány pillanatra belépni. A másik nevezetesség a – kisleányoknál még manapság is ritka – Trianon-szoborcsoport, Hadnagy György alkotása. A szobor központi motívuma az országanya, aki mély fájdalommal arcán pillant le az embertelen módon szétszakított Nagy-Magyarországra, s közben talán azon gondolkodik, mikor ébred már az alvó oroszlán.

A település címere: kerek talpú a pajzs, kék mezejében zöld kettőshalmon álló ívelt, ezüst fahíd, melyből piros ruhás, barna sapkás emberalak nő ki, jobb kezében két keresztbe tett ezüst nyílvevesszőt, bal kezében ezüstíjat tart. A címerpajzs felett lebegő fekete betűkkel a "BARLAHIDA" felirat szerepel.

A település polgármestere: Hári Barnabás

The settlement is located on the slopes of the Göcsej, on the banks of the Cserta stream, it lies on top of a hill. It can be approached from Nagylengyel-Zalaegerszeg from the north, and from the direction of Nova from the south. It is connected by buses to Lenti and Zalaegerszeg.

The first mention of Barlahida dates from 1394. During the 15th century, it changed owners many times and had many disputes with the surrounding settlements, so no serious development was experienced in this period. The easily accessible settlement was attacked by the Turks several times in the 16th century, so it was completely destroyed by 1600, and in 1727 it was still considered uninhabited.

In the 1750s, Slovenes settled Barlahida again, but by the middle of the 19th century, they adopted Hungarian customs and the Hungarian language. The settlement is still disadvantaged, although rural tourism is becoming more and more important.

The village, which once had a vibrant social life, was one of the centers of Protestantism in Zala, as the Lutheran population who settled here created the Lutheran parish in Egerszeg.

In the long period before the Second World War, the settlement had a colorful religious and social life, the bachelor's and the girls' clubs were active, the residents built a youth center and a church. Then, during the rule of Rákosi and then Kádár, many people migrated from the previously closed-off settlement, so its population dropped to a third.

It is rare to include a cemetery among the attractions of a settlement, but in Barlahida there is such a beautiful view of the surrounding countryside from the garden of the dead that it is worth entering for a few moments. Another notable feature is the Trianon statue group – rare still in small villages today – created by György Hadnagy. The central motif of the statue is the mother country, who with deep pain on her face looks down at the inhumanely torn apart Great Hungary, while perhaps thinking about when the sleeping lion will wake up.

Coat of arms of the settlement: the shield has a round base, a curved, silver wooden bridge standing on a green double pile in a blue field, from which a human figure in red clothes and a brown cap grows, holding two crossed silver arrows in his right hand and a silver bow in his left hand. "BARLAHIDA" is written in black letters floating above the coat of arms.

The mayor of the settlement: Barnabás Hári

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Barlahidai táj; Látkép a településről; Milleniumi emlékmű; Katolikus templom; Milleniumi emlékmű; Régi tűzoltó szerkocsi; Harangláb

BARLAHIDA

BARLAHIDA

BECSVÖLGYE

Becsvölgye település Zalaegerszegtől dél-nyugatra, 20-25 km-re a Göcsej szívében található. Különleges településszerkezetéből adódóan nagy területen fekszik, Göcsejnek ez a része a szegek vidéke. A települést hét kisebb, dombra és völgybe épült „településrész” (szeg) alkotja, amelyek a következők: Pajzsszeg, Barabásszeg, Kislengyel, Kereseszeg, Salomfa, Vargaszeg és Vörösszeg.

A település központi részén fekszik Barabásszeg és Pajzsszeg, itt laknak a legtöbben, de még ma is lakott mindegyik „településrész”. A falunak összesen hét temetője van. A dimbesdombos tájnak köszönhetően Becsvölgye gyönyörű környezetben helyezkedik el.

Becsvölgyét 1200 körül említik először az okiratok, nevének első fele személynév, mely Bych, Bics, Böcs, Bécs alakban is előfordul. Az egyes nemesi családok birtokuk testén építettek maguknak lakást, így alakultak ki az egyes "szeg" községek. A "szeg" helyet, területet jelent, hasonló értelemben használták, mint a „vég” szót. Becsvölgye neve az 1800-as évek végétől nem használatos, 1943-tól éledt fel újra, aminek nem mindenki örült, arra gondolva, hogy emiatt a korábbi községnevek eltűnnek. Kislengyel, Vargaszeg, Pajzsszeg, Barabásszeg, Salomfa, Vörösszeg és Kereseszeg 1943 óta tartozik egyívé. Mind a hét településrész legalább nyolc évszázados múlttal rendelkezik. Hivatalos iratokban ettől kezdve Becsvölgye szerepel, de az emberek továbbra is a régi községneveket használják. (Ma is láthatók a településen belül a névtáblák a községnevekkel).

1945 után a település lakói elsősorban a mezőgazdasági munkát folytatták, a birtokokat a termelőszövetkezet vette át, az erdő állami tulajdonba került.

A Salomfa patak mentén kapaszkodik az ég felé az úgynevezett Rákóczi-tölgy. Ahogy a helyiek ismerik a „Nagy Tőfa”. A kocsányos tölgy becslések szerint legalább 500 éves, törzskerülete 610 cm. Földig ágas lombkoronájának átmérője 25 méteres, és ugyanilyen magas maga a fa is. A tölgy az Év fája című versenyben is előkelő helyezést ért el. Égig magasló lombkoronája és tekintélyes mérete sok túrázót, kirándulót vonz az év során. A település határában halad a Kék Túra útvonala is. A település értékei között található a női termékenység szimbóluma, a több, mint 5000 éves női idol, amely Magyarország egyik legnagyobb középső rézkori agyagszobrocskája.

Becsvölgyén 8 civil szervezet működik, tevékenységükkel, szerepvállalásaikkal aktívan részt vesznek a falu közösségi életében.

2000-ben adták át a település új közösségi házát, a Faluházat, amely 300 fő befogadására alkalmas. A Községi Szintér számos helyi, térségi és országos rendezvény színhelye. A település önkormányzat, távközlési és informatikai kapcsolatai korszerűek.

Az elmúlt években a falu vezetésének köszönhetően számos fejlesztés történt a településen. Megújult az egészségház. Az óvoda épülete teljeskörű felújításon esett át. A falu belterületén található összes önkormányzati út felújítása megtörtént. A sportpálya mellett műfüves pálya épült. Községi aszaló készült. A faluban lévő járdák felújítása megtörtént. Az élhetőbb település érdekében kiépítésre került a GPON optikai hálózat. A szülők és a gyermekek igényeit figyelembe véve modern játszótér várja a helyieket és a községbe látogatókat.

A település polgármestere: Bicsák Richárd

Becsvölgye is located in the heart of Göcsej, 20-25 km southwest of Zalaegerszeg. Due to its special settlement structure, it lies on a large area, this part of Göcsej is the region of the 'Szeg's. The settlement is made up of seven smaller settlement parts (szeg) built on hills and valleys, which are as follows: Pajzsszeg, Barabásszeg, Kislengyel, Kereseszeg, Salomfa, Vargaszeg and Vörösszeg. Barabásszeg and Pajzsszeg are located in the central part of the settlement, where most of the people live, but even today all parts of the settlement are inhabited. The village has a total of seven cemeteries. Thanks to the hilly landscape, Becsvölgye is located in a beautiful environment.

Becsvölgye was first mentioned in documents around 1200, the first half of its name is a personal name, which also occurs in the forms Bych, Bics, Böcs, Bécs. Individual noble families built their own homes on their estates, which is how individual 'Szeg' villages were formed. 'Szeg' means a place, an area, and was used in a similar sense as the word 'vég', meaning end. The name of Becsvölgye has not been in use since the end of the 1800s, it was revived in 1943, which not everyone was happy about, thinking that because of this, the former village names would disappear. Kislengyel, Vargaszeg, Pajzsszeg, Barabásszeg, Salomfa, Vörösszeg and Kereseszeg belong together since 1943. All seven settlement parts have a history of at least eight centuries. Becsvölgye is mentioned in official documents from then on, but people still use the old village names. The place signs with the names of the villages can still be seen inside the settlement.

After 1945, the inhabitants of the settlement mainly did agricultural work, the estates were taken over by the producer cooperative, and the forest became state property.

The so-called Rákóczi oak reaches towards the sky along the Salomfa stream. As the locals know it: the 'Big Tőfa'. The oak tree is estimated to be at least 500 years old, with a trunk circumference of 610 cm. The diameter of its branchy canopy reaching down to the ground is 25 meters, and the tree itself is the same height. The oak also achieved a high ranking in the Tree of the Year competition. Its sky-high canopy and impressive size attract many hikers and hikers throughout the year. The route of the National Blue Trail also runs at the outskirts of the settlement. Among the values of the settlement is the symbol of female fertility, a more than 5,000-year-old female idol, which is one of the largest clay figurines from the Middle Copper Age in Hungary.

Eight civil organizations operate in Becsvölgye, and with their activities and roles, they actively participate in the community life of the village.

The settlement's new community center, the village hall, was dedicated in 2000, which has a capacity of 300 people. The Community Theater is the scene of many local, regional and national events. The settlement has full public utilities; its telecommunications and IT connections are modern.

In recent years, many improvements have been made in the village thanks to the management of the village. The health center has been renovated. The kindergarten building underwent a complete renovation. All municipal roads in the interior area of the village have been renovated. An artificial grass court was built next to the sports field. A community fruit dryer was made. The sidewalks in the village have been renovated. In order to make the settlement more livable, the GPON optical network was built. Taking into account the needs of parents and children, a modern playground awaits the locals and visitors to the village.

The mayor of the settlement: Richárd Bicsák

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Református templom; Katolikus templom; Faluháza; Nyitnikék Óvoda; Harangláb; Becsvölgye SE; Malom Kulcsosház; Rákóczi-tölgy; Egészségház; Waldorf iskola; Játszótér

BECSVÖLGYE

BECSVÖLGYE

BELSŐSÁRD

Belsőárd Község a Lenti járáshoz tartozik, önkormányzati feladatainak ellátását a Rédcisi Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A település nevének első említése 1389-ből származik, Sard-nak hívták ekkor. A név mai alakját 1773-ban nyerte el Belső Sárd formájában. Első okleveles leírásakor az alsólendvai Bánffyak birtokához tartozott. A Bánffyak után 1644-től előbb a Nádasdyaké, majd a kincstáré volt, és a lenti kamarához tartozott. 1690-ben vásárlás révén az Eszterházy család tulajdonába került.

A kisközség az alsólendvai, majd később a Lenti járáshoz tartozott. A trianoni békeszerződés és a nyomában kialakuló helyzet sokat ártott Belsőárdnak is. Elszakadt kapcsolatai egy részétől. Ugyanakkor a hatalmas Eszterházy birtok mellett a paraszti földbirtok fejlődése lehetetlen volt. 1935-ben területe 1737 kataszteri hold, lakosainak száma 244 fő volt, és 53 lakóházat számláltak. A község elemi iskolájában egy tanteremben egy tanító látta el az oktatást. 1945-ben a háború utolsó napjaiban a falu környékén viszonylag jelentős harcok voltak a visszavonuló német és a gyorsan előretörő szovjet egységek között. A falu a háborúban öt lakóját veszítette el.

Belsőárd a tipikus nyugat-zalai kis falvak közé tartozik. Az e vidéken lévő településekhez hasonlóan a rossz magyar-jugoszláv viszony miatt évtizedekig nem lehetett helyben semmit sem fejleszteni. A trianoni békeszerződés során Magyarországnak ítélték, így fejlődése nagymértékben visszaesett. Az emberek másutt találtak munkát, aztán a gyermekeiknek is iskolát, majd egy idő után lakást is. Tanácsilag Rédcisi Közös Községi Tanács társ-közössége volt.

Az önkormányzatiság visszaállítása óta lendületes fejlődés valósult meg a településen. Utcáik, tereik, parkjaik megszépültek és megújultak. Kiépült valamennyi vonalas és vezetékes infrastruktúra és a szélessávú internet. A település rendelkezik szennyvízcsatornával és kiépült vezetékes földgázhálózattal. Ezek az itt élő emberek kényelmét szolgálják. Elkészült a faluház, a ravatalozó és a bolt teljes felújítása. Kiépült a temetőhöz vezető út teljes portalánítása és aszfaltozása. Elkészült a temető villamosítása és vezetékes vízzel való ellátása. A falu mindkét oldalán teljes hosszban kiépült a gyalogjárda, a meglévő rész felújításra került. Megvalósult a faluközpontban egy szemet gyönyörködtető 1956-os emlékpark.

Beindult az önálló falugondnoki szolgálat. Ez nagy segítséget jelent az itt élő idősek emberek számára. Szociális étkeztetést biztosítanak számukra, kiváltják a gyógyszereiket, házi-orvoshoz és szakrendelésre szállítják őket. Segítik a gyermekes családokat, gyermekeiket óvodába és iskolába szállítják háztól házig.

Minden évben falunapot és idősek napi rendezvényt szerveznek. Adventi időszakban a faluközpontban felállítják a falu karácsonyfáját, adventi koszorút és Betlehemet készítenek. Rendszeresen szerveznek egészségügyi és szakmai foglalkozásokat, hiszen fontos a falu életében a kultúra és a közösségi élet.

Jelenleg is folynak fejlesztések, elkészült egy új vizesblokk mozgáskorlátozott női és férfi WC-vel, új garázs és tárolóépület épült. Zajlanak útfelújítási munkálatok is. Hamarosan elkezdődik a település teljes belvízelvezető-csatorna kiépítése.

Kiemelt cél, hogy Belsőárd Község épüljön, szépüljön, gyarapodjon és gazdagodjon.

A település polgármestere: Vida József

Belsőárd Municipality belongs to the Lenti district, and its municipal tasks are performed by the Rédcisi Joint Municipal Office.

The first mention of the name of the settlement comes from 1389, when it was called Sard. The name got its current form in 1773 as Belső Sárd. At the time of its first documented description, it belonged to the estate of the Bánffys of Alsólendva. After the Bánffys, from 1644 it first belonged to the Nádasdys, then to the treasury, and belonged to the chamber of Lenti. In 1690, it became the property of the Eszterházy family through purchase.

The small village belonged to the Alsólendva and later the Lenti district. The peace treaty of Trianon and the situation that developed in its wake caused a lot of damage to Belsőárd too. It was separated from some of its connections. At the same time, next to the huge Eszterházy estate, the development of the peasant estates was impossible. In 1935, its area was 1,737 jugerums, the number of inhabitants was 244, and 53 residential buildings were counted. In the elementary school of the village, one teacher provided education in one classroom. In 1945, in the last days of the war, relatively significant fighting took place in the vicinity of the village between the retreating German and rapidly advancing Soviet units. The village lost five inhabitants in the war.

Belsőárd is one of the typical small villages in Western Zala. Just like with settlements in this region, nothing could be developed locally for decades due to bad Hungarian-Yugoslav relations. It was awarded to Hungary during the Trianon Peace Treaty, so its development declined to a large extent. People found work elsewhere, then a school for their children, and after a while, an apartment. In terms of council, it was a co-municipality of the Rédcisi Joint Commity Council.

After the restoration of the local governments, vigorous development has taken place in the settlement. Its streets, squares and parks were beautified and renewed. All landline and wired infrastructure and broadband internet have been built. The settlement has a sewage system and a built-out natural gas pipeline network. These are for the comfort of the people who live here. The complete renovation of the village hall, the funeral home and the store has been completed. Complete paving and asphaltting of the road leading to the cemetery, the electrification and supply of piped water to the cemetery has been completed. The entire length of the footpath was built on both sides of the village, and the existing part was renovated. An eye-catching 1956 memorial park was created in the village center.

The independent village guardian service has started. This is a big help for the elderly people living here. They are provided with social meals, their medications are picked up, and they are transported to a family doctor and for specialist appointments. They help families with children, transporting their children to kindergarten and school from house to house.

Every year, they organize a village day and an event for the day of the elderly. During the Advent period, the village Christmas tree is set up in the center; they make an Advent wreath and a Nativity scene. Health and professional sessions are organized regularly, as culture and community life are important in the life of the village. Some developments are currently ongoing, a new water block with disabled women's and men's toilets has been completed, and a new garage and storage building have been built. Road renovation works are also taking place. Construction of the settlement's entire internal drainage channel will begin soon.

The primary goal is to build, beautify, grow and enrich the Municipality of Belsőárd.

The mayor of the settlement: József Vida

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

1956-os emlékpark; Faluház; Falunap 2022.; Önkormányzati épület; Tároló épület, vizesblokk, garázs, faluautó; Temető felé vezető út felújítása; Falunap 2022.; Közterület karbantartását szolgáló gépek átadása; Motoros találkozó

BELSŐSÁRD

BELSŐSÁRD

BEZERÉD

Bezeréd Zala megyében található 200 fő alatti aprófalva, a Zalaegerszegi járáshoz tartozik, területe nagyjából 1214 ha. Zala megye északi részén, Zalaegerszegtől keletre fekszik. A község határa földrajzilag a Zalai Dombvidék középtáj „Zalaapáti dombhát”, kistájban terül el. Zalaegerszeg felől Keszthely irányába haladva, Nagykapornakon történő leágazót követően jutunk el a faluba, Orbánysfát követő település. A 76-os főút felől is megközelíthető, mintegy 5 kilométeres útvonalon, Padár településen áthaladva. A településen aszfaltozott út vezet a falu külterületére, ahonnan földúton Zalakoppány felé lehet továbbmenni. Folytak a tárgyalások Bezerédet Zalaszentgróttal összekötő kerékpárút megépítéséről. A település bejelentett lakosságszáma 162 fő. Az utóbbi években egyre több fiatal költözik a településre, folyamatosan nő a gyermekek száma. A községben két műemlék védettségű építészeti érték található a Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján, a Szent Katalin Templom és a Szent Vendel Kápolna. Helyi védett természeti érték a Békássy-síremlékhez vezető út mentén található fásor. A Vergyálom, vagy „várhalom” 331 méter magas, ez Zala egyik legmagasabb pontja. Páratlan kilátás nyílik innét minden irányba, tiszta idő esetén látni a Somlót, Sümeg és Rezi várát, és szinte az egész Zala völgyét. A térség védett növényi ritkaságait egyetemi kutatók tarták fel. Az erről szóló tanulmány 2012-ben jelent meg a Természetvédelmi Közleményekben, amelyből megtudhatjuk, hogy a Vergyálom domb védett növényei a leánykőkörcsin, a kisvirágú hunyor, a bíboros kosbor, a tarka kosbor és a sárga len.

A lakosság egészen az 1940-es évekig a földművelés mellett nagyrészt állattartással és szőlőtermesztéssel foglalkozott. A faluban mindig fontos eseménynek számított a szüreti felvonulás. Ezt a hagyományt a településen mai napig őrzik.

Az 1940-es években színjátszó társulat is működött az iskolában. Az 1960-as években Tűzoltó Kör is alakult a faluban, tagjai a temetéseken, díszgyengyruhában vettek részt. 1963-ban építették a faluban élő férfiak a kultúrházat, amely méretét tekintve ma is az egyik jellegzetessége a településnek. Számos rendezvénynek, programnak és bálnak adott helyet. Jelenleg az épület teljes felújítási munkálatai folynak.

1948-ban már volt iskolaépület a községben. 1958-ban megépült a másik iskola, ezután külön tanultak az alsó és felső tagozatos gyerekek. 1976-ban az alsó tagozat megszűnésével ért véget az iskolai oktatás Bezeréden, 18 fővel, több mint 200 év után. A gyerekek jelenleg is Nagykapornakra járnak óvodába és általános iskolába. A település közösségi tere teljesen felújított épület, programoknak és a könyvtári szolgáltatásnak ad helyet.

Korunkban egyre elterjedtebb műhold felvételek által fedeztek fel egy késő neolitikus lelőhelyet Bezeréden. A körárok, mintegy hétezer évvel ezelőtti „építmény”, melynek megalkotásához több emberre volt szükség. Ez a tény bizonyítja, hogy a terület ősidők óta lakott hely volt. Az őskori, újkőkori lelőhelyet 2014-ben fedezték fel. A terület, ahol a lelet található, jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll. A településen van tájház is, amiben sikerült összegyűjteni a paraszti életforma, kultúra és gazdálkodás fellelhető tárgyi emlékeit. A falu központjában áll a Hősök emlékműve, melyet a II. világháború áldozatainak emlékére emeltek. A településen 2021 óta játszótér áll a gyerekek rendelkezésére. A ide érkező pihenni vágyókat az Égrenyilő Vendégház fogadja. A település kulturális életét szakképzett közművelődési szakember programokkal, rendezvényekkel igyekszik színesíteni.

A település polgármestere: Fekete János.

Bezeréd is a small village – with an area of approximately 1214 hectares [~3,000 acres] and less than 200 inhabitants – in Zala County, Zalaegerszeg District. It lies in the eastern part of Zala County, west of Zalaegerszeg. The boundary of the village is geographically located in the central part of the Zalaapáti undulating country in the Zalaapáti Hills. Driving from Zalaegerszeg towards Keszthely, then turning off at Nagykapornak and leaving behind the village of Orbánysfa you will reach the village of Bezeréd. It can also be reached from Main Road 76, via a 5 km section, passing through the village of Padár. An asphalt road leads from the village to the outskirts, from where you can continue on a dirt road towards Zalakoppány. Negotiations are ongoing on the construction of a bikeway linking Bezeréd to Zalaszentgrót. The registered population of the municipality is 162. In recent years, more and more young people have been moving to the settlement, and the number of children has been steadily increasing. According to the records of the Heritage Protection Authority (subordinated to the Prime Minister's Office), the village has two listed monuments: the Church of St. Catherine and the Chapel of St. Vendelin of Trier. The tree line along the road leading to the Békássy tomb is a locally protected natural asset. Vergyálom is a 331 metres high fortress mound, one of the highest points in Zala. From here you can enjoy an unparalleled view in all directions, and on a clear day you can see Somló hilltop, the castles of Sümeg and Rezi, and almost the entire Zala valley. The protected plant rarities of the region have been discovered by university researchers. A study on this was published in the Természetvédelmi Közlemények (Nature Conservation Bulletin) in 2012, which shows that the protected plants of Vergyálom Hill are: greater pasque flower, *Helleborus dumetorum* (a hellebores sub-species), lady orchid, three-toothed orchid and yellow flax. Until the 1940s, the population was mainly engaged in farming, livestock breeding and viticulture. The harvest parade has always been an important event in the village. This tradition is still kept alive in the village. In the 1940s, the school also had a theatre group. In the 1960s, Tűzoltó Kör (Firemen's Club) was also formed in the village, with members attending funerals in uniform. In 1963, local people built the Community House, which is still one of the village's most distinctive features. It has hosted numerous events, programmes and parties. The building is currently undergoing a complete renovation. In 1948 there was already a school building in the village. In 1958, the second school was built, after which the primary and secondary classes were taught separately. After 200 years, 1976 marked the end of primary education in Bezeréd, which numbered 18 pupils at that moment. Children currently attend kindergarten and primary school in nearby Nagykapornak. The town's community space is a fully renovated building, hosting programmes and library services. A Late Neolithic site has been discovered in Bezeréd by satellite imaging, which is becoming an increasingly common technology today. The moat, a "construction" dating back some seven thousand years, required several people to build. This fact proves that the area has been inhabited since ancient times. The prehistoric, Neolithic site was discovered in 2014. The area where the finding is located is currently under farming. There is also an old village house converted into museum, which has managed to collect all the artifacts of the peasant life, culture and farming. In the centre of the village stands the heroes' monument (Hősök emlékműve), erected in memory of the victims of World War II. Since 2021, the municipality has had a playground for children. Those wishing to relax here are welcomed by the Égrenyilő Guesthouse. The cultural life of the village is enriched by the programmes and events organised by a qualified cultural manager. Mayor of the town: János Fekete.

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Szent Vendel-kápolna; Békássy-kastély; Községi Tér; Templom a nagy vadgesztenyefával; Hősök tere; Templom udvara; Templom; Tájház; Szüreti felvonulás; Szüreti dekoráció; Könyvtár; Régi iskola

BEZERÉD

BEZERÉD

BÖDE

Böde település Zala megyében, Zalaegerszeg Megyei Jogú várostól mintegy tizenkét kilométerre fekszik, a Göcseji-dombok ölelésében.

A történelmi korok folyamán a települést az 1400-as években említik először írásos formában, akkor Bede néven.

Lakói akkor és most is szorgalmas emberek, akik őrzik a település múltját és emlékeit.

Története színes és mondákkal övezett.

Árpád-kori temploma az 1200-as években épült, mely a török vész idején elpusztult. Később többször újraépítették és átépítették. Jelenlegi állapotában működik, látogatható, és istentiszteleteket tartanak időszakosan benne. Bejáratánál a legerősebb a földből áramló energia sugárzása.

Nem messze a kápolnától található a falu irányában az úgynevezett Királyvölgy, mely valamikor a településhez is közelebb volt. A történet szerint itt egyik királyunk tartózkodott rövid ideig, innen a völgy elnevezése.

Több érdekes földtani dolog is köthető a környék dombjaihoz. Itt található az úgynevezett Energia-domb. Sokan érkeznek ide túrázva, és utaznak azért, hogy a föld ezen különleges energia csakrájának áramlása által gyógyító hatást találjanak.

Göcsej legmagasabb pontja a Kandikó, tengerszint feletti magassága 304 m, Böde Öreghegy gerincvonalának legmagasabb pontja alig marad el ettől a csúcstól. A szőlőpincék tövétől gyönyörű kilátás tárul elénk, egészen az ausztriai és szlovéniai Alpokig. Szép időben láthatjuk a havas Alpok lábát és a Kőszegi-hegység vonulatát.

A település összetartó közössége jó érzékű irányítással több fejlesztést és törekvést hajtott végre az elmúlt évtizedek során. Ezen törekvések okán újult meg a fent említett kápolna, épültek útburkolatok a településen belül és a hozzá tartozó egyéb szakaszokon. Elkészült az Öreghegy gerincre vezető és azon áthaladó aszfaltút, mely könnyebben elérhetővé teszi a tulajdonosok számára a gondozandó gyümölcsösöket és szőlőültetvényeiket. A hegyre vezető útvonal egybeesik a kedvelt Göcsej Galopp túraútvonalával, és a tetőn látható a Nemzeti Hordó. Épült a falu közepén egy fedett, de nyitott pajtaszínház, megújult a sportpálya és a hozzá tartozó sportlétesítmény. Felújították a faluházat, mely a hivatal funkcióját tölti be, és helyet ad kulturális rendezvényeknek.

A szöveg illusztrációjához készült fotókat Ekler László természetfotós készítette.

A település polgármestere: Ujj Tibor

The settlement of Böde is located in Zala County, about twelve kilometers from Zalaegerszeg City of County Rights, surrounded by the Göcsej hills.

In the course of historical times, the settlement was first mentioned in written form in the 1400s, then under the name Bede.

Its residents then and now are hardworking people who preserve the settlement's past and memories.

Its history is colorful and full of legends. Its Árpád-era church was built in the 1200s, which was destroyed during the Turkish invasion. Later it was reconstructed and rebuilt several times. It works in its current state, can be visited, and religious services are held periodically. At its entrance, the radiation of energy flowing from the earth is strongest.

Not far from the chapel in the direction of the village is the so-called Királyvölgy, which was once closer to the settlement. According to the story, one of our kings stayed here for a short time, hence the name, 'King Valley'. Several interesting geological things can be connected to the hills in the area. The so-called Energy hill is located here. Many people come here on hikes and journeys to find the healing effects of this special energy chakra flow of the earth.

The highest point of Göcsej is Kandikó, its height above sea level is 304 m. The highest point of the ridge line of Böde Öreghegy is not much shorter than this peak. From the base of the grape cellars, a beautiful view opens up to the Austrian and Slovenian Alps. In good weather, we can see the foot of the snowy Alps and the Kőszeg mountain range.

The close-knit community of the settlement with good management has carried out several developments and endeavors during the past decades. As a result of these efforts, the above-mentioned chapel was renewed, road surfaces were paved within the settlement and in other sections that belong to the village. The asphalt road leading to and passing through the Öreghegy ridge has been completed, which makes it easier for the owners to access the orchards and vineyards that they need to take care of. The route leading to the mountain coincides with the hiking route of the popular Göcsej Galopp, and the National Barrel can be seen on the peak. A covered but open barn theater was built in the middle of the village, the sports field and the connecting sports facility were renovated. The village hall, which serves as an office and a place for cultural events, has been renovated.

The photos chosen to illustrate the text were taken by nature photographer László Ekler.

The mayor of the settlement: Tibor Ujj

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Böde madártávlatból; Energiadombról madártávlatban; Bödei templom; Falunap 2022.; Sportöltöző; Faluház; Nemzeti Hordó; Kereszt az Öreghegyen; Falu; Pajtaszínház; I.-II. világháborús hősi emlékmű; Energiadomb panoráma

BÖDE

BÖDEHÁZA

Falunk a régi, történelmi, néprajzi tájegységünk, a Hetés része. Ez hazánk legkisebb tájegysége, amely átnyúlik Szlovéniába is. A település két falurészből áll: Bödeháza és Szentistvánlak. Szentistvánlak említése a régebbi, akkor még Jósec néven 1335-ből való. Bödeházát 1389-ben említik először Bedeháza néven. Első okleveles regisztere szerint a lendvai Bánffyak birtoka volt.

Jósec nevét a millennium után magyarították Szentistvánlakra, majd 1920-ban a trianoni jegyzékből egyszerűen kifelejtették. A trianoni határleírásban tőle nyugatra Zsitkóc a Szerb-Horvát-Szlovén államhoz, keletre Bödeháza nevesítetten Magyarországhoz tartozik.

Szentistvánlakot végül 1922-ben hazánknak juttató döntés azért született, mert közelebb volt Bödeházához pár méterrel, mint a most szlovéniai Zsitkóhoz. A 600 fő alatti települések összevonásakor Bödeháza néven egyesült a falu Szentistvánlakkal.

A település életére a vasfüggöny időszaka meghatározó hatással volt. A határhoz közeli házakat lebontották, építési tilalom volt érvényben a településen. Emiatt a falu lakossága, a fiatalok legtöbbször a közeli kisvárosban, Lentiben építkeztek, de elkerültek Budapestre és külföldre is, így a falu lakosság száma csökkent.

A trianoni szerződés családokat választott el, de a vasfüggöny időszaka vágta el őket igazán egymástól. A politikai és katonai vezetés elrendelte a déli és a nyugati határ fokozott védelmét, és 1950-ben végrehajtották a listára vett családok kitelepítését.

Határsáv-igazolványt vezettek be az övezeten belül lakók számára, a zártkertekhez is igazolvánnyal lehetett menni, a riganyóci dombon a helyi hegyen az ingatlanulajdonosok birtokcserékre kényszerültek. Sok esetben ellenérték nélküli kisajátítás, a termelést korlátozó előírások, a terményértékesítés nehézségei a magángazdálkodást kilátástalan helyzetbe hozták. Ez is csökkentette a lakosság helyben maradási kedvét és szándékát.

A rendszerváltás után a település nyitott, és a 2004-es európai uniós csatlakozásunk után a hetési régi Meseút is újra kijelölésre és felkavicsozásra került. 2004. május 10-én itt rendeztek a határon egy ünnepséget, mellyel csatlakozásunkat ünnepeltük a szlovéniai településekkel együtt.

Minden év decemberében a falu határán koccintást tartottak, ahol a polgármesterek, döntéshozók összegyűltek köszönteni az újévet. Ezt a szokást emelte ki egy határon átnyúló projekt, ami egyesítette egy turisztikai útvonallal a régi muravidéki és magyar településeket, Mesés Hetés Zöldút néven. A 425-ös határkőnél kialakításra került a Hetés Barátság Park, melyen a határsáv keresztülfut, így nemcsak hozzánk, de Szlovéniához is tartozik. A projekt elnyerte a Magyar Tájdíjat, majd az Európa Tanács Tájdíját is településünk önkormányzatával együtt. Az emlékkő a parkban látható.

A falunknak két kápolnája és két temetője van, egy korábbi boltunk felújítva várja sorsát. Nemrégiben egy Magyar Falu Programhoz tartozó pályázattal sikerült megvenni egy 1907-ben épült helyi, hetési jegyeket tükröző „kódissállásos” házat, melyből tájházat tervez kialakítani a falu. Kulturális tevékenységünket a Mesés Hetés Egyesület segíti.

A településen a falugondnoki szolgáltatás nagy segítséget nyújt, ebédszállítás és más szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítva az autóval nem rendelkezőknek is, a gyerekeket óvodába, iskolába hordjuk, mindez a gyönyörű zöld környezetünkkel együtt kiváló életminőséget biztosít.

A település polgármestere: Bedő Andrea

Our village is part of our old, historical, ethnographic landscape unit, the Hetés. This is the smallest geographical unit of our country, which also extends into Slovenia. The settlement consists of two village parts: Bödeháza and Szentistvánlak. The oldest mention of Szentistvánlak dates back to 1335, when it was still called Jósec. Bödeháza was mentioned for the first time in 1389 under the name Bedeháza. According to its first certified register, it was the property of the Bánffys of Lendva. Jósec's name was changed to Szentistvánlak after the Hungarian millennium, and then in 1920 it was simply forgotten from the Trianon list. In the Trianon border description, Zsitkóc belongs to the Serbo-Croatian-Slovenian state to the west, and Bödeháza to the east is listed as belonging to Hungary. The decision to transfer Szentistvánlak to Hungary in 1922 was made because it was a few meters closer to Bödeháza than to Zsitkóc, now in Slovenia. When the settlements with less than 600 people were merged, the village was merged with Szentistvánlak under the name Bödeháza. The period of the Iron Curtain had a decisive influence on the life of the settlement. The houses close to the border were demolished, and a construction ban was in force in the settlement. Because of this, most of the village's population, the young people, built in the nearby small town, Lenti, but also moved to Budapest and abroad, so the village's population decreased. The Treaty of Trianon separated families, but it was the period of the Iron Curtain that really separated them from each other. The political and military leadership ordered increased protection of the southern and western borders, and in 1950 the resettlement of the listed families was carried out. A border strip pass was introduced for residents within the zone, it was also only possible to go to the garden plots with a pass, and property owners on the local mountain, the Riganyóc hill were forced to exchange their property. In many cases, expropriation without compensation, regulations limiting production, and difficulties in selling crops put private farming in a hopeless situation. This also reduced the desire and intention of the population to stay.

After the regime change, the settlement is opened up, and after our accession to the European Union in 2004, the old Mass route was also re-marked and rebuilt with gravel. On May 10, 2004, a ceremony was held here at the border to celebrate our accession along with the Slovenian settlements. Every year in December, a toast was held at the border of the village, where the mayors and decision-makers gathered to welcome the New Year. This custom was highlighted by a cross-border project that united the old Muravidék and the Hungarian settlements with a tourist route, called Mesés Hetés Zöldút. At border stone 425, the Hetés Friendship Park was established, through which the border strip runs, so it belongs not only to us, but also to Slovenia. The project won the Hungarian Landscape Award and then the Council of Europe Landscape Award together with the municipality of our settlement. The memorial stone can be seen in the park. Our village has two chapels and two cemeteries, one of our former shops is awaiting its fate after being renovated. Recently, with a tender from the Hungarian Village Program, it was possible to buy a local "long-porched" house built in 1907, reflecting the Hetés style, from which the village plans to create a traditional country house. Our cultural activities are supported by the Mesés Hetés Association. In the settlement, the village caretaker service provides great help, providing lunch delivery and access to other services even for those without a car. We take the children to kindergarten and school, all this together with our beautiful green environment ensures an excellent quality of life.

The mayor of the settlement: Andrea Bedő

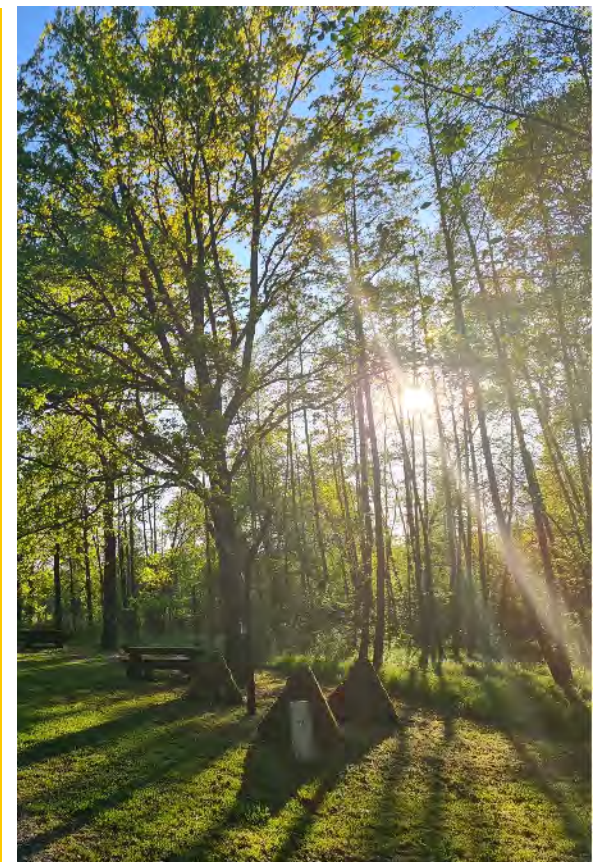
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Trianoni emlékkő és 1910-es szentistvánlaki kereszt; Szentistvánlak falurész; A felújított 1867-es kereszt; Az Európa Tanács Táj Díja a Hetés Barátság Parkban; Muskátlis buszmegálló; Kódissállásos ház 1907-ből; A Kultúrpagtánk a kemencével és a baromfiudvarral; Bödeháza falurész; A falu kemencéjében készül a hetési kerek pereg; Turisták kedvence; Sparhelt hetési szöttessel, zöldfűszerekkel; Hetés Barátság Park, tankcsapdákkal, és a vasfüggöny anyagából készült Határtalan madár szoborral

BÖDEHÁZA

BÖDEHÁZA

CSAPI

Csapi település Zala megye déli részén, Nagykanizsától északkeletre fekszik, közúton a 7-es út irányából érhető el. Az országban egyedülálló, hogy a falun átvezető út egy részének a lakóházak és a gazdasági épületek között, a telkeket szétválasztva vezet a nyomvonala. Innen származik a mondás, hogy a Csapiak csak „fél pofára borotválkoznak”.

A levéltári adatok szerint 1325-ben említették először a falu nevét, amit Chopy Henrik német lovagtól örökölték. Az 1460-as években Zsigmond királytól a község mezővárosi rangot kapott és vásártartási joga is volt. 1548-ban és 1566-ban a török hadjáratok pusztítottak, melyek tragikus emlékét őrzi Hollófa -mely ma akácerdő-, a fogságba esett magyarokat itt akasztották fel, s hollók vájták ki az áldozatok szemét. 1752-ben még mindig pusztaként említették Csapit, amit a trencsényi Niczky György kapott ajándékba. Az 1830-as években gróf Niczky István vadászkastélyt építtetett ide, amelyben 1973-ban alapította meg a megyei tanács a mai általános- és szakiskola elődjét. Azóta hatalmasat fejlődött az intézmény, 2005-től szakács és kőműves-hidegburkoló szakmák tanítását kezdték el, s jelenleg is e két szakmát oktatják. A kollégiumban 180 diák lakik, ahol nyáron turisták is megszállhatnak, és számukra az intézmény konyháján étkezés is rendelhető. A régi kastély déli falán a bővítést követően is láthatók a vadászkutyák stukkói, s a szőlőfürtök, mert a grófi család jelentős szőlőtelepítést is végzett a határban.

A falu új nevezetessége a tavaly felszentelt, neoromán stílusú, Nagyboldogasszony-templom. A falu régi temploma a török időben elpusztult és csak 2002 környékétől indultak komolyabb lépések a templomépítés megvalósítására.

Korábban a szövetkezet munkát, biztos fizetést, egészségügyi ellátást és nyugdíjat adott a falusi embernek, s lehetővé tette számukra a mellékjövedelmet is, virágoztak a szőlőhegyek, amelyekből a falu határában hét van, ezek már azonban elvadultak. Ma már szinte nincs a kis faluban megélhetést adó munkalehetőség, el kell innen járni dolgozni, s többségükben csak aludni térnek haza az emberek.

Sajátos vonzást ad azonban Csapinak a Térségi Általános Iskola, Szakképző Iskola és Kollégium, amelybe jelenleg Zala, Somogy és Vas megye 42 településéről érkeznek hátrányos helyzetű tanulók, így az iskola regionális feladatokat is ellát, nevelési programjukban pedig a szakma elsajátításán túl megfogalmazzák a cigány kultúra és művészet megismertetését, a hagyományörzés fontosságát is. Az, hogy ez a hátrányos helyzetűeket gondozó iskola itt van, nagy eredményeket hozott, kevés falu lakossága viseltet olyan empátiával velük szemben, mint a csapiak.

Turisztikai fejlesztés is folyik a faluban, illetve a környéken. A megyei önkormányzat kezdeményezésére magalakult az a konzorcium, amely Kanizsától, a legrégebbi makadám-úton Zalasárszeg, Kiszécs és Nagyrécsé érintésével átmegegy Csapin, s Galambokon keresztül eléri a Kis-Balaton, Zalakarost – a nagy látogatottságú fürdőhely üdülővendégei közül sokan betévednek a falut rejtő völgybe –, és ha elkészül a kerékpárút, az erre járók rácsodálkoznak Csapi táj szépségére.

Nem hagyható ki a természeti szépségek közül az a horgászparadicsom sem, amelyet a galamboki horgásztó nyújt a horgászat szerelmeseinek. E tó harminc százaléka csapi közigazgatási területén fekszik.

A település polgármestere: dr. Tóth László

Fotók: Gyórfy István

Csapi, located in the south of Zala county, northeast of Nagykanizsa, is accessible from the direction of main road 7. It is unique in the country in that part of the road through the village runs between the houses and the farm buildings, splitting the plots in half. This is the origin of the saying that the people of Csapi only “shave half their faces”.

According to archival records, the name of the village, inherited from German knight Henrik Chopy, was first mentioned in 1325. King Sigismund granted the village the right to hold markets as a market town in the 1460s. The tragic memory of the devastating Turkish campaigns in 1548 and 1566 is preserved in Hollófa (Raven Tree), where captured Hungarians were hanged and their eyes were gouged out by ravens. The area is now covered in robinia woods. Csapi was still referred to as a dispersed settlement in 1752, a gift to György Niczky of Trenčín. Count István Niczky built a hunting lodge in the village in the 1830s, and the county council used this building to establish the predecessor of the present primary and vocational school in 1973. The institution has grown enormously since then. Teaching of the cook profession as well as the mason and tiler profession began in 2005, and is still ongoing today. The dormitory houses 180 students, and can also accommodate tourists in the summer, with meals available from the school's kitchen. The building has been extended, but the old south wall still bears the stuccos of hunting dogs and grape clusters – the latter signifying that the count's family also planted a substantial number of vines in the area.

The Romanesque Revival style Nagyboldogasszony church, consecrated last year, is a new landmark in the village. The old church was destroyed during the Turkish occupation and it was only around 2002 that serious steps were taken to build a new church.

The agricultural cooperative provided the villagers with work, a steady salary, health care and a pension in the past, allowing them to earn a side income as well with the thriving vineyards. There are seven vineyards around the village, but they have now fallen into disuse. There are almost no livelihood opportunities left in the small village today, people have to travel to work, and most of them only return home to sleep.

However, Csapi has a special attraction in the form of the Regional Primary School, Vocational School and Dormitory, which currently receives disadvantaged pupils from 42 settlements in Zala, Somogy and Vas counties, being responsible for the entire region. In addition to vocational training, promoting Gypsy culture and art, and the importance of preserving traditions are also included in the educational agenda. The fact that this school for the disadvantaged exists, has produced major results, for the people of Csapi have such great empathy that few others do. Development of tourism in and around the village is also ongoing. A consortium has been formed on the initiative of the county municipality to turn the oldest macadam road into a bike path starting from Nagykanizsa, passing through Zalasárszeg, Kiszécsé, Nagyrécsé, Csapi and Galambok, and reaching Kis-Balaton. This way many holiday-makers from Zalakaros, a popular spa resort, will enter the valley of the village, so when the bicycle path is completed, passers-by will be able to admire the beauty of Csapi's landscape.

Among the natural features of the area, the fishing pond at Galambok, offering recreation for angling enthusiasts, must be mentioned. Thirty per cent of this pond lies within the administrative territory of Csapi.

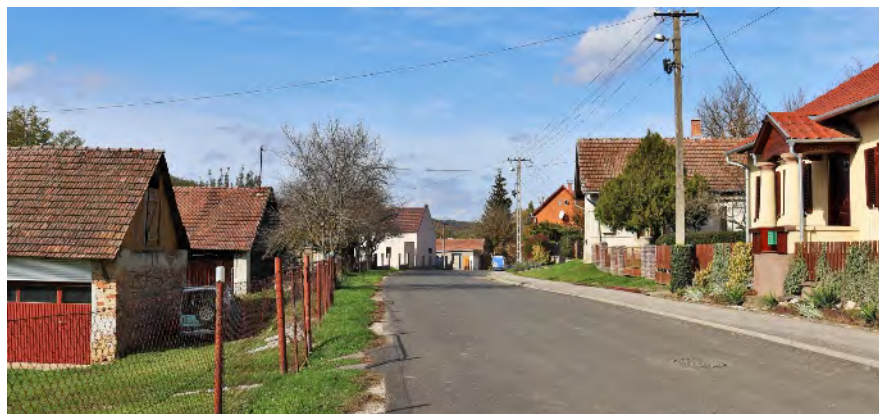
The mayor of the settlement: Dr László Tóth

Photos by: István Gyórfy

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Az oltár, Nagyboldogasszony szobra, Farkas Ferenc munkája; Az új templom; A Millenniumi és hős emlékmű; A szakiskola és kollégium főbejárata; Az egykori Niczky család vadászkastélya a középső, vörös téglá lépcsőháztól balra eső épületszárny volt. A lépcsőház és a jobboldali szárny későbbi fejlesztések eredménye; Ritka példa, gyönyörű, hétvégi háznak használt hegyi pince; Az önkormányzat szolgálati lakásai; Az út kettévágja a telkeket, jobbról a lakóházak, alul a gazdasági épületek; Az eredeti nagytermet az önkormányzat is használja jelesebb rendezvényein; Paprikafüzérrel díszített kút; Csapi-Galambok halastó

CSÖMÖDÉR

A település a csodálatos Göcseji tájegység szelíd dombokkal tagolt, hatalmas erdőkkel borított, a Dél-zalai dombságot a Zalai dombságtól elválasztó észak-kelet-délnyugati irányú völgy északi részén, a Cserta patak jobb partján helyezkedik el. A völgyben három patak – a Cserta, a Berek és az Alsó-Válicka – találkozik.

A település központján a 7547-es út húzódik végig, de érinti a területét a Borsfa-Lenti (Mumor) közti 7537-es út is, egy rövid, az előbbi kettőt összekötő útszakasz pedig a 75 804-es útszámozást viseli.

Csömödér és környéke ősidők óta lakott, az első településnyomok az új kőkorból valók, de a római korból való településnyomok is előkerültek. Nevét 1324-ben említették először az oklevelek Chydemer alakban. Az 1548-ból ránk maradt források szerint Felső- és Alsózebeckén, Karácsonyszigeten és „Csemeder”-en 45 ház volt, ebből 27 Erdődy Péter királyi kapitányé. A falu és környéke, Kanizsa 1600-as török általi elfoglalása után több felé is fizetett adót: a földesúrnak, a királynak és a töröknek is. 1719-ben a gróf Eszterházy család mellett a település birtokosa volt a gróf Erdődy család is. 1770-ben a falut már 46, nagyrészt magyar nevű család lakta, ekkor 244 lakosa volt.

Az Eszterházy hitbizomány szorosan összefonódott a Csömödéri Erdei Vasút történetével, hisz zalai birtokain nagy kiterjedésű, értékes erdők feküdtek, ezek kezelésére a hitbizomány Bánokszentgyörgyön, Lendvaujfaluban (majd Tornyiszentmiklóson), Szentpéterföldén, Zalabaksán, Lentiben pedig még egy hercegi erdőfelügyelőséget is működtetett. 1916-ban a hitbizomány Pördefölde és Szentpéterfölde körüli erdőinek fáját eladta két kincstári szállítónak, akik a kitermelt fa elszállítása érdekében gőzüzemű erdei vasutat építettek ki 1917-re Csömödér és Budnya között, melynek akkori hossza elérte a 14 km-t.

A Csömödéri Állami Erdei Vasút ma Magyarország leghosszabb kisvasútja, mindösszesen 109 km-es hálózat 32 km-es szakaszán – Lentitől Kistolmácsig – turisztikai személyszállítás, a többin pedig erdészeti célú szállítás folyik. A személyszállító szerelvények menetrendszerűen április végétől szeptember végéig közlekednek.

Csömödér neve a vasúttal nem csak az erdei kisvasút miatt fonódott össze, hanem azért is, mert a falut érinti az 1890-ben átadott Dunántúli Helyiérdekű Vasút Zalaegerszeg-Csáktornya közötti szakasza. Ez a vonal ma csak Rédicsig üzemel, ugyanis a Rédics - Lendva közötti, országhatárt átszelő szakaszát 1947-ben felszedték.

A patakok tiszta vize, a vadakban gazdag erdők, a szőlőhegyek, a tiszta levegő, a rendezett, virágos környezet, a dombok között tekergő Zala Kétkeréken kerékpárút, a Rockenbauer Pál Dél-Dunántúli Kék túra útvonalai, a falu határában található horgásztó és Levendula farm számtalan élményt biztosít az ide látogatóknak.

A település nevezetességei: központjában gyönyörű, platános parkban lévő közösségi tér, a művelődési ház falán látható a falu neves szülöttje, Kóvágó József emléktáblája, aki kispapként 1945-47 között Budapest főpolgármestere volt. Később koholt vádak alapján elítélték és bebörtönözték. Az 1956-os forradalom alatt szabadult ki, ekkor ismét főpolgármesterré választották. A forradalom vérbe fojtása után az USA-ba emigrált. A főút mentén díszpark és hármashalom, előterében a világháborús emlékmű található. A vasútállomás mögött van a Csömödéri Állami Erdei Vasút megállója. A település határában horgásztó helyezkedik el.

A település polgármestere: Tomposné Gyuricza Judit

The settlement is located on the right bank of the Cserta stream, in the northern part of the wonderful Göcsej landscape, divided by gentle hills and covered with huge forests, in the northeast-southwest direction valley that separates the South-Zala Hills from the Zala Hills. Three streams meet in the valley - the Cserta, the Berek and the Alsó-Válicka. Road 7547 runs through the center of the settlement, road 7537 between Borsfa-Lenti (Mumor) also touches its territory, and a short section of road connecting the former two bears road number 75 804.

Csömödér and its surroundings have been inhabited since ancient times, the first traces of a settlement date from the Neolithic period, but traces from the Roman period have also been found. Its name was mentioned for the first time in 1324 in the charters as Chydemer. According to the surviving sources from 1548, there were 45 houses in Felső- and Alsózebeck, Karácsonysziget and "Csemeder", 27 of which belonged to the royal captain Péter Erdődy. After the occupation of Kanizsa by the Turks in 1600, the village and its surroundings paid taxes to several parties: the landlord, the king and the Turks. In 1719, in addition to the Count Esterházy family, the settlement was also owned by the Count Erdődy family. In 1770, the village was already inhabited by 46 families (244 inhabitants), mostly with Hungarian names.

The Eszterházy faith commission was closely intertwined with the history of the Csömödér Forest Railway, because there were large, valuable forests on its Zala estates, and to manage them, faith commissions operated in Bánokszentgyörgy, Lendvaujfalu (later Tornyiszentmiklós), Szentpéterföld, Zalabaksa, and a princely forest inspectorate was in Lenti. In 1916, the faith commission sold the wood of its forests around Pördefölde and Szentpéterfölde to two treasury suppliers, who built a steam-powered forest railway between Csömödér and Budnya in 1917, the length of which at that time reached 14 km, in order to transport the harvested wood. Today, the Csömödér State Forest Railway is the longest light railway in Hungary, on a 32 km section of a network of 109 km in total – from Lenti to Kistolmács – tourist passenger transport is carried out, while the rest is transport for forestry purposes. Passenger trains run according to schedule from the end of April to the end of September.

Csömödér's name is intertwined with the railway not only because of the forest railway, but also because the section of the Transdanubia HÉV between Zalaegerszeg and Csáktornya, completed in 1890, touches the village. Today, this line only operates as far as Rédics, because the cross-border section between Rédics and Lendva was abolished in 1947.

The clear water of the streams, the forests rich in wildlife, the vineyards, the clean air, the maintained, flowery environment, the Zala Kétkeréken cycle path winding between the hills, the Pál Rockenbauer South Transdanubia Blue Trail routes, the fishing lake on the border of the village and the lavender farm provide visitors with countless experiences.

Landmarks of the settlement: Community space in the center of the village, in a beautiful sycamore park, on the wall of the cultural center, you can see the memorial plaque of József Kóvágó, a well-known native of the village, who was mayor of Budapest between 1945-47 as a Small Farmers' Party politician. He was later convicted and imprisoned on fake charges. He was released during the 1956 revolution; at which time he was again elected mayor. After the revolution was drowned in blood, he emigrated to the USA. Along the main road, there is an ornamental park and a triple pile, and the World War memorial in its forecourt. Behind the railway station is the stop of the Csömödér State Forest Railway. There is a fishing pond on the outskirts the settlement.

The mayor of the settlement: Judit Tomposné Gyuricza

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Emlékfa ültetés; Hősi emlékmű; Köztemető; A felújított Közös Önkormányzati Hivatal épülete; Orvosi rendelő és Védőnői szolgálat épülete; Idősek otthona; Kultúrház; Kiszéti közösségi tér; Téli rendezvény; Falunap; Szent István Nap; Őszi dekoráció; Advent; Csömödéri Állami Erdei Vasút; Szüreti felvonulás

CSÖMÖDÉR

CSÖMÖDÉR

CSÖRNYEFÖLD

Csörnyeföld településnek is otthont adó, az országhatár és a Zalai-dombvidék markáns délnyugati pereme között elhelyezkedő terület a Mura mente. A tájképet a gyors sodrású és szeszélyes Mura-folyó időszakos árvizei zátonyokat, új partszakaszokat, szigeteket, holtágakat építő és romboló tevékenysége határozza meg. Az így kialakult értékes élőhelyek viszonylag természetes állapotban maradtak meg. Csörnyeföld település a szlovén és horvát határ közvetlen közelében, szelíd déli fekvésű lankák lábainál elhelyezkedő 410 lelket számláló kis falu. Vonzerejét értékes környezete, a természeti táj szépsége, érintetlensége, az itt élő emberek kedvessége és vendégszeretete jelenti.

A községet körülölelő dombok, a klimatikus adottságok kiválóan alkalmasak szőlőtermesztésre, ezért Csörnyeföldet a Muramenti Borvidék egyik központjának is nevezik. A szőlőhegyek pincészetekben kiváló minőségű, gyöngyöző, illatos borokkal várják az ide látogatót.

A falu fölül magasodó szőlőhegyekről festői kilátás nyílik. A Vöröcsök-hegyen található kilátóból látható az egész település, valamint tiszta időben jól kivehető a szlovén és horvát hegyek is.

Aki érintetlen tájakat felfedezve szeret kirándulni, Csörnyeföld környékén megteheti, hiszen a környező erdők és szőlőhegyek számtalan túralehetőség biztosítanak, legyen szó gyalogos vagy kerékpáros túrázásról. A település határában halad a Kék Túra útvonala is.

A csodálatos erdők vadállományban igen gazdagok, így túrázás közben gyakran találkozhatunk az erdei állatokkal. Őzek, vadnyulak, fácánok rendszeresen megfigyelhetők az utak mentén.

A település adottságainak köszönhetően a növekedő idegenforgalom hatására egyre több vendégház fogadja a pihenni vágyókat. Az önkormányzat igyekszik felhívni a figyelmet különböző rendezvények szervezésével a település értékeire, annak népszerűsítésére. A közelmúltban végzett fejlesztéseknek köszönhetően egy korszerű játszótér, közösségi színtér és megújult közparkok várják a községbe látogatókat.

A település értéke a Pusztavöröcsök településrészen 1820-ban épült Római Katolikus Nepomuki Szent János-kápolna, mely belső tere falra festett csodálatos képeket rejt. A falu közepén az úgynevezett temető-dombon helyezkedik el a Nagyboldogasszony-templom, mely helyiek adakozásából és munkájával épült. A közösségi színtér épületében megtekinthetők Soós Lajos falfaragó munkáinak állandó kiállítása, továbbá Boa Endre népi iparművész községnek adományozott munkái is.

A településtől mindössze pár kilométerre terülnek el a Muraszemenye kavicsbányavata, ahol a horgászok hódolhatnak kedvenc sportjuknak. Vízitúra lehetőség, gyógyfürdők, kisasút a környéken szintén elérhetők.

Fedezze fel Ön is Csörnyeföldet és környékének kivételes adottságait!
Pihenjen és kiránduljon Csörnyeföldön!

A település polgármestere: Hóbor-Sztrahia Krisztina

Mura-mente is an area located between the national border and the southwestern edge of the Zala Hills, and it is also the home of settlement of Csörnyeföld. The landscape is defined by the activity of the fast-flowing and capricious Mura River, which builds and destroys reefs, new coastlines, islands, and backwaters during its periodic floods. The valuable habitats formed in this way remained in a relatively natural state. Csörnyeföld is a small village of 410 people located in the immediate vicinity of the Slovenian and the Croatian border, at the foot of gentle south-facing slopes. Its attraction is its precious environment, the beauty and untouched nature of the natural landscape, the kindness and hospitality of the people who live here.

The hills surrounding the village and the climatic conditions are excellent for growing grapes, which is why Csörnyeföld is also called one of the centers of the Muramente Wine Region. In the wineries of the vineyards, visitors are welcomed with high-quality, sparkling, fragrant wines. A picturesque view opens up from the vineyard hills rising above the village. From the lookout point on Vöröcsök Hill, the entire settlement can be seen, and on a clear day the Slovenian and Croatian mountains can also be seen.

Those who like to explore untouched landscapes can do so in the vicinity of Csörnyeföld, as the surrounding forests and vineyards offer countless outing opportunities, be it hiking or cycling. The route of the National Blue Trail also runs near the outskirts of the settlement. The wonderful forests are very rich in wildlife, so you can often meet forest animals while hiking. Deer, hares, and pheasants can be regularly observed along the roads.

Thanks to the features of the settlement, as a result of the increasing tourist traffic, more and more guest houses welcome those who want to relax. The municipality tries to draw attention to the values of the settlement by organizing various events to promote them. Thanks to the recent developments, a modern playground, community stage and renewed public parks await visitors to the village.

The value of the settlement is the Roman Catholic Chapel of St. John of Nepomuk, built in 1820 in the Pusztavöröcsök part of the settlement, the interior of which hides wonderful pictures painted on the walls. The Church of the Blessed Virgin Mary is located in the middle of the village on the so-called cemetery hill, which was built with the help and donations of locals. In the community theater building, you can see the permanent exhibition of the works of woodcarver Lajos Soós, as well as the works donated to the village by folk craftsman Endre Boa.

The gravel pit lakes are just a few kilometers away from the settlement, where anglers can indulge in their favorite sport. Water tours, spas, and light rail are also available in the area.

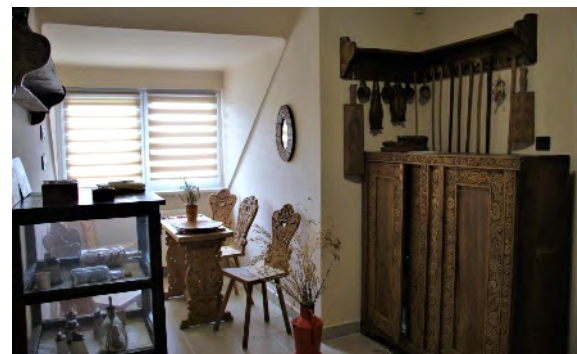
Discover the exceptional features of Csörnyeföld and its surroundings!
Relax and hike in Csörnyeföld!

Mayor of the settlement: Krisztina Hóbor-Sztrahia

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Közös Önkormányzati Hivatal; Községi Színtér; Nagyboldogasszony templom; Nepomuki Szent János kápolna; Hársfa utca; Soós Lajos falfaragó munkái; Dózsa út; Vöröcsöki kilátó; Csörnyeföld Pál-hegyről; Szüreti felvonulás; Őszi kirándulás; Szőlőbirtok

CSÖRNYEFÖLD

CSÖRNYEFÖLD

DOBRI

Dobri Zala megye délnyugati csücskében, a magyar-horvát-szlovén hármashatár közepén helyezkedik el, a Kerka-patak mentén.

A hegyekkel, erdőkkel tagolt település első írásos említése 1387-re utal vissza, ahol már Dobriként szerepel. Egy monda szerint a község névadója Dobri horvát bán. A község közepén állt valószínűleg „Dobra vára”, e területet ma is így nevezik. A középkori forrásokból viszont keveset lehet megtudni a faluról. Egy 1578-ból származó írás szerint a törökök elfoglalták és elpusztították a falut.

A községben több zsidó család is élt, ebből adódóan az 1800-as évektől a településnek volt zsidótemetője is. 2009-ben ezt a temetőt falusi összefogásnak köszönhetően a község helyreállította. Az 1930-as években több mint 800 fő volt Dobri lakossága, annak köszönhetően, hogy Józsalak is a településhez tartozott, amely a falutól pár km-re az erdő közepén terült el. Infrastruktúra hiányában az 1970-es években az ott lakók beköltöztek a környező nagytelepülésekre, kisvárosokba. Ma már csak a temető romjai jelzik, hogy itt valamikor egy kis falucska volt.

Dobri várát a történelem során többször is említik. Török időben lerombolták, de 1607-ben újraépítették, és pincéje még ma is akkori formájában őrzi a régi vár voltát. A település egyik nevezetessége a műemléki védettségű római katolikus kápolna és az előtte álló kőkereszt. Az 1837-ben épült kápolna szentélyének szélessége a hajóval egyező, félköríves záródású. A faluban két hősi emlékmű is létesült. Ezeket az emlékműveket az első és második világháborúban elesett hősök tiszteletére emelték.

Az 1950-es években a határ menti településeken bunkerokat és különböző típusú lőállásokat építettek, melyek napjainkban is megtalálhatóak a falu több pontján.

A község kultúrházát az 1800-as évek végén építették, 1951-ben pedig hivatalosan kultúrházzá nyilvánították. Kezdetben olvasóköriként használták, később karácsony alkalmával tartottak itt színjátékokat. Emellett a régi lakodalmak kiváló helyszínül is szolgált. Az elmúlt időben a kultúrházat többször is felújították, legutóbb 2021-ben. Napjainkban szintén itt zajlanak a településen megrendezésre kerülő kulturális programok.

2000. szeptember 10-én ünnepélyes keretek között került sor a Dobri Millenniumi Park felavatására, melyet egy településről elszármazott vállalkozó adományozott a falunak.

A település területén működő fűrészáruval foglalkozó cég munkát nyújt a helyi és környékbeli embereknek. A falu 2017-ben levendulaültetvényekkel gazdagodott, tovább szépítve a kis községet.

A zalai borvidék a Balatontól nyugatra helyezkedik el. Földrajzi és ökológiai szempontból kiemelkedő termőhelyet biztosít a páratlan minőségű zalai bornak. A környéken szőlőtermesztéssel a kezdetektől fogva foglalkoznak. Leginkább oda telepítettek szőlőt, ahol más mezőgazdasági munkát nehezen tudtak volna végezni. A meredek partokat, dombokat különböző fajtájú szőlőkkel telepítették be. Legtöbbször a hegyhát a nevét az ott élő családról vagy hegybirtokosról kapta. Ilyen Dobriban a Kövecs-hegy, Bende-hegy, János-hegy, Józsalak. Ezek mind a mai napig fennmaradtak és művelés alatt állnak.

A település különleges látványossága 20 db dámszarvas, mely ékesíti a hegyoldal látványosságát. Kiváló élőhely számukra a dombos, erdős vidék. Ez a határmenti falucska szőlős dombjaival, pincesoráival rögtön rabul ejti az átutazókat.

A település polgármestere: Lógár Zoltán

Dobri is located in the southwestern tip of Zala County, near the Hungarian-Croatian-Slovenian triple border, along the Kerka stream.

The first written mention of the settlement divided by mountains and forests dates back to 1387, where it is already mentioned as Dobri. According to a legend, the namesake of the village, Dobri, is a Croatian Ban.

The "Castle of Dobra" probably stood in the middle of the village, and this area is still called that today. However, little can be learned about the village from medieval sources. According to a script from 1578, the Turks occupied and destroyed the village. Several Jewish families lived in the village, and as a result, the settlement had a Jewish cemetery from the 1800s. In 2009, this cemetery was restored by the village thanks to the cooperation of the locals.

In the 1930s, the population of Dobri was over 800, thanks to the fact that Józsalak also belonged to the settlement, which was located in the middle of the forest a few kilometers from the village. Due to the lack of infrastructure in the 1970s, the residents moved to the surrounding large settlements and small towns. Today, only the ruins of the cemetery indicate that there was once a small village here. The castle of Dobri is mentioned several times throughout history. It was destroyed during the Turkish era, but was rebuilt in 1607, and its basement still preserves the appearance of the old castle. One of the landmarks of the settlement is the listed Roman Catholic chapel and the stone cross in front of it. The width of the sanctuary of the chapel built in 1837 is the same as that of the nave, with a semi-circular closure. Two heroic monuments were established in the village. These monuments were erected to honor the fallen heroes of World War I and World War II. In the 1950s, bunkers and different types of firing positions were built in settlements along the border, which can still be found in several parts of the village today. The community center of the village was built at the end of the 1800s, and in 1951 it was officially declared a community center. Initially, it was used as a reading circle, later plays were held here at Christmas times. It also served as an excellent venue for weddings. Recently, the cultural center has been renovated several times, most recently in 2021. Nowadays, the cultural programs organized in the settlement also take place here.

On September 10, 2000, the Dobri Millennium Park was inaugurated in a ceremonial setting, which was donated to the village by an entrepreneur descended from the settlement.

The lumber company operating in the area of the settlement provides work to local and neighboring people. In 2017, the village was enriched with lavender plantations, further beautifying the small village.

The Zala wine region is located west of Lake Balaton. From a geographical and ecological point of view, it provides an outstanding growing area for the Zala wine of unparalleled quality. Since the beginning, they have been involved in grape cultivation in the area. Grapes were mostly planted where it would have been difficult to do other agricultural work. The steep banks and hills were planted with different kinds of vines. Most of the time, the mountain ridge got its name from the family living there or from the owner of the mountain. Such in Dobri are Kövecs-hegy, Bende-hegy, János-hegy, Józsalak. All of these have survived and are being cultivated to this day.

The special attraction of the settlement are the 20 fallow deer that adorn the hillside. The hilly, forested area is an excellent habitat for them. This border village immediately captivates passers-by with its vineyard hills and rows of cellars.

The mayor of the settlement: Zoltán Lógár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

I-II. világháborús emlékmű; Római katolikus kápolna; Kövecs-hegyi hegyhát; Millennium park; Levendula ültetvény; Kőkereszt; Zártkertben élő dámszarvasok; Arany János utca; II. világháborús emlékmű; Kiskápolna; Faluközpont a világháborús emlékművel

DOBRI

DOBRI

FELSŐSZENTERZSÉBET

Felsőszenterzsébet a Kerka és Lendva között fekvő domszágon található. A kis falut 1334-ben említik először Scentelsebethként, 1375-ben Zenthelsebeth, 1501-ben Felsewzentersebeth. Nevében egykori temploma védőszentjének, Szent Erzsébetnek neve búvik meg.

A középkorban több, környékbeli településhez hasonlóan alsólendvai Bánffy birtok volt. 1334-ben Csesztreggel és Kerkakutással együtt, mint Miklós mester ősi és hagyományos birtokát említik. 1429-ben Széchy János szerezte meg, amikor is Zsigmond király ezt a birtokot, más területekkel együtt neki ajándékozta. Bár a Bánffyak többször kísérletet tettek visszaszerzésére, az a Széchyké maradt. A már a török megszállás elején jobbágyközségként számon tartott falut a török feldúlja, a falu elpusztasodott.

A törökök kiűzése után 1690-ben előbb gróf Kéry Ferencé lett, majd a fiscus birtokolta.

A földek gyenge minőségűek voltak, ezért a rossz talajadottságok miatt a területnek csak egyik felét vetették be, a másikat pihentetni kellett. A földet egynyomásban művelték, négy igavonóval és háromszori szántással. A gabonát – főleg rozst és kevés zabot termeltek – a szűkösség miatt nem adták el. Dohányt és kukoricát nem vetettek, kendert és lent csak szükség szerint. A rétek mélyen fekvők, a Kerka minden évben elöntötte, ezért a széna silány minőségű volt. A szőlőhegy terméketlen. Tüzi- és épületfájuk van elég, deszkának és edénynek való elegendő, zindelynek és más faeszköznek való nincs. Ahol az uradalom nem legeltet, ott lehet makkoltatással a sertéseket feljavítani. Gyümölcsös nincs. Halas víz sincs. Mária Terézia úrbéri erdőt adományozott az itt élőknek. Határában fontos malom működött.

A falu lélekszáma a 19. század utolsó éveiben volt a legmagasabb, a történelem változásai azonban folyamatosan csökkentették azt. A népesség fogyása tehát nem az utóbbi évtizedek jelensége. Előbb Ramocsa volt tanácsának székhelye, majd 1960 után 1990-ig Csesztreg Községi Tanács társközsége volt, attól fogva Alsószenterzsébet, Kerkafalva, Kerkakutas, Magyarföld, Ramocsa községekkel közös hivatalt alkot, melynek székhelye Csesztregen található. Az orvosi ellátást, az oktatási és nevelési feladatok ellátását Csesztreg oldja meg. Mára Zala megye második legkisebb településévé vált, Iborfia után.

A sokáig csak nehezen, földúton is megközelíthető település eredetileg szerves beépítésű volt. Az építkezések anyaga fa volt, a néprajzilag értékesebb épületek, tárgyak egy része ma a Göcseji Falumúzeumban látható. A jellegzetes házhoz a tisztaszoba mellett hozzátartozott a kamra és a füstös konyha is, melyek a pitvarról voltak megközelíthetőek. A legősibb házakból még a szoba is hiányzott, s csupán kétosztatúak (füstökonyha, kamra) voltak. A Göcseji Falumúzeumba telepítettek át egy boronaházát, amit a XVIII. században füstösháznak építettek. A Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum nyugat-dunántúli tájegységének ékessége pedig az innen áttelepített, XVIII. század végén épült négyoszlopos, talpasvázas boronaszerkezetű harangláb. A falu mai haranglábja deszkafalú, rétegelt-ragasztott faszerkezetű. Anyagában hasonló, de szépségében, tömegalakításában elmarad évszázados elődjétől. A századforduló idején kezdődő téglaeépítés emlékeit néhány szép, zárt verandájú épület őrzi. A falu határában szerves építészeti ihlette, kör alaprajzú, kiterjesztett szárnyú madarat formázó épület készült, melynek szomszédságában áll a Ramocsáról idehozott régi harangláb.

A település polgármestere: Kálmán Elek

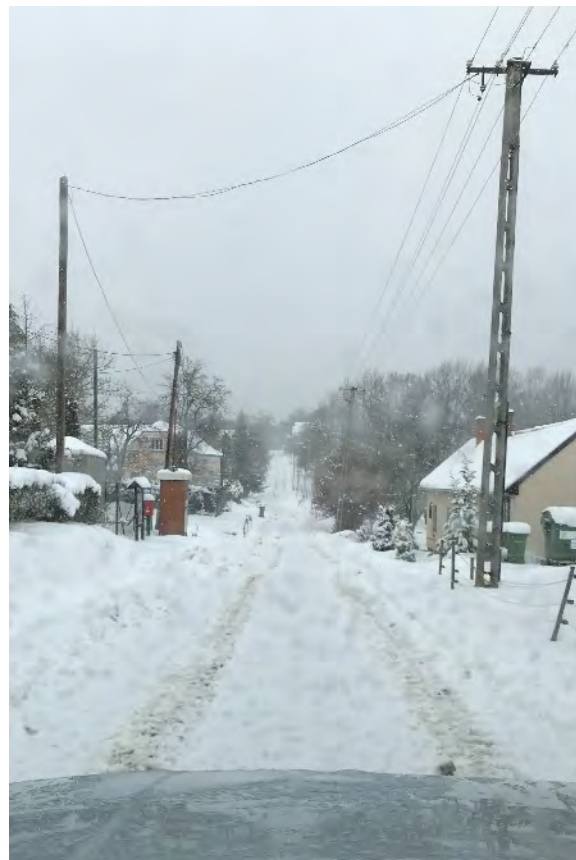
Felsőszenterzsébet is situated on the hills between Kerka and Lendva. The small village was first mentioned in 1334 as Scentelsebeth, in 1375 as Zenthelsebeth and in 1501 as Felsewzentersebeth. It bears the name of Saint Elizabeth, the patron saint of its former church. In the Middle Ages, like many other settlements in the area, it was an estate of the Bánffy de Alsólendva family. In 1334, it is mentioned together with Csesztreg and Kerkakutas as the ancient and traditional estate of Master Nicholas. It was acquired by János Széchy in 1429, when King Sigismund donated it to him, together with other territories. Although the Bánffy family made several attempts to regain their old estate, this remained the property of the Széchy family. The village, which was already considered a ham (village of serfs) at the beginning of the Turkish occupation, was raided by the Turks and became deserted.

After the end of the Ottoman rule in 1690, it first belonged to Count Ferenc Kéry, then it became part of the crown lands (“fiscus”). Due to the poor soil conditions only half of the area was sown and the other half had to be left fallow. The land was cultivated in a two-field system, with three times ploughing, using four workstock. Cereals – mainly rye and a small amount of oats – were not sold due to shortages. Tobacco and corn were not sown; hemp and flax were sown only as needed. The low-lying meadows were flooded by the Kerka stream every year, so the hay was of poor quality. The vineyard was of low yield. They had enough firewood and building timber, enough for planks and pots, but no shingles and other wooden utensils. Where the manor did not graze, it was possible to let the pigs feed on beech-nuts. There was no orchard or fishing pond either. Queen Maria Theresa donated a forest from the royal estates to the people living here. In the outskirts there was an important flour-mill. The population of the village was at its highest in the last years of the 19th century, but various hardships during the history have steadily reduced it. Consequently, the population decline is not typical only for the recent decades. First, the seat of the Town Council was at Ramocsa, then after 1960 until 1990 the village was associated with the Csesztreg Municipal Council. Since then, the municipalities of Alsószenterzsébet, Kerkafalva, Kerkakutas, Magyarföld, Ramocsai and Csesztreg were part of a joint rural district with its seat in the latter village. Medical care, education and training are provided by Csesztreg. Today the village is the second smallest settlement in Zala county, after Iborfia. The settlement, which for a long time was difficult to reach by road, was originally a village formed by scattered farms. The main building material was wood, and some of the more ethnographically valuable buildings and objects can be seen today in the Göcseji Village Museum. In addition to the clean room, the typical house also included a pantry and a kitchen without chimney, which were accessible from the atrium. The oldest houses lacked even a room, and had only two spaces (a kitchen without chimney and a pantry). A barn originally built in the 18th century as a house without chimney was relocated to the Göcseji Village Museum. The jewel of the Szentendre Open-Air Ethnographic Museum, West-Transdanubia section, was relocated from here and is a four-column, pedestal-framed bell-tower built at the end of the 18th century. The present bell tower of the village is of board-and-batten construction, with a plywood-glued wooden structure. It is similar in material, but lags behind its century-old predecessor in beauty and mass formation. A few fine buildings with enclosed porch preserve the memory of the brick construction that began at the turn of the century. On the outskirts of the village, a circular building inspired by organic architecture was built in the shape of a bird with extended wings, and next to it stands the old bell-tower brought from Ramocsa. Mayor of the town: Elek Kálmán

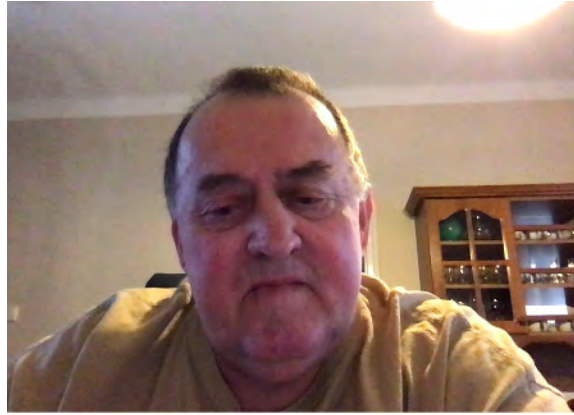
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Családi ház 1949; Makovecz stúdió-bagolyház; Lakóház 1901; Téli utca; Urnafal; Aszfaltozás – Petőfi utca; Kálmán Elek polgármester fogadó napon; Áradó Kerka; Nyáron a falu; Köszöntjük az ideköltöző fiatalokat; Emma és skót barátnője Regina; Karácsonyi köszöntő.

FELSŐSZENTERZSÉBET

FELSŐSZENTERZSÉBET

FITYEHÁZ

Fityeház Nagykanizsától délre 12 kilométerre, a Mura közelében, a Principális-csatorna mentén fekszik.

A levéltári adatok először 1422-ben szólnak a faluról, ekkor Fythyefelde alakban olvashatjuk. Mai végleges formájában 1877-től fordul elő.

A község első említésekor Keresztúri Balázs birtokrészeként találkozunk a településsel peres iratban.

Kanizsa közelsége miatt a törökök többször földig rombolták a falut. (1566-ban, illetve 1570-ben is). A jobbágyok feltehetőleg elszöktek a faluból vagy életüket veszítették, mert a falu a török hódoltság végéig lakatlan maradt. Kastélyát többször is említik.

A község a XVIII. században többször is gazdát cserélt. Batthyány Lajos nádor birtokába – a kanizsai uradalom részeként – 1744-ben került Fityeház, s e család még 1935-ben is a legfőbb tulajdonosa volt. A lakosság ekkortájt földműveléssel és állattenyésztéssel, valamint halászással, rákászással, pákászodással foglalkozott. Legelő, erdő bőségesen volt. A község lakosai a XVIII. század közepéig főleg magyarok, utána egyre több lett a horvátok száma. A helység a XIX. századtól Szepetnek filiája, a gyermekeket az anyaegyház tanítója oktatta a faluban (egészen 1880-ig). A háziiparok közül a vesszőfonást kell kiemelni. Kitűnő takácsaik voltak, a délszláv közösségeket ők látták el a szükséges termékekkel.

Az óvoda 1955-ben készült el, jelenleg is működik napközi otthonos rendszerben.

1959-ben kultúrház épült mozival, lakossági összefogással. 1988-ban az épülethez hozzáépítették a sportöltözőt, s így kialakult a jelenlegi Művelődési és Sport Községi Szintér, amely valamennyi korosztály számára színhelyül szolgál a kulturális életnek, a közművelődésnek, a szabadidős- és sporttevékenységnek. Napjainkban folyik az épületgyűttes villamos- és energetikai korszerűsítése.

1991-ben a falu első és második világháborús emlékművet állíttatott fel az Alkotmány téren, ahol műemlék jellegű látnivaló a Pieta-szobor, mely népies késő barokk stílusban készült 1809 és 1814 között.

A Szent István tér – Szent István szobrának felavatásával – a Millennium évében kapta meg elnevezését. Ugyanekkor került felavatásra a község saját címere.

A település látványos fejlődésen ment keresztül az elmúlt évtizedekben. Mára teljes egészében közművesített és mintegy 90 %-ban portalanított belterületi úthálózattal rendelkezik. Az egyes utcák járdáinak felújítása folyamatosan zajlik.

A 2007-ben megszüntetett általános iskola épületében működik az Önkormányzati Hivatal, a Községi Könyvtár, az 1965-ben létesített Orvosi Rendelő és a nyugdíjasok klubja.

A település legjelentősebb rendezvénye az évente megrendezésre kerülő Falunap és a pünkösdi napi búcsú.

A település polgármestere: dr. Takács József

Fityeház is located 12 kilometers south of Nagykanizsa, near the Mura River, along the Principális Channel.

The archival data mentions the village for the first time in 1422, when it can be read as Fythyefelde. It appears in its current, final form in 1877.

At the first mention of the village, we encounter the settlement as part of the estate of Balázs Keresztúri in a legal document.

Due to the proximity of Kanizsa, the Turks repeatedly destroyed the village to the ground. (in 1566 and also in 1570). The serfs probably ran away from the village or lost their lives, because the village remained uninhabited until the end of the Turkish subjugation. Its mansion is mentioned several times.

The village changed owners multiple times in the 18th century. Fityeház came into the possession of Palatine Lajos Batthyány – as part of the Kanizsa manor – in 1744, and this family was still its main owner in 1935. Around this time, the population was engaged in farming and animal husbandry, as well as fishing, crabbing, and living off the lands of the marshes. There was plenty of pasture and forest. The inhabitants of the village were mainly Hungarians until the middle of the 18th century, after which the number of Croats increased. The locality has been a branch of the church of Szepetnek since the 19th century, the children were educated by the teacher of the mother church in the village (until 1880). They had excellent weavers; they supplied the South Slavic communities with the necessary products.

The kindergarten was completed in 1955, and it still operates in a day-care system.

In 1959, a cultural center with a cinema was built with the cooperation of the public. In 1988, the sports locker room was added to the building, and thus the current Cultural and Sports Community Theater was formed, which serves as a venue for cultural life, public education, leisure and sports activities for all age groups. Nowadays, the electrical and energetic modernization of the building complex is underway.

In 1991, the village erected a World War I and World War II memorial on Alkotmány Square. In the same place, the Pieta statue, which was made in the vernacular late Baroque style between 1809 and 1814, is a monument-like attraction.

Szent István Square – with the inauguration of the statue of Saint Stephen – got its name in the year of the Millennium. At the same time, the village's own coat of arms was inaugurated.

The settlement has undergone spectacular development in recent decades. Today, it has an inland road network that has been completely publicized and about 90% paved. The renovation of the sidewalks of the individual streets is ongoing.

The municipal office, the village library, the doctor's office established in 1965 and the pensioners' club operate in the building of the elementary school, which was closed in 2007.

The most important events of the settlement are the annual Village Day and the fair at Pentecost.

The mayor of the settlement: Dr. József Takács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

A „Tóka” – 1957.10.23.; Sportpálya a valamikori „Tóka” helyén; Templom; Kemence sütőhely; Pieta-szobor; I. és II. világháborús emlékmű; Az Önkormányzati Hivatal – a volt Általános Iskola épülete; A Szent István tér – Trianon 100. megemlékezés, 2020.; Fityeház télen; Művelődési és Sport Községi Szintér; A temetői lélekharang

FITYEHÁZ

FITYEHÁZ

GÁBORJÁNHÁZA

Vályi András *Magyarország leírása* című könyvében ez olvasható: „Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura Hertzeg Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobronokhoz nem messze, 's ennek filiája, az alsó Lendvai Uradalomban, határja elég termékeny, hanem néhol vizekkel el szoktak földgyei öntettetni, eladásra jó módgya van, második Osztyálybéli.” Ahogy az idézet is utal rá, a Zala megyei Gáborjánháza Magyarország legcsapadékosabb vidékeinek egyikén található, éghajlatát az Alpok, az Adriai-tenger és az Atlanti-óceán határozza meg. A láprétekekkel, szántóföldekkel, erdővel körülvett települést kőény-, csipkebogyó-, bodza- és galagonyabokrok színesítik, találkozhatunk itt védett madarakkal, vaddisznóval, szarvassal, őzszel is.

A település nevét 1389-ben említik először Gabrianhaza néven, mely valószínűleg az első, itt letelepült személy nevéből ered. Ezután bizonyíthatóan az alsólendvai Bánffy család birtokai közé került. 1690-ben az Eszterházy család vette át a terület fölött a tulajdoni jogot.

A trianoni békeszerződés után határmenti faluvá vált. Mivel így elszakadt Lendvától, ahová eddig felekezatként tartozott, 1928-ban megalapították a különálló lelkésziséget. A II. világháború után a falu hanyatlásnak indult. A lakosság száma folyamatosan csökkent, jelenleg közel 80 fő él a településen, közöttük szerencsére gyermekes családok is.

1932-34-ben megépült az azóta is álló katolikus templom, a Nagyboldogasszony-templom, melyben egy 1626-ban, Grazban öntött harang található. A katolikus templom udvarában helyezték el az 1991-ben épített I. és II. világháborús emlékművet. A település Rédicés felőli szélén, a volt tűzoltószertár épületében kapott helyet a község hetési néprajzi gyűjteménye.

A község a „Hetés vendégül lát!” programsorozatnak kezdetektől társszervezője, ahol a vidék gasztronómiai különlegességeit kóstolhatják meg az érdeklődők évről évre. Az itt felkínált ételek között a legkedveltebb termékek a forró kővön sült perccel, amely különleges módon feltekert keltektésztából készült, és a Fumu, ami egy különleges hetési fonással készült baba formájú kalács.

A Hetési Értékek Háza előtt és a régi temetőben találhatóak szép kőkeresztek. Az út menti feszületet a korpusz alatt szobrok díszítik.

Erre a vidékre, így Gáborjánházára is jellemző volt a múltban a fonás, szövés mesterségének magas fokon való művelése. 1964 és 1980 között a faluban üzemelt a hetési szőttest előállító kézműipari üzem Virágh Béla és felesége, Török Terézia irányításával.

A faluházban található a könyvtár, a Kemencház, ahol rendezvényeken sütni-főzni lehet, és a 4 fős apartman.

A település lakossága a minden évben megrendezett rendezvények alatt kovácsolódik erős közösséggé. Ezek a Nagyboldogasszony-napi búcsú és falunap minden augusztusban, a „Hetés Vendégül Lát” fesztivál, az adventi gyertyagyújtás, a karácsonyi éjféli mise utáni összejövetel a betlehemi jászol mellett, májusfaállítás és kitancolás és a „Kerek Perccel Nap”.

Az önkormányzat a közelmúltban számos beruházást bonyolított le. Megújult a faluház, a falu központjában közpark létesült, kialakították az Értékek Házát, bővítették, parkosították az új temetőt. Ezekon kívül a Rákóczi út újra aszfaltozása két ütemben, és a kommunális eszközpark felfejlesztése is hozzájárult a település fejlődéséhez.

A faluházban kézművesszakkör működik, kosár- és csuhéfonást gyakorolnak az érdeklődők. A szövőműhely pedig várja a hetési szőttessel megismerkedni vágyókat.

A település polgármestere: Pantó László

The following can be read in András Vályi's book *Description of Hungary*: "Hungarian village in Szala County, its owner is duke Eszterházy, its inhabitants are Catholics, not far from Dobronok, and its branch of it; in the Alsó Lendva manor, its land is quite fertile, but in some places, they irrigate fields with water, it has good methods for sale, second class." As the quote alludes to, Gáborjánháza in Zala County is located in one of the rainiest regions of Hungary, its climate is determined by the Alps, the Adriatic Sea and the Atlantic Ocean. The settlement is surrounded by marshes, fields and forest, with black-thorn, rose hips, elderberries, hawthorn bushes. We can also meet protected birds, boar, deer and roe deer.

The name of the settlement was mentioned for the first time in 1389 as Gabrianhaza, which probably comes from the name of the first person who settled here. After that, it can be proven that it was among the possessions of the Bánffy family from Alsólendva. In 1690, the Esterházy family took ownership of the area. After the Trianon Peace Treaty, it became a border village, separated from Lendva, to which it had belonged as a church branch. In 1928 the separate clergy was founded. After World War II, the village began to decline. The number of inhabitants has been decreasing, currently there are nearly 80 people living in the settlement, fortunately among them families with children. In 1932-34, the Catholic church was built, the Church of the Blessed Virgin Mary, which has been standing ever since, and in which there is a bell cast in Graz in 1626. The World War One and Two monuments built in 1991 were placed in the courtyard of the Catholic church. On the edge of the settlement towards Rédicés, in the building of the former fire station, the village's Hetés ethnographic collection was housed.

The village has been a co-host of the 'Hetés Welcomes You!' program series from the beginning, where those interested can taste the gastronomic specialties of the region year after year. Among the dishes offered here, the most popular products are pretzels baked on a hot stone, which are made of yeast dough rolled in a special way, and Fumu, which is a doll-shaped cake made with a special Hetés braiding process. There are beautiful stone crosses in front of the House of Hetés Values and in the old cemetery. The roadside crucifix is decorated with sculptures under the corpus. This region, including Gáborjánháza, was characterized in the past by the high degree of cultivation of the craft of spinning and weaving. Between 1964 and 1980, the village operated a handicraft factory producing Hetés looms under the management of Béla Virágh and his wife, Terézia Török. There is a library, and the Kemencház (Oven-house), where you can bake and cook at events. In the same place, the municipality earns additional income from the rental of an apartment that provides accommodation for four people. The population of the settlement is forged into a strong community during the events organized every year. These are the Assumption Day fair and village day every August, the "Hetés Welcomes You" festival, the Advent candle lighting, the gathering after the Christmas midnight mass next to the Nativity scene's manger, the maypole setting and dancing event and the "Round Pretzel Day". The local government has recently carried out a number of investments. Thus, the complete renovation of the village hall, the creation of a public park in the center of the village, the creation of the House of Values, the expansion and landscaping of the New Cemetery. The re-paving of Rákóczi Street in two stages and the development of the communal equipment park also contributed to the development of the settlement. There is a craft club in the village hall, where those interested can practice cor leaf and basket weaving. The weaving workshop is waiting for those who want to get to know the Hetés weaver.

The mayor of the settlement: László Pantó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Buszmegálló; Hetési Értékek Háza; Közpark; Nagyboldogasszony templom; Közpark pihenővel

GÁBORJÁNHÁZA

GÁBORJÁNHÁZA

GOSZTOLA

"Erdők nyugalma és határtalan élmények"

Gosztola – ez a hegyek, dombok között megbúvó kis falu – mindig Zala vármegyéhez tartozott. Soha semmilyen változás nem száguldott keresztül rajta.

Az első említés a faluról 1269-ből datálódik, amikor is a Bánffyak birtokolták a település egy részét. 1337-ben Gosztula, 1352-ben Gosztoja, 1357-ben Gasztalya néven őrzik a mai Gosztola nevét a megsárgult papírok. A kutatók szerint a név a szláv Goszticiló személynevből eredeztethető.

Kéry gróf 1690-ben Szapáry Péternek adta el az egész szécsiszigeti-uradalmat, Gosztolát is, mely utóbbinak erdői csak tűzifát adtak.

1747-ben Szécsisziget filiája Gosztola, ahol megépítik a Szent Imre kápolnát. A település sajátos, néprajzilag egyedi házait fából és agyagból építették, a helyi lehetőségeknek megfelelően zsupp tetővel fedték.

1848 előtt úrbéres községként említik a könyvek, 1871 után pedig kisközséggé minősítik.

1925-ben a község tulajdonában lévő 1209 kataszteri hold területen csak a szegénység termelt meg. Ekkor számlált lakosainak száma 192 ember, melynek fele a faluban, fele pedig a szőlőhegyen élt szétszórtan és többnyire földműveléssel foglalkoztak.

A települést ekkortájt csak a megyei útról lehetett megközelíteni, ahonnan egy csapás vezetett be, így aztán idegen sem igen tévedett erre.

A századelőn gróf Andrássy Sándor neve csengett ismerősen errefelé, aki az egész település területének 3/4-ét birtokolta. A noha szőlő jól becsült nedűnek számított akkor, mert a Balatonmelléki Hegyközség és Borvidék is számon tartotta. A községnek egyetlen nem vagyoni joga volt: a vadásztatásé.

A II. világháború alatt 5 lakója lett a harcok áldozata.

Az 1970-es évektől Rédecis Községi Közös Tanácshoz tartozik Gosztola.

Az 1960-70-es évektől Gosztolán erőteljes leépülési korszak vette kezdetét. A település korábban halálra volt ítéelve, itt minden szabad területet külterületté nyilvánítottak és fával ültettek be, akkoriban ugyanis az erdőtelepítést díjazta az állam. A falu reménytelen helyzetbe került: a jugoszláv határsávban a helyiek nem remélhettek fejlesztési lehetőséget. 1983 körül a piciny falu leépülési folyamata már szemmel látható volt, ugyanis ekkor halt ki a falu egyik fele, Alsógosztola, vagy ahogy a helyiek nevezik Kisgosztola, mely Gosztolától 1km-re található egy gyönyörű kis völgyben. 1975-ben 40 lakossal rendelkezett, a villany biztosított volt, a vizet ásott kútból nyerték. Mégis az 1980-as évek elejére a kicsiny faluból elköltöztek és 1983-ra az idősek halálával teljesen kihalt a falu. Most a szép völgyben kettő ház áll. Ráadásul ide a legutóbbi időig nem vezetett út: az őszi és tavaszi csapadék valóban vendégmarasztaló sárt csinált az agyagból. Talán ez az oka, hogy az 56 lakóházból és 215 lakóból álló falucska lassacskán szinte elnéptelenedett. 1980-as évek közepén a lakosok száma 25 fő körül mozgott. Több kísérlet is történt a falu megszüntetésére, a lakók azonban összefogtak és küzdöttek a fennmaradásért.

Az 1990-es évek végétől, a Gosztola Gyöngye Wellness Hotel megépítésével újra az érdeklődés középpontjába került és környékbeliek építették újjá. Az erdőktől ölelt, csodálatos vidéken fekvő faluban látványos fejlődés indult el. Ma Gosztola egyetlen utcáskáján végigsétálva szebbnél szebb házakkal találkozunk és gyönyörködhetünk a friss levegőjű, mesés fenyőerdőkben!

A település polgármestere: Balogh Ferenc

Peace of forests and endless, memorable impressions

Gosztola – this small village, hidden between mountains and hills, has always belonged to Zala county. No change has ever rushed through it. The first mention of the village dates back to 1269, when the Bánffys owned a part of the settlement.

The name of today's Gosztola was preserved in the yellowed papers as Gosztula in 1337, Gosztoja in 1352 and as Gasztalya in 1357. According to the researchers, the name can be derived from the Slavic personal name Goszticiló. In 1690, count Kéry sold the entire Szécsisziget estate, including Gosztola, to Péter Szapáry, whose forests provided only firewood. In 1747, Gosztola was the branch of Szécsisziget, where the St. Imre chapel was built. The special, ethnographically unique houses of the settlement were built of wood and clay and covered with thatched roof as provided by the local opportunities.

Before 1848, it was mentioned in the books as an urbanium village, and after 1871 it was classified as a small village. In 1925, the 7 hectares owned by the village only produced poverty. At that time, there were 192 inhabitants, half of whom lived in the village and half scattered on the vineyard hill and were mostly engaged in farming. During that period the settlement could only be approached from the county road, from there a path led into the village so it did not have many visitors. Before the turn of the century, the name of count Sándor Andrássy was well-known here as he owned 3/4 of the area of the entire settlement. Noha grape was a well-respected drink at that time because it was also recorded by the Balaton Region Wine Community. The village had only one non-pecuniary right: hunting.

The settlement had 5 victims in WWII.

Since the 1970s, Gosztola has belonged to the Rédecis Village Community Council. From the 1960s and 1970s, a period of strong decline began in Gosztola. The settlement was previously condemned to death, all free land here was declared an external area and planted with trees because the state rewarded reforestation at that time. The village was in a hopeless situation: the locals could not expect any development opportunities in the Yugoslav border strip. Around 1983, the deterioration process of the tiny village was already visible because at that time Alsógosztola – one half of the village, or as the locals call it: Kisgosztola, located 1 km from Gosztola in a beautiful little valley – died out. In 1975, it had 40 inhabitants, electricity was provided and water was obtained from dug wells. Still, people moved from the small village by the beginning of the 1980s and by 1983 the village completely died out with the death of the elderly. Now there are two houses in the beautiful valley. In addition, there was no road leading here until recently: the autumn and spring rainfall turned the clay into a nasty mud. Perhaps this is the reason why the village of 56 houses and 215 residents slowly became almost depopulated.

In the mid-1980s, the number of residents was around 25 people. There were several attempts to abolish the village, but the residents united and fought for its survival.

From the end of the 1990s, with the construction of the Gosztola Gyöngye Wellness Hotel, it became the focus of interest again and was rebuilt by local people. Spectacular development began in the village, which is located in a wonderful countryside surrounded by forests. Today, if you walk along Gosztola's only little street, you come across beautiful houses and you can enjoy the fresh air and the fabulous pine forests!

The mayor of the settlement: Ferenc Balogh

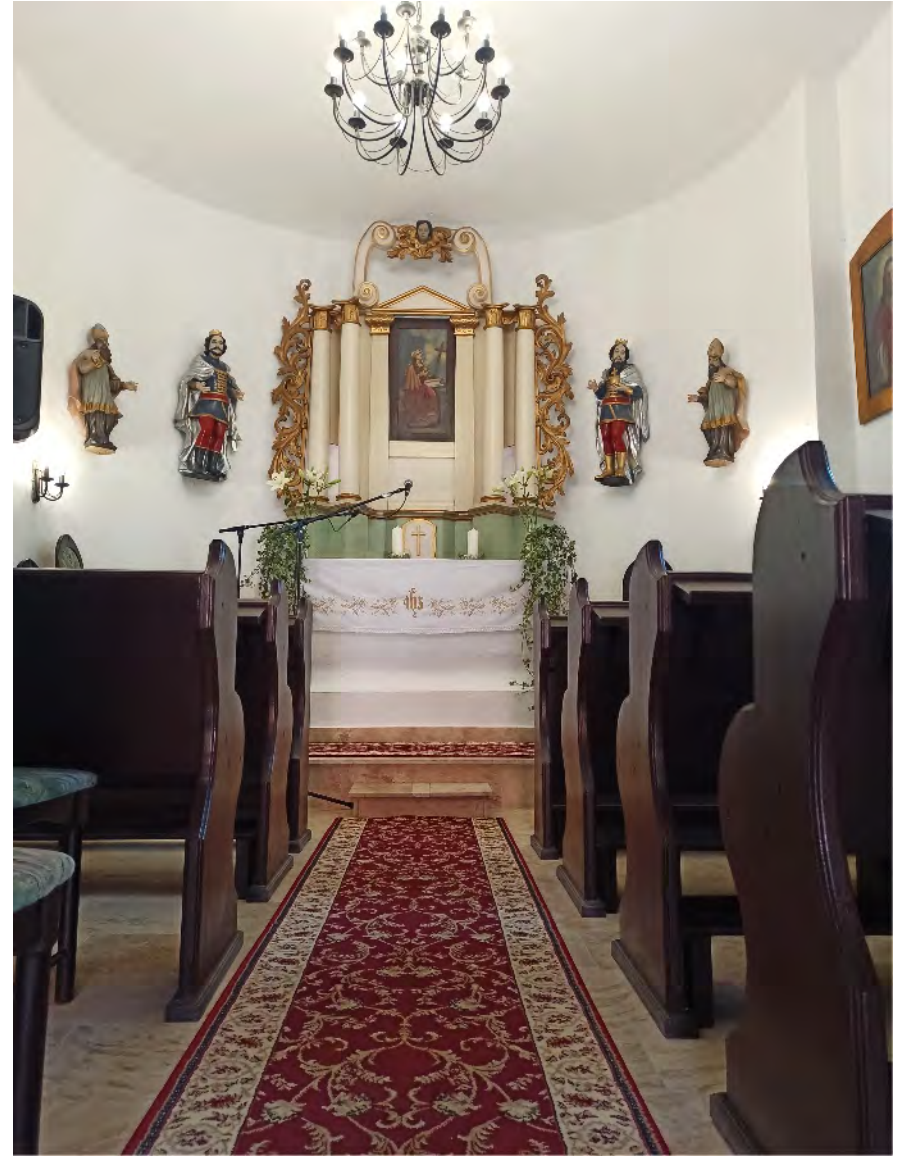
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Légi felvétel a településről; Templom kőkeresztel; Templom belső; Pihenő; Dedesi-tó

GOSZTOLA

GOSZTOLA

GYENESDIÁS

Gyenesdiás egy kedves kis Balaton-parti település Keszthely szomszédságában, Hévíztől 8 kilométerre. A nagyközség a Nyugat-Balaton régió egyik legintenzívebben fejlődő települése, turisták által kedvelt családbarát üdülőfaló. A település gyönyörű természeti környezetben fekszik: északról a Keszthelyi-hegység békés lankái határolják, délről a Balaton hullámai mossák.

A 4200 fős településen a szobakiadásnak több mint 40 éves hagyománya van, míg az idegenforgalom több mint 110 éves múlttal rendelkezik. Az ideérkezőket a vendégszerető helyiek szállodába, medencével rendelkező, wellness-szolgáltatásokat nyújtó panziókba, színvonalas apartmanokba, szobákba, kempingekbe várják. Gyenesdiáson két strand várja a fürdeni vágyókat. A strandok kiválóságát bizonyítja, hogy mindkét strand évek óta elnyeri a Kék Hullám Zászló strandminősítéssel az öt csillagot. A Diási Játékstrand rendszeresen különdíjas, így olyan címeket tudhat magáénak, mint „A Balaton legjobb strandja”, „A járványhelyzet legfelkészültebb strandja”, valamint „A Balaton családbarát strandja”, melyet többször is elnyert az évek során.

A település a fürdés és strandolás mellett számos szabadidős programot kínál a tartalmas, élménytelit pihenést kereső vendégeknek. A természetkedvelők gyalog- és nordic walking túrákon fedezhetik fel a Keszthelyi-hegységet. A kerékpárosok egyéni vagy vezetett kerékpártúrákon is kipróbálhatják magukat, de a Balatont egy másik oldaláról megismerni vágyóknak felejthetetlen élményt kínálnak a kajak-, kenu- és SUP-túrák, valamint a vitorlázás és a horgászat lehetőségei is.

Egyéb programok a településen:

a Festetics Imre Élményközponton belül a Természet Háza Látogatóközpontban a Keszthelyi-hegység élővilágát, természeti értékeit ismerhetjük meg egy interaktív kiállításon, míg az Állatparkban és Vadfarmon őshonos magyar állatfajokat csodálhatunk meg; gyermekcsaládokat vár Livi Állatfarmja, ahol a gyermekek háztáji állatokat simogathatnak, etethetnek, és a bátrabbak akár a kecskefejtést is kipróbálhatják. A Kerámiaháznál bepillantathatunk az agyagművesség és a korongozás rejtelseibe, a Miska pincében pedig egy egyedülálló gyűjteményt csodálhatunk meg. A 19. századi Pásztorházban avar kiállítás tekinthető meg, a hozzá kapcsolódó Kézműveskuckóban pedig drótkészítés és bőrtársoly készíthető. A Nagymező Kirándulóközpont tűzrakó-helyeivel és szabadtéri játékelemeivel az egész családot örömteli kikapcsolódásra invitálja, ahonnan kisebb-nagyobb sétával lenyűgöző természeti értékeket fedezhetünk fel; A Balaton legnagyobb mozija hatalmas vászonnal, nagy, kényelmes székekkel, a legkorszerűbb technikával és a legújabb filmekkel várja a filmrajongókat; Kihagyhatatlan az egyedülálló öntöttvas antikvárium magángyűjtemény megtekintése; Továbbá fontos megálló a Pékmúzeumnak és a Festetics Fűszerkert és Herbáriumnak is otthont adó megújult, több mint 470 éves Diási vízimalom, ahol még egy Gyógyító Óriás is vár ránk.

A településen számos hangulatos étterem és hagyományos csárda található, amelyek magyaros ételekkel és ízletes borokkal csalogatják az ide látogatókat. Érdemes ellátogatni a Nyugat-Balaton egyik legszebben kialakított piacára is, ahol tavasztól őszig rendszeres, míg szezonon kívül alkalmi nyitva tartással várják az érdeklődőket. A 17. századi Darnay pince, mely rendezvényhajtó és piknikkert is egyben, színes és ízletes gasztronómiai élményeket, borkóstolókat kínál. A településen esténként zenés, táncos események, koktélparkok garantálják a jó hangulatot.

A település polgármestere: Gál Lajos

Gyenesdiás is a lovely small settlement on the shores of Lake Balaton in the neighborhood of Keszthely, 8 kilometers from Hévíz. The large-village is one of the most intensively developing settlements in the West-Balaton region, a family-friendly holiday village popular with tourists. The settlement is located in a beautiful natural environment: it is bordered by the peaceful slopes of the Keszthely Mountains to the north, and washed by the waves of Lake Balaton to the south. The settlement of 4,000 people has a tradition of more than 40 years of renting out rooms, while tourism has a history of more than 110 years. The hospitable locals welcome visitors to hotels, pensions with swimming pools and wellness services, high-quality apartments, rooms, and campsites.

Gyenesdiás has two beaches waiting for those who want to swim. The excellence of the beaches is proven by the fact that both beaches have been awarded five stars in the Blue Wave Flag beach classification for years. The Diás Game Beach regularly receives special awards, so it can claim such titles as "The Best Beach of Balaton", "Balaton's most prepared beach for the pandemic" and "Balaton's family-friendly beach", which it has won several times over the years.

In addition to bathing and going to the beach, the settlement offers a number of leisure programs to guests looking for meaningful, experiential relaxation. Lovers of nature can explore the Keszthely Mountains on foot or go on Nordic walking tours. Cyclists can also try themselves at individual or guided bicycle tours; but for those who want to get to know Lake Balaton from another side, kayak, canoe and SUP tours, as well as sailing and fishing opportunities, offer an unforgettable experience.

Other programs in the settlement:

Within the Festetics Imre Experience Center, in the Nature House Visitor Center, you can get to know the wildlife and natural values of the Keszthely Mountains in an interactive exhibition, while you can admire indigenous Hungarian animal species in the Animal Park and at the Wild Farm. Livi's Animal Farm awaits families with children, where kids can pet and feed farm animals, and the braver ones can even try milking goats. At the Ceramics House we can get a glimpse into the mysteries of pottery and the pottery wheel, and in the Miska cellar we can admire a unique collection. An Avar exhibition can be visited in the 19th-century Shepherd House. Wire jewelry and leather bracelets can be made in the adjoining Handicraft Nook. The Nagymező Excursion Center invites the whole family to a joyful relaxation with its fire pits and outdoor play elements, from where we can discover fascinating natural values with a short or a long walk. The Balaton's largest cinema awaits movie fans with a huge screen, large, comfortable chairs, the most modern technology and the latest films. Seeing the unique private collection of antique cast-iron stoves is a must. Also an important stop is the renovated, more than 470-year-old Diás water mill, home to the Bakery Museum and the Festetics Herb Garden and Herbarium, where even a Healing Giant awaits us.

There are many cozy restaurants and traditional taverns in the settlement, which attract visitors with Hungarian food and delicious wines. It is also worth visiting one of the most beautifully built marketplaces in Western Balaton, where visitors are welcome in regular opening hours from spring to autumn, and occasional opening hours in the off-season.

The 17th-century Darnay cellar, which is also an event barn and picnic garden, offers colorful and tasty gastronomic experiences and wine tastings. Music, dance events and cocktail parties in the settlement guarantee a good atmosphere in the evenings.

The mayor of the settlement: Lajos Gál

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Festetics-kilátó; Keszthelyi-hegység; Diási Vízimalom; Darnay pince; Gyenesi Lidóstrand; Nagymező; Községi játszótér; Termelői Piac; Festetics Vágta; Természet Háza

GYENESDIÁS

GYENESDIÁS

HAHÓT

Hahót, Zala megye szívében, a 74-es főút mellett, a megye két-két városától egyenlő távolságra lévő vaskori település, melyet 1165 körül alapított a Hahold nemzetség. Első írásos említése 1234-ből származik. Haholdi Boldog Buzádot a település alapítójaként tisztelik. Az évszázadok alatt rengeteget formálódott a település, míg 1901-ben, Alsó- és Felső-Hahót egyesítésével nyerte el jelenlegi formáját, mellyel az ország egyik leghosszabb településeként is emlegetik. Egyedisége a külterületi lakott településrésze, Fakospusztá, a maga hármas tagoltságával. Napjainkban lakossága fél százal haladja meg az 1000 főt.

Hahót infrastruktúrája teljes, az alapellátáshoz és a szolgáltatások nyújtásához szükséges intézményekkel, cégekkel, szakemberekkel. A településvezetés célja a folyamatos fejlődés, a lakossági, vállalkozói igények kiszolgálása, a vidéki életvitel megőrzése, minőségének javítása. Évről-évre újulnak meg a közintézmények, a belterületi úthálózat és a járda egy-egy szakasza, a közösségi terek. Önerőből és számos pályázat eredményeként sportöltöző újult, közösségi játszótér épült, kerékpárút létesült Fakospusztáig, megújult az orvosi-fogorvosi-védőnői rendelő, külsőleg-belsőleg megszüpült az óvoda, az óvodaudvar pedig új eszközökkel gyarapodott. A Művelődési háznál fedett kemenceudvar épült a rendezvények színvonalasabb kiszolgálására. Közösségépítéssel, jó stratégia mentén Hahót újra szépül, gyarapszik.

2016-ban született meg a település egyik ékköve, a Kelemen Krizosztom sétány, mely emléket állít neves szülöttünknek és hirdeti a kontinenseken átívelő összefogás erejét, elkísér az egykori bencés apátság helyén 1766-ban épült Antióchiai Szent Margit templomba, ahol Szent Margit ereklyéjét és Magyarország második írott misekönyvéről, a Hahóti Kódexről láthatunk festményt. Templomuk külső homlokzati felújítása, toronyablakok cseréje 2022-ben pályázati, egyházi és lakossági támogatással valósult meg. A Zrínyi utcában a 2022-ben szintén megszüpült Kisboldogasszony kápolna és a 2020-ban megújult közösségi tere fogadja az ide látogatókat.

A lakossági ügyintézés, a hatósági, önkormányzati és államigazgatási feladatok ellátását a Hahóti Közös Önkormányzati Hivatal székhelytelepüléseként, a hozzánk tartó további nyolc településsel együtt biztosítják. Székhelyhivatalunk felújítása, bővítése folyamatban van, melynek eredményeként, 2023-ra a kor elvárásának megfelelő munkakörnyezetben, fogadhatja ügyfeleit.

A hivatali munka, a mindennapi ügyintézés mellett kiemelt hangsúlyt kapnak a közösségi, kulturális rendezvények, a helyi civil szervezetek támogatása, a közösségi élet kiszolgálása. Hahóton minden korosztály részére, adott évszakban már-már hagyományos, visszatérő közösségi rendezvénnyel kedveskednek, a vidám időtöltés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a közösségépítés érdekében.

A település számára a legfontosabb az elért eredmények megőrzése, a rendezett településkép, az egységes arculat és szemlélet, a közös gondolkodás és teherviselés, hiszen Hahót az itt élők otthona, amit együtt építenek és formálnak úgy, hogy tisztelik a múltat, de mindig előre tekintenek, a jövőt építik! S, hogy a szavakhoz képeket is köthessenek az olvasók: kattintsanak a <https://www.youtube.com/watch?v=nx-SZvf-y0Y> linkre.

Szólóhegyek lábánál, tőzeg bányatavak ölelésében, jó közlekedési feltételekkel, az épített és természeti értékekkel új otthont kínálva lakoságnak, vállalkozásnak, Hahót vendégszeretettel vár Mindenkit!

A település polgármestere: Szabó Zsolt

Hahót is an Iron Age settlement in the heart of Zala county, founded around 1165 by the Hahold clan, next to highway 74, located at an equal distance from two-two towns of the county. Its first written mention dates from 1234. Haholdi Boldog Buzád is revered as the founder of the settlement. The settlement took many forms over the centuries, and it gained its current form in 1901, with the merger of Alsó- and Felső-Hahót, so it is also referred to as one of the longest settlements in the country. Its unique feature is the inhabited external area, Fakospusztá, divided into three parts. Today, it has 1500 residents.

Hahót's infrastructure is complete with the institutions, companies and professionals necessary for basic care and for providing services. The aim of the settlement's management is continuous development, serving the needs of residents and entrepreneurs as well as preserving and improving the quality of rural lifestyle. The public institutions, the inland road network, various sections of the sidewalk and the public spaces are renewed year by year. Through self-effort and as a result of numerous tenders, the sports locker room was renovated, a village playground was built, a bicycle path was established to Fakospusztá, the medical-dental-health visitor office was renewed, the kindergarten was beautified both internally and externally, and the kindergarten courtyard was extended with new equipment. A covered furnace yard was built at the Cultural Centre to serve events at a higher standard. Hahót is growing and being beautifying again with community-building and with a good strategy.

One of the jewels of the settlement, the Kelemen Krizosztom Promenade, was born in 2016 to commemorate our famous native, to proclaim the power of cooperation across continents and to take us to the church of St Margaret of Antioch, built in 1766 on the site of the former Benedictine abbey, where we can see the relic of St Margaret and a painting of the second written missal of Hungary, the Hahót Codex. The external facade of their church was renovated and the tower windows were replaced in 2022 with church and public support and through tender funds. In Zrínyi Street, visitors are welcomed by the Chapel of the Nativity of Mary, which was also beautified in 2022, and its community space was renovated in 2020.

Residential administration as well as municipality, state administrative and authority tasks are provided by the Hahót Joint Municipal Office as headquarters, together with other 8 settlements that belong to us. Their head office is being renovated and expanded, as a result of which, by 2023, they will be able to receive their customers in a work environment that meets the expectations of the age. In addition to office work and day-to-day administration, special emphasis is placed on community and cultural events, support to local civil organisations and service to community life. Hahót treats people of all ages with a recurrent village event that is already becoming a tradition in the given season in order to offer fun, recreation, entertainment and community building. The most important aspect for the settlement is the preservation of the achieved results, the orderly settlement landscape, the unified image and approach as well as common thinking and burden-bearing since Hahót is the home of the people who live here, which they build and shape together by respecting the past but always looking forward and building the future! If you would like to associate pictures with the words, click on the <https://www.youtube.com/watch?v=nx-SZvf-y0Y> link.

Hahót warmly welcomes everyone at the foot of vineyard hills, in the embrace of peat mine lakes, offering a new home to residents and businesses with good transport conditions as well as with built and natural values!

The mayor of the settlement: Zsolt Szabó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Felújított hahóti templom; Kelemen Krizosztom sétány és a templom; Felújított kápolna; Községháza; Óvodánk udvara; Anyák napja; Hahóti Napköziotthonos Óvoda; Ovisaink; Felújított bolt; Nyári ramazuri a kemenceudvarnál; PikNik Mozi Hahót

HAHÓT

HAHÓT

HERNYÉK

Sűrű erdőkkel körülvett, igen szép fekvésű település. A Göcsej területén, a Dél-Göcsej-dombság erdős vidékén található. A dombság felszíne változatos, völgyekkel szabdalta.

A Lenti kistérség keleti részén, a magyar-szlovén határhoz közel fekszik. A megyeszékhely, Zalaegerszeg a falutól északkeletre található. Hernyékot vasútvonal nem érinti. A tömegközlekedés szempontjából az autóbussznak van jelentősége, hisz a községen keresztülhalad a menetrendszerű járat Nova, Zalaegerszeg, illetve Lenti irányába.

A község összetételét tekintve nagy számban vannak az egyedül élő idősök. A községben több ingatlan is külföldi tulajdonban van.

A Csömödér székhellyel működő közös önkormányzati hivatalhoz tartozik közigazgatásilag. A településen posta, kereskedelmi egységek nem működnek. A faluban kiépített ivóvíz-, gáz- és kábeltelevíziós rendszer van. A lakónépesség száma nagymértékben nem változik.

Hernyék nevét 1322-ben említette először oklevél Hernech alakban. A falu a hagyományok szerint egykor nem a mai helyén állt, melyet az itt található „pusztatemető” nevű hely is sejtet. 1324. december 26-án említették a falu nevét ismét egy Visegrádon kelt adománylevelben, melyben I. Károly király Lendvai (Bánfi) Miklósnak adományozta Csömödérrel és Várföldével együtt.

A 14. században a falu a szentpéterföldi Ózi család birtokába került. 1472-ben Ózi Györgyé, majd annak halála után ismét a Bánffy családé, Lendvai Bánfi Miklós birtoka lett. A Bánffyaké maradt Bánffy Kristóf haláláig, egészen 1644-ig.

1524-ben három zsellér élt csak a birtokon. 1542-ben 12 portát említettek itt, 6 év múlva pedig már csak hét porta volt itt említve. Ebből egy a bírósé, 4 új, 1 idegen (jövendő), 1 majorsági (uradalmi). Ekkor 11 zsellér élt a faluban. 1644-ben Bánffy Kristóffal kihalt a család, és a birtok a környék Bánffy birtokaihoz hasonlóan a gróf Nádasdy családé lett. Hernyékot a környékbeli falvakhoz hasonlóan a török ugyancsak elpusztította. Pusztulása után a földeket a környező falvak jobbágjai használták bérlet fejében. Nádasdy Ferencet, a Wesselényi-összeesküvés miatt Frangepán Kristóffal és Zrínyi Péterrel együtt kivégezték, birtokai a kincstárra szálltak.

Az elpusztult falut, a sok éve lakatlan Hernyék-pusztát 1678-ban Peszleg Mihálynak adták ki betelepítésre, majd 1866-ban megtörtént a falu határában lévő földek tagosítása

A település polgármestere: Bundics Tibor

Hernyék is a very beautiful settlement surrounded by dense forests. It is located in the Göcsej region, in the forested area of the Southern Göcsej Hills. The surface of the hills is varied and segmented by valleys. It is located in the eastern part of the Lenti microregion, close to the Hungarian-Slovenian border. The county seat, Zalaegerszeg is located northeast of the village. Hernyék is not served by a railway line. From the point of view of public transport, the bus bears significance, because the scheduled route passes through the village in the direction of Nova, Zalaegerszeg and Lenti. Considering the composition of the village, there are a large number of elderly people living alone. Several properties in the village are owned by foreigners. Administratively, it belongs to the joint municipal office with the seat in Csömödér. No post offices or commercial establishments in the settlement. The village has drinking water, gas and cable television system. The number of residents does not change to a large extent.

Hernyék's name was mentioned for the first time in 1322 in a charter in the form of Hernech. According to tradition, the village did not stand where it is today, which is also hinted at by the "Pusztá cemetery" located here. On December 26, 1324, the name of the village was mentioned again in a donation letter from Visegrád, in which King Charles I donated it to Miklós Lendvai (Bánfi) together with Csömödér and Várfölde.

In the 14th century, the village was owned by the Ózi family from Szentpéterföldre. In 1472, it became the property of György Ózi, and after his death, it was owned by Miklós Lendvai Bánfi. It remained in the possession of the Bánffys until the death of Kristóf Bánffy in 1644. In 1524, only three peasants lived on the estate. In 1542, 12 houses were mentioned here, and 6 years later only seven houses were mentioned here. Of these, one is for the judge, 4 are new, one is for a stranger (newcomer), and one belongs to the manor. At that time, 11 peasants lived in the village. In 1644, the family died out with the death of Kristóff Bánffy, and the estate, like other Bánffy estates in the area, became the property of the count Nádasdy family. Hernyék, like the surrounding villages, was also destroyed by the Turks. After its destruction, the lands were used by the serfs of the surrounding villages in return for a lease. Ferenc Nádasdy was executed together with Kristóf Frangepán and Péter Zrínyi for the Wesselényi conspiracy, and his possessions went to the treasury.

The destroyed village, Hernyék-pusztá, which had been uninhabited for many years, was given to Mihály Peszleg for settlement in 1678, and in 1866 the lands around the village were subdivided.

The mayor of the settlement: Tibor Bundics

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Úton Hernyék felé; Világháborús emlékmű a temetőben; Polgármesteri Hivatal; Kultúrház; Orvosi rendelő; Tűzoltó szertár; Harangláb és buszmegálló a falu központjában; Rendezvénypavilon

HERNYÉK

HERNYÉK

HÉVÍZ

Megénekelte Szabó Lőrinc és Kosztolányi Dezső, számos művész örökítette meg vásznon, fotón Hévíz települést és a város világviszonylatban is egyedülálló kincsét, a Hévízi-tavat. Hévíz meghatározó települése hazánkban. Budapest után a második legnépszerűbb és legtöbb vendégéjszakát generáló település, a Covid előtti időkből 1 millió 200 ezer vendégéjszakát töltöttek el itt a turisták, köszönhetően a télen is meleg vizű tavának és az arra épülő, Hungaricumra is nyilvánított Tradicionális Hévízi Kúrának.

A tó csodatevő hatásáról számos legenda maradt fenn, az egyik szerint a gyermekbénulásban szenvedő, későbbi Nagy Theodosius császár a tó vizében megmártózva nyerte vissza egészségét. Ennek állít emléket az egregyi városrészben kialakított múzeum előtti szobor. A rómaiak emléket őrizi a múzeumépület melletti római villa maradványa és az egregyi szőlőhegyen az ismeretlen római katona sírja.

A Hévíz név először egy 1328. március 28-án kelt oklevélben tűnt fel. Az Árpád-korból ránk maradt történelmi emlék az egregyi templom, ennek keleti oldalához fut fel a közel-múltban felszentelt és átadott kálvária, melyet a város pályázati forrás segítségével épített fel.

Bár a tavat közel kétezer éve használják a gyógyulni vágyók, a gyógyvízre épülő speciális hévízi terápiás kezelések az 1900-as évek elejétől kapnak egyre nagyobb szerepet és ismertséget. A hévízi fürdőorvosok kezdték el alkalmazni az országban először a gépek segítségével végzett gyógytornát, és ők fejlesztették ki a speciális súlyfürdőt is a gerincbetegek számára.

A minősített Hévízi Tradicionális Kúra – mely 2015 óta védett márka – 220 év tapasztalatát ötvözi a modern gyógyászat eszközeivel, és ezt a célt szolgálják a személyre szabott, változatos wellnesskezelések is, a tradicionális kezelésektől a XXI. századi lézertechnikáig. Speciális kezelést jelentenek a Covid-kúrák, melyek a betegség utóhatásaival küzdők számára nyújtanak hatékony segítséget. Maga a Hévízi-tó a világ legnagyobb biológiailag aktív, fürdésre is alkalmas termáltava. A 44 hektár vízfelületű tavat több forrás táplálja. A tó teljes vízmennyisége 72 óránként teljesen kicserélődik, a nyári hónapokban 35-36 °C-os, a leghidegebb téli napokban sem hűl 24 °C alá.

A Hévízi-tavat 60 hektáros véderdő veszi körül; a fák a tó vizét a kihűléstől, a portól és az autók zajától védik, emellett lakhelyet adnak számos állatfajnak. A véderdő mellett a Hévízi-lefolyó partja: a Berki sétaútvonal is gyalogosan járható szakasz. A véderdő a közel-múltban felújításon esett át, az életveszélyes fákat kivágták, az erdőt kitisztították.

A tó védelmét szem előtt tartva, komoly előkészítő munkák után 2021-ben az autóbuszpályaudvar kitelepítése is megtörténhetett. Az új helyszín 400 méterre került a Hévízi-tótól, így az önkormányzat jelentős lépést tudott végrehajtani annak tehermentesítése irányában. Mindezek mellett is rengeteg fejlesztés történik. A város 30 éves történetét tekintve középiskola létesült, templomok épültek, új sportcentrumot és városházát avattak, jelenleg pedig kézilabda-munkacsarnok épül. Kerékpárutak és játszótérek épültek, új szállodák nőttek ki a földből, a meglévők a magánszállásokkal együtt hatalmas minőségi fejlesztéseken mentek át. Múzeum létesült, megújult a Széchenyi utca, kiépült egy nagyon modern kamerarendszer és parkolási rendszer, megújult a termelői piac, jelenleg zajlik a kórház körüli sétány felújítása, a belvárosi központ kialakítása. A város továbbra is rendelkezik tulajdoni hányaddal a Hévíz-Balaton Airportot üzemeltető cégben, és nagy erőfeszítéseket tesz menetrend szerinti járatok indításáért.

A település polgármestere: Papp Gábor

Sung by Lőrinc Szabó and Dezső Kosztolányi, numerous artists immortalized the settlement of Hévíz and the unique treasure of the city, Lake Hévíz, on canvas and in photographs. Hévíz is a defining settlement of our country. It is the second most popular settlement after Budapest and generates the most guest nights. In the pre-Covid era, tourists spent 1,200,000 guest nights here, thanks to its lake with warm water even in winter and the Traditional Hévíz Cure built on it, also declared a Hungaricum. Many legends about the miraculous effect of the lake have survived. According to one, the later emperor Theodosius the Great, suffering from polio, recovered his health by taking a dip in the lake's water. The statue in front of the museum in the Egregy neighbourhood commemorates this. The remains of the Roman villa next to the museum building and the tomb of the unknown Roman soldier on the Egregy vineyard preserve the memory of the Romans.

The name Hévíz first appeared in a deed dated March 28, 1328. The Egregy church is a historical relic left to us from the Árpád era. The calvary, which was recently consecrated and completed, runs up to its eastern side, and was built by the city with the help of a grant.

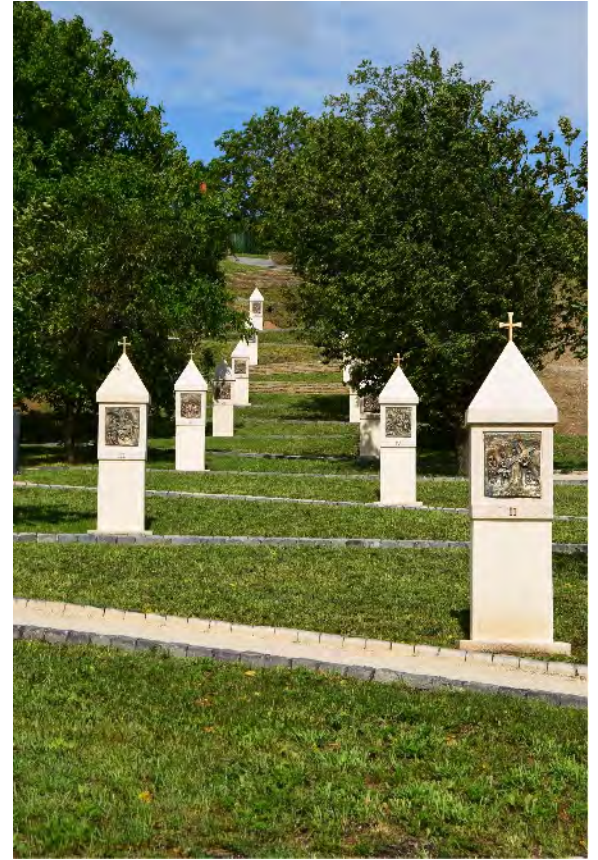
Although the lake has been used by those wishing to heal for nearly two thousand years, the special therapeutic treatments based on healing water in Hévíz have only gained increased importance and recognition since the beginning of the 1900s. The spa doctors in Hévíz were the first in the country to use physical therapy performed with the help of machines, and they also developed the special weight bath for spine patients. The qualified Hévíz Traditional Cure – which is a protected brand since 2015 – combines 220 years of experience with the tools of modern medicine, and the customized, varied wellness treatments also does this, from traditional treatments to the 21st century laser technology. Covid cures are a special treatment that provide effective help to those struggling with the after-effects of the disease. The Hévíz lake itself is the world's largest biologically active thermal lake suitable for bathing. The lake with a water surface of 44 hectares is fed by several springs. The entire volume of water in the lake is completely replaced every 72 hours, it is 35-36 °C in the summer months, and does not cool down below 24 °C even in the coldest days of winter. Lake Hévíz is surrounded by a 60-hectare protective forest; the trees protect the lake's water from cooling, dust and the noise of cars, and they also provide habitat for many species of animals. In addition to the protective forest, the bank of the Hévíz drainage: the Berki walking path is also a walkable section. The protective forest was recently renovated, the life-threatening trees were cut down, and the forest was cleaned. With the protection of the lake in mind, after serious preparatory work, the relocation of the bus station could also take place in 2021. The new location is 400 meters from Lake Hévíz, so the municipality was able to take a significant step towards relieving it. In addition to all this, there is a lot of development going on. In the 30-year history of the city, a high school was established, churches were built, a new sports center and city hall were inaugurated, and a handball court is currently being built. Bicycle paths and playgrounds were built, new hotels grew out of the ground, and the existing ones, together with the private accommodations, underwent huge quality improvements. A museum was established, Széchenyi Street was renovated, a very modern camera system and parking system were built, the farmers' market was renovated, the promenade around the hospital is currently being renovated, and the downtown center is being developed. The city still has an ownership stake in the company that operates Hévíz-Balaton Airport and is making great efforts to start scheduled flights.

The mayor of the settlement: Gábor Papp

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

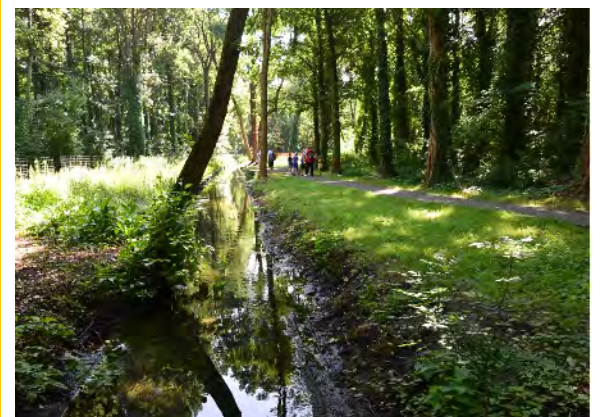
Az egregyi Árpád-kori templom; Templombelső; A kálvária stációi; A Városháza épülete virágos térrel; Az új buszpályaudvar; A Hévíz-Balaton Airport terminál épülete; A Hévízi-tó felülnézeti képe; A híres hévízi súlyfürdő; Hévízi fesztiváhangulat; Lombkorona sétány; Ivóút; Flavius császár szobra; Nyüzsgő utcakép; A hévízi véderdő.

HÉVÍZ

HÉVÍZ

IKLÓDBÖRDŐCE

Amibe még a magyar nyelv is beletörök, avagy ismerd meg Iklódbördőcét!

Iklódbördőce Zala megyében, a Göcseji-dombságban, azon belül a Kerka völgyében található 312 fős település. A mai falu eredetileg két különálló település volt: Bördőce és Kerkaiklód, amelyeket 1939-ben egyesítettek Iklódbördőce néven. Az első írásos emlékek 1324-ben „Burzeulche” és 1334-ben Iklód néven említik a községeket. Jelenleg a Csömödér székhellyel működő közös önkormányzati hivatalhoz tartozik közigazgatásilag. Falugondnoki szolgálatot működtet, ezzel is segítve a lakosság életkörülményeinek javítását, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Az óvodáskorú gyermekek a csömödéri, illetve a lenti óvodákba járnak, az általános iskolába járók a közös fenntartású pákai Öveges József Általános Iskolában és Lenti város általános iskoláiban tanulnak.

A falu teljesen kiépített infrastruktúrával rendelkezik: ivóvíz-, villany-, szennyvíz-, gáz-, telefon-, internet-, kábeltelevízió-hálózat van.

Sűrű erdővel körülvett, igen szép fekvésű település. A dombság felszíne változatos, völgyekkel szabdalva. A község természeti értékei: a Kockás liliom, a Tőzike, a Hód tanösvény és a fás legelők. A Lenti és Kistolmács közt közlekedő kisvasút egyik megállója Iklódbördőcén található. Két temetője és négy tornya is van a falunak. A bördőcei haranglábhhoz kapcsolódó kis kápolnában található faragott oltár Kárpáti János munkája. Az Imaház neobarokk kápolnáját 1913-ban építették, az 1990-es években harangtorony és szentély készült az épülethez és Szent Fatima tiszteletére szentelték fel.

A kultúrház és környéke számos látnivalót kínál. Az épület már az 1920-as években állt, eleinte iskola működött benne, majd óvoda, mozi, klubhelyiség. 2012-ben egy pályázat keretében teljes felújításon esett át az épület, azóta közösségi színtérként funkcionál.

A II. világháború súlyos véráldozatot követelt a falutól, 30 helyi katona esett el a harcok során, nekik tiszteleg a kultúrház udvarán található II. világháborús emlékoszlop és a Millenniumi emlékmű, melyet kovácsoltvas István-kereszt ékesít. A rendezvényudvarban megtekinthető a szabadtéri színpad és a pajta, amelynek szegletében található a falu kemencéje, a közösségi rendezvények központja. A parkban található a Memento szoborcsoport, melyet a faluból elszármazott Horváth Ottó és felesége, Erzszi adományozott a község számára. A szoborcsoport három részből áll: a kismozdony jelképezi, hogy a vasút vitte el a fiatalságot a faluból, a kereszt utal a falu hitközösségére, és emléket állít az elhunytaknak, a harang értük és mindenkiért szól.

A falu határától mintegy 3,5 km-re található műemlék nemcsak gyalogosan, de autóval is megközelíthető. Még minden fáradságot, mert csodálatos környezetben, a hatalmas fák árnyékában táruel élnék a XIII. században épült Mároki-kápolna, mely 1945-ig temetkezési helyként is szolgált. Sajátossága az oltár körül falba épített ülőhelyek. Évente két alkalommal tartanak misét a kápolnában. Szent György napján, április 24-én búcsú is kapcsolódik a rendezvényhez, amikor megszentelik a szőlővesszőt és a búzát is. A Hód tanösvény útvonalán végighaladva megismerkedhetnek a turisták a Kerka-patak állat- és növényvilágával, valamint a bükkösök és fás legelők élővilágával. Információs táblák segítenek az eligazodásban.

Szinte mindent megtalálhat az ide látogató: dombokra le, erdőben sétálhat, patakok mentén barangolhat, felszállhat a kisvasútra, műemlékekben gyönyörködhet, nyugalmat találhat. Egy apró kis falu a Kerka völgyében, a neve talán sokak számára nehezen kiejthető, de remélhetőleg örökre megjegyzi Iklódbördőce nevét, aki egyszer ellátogat ide.

A település polgármestere: Sabján Krisztián

In which even the Hungarian tongue twists, or get to know Iklódbördőce!

Iklódbördőce is a settlement of 312 people in Zala County, in the Göcseji hills, in the Kerka valley. Today's village was originally two separate settlements: Bördőce and Kerkaiklód, which were united in 1939 under the name Iklódbördőce. The first written records mention the villages as 'Burzeulche' in 1324 and as Iklód in 1334. Currently, administratively it belongs to the joint municipal office with its seat in Csömödér. It operates a village caretaker service, thus helping to improve the living conditions of the population and access to services. Kindergarten-age children go to kindergartens in Csömödér and Lenti, and elementary schoolers study in the jointly maintained József Öveges Elementary School in Páka and in the elementary schools of the town of Lenti.

The village has a fully developed infrastructure: there is drinking water, electricity, sewage, gas, telephone, internet, and cable television networks. It is a very beautiful settlement surrounded by dense forests. The surface of the hills is varied and dotted with valleys. The village's natural values are: the chess flower, the snowflake, the Beaver nature trail and the wooded pastures. One of the stops of the light railway between Lenti and Kistolmács is located in Iklódbördőce. The village has two cemeteries and four towers.

The cultural center and its surroundings offer many attractions. The building already stood in the 1920s, at first it housed a school, then a kindergarten, a cinema, and a club room. In 2012, the building underwent a complete renovation as part of a tender, and since then it has been functioning as a community arena.

World War II demanded heavy blood sacrifice from the village, 30 local soldiers fell during the fighting, the memorial column in the courtyard of the cultural center pays tribute to their memory. Next to it is the Millennium monument, which is adorned with a wrought-iron Stephen cross. In the event yard, you can see the open-air stage and the barn, in the corner of which is the village oven, the center of community events.

The park features the Memento sculpture group, which was donated to the village by Ottó Horváth and his wife, Erzszi, who are descended from the village. The sculpture group consists of three parts: the locomotive symbolizes that the railway took the youth away from the village, the cross refers to the village's religious community and commemorates the deceased, the bell tolls for them and for everyone.

The monument, located approximately 3.5 km from the village, can be reached not only on foot, but also by car. It is worth all the effort, because in a wonderful environment, in the shade of huge trees, the Mároki Chapel, built in the 13th century, which also served as a burial place until 1945, opens before us. Its peculiarity are the seats built into the wall around the altar. Mass is held twice a year in the chapel. On St. George's Day, April 24, a fair is also connected to the event, when both the vine and the wheat are sanctified.

Traveling along the route of the Beaver nature trail, tourists can get to know the fauna and flora of the Kerka Stream, as well as the wildlife of the beech and wooded pastures. Information boards help you find your way around.

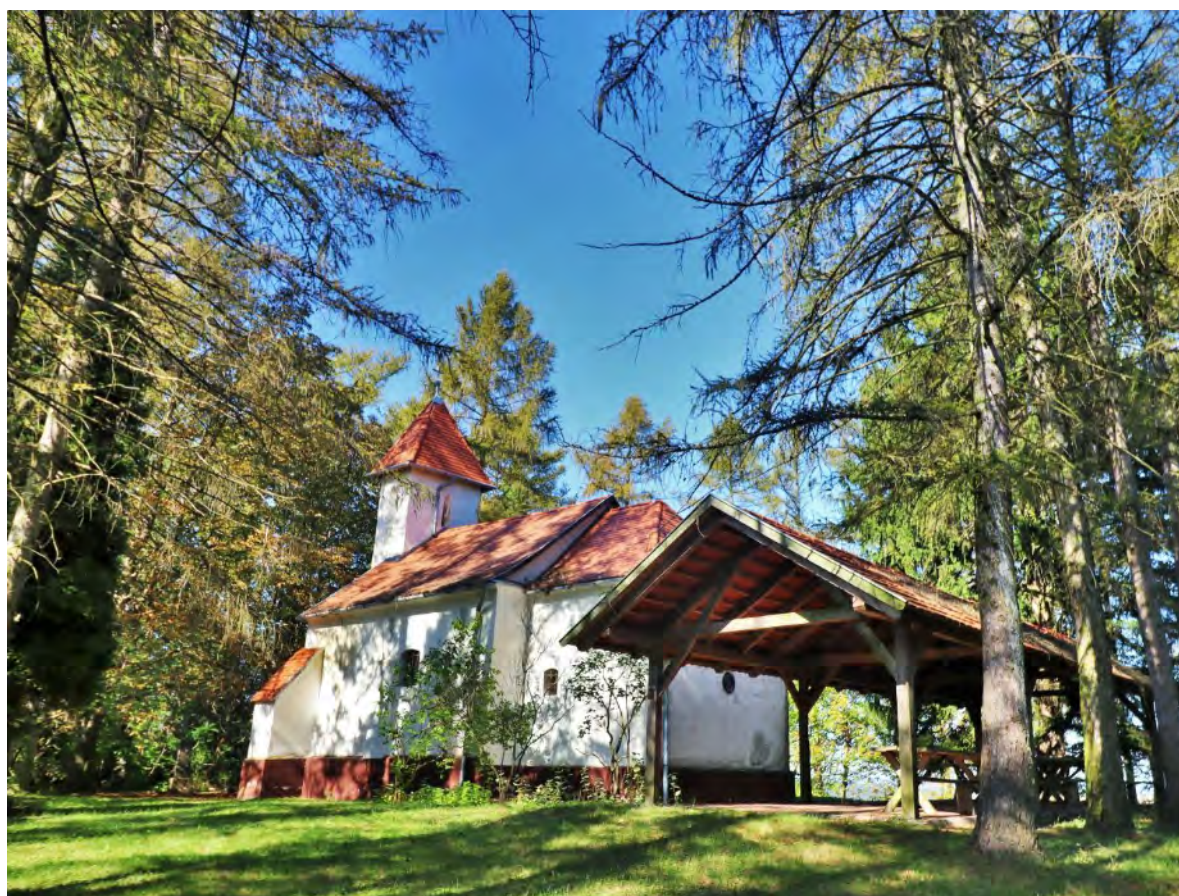
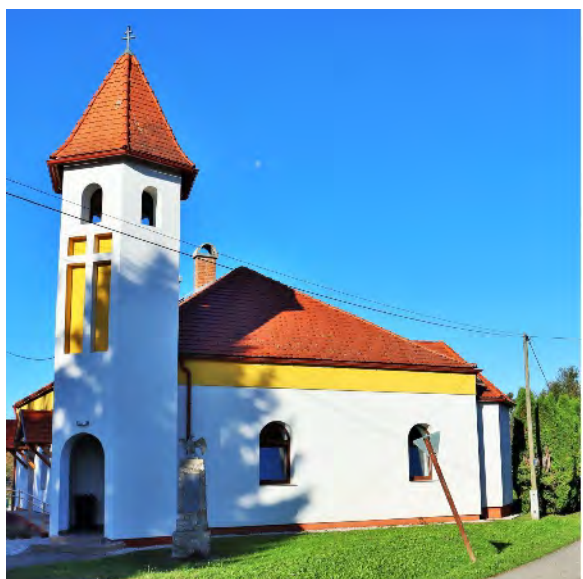
Visitors can find almost everything here: they can find hills, walk in forests, wander along streams, board the light railway, admire monuments, and find peace. A tiny little village in the Kerka valley, its name may be hard to pronounce for many, but hopefully the name of Iklódbördőce will be remembered forever by anyone who visits here.

The mayor of the settlement: Krisztián Sabján

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Bördőcei harangtorony; Faragott oltár; Memento szoborcsoport; iklódi temető; Imaház; Mároki kápolna; Kilátás az Mároki kápolnától; Bördőcei temető; Községi színtér; Mária-kép; Községi kemence

IKLÓDBÖRDŐCE

IKLÓDBÖRDŐCE

KÁNYAVÁR

A település Nagykanizsától közúton körülbelül 40 kilométerre északnyugatra található. Déli szomszédja Lisperzentadorján, északi szomszédja Páka. Területén a Borsfa-Lenti (Mumor) közti 7537-es út halad végig.

Az Alsó-Válicka menti települést nyugati oldalról hegyvonulat, kelet felől pedig erdők, szántóföldek, valamint rétek határolják.

A falut a középkorban Kányafölde néven emlegették, csak a 17. században épült vár létesítése után kezdték Kányavárnak nevezni. A várnak mára már nem maradtak szinte nyomain sem, de azt tudjuk, hogy téglából készült. A vár maradványait a környékbeli lakosok hordták el építkezésekhez. Kanizsa török kézre kerülése után Kányavár is végvár lett, 1607-ben 45 főnyi őrsége volt, ami a későbbiekben egyre jelentéktelenebb lett.

A folyamatos elvándorlást ma sem sikerült megállítani. Kányavár község Páka, Ortaháza, Pördefölde településekkel közösen tartotta fenn a körjegyzőséget, általános iskolát, óvodát, valamint az orvosi szolgálatot, melyek a szomszédos Pákán megtalálhatóak. A falu ma önálló önkormányzattal és képviselő-testülettel rendelkezik. A településen falugondnoki szolgálat működik, ami segíti a helyiek életkörülményeinek javítását.

A Lakosa-hegyről gyönyörű kilátás nyílik a falura, a környező településekre, valamint tiszta időben szinte a megyeszékhelyig, Zalaegerszegig is ellátni. 2007 óta minden évben sor kerül itt egy nyári rendezvényre, mely a hegyi szőlősgazdák, a falu lakossága és a környező településekről ide látogatók szórakozását szolgálja különféle programokkal, például főzőversennyel, kulturális rendezvényekkel. Fellépnek táncsoportok is, este pedig zenés, táncos mulatságot tartanak.

A falutól alig 1–2 km-re található egy közeli erdőben a Torhai-forrás, melynek vize, annak tisztasága és íze sok turistát csalogat ide.

Kányaváron még az 1980-as, 1990-es évek idején országos motocross-bajnokságot tartottak minden évben a helyi motocross-pályán. Ma már nincsenek versenyek, de a pálya még eredeti állapotában látható, és hétfévente kisebb-nagyobb csapatok használják edzésre.

A Csömödéri Állami Erdei Vasút biztosít nyáron főleg turistaforgalmat Lenti, Csömödér és Kistolmács között, főként a Kistolmácsi-tó vagy a Bázakerettyei Termálfürdő miatt utaznak legtöbbször a kisvasutat választva, mely hosszú kilométereken keresztül visz a gyönyörű zalai tájakon, erdőkben.

Kányavár a legközelebbi autópályafelhajtótól, Muraszemenyétől 14 km-re található, ahonnan akár a Balaton is kb. háromnegyed vagy egy órán belül elérhető. Tömegközlekedéssel közvetlen autóbuszjárat Lentiből és Nagykanizsáról elérhető a falu. A legközelebbi MÁV vasútállomás a 8 km-re fekvő Csömödéren van. A településen keresztülhalad a Csömödéri Állami Erdei Vasút.

A település polgármestere: Bertalan Tibor

The settlement is located approximately 40 kilometers northwest of Nagykanizsa by road. Its southern neighbor is Lisperzentadorján, its northern neighbor is Páka. Road 7537 between Borsfa-Lenti (Mumor) runs along its territory.

The settlement along Alsó-Válicka is bounded by a mountain range on the west side, and forests, fields and meadows on the east side.

In the Middle Ages, the village was called Kányafölde, only after the construction of the castle in the 17th century, it was called Kányavár. Almost no traces of the castle remain today, but we know that it was made of brick. The remains of the castle were carried away by the residents of the area for construction at the end of the 19th century. After Kanizsa fell into Turkish hands, Kányavár also became a frontier fortress in 1607 it had a garrison of 45 men, which later became more and more insignificant.

The continuous emigration has not been stopped even today. The municipality of Kányavár together with the settlements of Páka, Ortaháza, and Pördefölde maintains the district notary office, primary school, kindergarten, and medical service, which can be found in neighboring Páka. The village has an independent municipality and a village council. There is a village caretaker service in the settlement, which helps to improve the living conditions of the locals.

Lakosa Hill offers a beautiful view of the village and the surrounding settlements, and in clear weather you can see almost as far as the county seat, Zalaegerszeg. Every year since 2007, a summer event has taken place here, which serves to entertain the mountain winegrowers, the inhabitants of the village and visitors from the surrounding settlements with various programs, such as a cooking competition and cultural events. Dance groups also perform, and in the evening, there is a musical and dancing celebration.

The Torhai spring is located in a nearby forest just 1-2 km from the village. The water, its purity and taste attract many tourists here.

Back in the 1980s and 1990s, a national motocross championship was held in Kányavár every year at the local motocross track. Today, there are no competitions, but the track can still be found in its original condition and is used for training by small and large teams on weekends.

In summer, the Csömödér State Forest Railway provides mainly tourist traffic between Lenti, Csömödér and Kistolmács; mainly because of Lake Kistolmács or the Bázakerettye Thermal Spa, most people choose the light railway, which takes you for long kilometers through the beautiful landscapes and forests of Zala.

Kányavár is located 14 km from the nearest motorway exit, Muraszemenye, from where Lake Balaton is approximately reachable within 45 minutes or an hour. The village can be reached by public transport with a direct bus route from Lenti and Nagykanizsa. The nearest Hungarian State Railways railway station is in Csömödér, 8 km away. The Csömödér State Forest Railway passes through the settlement.

The mayor of the settlement: Tibor Bertalan

Fotók: Fülöp Veronika

Photos by: Veronika Fülöp

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Emlékhely; Erdei kisvasút megálló; Kisbolt; Kőkereszt; Faluház; Játszóter; Faluház; Utcakép; Lakosa-hegyi pince; Települést övező rét; Szürkemarha gulya; Bivalyok

KÁNYAVÁR

KÁNYAVÁR

KARMACS

A mai Gyöngyös-patak jobb partján fekvő település már a római korban létezett, amit az 1955-ben, az Újtelepen feltárt késő római-kori téglasír igazolt. Népvándorlás kori sírt is találtak itt (ennek anyaga a keszthelyi Balaton Múzeumba került).

Nevének eredete – 'Karamach', 'Karmach' formában – a mai napig nem tisztázott feltételezés szerint személynévből származhatott. 12. századi (1275-ös) a település legkorábbi említése. A falu egyik műemléke a temetőben fennmaradt késő gótikus 15. századi templomtorny. Keresztelő-medencéje a 13. század elejéről való, így bizonyos, hogy ekkor már egyházas település volt. A pápai tizedszedők jegyzékei már 1333-ban listázzák. Említést érdemel Kisfaludi György, aki 1380-ban Nagy Lajos királytól kapta adományul birtokát. A török hódoltság idején a határvidéken feküdt, így a dunántúli végvár vonal alakulása szerint hol török, hol császári adóztatásban és pusztításban volt része. 1545-ben és 1555-ben a törökök csaknem teljesen elpusztították. Az első után gyorsan újranepeste a falu, a második azonban közel végzetesnek bizonyult, még 1567-ben is szinte néptelen volt. 1711-ben pestisjárvány sújtotta, így 1715-ben csak 5 libertinust (szabadost), 2 jobbágyot és 2 zsellért talált a vármegyei összeírás.

A 18. század húszas éveitől a település fejlődésnek indult. 1800-ból tudunk a Rezi-hegy birtokosaival kötött hegyvám és kilenced pénzbeli megváltásáról kötött szerződésről; Rezi-ben az erdőt sertésmakkoltatás céljára használatba bocsátó bérleti szerződésről; 1802-ből a keszthelyi uradalommal kötött szőlőtelepítési megállapodásról. Az 1550-es években megüresedett egyháza a török kiűzése után, mint Rezi filiája kezdett működni, majd az 1756-os évtől ismét anyaegyház lett. Ekkorra hozzá tartozott a szomszédos Nemesbük, Köveskút és Vindornya fok is. Régi templomát 1760 körül felújították, de hamarosan tervezni kezdték egy új templom építését. A hajót 1895-ben lebontották, köveinek értékesítéséből épült a mai lelkészlak. A tűzfalba beépítettek egy gótikus rózsablakot. A tornyot a 80-as években restaurálták. Az új neobarokk katolikus templom 1783-ban épült, 1862-ben restaurálták romantikus stílusban. Karmacs körjegyzősége az 1800-as években alakult meg, s ide tartozott az említett falvakon kívül még Egregy is.

Az I. világháború karmacsi áldozatainak emlékét a templom melletti emlékmű őrzi. A trianoni békeszerződés után 1922-ben szerveződik Karmacs önálló körjegyzőséggé Nemesbükkel és Zalaköveskúttal, Egregy pedig Hévízhez csatolták. A még több áldozatot követelő II. világháború katonahalottainak emlékműve az első mellett, a templom oldalánál kapott helyet. 1952-ben a falut is elérte a villanyvezeték, 1955-ben új iskola épült. 1957-ben elkészült a saját körzeti orvosi rendelő és lakás. 1963-ra felépült és megnyílt a falu művelődési háza, melyet 2014-ben felújítottak.

Az 1965-től működő óvodát 2018-ban korszerűsítették. 1950-től Zalaköveskút, 1967-től Vindornya fok községek közös tanácsának központja lett, 2013-tól pedig a Karmacs, Rezi, Vindornya fok és Vindornyaszőlős települések által létrehozott Közös Önkormányzati Hivatal székhelytelepülése. 1978-ban a falu saját postahivatalt kapott. 1975-re a körzeti általános iskolában már nyolc tanteremben folyhatott a tanítás. 1987-ben még új szárnyal bővült az épülete, azonban 2011-ben a csökkenő gyermeklétszám okán bezárta kapuit. Jelenleg az idegenforgalomban próbál utat keresni a település, a természetjáró, bakancsos és kerékpáros turizmust kedvelőket megcélozva.

Vonzereje a természeti értékek, a hagyományos falusi állattartás bemutatása mellett Keszthely és Hévíz közelsége, a környék csendje lehet.

A település polgármestere: Kelemen István

The settlement, located on the right bank of today's Gyöngyös stream, already existed in Roman times, as confirmed by the late Roman brick tomb excavated in Újtelep in 1955. A migration-era grave was also found here (the finds went to the Balaton Museum in Keszthely).

The origin of its name – in the form 'Karamach', 'Karmach' – may have come from a personal name, according to an assumption that has not been clarified to this day. The earliest mention of the settlement dates from the 13th century (1275). One of the monuments of the village is the late Gothic 15th century church tower preserved in the cemetery. Its baptismal pool dates from the beginning of the 13th century, so it is quite certain that it already existed as a settlement with a church at that time. The papal tithe collectors listed it for the first time in 1333. György Kisfaludi deserves a mention, who received his property as a gift from King Louis the Great in 1380. At the time of Turkish subjugation, it was located in the border region, so according to the development of the Transdanubian frontier fortress line, it was partly subject to Turkish and sometimes imperial taxation and destruction. In 1545 and 1555, the Turks almost completely destroyed it. It quickly repopulated after the first time, but the second time proved fatal. Even in 1567, it was almost uninhabited. It was hit by a plague in 1711, so in 1715 the county census found only 5 libertines (freemen), 2 serfs and 2 squires. From the twenties of the 18th century, the settlement began to develop. From 1800 we know about the contract concluded with the owners of Rezi Hill on the monetary redemption of the mountain toll and ninth tax; In Rezi about the lease agreement for using the forest for pig fattening; From 1802, about the vineyard planting agreement concluded with the Keszthely manor. Its church became a mother church again in 1756. By that time, it also included the three neighboring villages: Nemesbük, Köveskút and Vindornya fok. Its old church was renovated around 1760, but soon they began to plan the construction of a new church. The nave was de-molished in 1895, and the current pastor's home was built from the sale of the stones. A Gothic rose window was built into the firewall. The tower was restored in the 80s. The new neo-baroque Catholic church was built in 1783 and restored in 1862 in a romantic style. Karmacs district notary was established in the 1800s, and with the villages named above, Egregy also belonged here. The memory of the victims of the First World War in Karmacs is preserved by the monument next to the church. After the Trianon Peace Treaty, in 1922, Karmacs was organized as an independent district registry with Nemesbük and Zalaköveskút, and Egregy was annexed to Hévíz. The memorial to the dead soldiers of World War II which claimed even more victims was located next to the first, on the side of the church. In 1952, the electricity line reached the village, and in 1955 a new school was built. In 1957, its own district medical clinic and apartment were completed. The village's cultural center was built and opened in 1963, which was renovated in 2014. The kindergarten was modernized in 2018. From 1950 it became the center of the joint council of Zalaköveskút and from 1967 Vindornya fok municipalities. From 2013 it became the headquarters of the Joint Municipal Office established by the municipalities of Karmacs, Rezi, Vindornya fok and Vindornyaszőlős. In 1978, the village got its own post office. By 1975, teaching could take place in eight classrooms in the district primary school. In 1987, a new wing was added to the building, but in 2011, due to the declining number of children, it closed its doors. The settlement is trying to find a way in tourism, targeting those who like hiking and cycling. In addition to the presentation of natural values and traditional village animal husbandry, the proximity of Keszthely and Hévíz and the silence of the area can be attractive.

The mayor of the settlement: István Kelemen

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Szent Anna katolikus templom; XIII. században épült torony; Községháza; Keresztelő kút; Zsidó temető; Botka Mihály sírja; Karmacs madártávlatból; I. és II. világháborús emlékművek; Szeretünk Karmacs

KARMACS

KARMACS

KERECSENY

Kerecseny Zala megyében található, a Kilimán-Zalaszabar útvonalon közelíthető meg, ún. zsáktelepülés. Nagykanizsától, Keszthelytől és Zalaegerszegtől való távolsága 30-35 km. Gépkocsival a Kis-Balaton és Zalakaros 10 percen belül elérhető.

Kerecseny község neve először 1255-ben leírt alakban ismeretes: Kerechen. Várföld volt, amelynek egyes részeit IV. László adományozta el Atyusz mesternek. 1345-ben Kapulnas-Kerechun, 1472-ben Alsó- és Felsőkerecsen előnévvel megkülönböztetve fordul elő.

Nevének eredetére többféle magyarázat is ismert. Az egyik személynévből eredezteti a keletkezését, a másik a szláv krecet szóból. Miután a településnév írásképe a legkorábbi ismert említésétől fogva folyamatosan nagyon hasonlít a vadászszólyom jelentésű kerecsen névhez, nem lehet kizárni az abból való keletkezést sem.

A település rendkívül szép környezetben található, igazi zalai dombvidék. A falu három utcája lépcsőzetesen, egymással párhuzamosan épült egy domboldalra. A községet dombok övezik, sok-sok erdővel. 50-60 évvel ezelőtt közel 300 beépített lakótelek volt, ma már a lakóházak több mint fele üresen áll. A szép környezetnek tudható be az a tény, hogy a faluban közel harminc lakóházat vásároltak meg külföldiek.

Jelenleg a falu állandó lakosainak száma 254 fő, a népesség az elmúlt évtizedekben közel a harmadára csökkent, mert megszűntek azok a munkahelyek, ahol a helyben élő lakosság megélhetése biztosított volt. A településen az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató, éves átlagban 15 fő foglalkoztatását biztosítja. A vállalkozások száma minimális, mindössze egy jelentősebb mezőgazdasági vállalkozás működik. A munkaképes korú lakosság többsége Nagykanizsa és Zalaegerszeg üzemében dolgozik, illetve mellette keresetkiegészítésként mezőgazdasági tevékenységet folytat.

Kerecsenyen oktatási intézmények nincsenek, az óvodások és általános iskolások Orosztony, Gelse és Zalaszabar intézményeiben tanulnak. Érettségivel, magasabb iskolai végzettséggel rendelkező személy csak néhány fő van.

A faluban hetente egy alkalommal, péntekenként házi orvos fogadja a rászoruló betegeket.

Az önkormányzat az elmúlt években jelentős összeget fordított a munkanélküliek helyben történő foglalkoztatásának megoldására, a népességmegtartás érdekében infrastruktúra fejlesztésére.

A településen a szennyvízcsatorna kiépítése most van folyamatban. A polgármesteri hivatal épületében színvonalas könyvtárat alakítottak ki, ahol mindenki számára elérhető az internetszolgáltatás is. Az önkormányzat kialakított húsz darab vízzel, árammal ellátott, különleges rézsűben elhelyezett sátorozó helyet, ahol zuhanyzási, mosási, étkezési lehetőség biztosított. Megoldható a kerékpártárolás is.

Háromhektáros vízfelülettel jóléti víztározó kialakítására is sor került.

Az önkormányzat ugyancsak nagy gondot fordít az időskorú lakosság életminőségének, szociális ellátásának biztosítására. Bevezette a falugondnoki szolgálatot, mely a szociálisan rászorulóknak részére a meleg étel helyben történő szállítását, gyógyszerek, tartós fogyasztási cikkek beszerzését is megoldja.

A település polgármestere: Réti Alfréd

Kerecseny is located in Zala County and can be reached via the Kilimán-Zalaszabar route, it is a so-called cul-de-sac settlement. Its distance from Nagykanizsa and Zalaegerszeg is 30-35 km. Kis-Balaton and Zalakaros can be reached within 10 minutes by car.

The name of the village of Kerecseny was first known in the form as it was written in 1255: Kerechen. It was a land castle, some parts of which were donated by László IV to Master Atyusz. In 1345 it appears as Kapulnas-Kerechun, and in 1472 distinguished with the prefix Alsó- and Felsőkerecsen.

There are several explanations for the origin of its name. One derives its origin from a personal name, the other from the Slavic word krecet. Because the spelling of the name of the settlement has constantly been very similar to the word kerecsen, meaning hunting falcon ever since the earliest known mention, it cannot be ruled out that it originated from that either.

The settlement is located in an extremely beautiful environment, a real Zala hill countryside. The three streets of the village were built in steps, parallel to each other, on a hillside. The village is surrounded by hills, with many forests. 50-60 years ago, there were nearly 300 built-up residential lots, today more than half of the residential buildings are empty. The fact that nearly thirty residential houses in the village were bought by foreigners can be attributed to the beautiful surroundings.

Currently, the number of permanent residents of the village is 254 people; the population has decreased to almost a third in recent decades, because the jobs that provided the livelihood of the local population have ceased to exist. The local government is the largest employer in the settlement, employing an average of 15 people annually. The number of enterprises is minimal, only one major agricultural enterprise operates. The majority of the population of working age works in the factories of Nagykanizsa and Zalaegerszeg, and in addition to this they engage in agricultural activities to supplement their earnings.

There are no educational institutions in Kerecseny, kindergarten and primary school students study in institutions in Orosztony, Gelse and Zalaszabar. There are only a few people with a high school diploma or higher education.

Once a week, every Friday, a family doctor receives patients in need in the village.

In recent years, the municipality has spent a significant amount of money on local employment solutions for the unemployed and on developing infrastructure in order to maintain the population.

The sewage system is being built now in the settlement.

The building of the village hall was renovated, in which a high-quality library was created, where internet service is also available for everyone. The municipality created twenty-tent site with water and electricity, located in a special slope, where shower, washing, and eating facilities are provided. Bicycle storage can also be arranged.

A recreational reservoir with a three-hectare water surface was also created.

The municipality also pays great attention to ensuring the quality of life and social care of the elderly population. They introduced the village caretaker service, which solves the local delivery of warm meals for the socially in need, as well as the purchase of medicines and durable consumer goods.

The mayor of the settlement: Alfréd Réti

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Kerecseny; Kemping; Jólétvíztározó; Jakabfai Kastély; Emlékpark; Zöldség feldolgozó; Polgármesteri hivatal; Saját termékeink; Réti Tanya Vendégház; Közmunka - Zöldségtermesztés; Réti Tanya tejtermékei; Közmunka - Zöldségtermesztés

KERECSENY

KERECSENY

KERKAFALVA

A település Zalalövőtől 11 kilométerre délnyugatra, Lentitől 18 kilométerre észak-északnyugatra, a Csesztreg–Bajánsenye közt húzódó, nemzetközi forgalmat is bonyolító 7416-os út mentén fekszik. Vasútvonal nem érinti. Zalalövő, illetve Lenti a legközelebbi vasútállomás, de autóbusz összeköttetésben áll Zalaegerszeggel és Lentivel.

A Kerka folyó és a vele párhuzamosan csordogáló Cupi-patak árterében fekvő község észak-déli irányban kiterjedő két, egykori falurészét a patak választja el egymástól. A település a Hetés északi határán helyezkedik el, közel a vasi Őrséghez, ahová a helyiek szívesebben sorolják magukat.

A település két falu egyesítéséből származik. Kerkanémetfalu és Kerkapéntekfalu csak 1943 óta egyesült a mai, Kerkafalva elnevezés alatt. Később Pusztaszentpétert is ide kapcsolták. 1289-1291-ben dokumentum őrzi Pentekfolua nevét. Ez a településnév személynévből származik, mert a régi személynévadás egyik sajátossága volt a hét valamelyik napjáról való elnevezés. A másik községnév a szláv eredetű „német” népnévünkkel kapcsolatos, amelyet egykori német lakóiról kapott.

1379-ben említik "Pintekfalua" nevét, 1387-ben pedig "Nemetfalu"-ét. A XIV. században az alsólendvai Bánffy-család birtokai között találjuk, mintegy három évszázadig. A család magszakadásakor a leányágon öröklő Nádasdyak javai közé került 1644-ben. A Nádasdy Ferencen végrehajtott ítélet után (a Wesselényi- összeesküvésben vétkes főurat fő- és birtokvesztésre ítélték) a kincstári javak közé került birtokot az Eszterházyak szerzik meg a XVII. század végén.

Az ikerfalu szerepel az úgynevezett Hétkutas falvak között 1381-ben, mint Nemetfalwa. Előbb Bánffy-, majd Nádasdy-, később pedig az Eszterházy-birtokok egyike. Utolsó birtokosa herceg Eszterházy Pál volt. Kerkapéntekfaluban 1935-ben 1642 holdon 218 fő, míg Kerkanémetfaluban 863 holdon 301 fő lakott. Kerkanémetfaluban volt a református elemi iskola.

A két település a reformáció zalai bástyájának számított: a lakosság 80%-református vallású volt. Egykori lakosai a XVI. századtól a reformációt követő egytelkes nemesek voltak. A község első templomát Nemetfaluban 1843-ban fejezték be, ám az 1912-ben leégett. Az új, nagyon szép templomot 1913-ban szentelték fel.

1943-ban Kerkanémetfalu és Kerkapéntekfalu községeket egyesítették, ekkor a község ideiglenesen a Kerkapéntekfalu nevet viselte. 1950-ben kapta mai nevét, ettől fogva Kerkafalva. Hozzá tartoznak Pusztaszentpéter és Szatt külterületek is. Az I. világháborúban 13 lakóját veszítette el a kis település.

1950-70-ig önálló tanácsa volt, majd Csesztreg központtal közös tanács alakult. Több község, Alsószenterzsébet, Felsőszenterzsébet, Kerkakutas, Magyarföld és Ramocsa összefogásával közös körjegyzőséget működtettek, melynek azonban a jobb megközelítés érdekében Csesztregre került a székhelye. A település tagja az Őrség-Göcsej-Hetés Térségi Területfejlesztési Társulásnak.

A település polgármestere: Nemes Kálmán.

Kerkafalva lies 11 kilometres southwest of Zalalövő and 18 kilometres north-northwest of Lenti, on road 7416 – which also carries international traffic – between Csesztreg and Bajánsenye. The village is not accessible by railway. The nearest railway stations are Zalalövő and Lenti, but there are bus services to Zalaegerszeg and Lenti.

Kerkafalva is located on the floodplains of Kerka River and Cupi Stream that run parallel to each other. The two former sections of the settlement, extending north-south, are separated by the stream. The village lies on the northern border of the Hetés region, close to the Őrség region in Vas County, and the locals prefer to be classified as belonging to the latter.

The settlement is the result of the merger of two villages. Kerkanémetfalu and Kerkapéntekfalu were only merged in 1943 under the present name of Kerkafalva, and Pusztaszentpéter was attached later. A document from 1289-1291 preserves the settlement name Pentekfolua, which is derived from a personal name, since naming people after a day of the week was one of the characteristics of old naming traditions. The other place name is related to the word “német” (German) of Slavic origin, which was given to the village after its former German inhabitants.

Documents mentioned the name “Pintekfalua” in 1379 and “Nemetfalu” in 1387. It was the property of the Bánffy family of Alsólendva in the 14th century, and remained so for about three centuries. When the family died out with no heir, it became the property of the matrilineal Nádasdy family in 1644. After the sentence on Ferenc Nádasdy (who, guilty of the Magnate conspiracy, was sentenced to forfeiture of his land and then beheaded), the estate was transferred to the treasury. It was then acquired by the Esterházy family at the end of the 17th century.

The twin villages were mentioned as Nemetfalwa in a list of the villages of Hétkutas in 1381. It was one of the estates of the Bánffy family, then the Nádasdy family, and later the Esterházy family. Duke Pál Esterházy was the last landowner. Kerkapéntekfalu’s population was 218 on 1,642 acres, while Kerkanémetfalu’s population was 301 on 863 acres in 1935. Kerkanémetfalu had a Reformed elementary school.

The two settlements were considered bastions of the Reformation in Zala county, since 80% of their population were Reformed. The inhabitants were Reformed serf-less noblemen from the 16th century onwards. The first church in Nemetfalu was completed in 1843, but it burnt down in 1912. A new, impressive church was consecrated in 1913.

Kerkanémetfalu and Kerkapéntekfalu were merged in 1943, at which time the village was temporarily called Kerkapéntekfalu. It received its present name, Kerkafalva, in 1950. The settlement also includes the outlying areas of Pusztaszentpéter and Szatt. 13 of the inhabitants were lost in World War I.

Kerkafalva had its own governing council from 1950 to 1970, then a joint council was formed with Csesztreg as its centre. The villages Alsószenterzsébet, Felsőszenterzsébet, Kerkakutas, Magyarföld and Ramocsa united to form a joint district administration, which, however, moved its seat to Csesztreg for better accessibility. Kerkafalva is a member of the Őrség-Göcsej-Hetés Regional Development Association.

The mayor of the settlement: Kálmán Nemes

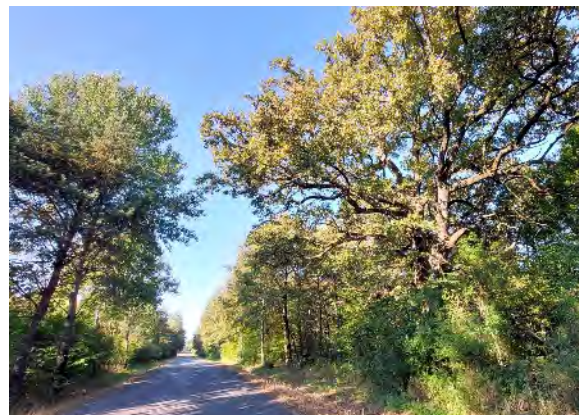
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Református templom – légi fotó; Őshonos, több mint 400 éves tölgyfa; Kerka-patak ága csordogál a falu közepén; Régi zsuppos ház gémes kúttal az elején; 1975.szeptember 15-én szarvasmarhák haza vezetése a legeltetésből; Kerkafalva madártávlatból; Kerkafalva központja, kulturház; Kéthatár-tó – víztározóból horgászto; Liget vendégház udvara parkosított kiülőkkel; Őshonos tölgyfasor a faluba vezető út mentén; Dédapámháza Vendégház esti hangulat megvilágítással

KERKAFALVA

KERKAFALVA

KERKAKUTAS

A Nyugat-Dunántúl régióban, Zala megyében, a Lenti járásban, az Őrség Vas megyével határos szélén találjuk azt a lapos, sík területet, melyen a település fekszik. A falu Lentitől 16 kilométerre terül el. A településen keresztül halad az Országos Kéktúra útvonala, melynek jelzéseit követve lombos- és fenyveserdőkkel borított lankákon át, két irányból is megközelíthető a Szentpéterivölgyben lévő 11 hektáros mészkéreg erdeifenyves. A környéken kedvező időjárású hónapokban számos ehető gombafajt gyűjthetünk, de a hűvös, kanyargós erdei utak bármilyen időben kedvezőek egy-egy túrára. Magyarország legnagyobb szilfája 510 cm törzskörmérettel a közeli erdőben található. A település határán található a 2005-ben nyílt Vadaspark. A település első említése 1322-ben Kuthos néven történik először, majd 1334-ben Hétkutas, 1381-ben Nogkutas, 1792-ben Kerkakutas néven szerepel az iratokban. Az elnevezés valószínűleg kapcsolatban van a környék nagyszámú kútjával, forrásával. Hétkutas, mint említettük, egy 1334-es oklevélben tűnik fel először. A birtok tulajdonképpen egy hét településből álló falucsoport volt, mely a következő településekből állt: Kutas, ma Kerkakutas volt a központi a legnagyobb település. Kutastól északnyugatra volt található Szatafalva, ettől délre Németkutas vagy Németfalva, Péntekfalva, északon Csöde, délen pedig Újfalva és Mihon. Hogy Kutas egy nagyobb terület megkülönböztető neve volt, amely a Zala és a Kerka folyók között feküdt, nyugaton a vasi megyehatár, keleten az ősi római útvonal által határolva, adatok bizonyítják. A Hétkutas elnevezés csak a vidéken belül a Bánfiak kezében lévő hét falu összefoglaló neve volt. A település a középkorban a Bánffyak birtoka volt, mely nem ősi, hanem adományos birtoka volt a Hahót nemzetségnek. Mátyás király korában, 1469-ben, Kutas vámmal rendelkezett, ún. oppidum volt, mezőváros. Ezt a kiemelt státuszt a későbbiekben nem tudta megtartani. A település a Bánffyak, majd az őket követő Nádasdyak alatt a reformált hitre tért, de az Eszterházy család birtokossága idején rekatolizált. A török időkben a lakosság sokat szenvedett. Egyrésztől adózott a töröknek, másrésztől támogatta a török ellenes harcokat is, mindkét esetben részben önként, részben kényszerből. A 17. század közepére a lakosság erősen megfogyatkozott, sok telek pusztává vált. 1670 után, Nádasdy Ferenc kivégzése után, a terület a kincstár birtokába került. Ebben az időben gyakoriak a panaszlevelek a lenti várkatonaság fosztogatásai miatt. Az 1688. évi érseki vizitáció leírja, hogy a plébánia templomot az átvonuló katonaság kétszer kifosztotta, így alig maradt felszerelés mindennapi használatra. A paplak leégett, a plébános az iskolában lakik. 1690-ben már csak 5 jobbágycsalád és 5 szellér él a faluban.

A 18. század első felében a pestis a falu népességének a felét elpusztította. A 18. század második felétől a lakosság száma folyamatosan növekszik. Kerkakutas fontos egyházi hely volt. 1778-ban épült temploma még torony nélküli fatemplom, Szent István király tiszteletére szentelve. 1800-ban a hívők összefogásával új templom építésébe kezdenek, azonban a torony csak harminc év múlva készül el. 1928-ban önálló lelkészséget alakítottak ki a csesztregi és a nagyrákosi filiák egy részéből. 1934-ben átalakították a templom tornyát, és 1948-ban lelkészlakást is kialakítottak. A 20. század első felében a település lakossága 681 fő volt, 132 lakott házban. Római katolikus elemi iskolával rendelkezett. 1948-ban osztatlan iskola működött a községben két tanítóval.

A település polgármestere: Kámán László

In the Western Transdanubia region, in Zala County, in the district of Lenti, on the edge of Őrség's border with Vas County, we find the flat, level area on which the settlement is located. The village is 16 kilometers from Lenti. The route of the National Blue Trail runs through the settlement, following its signs through slopes covered with deciduous and pine forests, the 11-hectare pine forest in Szentpéterivölgy can be accessed from two directions. In the months with favorable weather in the area, you can collect many types of edible mushrooms, but the cool, winding forest roads are favorable for a hike in any weather. The largest elm tree in Hungary with a trunk circumference of 510 cm can be found in the nearby forest. The Wilderness Park, opened in 2005, is located on the border of the settlement. The settlement was mentioned for the first time in 1322 under the name Kuthos, then in 1334 as Hétkutas, in 1381 as Nogkutas, and in 1792 it appears as Kerkakutas in the records. The name is probably related to the large number of wells and springs in the area. Hétkutas, as mentioned, appears for the first time in a 1334 charter. The estate was actually a group of villages consisting of seven settlements, which consisted of the following: Kutas, now Kerkakutas, was the central and largest settlement. Szatafalva was located northwest of Kutas, Németkutas or Németfalva, Péntekfalva to the south, Csöde to the north, and Újfalva and Mihon to the south. Data prove that Kutas was the distinguishing name of a larger area that lay between the Zala and Kerka rivers, bounded by the border of Vas County in the west and the ancient Roman route in the east. The name Hétkutas was only the summary name of the seven villages in the hands of the Bánffys' within the region. In the Middle Ages, the settlement was the property of the Bánffys, which was not an ancestral property, but a donation of the Hahót family. During the reign of King Matthias, in 1469, Kutas had customs rights, it was a so-called oppidum, a market town. It was not able to keep this privileged status later. The settlement converted to the reformed faith under the Bánffys and then the Nádasdys who followed them, but re-Catholicized during the ownership of the Eszterházy family. During the Turkish times, the population suffered a lot. On the one hand, it paid taxes to the Turks, and on the other hand, it supported the anti-Turkish wars; in both cases partly voluntarily and partly out of compulsion. By the middle of the 17th century, the population had declined sharply, and many plots of land had become deserted. After the execution of Ferenc Nádasdy in 1690, the area became the property of the treasury. From this time, letters of complaint of lootings by the castle military of Lenti are common in sources. The archbishop's visitation in 1688 describes that the parish church was plundered twice by the passing army, leaving hardly any equipment for everyday use. The parsonage burned down; the parish priest lived in the school. In 1690, only 5 serf families and 5 squires lived in the village. In the first half of the 18th century, the plague killed half of the village's population. From the second half of the 18th century, the population has been steadily increasing. Kerkakutas was an important church place. Its church, built in 1778, was a wooden church without a tower, dedicated in honor of King Saint Stephen. In 1800, they started to build a new church, but the tower was not completed until thirty years later. In 1928, an independent parish was formed from a part of the branches of Csestreg and Nagyrákos. In 1934, the church tower was remodeled, and in 1948, a priest's apartment was also built. In the first half of the 20th century, the population of the settlement was 681 people, in 132 inhabited houses. It had a Roman Catholic elementary school. In 1948, an undivided school operated in the village with two teachers.

The mayor of the settlement: László Kámán

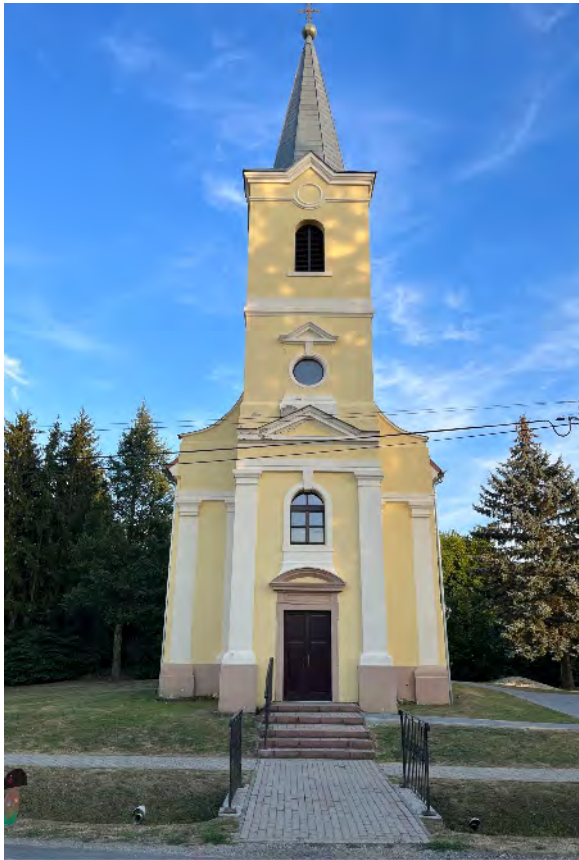
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

1000 éves fa; Felújított kultúrház; Római-katolikus templom; Egykori paplak; Utcaképek a településről

KERKAKUTAS

KERKAKUTAS

KERKASZENTKIRÁLY

„Van egy falu a Dunántúlon, Zala megyében, ahol a horvát-szlovén-magyar hármashatár találkozik. Ahol a Mura és a Kerka folyók összelelkeznek, a folyók, holtágak és a bányatavak gazdag vízi világa él. Ott, hol az ember együtt él a természettel, hol a gazda köszönt kalapot emelve, megállít, és érdeklődve beszédbe elegyedik veled, nyílt szívvel és barátsággal közeledik a vendéghez. Ahol a szél hajítja a vizek menti fűzek ágait, játékosan nyargal a nádason át, mintha díszőrségben lenne, a szürke gém mozdulatlanul lesi a halat a vízparton, a nád tövében neveli fiókáit a tőkés réce. Reggelente csodás hangversenyterem a környék, egymást túlélnek, csicseregve, csattogva egyszerre adja elő műsorát a számtalan aranytorkú tollas dalnok.”

Kerkaszentkirály egy Zala megyei kistelepülés közvetlen a szlovén-horvát-magyar hármashatáron. Festői környezetben a Mura és a Kerka folyók ölelésében, vadvizekkel, holtágakkal övezve.

A faluról az első írásos adat 1322-ben keletkezett, Károly Róbert uralkodása alatt.

1990-től önálló önkormányzattal rendelkezik, és az öngazgatás és összefogás eredményeképpen jelentős fejlődés ment végbe a falu életében. Kiépült a teljes infrastruktúra, sikerült elérni, hogy összközműves településsé váljon Kerkaszentkirály.

Az intézmények társulások formájában működnek. A helyi szolgáltatások közül fontos megemlíteni a könyvtárat és a falugondnoki szolgálatot. A fejlesztésekből kiemelhető a temető, a ravatalozó, a faluház és tűzoltószertár felújítása, jelentős gátfelújítás történt a Kerka-gáton, a régi Kerka-holtágból tavat alakítottak ki szigettel, melyre egy szép, formatervezett híd vezet.

Meghatározóak a civil szervezetek, a tűzoltó-egyesület, a horgászegyesület, a Kerkaszentkirály Községért Kulturális Alapítvány. Együtt valósítják meg programjaikat: a májusfaállítás és kitancolást, a Kerka-Mura vízumiri triatlont, a faluraftingot, a falunaphoz köthető „Szalmafesztivált”, az András-napi disznóvágást és pálinkamustrát, a Mikulás-ünnepet, a falukarácsonyt, a szilveszteri programot, a horgászversenyeket.

Fontos a település életében a külső kapcsolatrendszerek ápolása. Különösen a Szent Király Szövetség, amely 1996-ben alakult tizenegy magyarországi, négy erdélyi és két felvidéki település összefogásával, jelenleg huszonegy tagja van.

A terület páratlanul gazdag természeti értékekben. A turizmus szempontjából lehetőségeket tartogatnak a vadvizek, bányatavak, szőlőhegyek, termálvizek, a határmentiség és három kultúra találkozása.

Az épületben található a Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Leader Egyesület irodája, amely 42 településen élő minegy 22.000 főt magába foglaló térség fejlesztéseit, pályázatait koordinálja.

A községben van a Kerka–Mura Tájvédelmi Körzet és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park irodája. A Murai rafting szervezője és indulóállomása Kerkaszentkirály.

További tervek között szerepel a Természetház fejlesztése, a pincerészen a Kerka és Mura élővilágát és értékeit bemutató interaktív kiállítás megnyitása, a holtág revitalizációs program, gátépítés folytatása, a szőlőhegyi területek idegenforgalmi hasznosítása.

Az itt élők büszkék a falura, ezt erősíti, hogy az elmúlt évtizedben ideköltözött német ajkú (svájci-német-osztrák) családok is otthonuknak vallják Kerkaszentkirályt, gyorsan beépültek a falu életébe, aktív részesei annak.

A település polgármestere: Pál Zoltán

"There is a village on Transdanubia, in Zala County, where the Croatian-Slovenian-Hungarian triple border meets. Where the Mura and Kerka rivers meet, there is a rich aquatic world of rivers, backwaters and mine lakes. There, where people live together with nature, where the farmer greets you by raising his hat, stops you and engages in conversation with you, he approaches the guest with an open heart and friendship. Where the wind blows the branches of the willows along the water, playfully strolls through the reeds, as if it was on guard, the gray heron stalks the fish motionless on the water's edge, the mallard raises its chicks at the base of the reeds. In the morning, the area is like a wonderful concert hall, with countless golden-throated feathered singers singing, chirping, and clicking over each other, performing their show at the same time."

Kerkaszentkirály is a small settlement in Zala County directly on the Slovenian-Croatian-Hungarian border. In a picturesque environment in the embrace of the Mura and Kerka rivers, surrounded by wild waters and backwaters. The first written information about the village was created in 1322, during the reign of Charles I.

Since 1990, it has had an independent self-government, and as a result of self-administration and cooperation, significant development has taken place in the life of the village. The entire infrastructure network was built, and Kerkaszentkirály became a settlement with full utilities. The institutions operate in the form of associations. Among the local services, it is important to mention the library and the village caretaker's service. The renovation of the cemetery, the funeral home, the village hall and the fire station can be highlighted also, a significant renovation was carried out on the Kerka dam, a lake with an island was created from the old Kerka backwater, to which a beautiful, well designed bridge leads. The civil associations, the firefighting association, the fishing association, and the Kerkaszentkirály Községért Cultural Foundation are important. They carry out their programs together: the maypole setting and dancing, the Kerka-Mura Water Fun Triathlon, village rafting, the "Straw Festival" associated with the village day, the St. Andrew's pig slaughter and pálinka parade, the Santa Claus celebration, the village Christmas, the New Year's program, and the fishing competitions. It is important in the life of the settlement to maintain external relations. In particular, the Holy King Association, which was founded in 1996 by the union of eleven Hungarian, four Transylvanian and two Slovakian settlements, currently has twenty-one members.

The area is incomparably rich in natural values. From the point of view of tourism, wild waters, mine lakes, vineyards, thermal waters, the proximity of the border and the meeting of three cultures hold opportunities. The office of the Zala Zöld Szíve Rural Development Leader Association is located here, which coordinates the development and tender applications of the region, which includes about 22,000 people living in 42 settlements. The village has the office of the Kerka-Mura Landscape Protection District and the Balaton Uplands National Park. Other plans include the development of the Nature House, the opening of an interactive exhibition in the cellar area showing the wildlife and values of the Kerka and the Mura, the revitalization program of the backwater, the continuation of dam construction, and the tourism utilization of the vineyard areas. The people who live here are proud of the village, which is confirmed by the fact that the German-speaking (Swiss-German-Austrian) families who moved here in the past decade also claim Kerkaszentkirály as their home, they quickly integrated into the life of the village and are active members of it.

The mayor of the settlement: Zoltán Pál

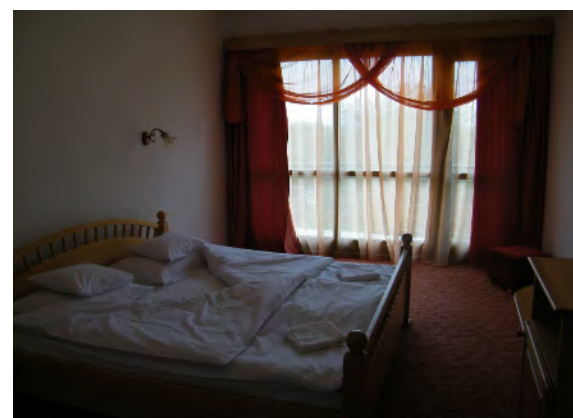
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Hősi emlékmű; Szent István szobor; Szent Király Szövetség Emlékpark; Természetház; Látkép a Fő utcáról; Természetház-konferenciaterem; Légifelvétel a tóról; Hímzőkör kiállítás 2019.; Falunap; Szalmafesztivál-Szalmakutya; Természetház-szállás; Rafting

KERKASZENTKIRÁLY

KERKASZENTKIRÁLY

KESZTHELY

Georgikon, Helikon, Festetics... sokat sejtető, keszthelyi kötődésű szavak.

Keszthely környéke egyedülálló a Kárpát-medencében: közel 7 ezer éve lakott ez a sajátos, ezerarcú vidék, uralták már kelták, rómaiak, hunok, keleti gótok, longobárdok, avarok és a frankok is a magyarok honfoglalása előtt. A településen a kereszténység folytonossága és a különböző kultúrák rétegződése egy érdekes, a régészek által „Keszthely-kultúrának” nevezett elegyet hozott létre. A polgárosodás folyamatában a bor- és fürdő-kultúra, az iskolarendszer kiépülése szerteágazó és gyors fejlődést biztosított a Balaton-parti településnek.

A Festetics család 18. századi felbukkanása és két évszázados munkássága olyan keretet adott Keszthelynek és térségének, ami a város előrehaladásának záloga volt. A német eredetű Reischl család a Festeticsekkel karöltve városvezetőként, mecénásként a település kulturális, infrastrukturális és gazdasági életében játszott kiemelkedő szerepet.

Híres költők és tudósok voltak a gróf vendégei és alkalmazottai a reformkor előtt, az első magyar nyelvű irodalmi folyóirat és az első európai mezőgazdasági felsőoktatási intézet is itteni vívmány. A léghajó megalkotója a keszthelyi Schwarz Dávid volt, a modern újságírás megeremtője, Nagy Ignác szintén egy Festetics-alkalmazott családjában született a mai Kastély utcában. Ugyanúgy, ahogy a mi szabadságharcunk és az amerikai polgárháború hőstábornoka, az USA későbbi argentinai nagykövete, Asbóth Sándor. Az első Miss Európa és Miss Universe a húszas években Simon Böske volt, egy keszthelyi lány. És ha már a keszthelyi születésű nők: a feleségek felesége, Szendrey Júlia, Petőfi múzsája is itt született.

Keszthely ma pezsgő Balaton-parti város, ahol számos étterem és cukrászda kínálatából válogathatunk, ha a tizenkilencedik század hangulatát idéző Balaton-part, Fő tér, Sétáló utca, Festetics-kastély út vonal mentén haladunk. Egész évben előadásokkal és koncertekkel várja a kultúrára éhes közönséget; szabadtéri fesztiválok, könnyű- és komolyzenei koncertek, gyermekprogramok, sportrendezvények, gasztronómiai rendezvények sora nyújt szórakozási lehetőséget.

A Festeticsek rezidenciája, a Helikon Kastélymúzeum sokszínű kiállítására nőtte ki magát. A kastély belső terei a 18–19. századi főúri életformát mutatják be, és itt található Magyarország egyetlen épen maradt főúri magánkönyvtára. A kastélyt gyönyörű kert öleli körül, tóval, botanikai különlegességekkel. A kastélyhoz tartozik a Pálmaház és Madárpark, az Amazon Ház, a hintókiállítás, a vadászati kiállítás és egy több száz négyzetméter területű interaktív modellvasút-kiállítás is.

Egyedülálló intézmény a nagy hagyományú kultúrpalota, a Balatoni Múzeum. A Georgikon Majortörténeti Múzeum látványgazdasága különleges élménnyel gazdagítja a látogatókat, de ezeken kívül a belváros tengelyén számos kisebb múzeum, tárlat működik.

A vízi élmények lehetőségében is bővelkedik a város, napi több sétahajó indul a mólóról, a városnak több strandja van. 2020 óta itt üzemel a Balaton első kutyás strandja is. A gyermekek számára a folyamatosan fejlesztett strandok mellett számos új játszótér, pumpapálya, a Balaton-parton (téli időszakban jégpályaként működő) gördeszkapálya és vízi játszópark áll rendelkezésre. A Pethő-ház udvarán új petanque pálya várja a játékos kedvéket.

Aki ide látogat, megtapasztalhatja azt a szerteágazóan kiemelkedő irodalmi, zenei és kulturális központot, ami Keszthelyen az elmúlt évszázadok örökségével kialakult.

A település polgármestere: Manninger Jenő

Georgikon, Helikon, Festetics... words that suggest a lot, all connected to Keszthely.

The area around Keszthely is unique in the Carpathian Basin: this peculiar, thousand-faced region has been inhabited for nearly 7,000 years, and was ruled by Celts, Romans, Huns, Eastern Goths, Longobards, Avars and the Franks before the Hungarian conquest. The continuity of Christianity in the settlement and the layering of different cultures created an interesting mixture, which archaeologists call the "Keszthely culture". In the process of urbanization, the wine and spa culture and the development of the school system provided the Balaton-side settlement with widespread and rapid development.

The emergence of the Festetics family in the 18th century and their two centuries of work gave Keszthely and its region a framework that was the key to the city's progress. The Reischl family of German origins, together with the Festetics family, played a prominent role in the cultural, infrastructural and economic life of the settlement as city leaders and patrons. Famous poets and scientists were the count's guests and employees before the reform era. The first literary journal in Hungarian and the first European agricultural higher education institute are also local achievements. The creator of the airship, Dávid Schwarz from Keszthely was the creator of modern journalism. Ignác Nagy, was born in the family of a Festetics employee in today's Kastély Street. Also the hero general of our freedom fight and the American Civil War, and later US ambassador to Argentina, Sándor Asbóth. The first Miss Europe and Miss Universe in the twenties was Simon Böske, a girl from Keszthely. And speaking of women born in Keszthely: the wife of the wives, Júlia Szendrey, Petőfi's muse, was also born here.

Today, Keszthely is a sparkling city on the shores of Lake Balaton, where you can choose from a number of restaurants and pastry shops, if you follow the Balaton shore, Main Square, Pedestrian Street, Festetics Palace route, which evokes the atmosphere of the nineteenth century. Throughout the year, it welcomes audiences hungry for culture with performances and concerts; open-air festivals, light and classical music concerts, children's programs, sports events, gastronomic events provide entertainment opportunities. The residence of the Festetics family, the Helikon Palace Museum, has grown into a diverse exhibition. The interior of the palace dates back to the 18th and 19th centuries. They present the way of life of the nobility from the 19th century, and the only intact private library of a nobleman in Hungary can be found here. The palace is surrounded by a beautiful garden with a pond and botanical specialties. The palace also includes the Palm House and Bird Park, the Amazon House, the carriage exhibition, the hunting exhibition and an interactive model railway exhibition with an area of several hundred square meters. The Balaton Museum, a cultural palace with a long-standing tradition, is a unique institution. The rich spectacle of the Georgikon Manor History Museum enriches visitors with a special experience, but in addition to these, there are many smaller museums and exhibits in the center of the city.

The city also abounds in opportunities for water experiences, several cruise ships depart from the pier every day, and the city has several beaches. Since 2020, Balaton's first dog beach has also been operating here. For children, in addition to the continuously improved beaches, there are many new playgrounds, pump tracks, a skating rink on the Balaton shore (which serves as an ice rink in the winter) and a water play park. In the yard of the Pethő House, a new petanque court awaits the playful ones.

Anyone who visits here can experience the diverse and outstanding literary, musical and cultural center that has developed in Keszthely with the heritage of the past centuries.

The mayor of the settlement: Jenő Manninger

KESZTHELY

KESZTHELY

KISGÖRBBŐ

„Mert Kisgöorbő egy jó hely, Zala pedig szép.”

A nemesi oklevelek tanúsága szerint a település 1274 körül a „Curbu” nevet viselte, majd a Gurbó nemzetség birtokolta az itteni földeket. A szájhagyomány szerint a XVI. századtól öröklés után két falu jött létre: Nagygorbő és Kisgorbő. Évszázadokon át, később egy-két középirtokosé lesz a falu. A legtovább a Bezerédj-i család birtokolta ezt a területet, egészen 1945-ig. Kisgorbőt a történelmi viharok nagyon megtépázták, de mindig újjáéledt. Így volt ez a török időkben is, és pestisjárvány után is. Elnéptelenedett, pár házas pusztai világok után újra benépesült. Az idők folyamán jelentős gazdasági és kulturális szerepet képviselt a Bezerédj család. Volt kúriájuk szépen felújítva, bár már magánkézben, ma is a szerves része a falunak. 1749-től áll a Borromei Szent Károly nevet viselő műemléképület, barokk stílusú római katolikus templom.

Akik itt élnek büszkék arra, hogy ebben a festői szépségű természeti környezetben egy évezred óta sok megpróbáltatás, újrakezdés után is hűek maradtak az elődök örökségéhez. A ma élő nemzedék is sokat tesz azért, hogy az előregedő és népességének nagy részét elvesztő aprófalvak, élhető helyek legyenek.

Kisgorbő mindig is rangos kulturális, és közigazgatási központ volt. A település befogadta a háború viszontagságai elől menekülő ukrán családokat. Adományokból felújították a 18 éve üresen álló iskola épületét és a tornatermet, mely 38 éven keresztül volt négy település körzeti iskolája. Ezzel a példaértékű közösségi összefogással Kisgorbő neve ma Magyarországon fényesebben cseng. Példamutatóan, erőn felül teljesítve, jelenleg menedékházként működtetik ezt az épületet.

A 2019-ben felújított faluházban megújult közösségi terek szolgálják a „Kézfogás Idősek klubját” és a „Kisgorbői esték” rendezvénysorozatát. Újrarendelt művészeti, zenei előadások, értékörző és alkotó helye lett a közösségnek.

A település műemlékvédelmi központjában egy elhagyott telek rehabilitálásával egy közösségi kispark létesült. Álmodtak egy emlékfalat, melyre évről-évre olyan, már elhunyt közéleti személyiségek kerülhetnek fel, akiktől Kisgorbő település nem lehetne ma az, ami. Ők a hőseik. Hisznek abban, hogy a mindenkori helyi közösség előnyt élvez az egyénnel szemben, hiszen egy települést csak az ott lakók tudják élettel megtölteni, csak a helyieken múlik a külső megítélése a falunak.

Ma a közel 200 fős Kisgorbő fontos utak kereszteződésében található. Aki a csendet, a jó levegőt, a gyönyörű tájat kedveli, az Kisgorbő környékén megtalálja. A szép természeti környezet a közeli termálfürdők miatt sok külföldi választotta lakóhelyéül ezt a kicsiny falut, akik alkotó módon járulnak hozzá a jövőben gondolkodó, harmonikusan élhető településhez.

A közeli Kovácsi-hegy ősbükköse, tölgyesei természetvédelem alatt állnak. A közelben található egy egyedülálló természeti képződmény is, a bazaltutca, ahol a legenda szerint egy családjából kitagadott „vadlány” élt.

A falu kegyelettel őrzi az első és második világháború elesettjeinek emlékét. A kőoroszlán 1936 óta emlékezteti az utókort azokra a falubeliekre, akik életüket áldozták a településért és a hazáért. A kis település minden évben nagy szívvel és örömmel fogadja a faluból elszármazottakat. Ezzel is hidat képezve olyan generációk között, akik térben nem, de lélekben jelenleg is összetartoznak. Újat álmodó, a jövőért cselekvő falu ma Kisgorbő.

A település polgármestere: Kozma Gábor

“No doubt that Kisgöorbő is a good place and the Zala region is beautiful.”

As attested in old patents of nobility, the settlement was called “Curbu” around 1274, and then the Gurbó clan owned the land. According to oral tradition, two villages were created from the 16th century onwards via inheritance: Nagygorbő and Kisgorbő. For centuries, the village would later belong to one or two middle-ranked nobles. The Bezerédj family owned this area for the longest time, until 1945. Kisgorbő went through many hardships during its history, but it has always revived. This is especially valid for the periods of Turkish occupation or plague. It has been repopulated from a deserted, sparsely populated wasteland with a few houses. The Bezerédj family has played a significant economic and cultural role over time. Their former mansion has been beautifully restored, but although it is now privately owned, it is still an integral part of the village. The Baroque style Roman Catholic church consecrated to St. Charles Borromeo was built in 1749 and is now a listed building (ancient monument).

Those who live in the village are proud to have remained faithful to the heritage of their ancestors in this picturesque natural environment after a millennium of hardship and many restarts. Today's generation is also doing a lot to make small villages, which are ageing and losing a large part of their population, liveable places.

Kisgorbő has always been a prestigious cultural and administrative centre. The settlement took in Ukrainian families fleeing the hardships of war. Donations have been used to renovate the school building and gym, which had been empty for 18 years and had been the district school for four municipalities for 38 years. With this exemplary community cooperation, the name of Kisgorbő has gained higher prestige in nowadays Hungary. Exemplary and going above and beyond, the village is now running this building as a refugee accommodation.

In the village hall, renovated in 2019, renewed community spaces serve the Kézfogás Idősek Klub (“Handshake Seniors' Club”) and the Kisgorbő Evenings series of events. It has become a place of reimagined art, music performances, preservation and creativity for the community. A community park has been created by rehabilitating an empty plot in the town's historic centre. The village has erected a memorial wall on which, year after year, names of prominent figures of Kisgorbő who have passed away can be recorded. They are the local heroes. Kisgorbő residents believe that their community has a priority over individual interests, because only united the locals can bring life to the village and make it an attractive place for the outside world. Kisgorbő, with a current population of nearly 200, is located at the intersection of important roads. If you like silence, good air and beautiful landscape, you will find it in the Kisgorbő area. The beautiful natural environment and the nearby thermal baths have recently attracted many foreign settlers to this small village, who are making a creative contribution to a forward-thinking, harmonious community and liveable place. The old beech and oak groves of nearby Kovácsi Hill are protected. There is also a unique natural formation nearby, the basalt street, where, according to legend, a “wild girl” expelled by her family used to live. The village remembers the fallen of the First and Second World Wars. Since 1936, a stone lion has been a reminder to posterity of the locals who sacrificed their lives for the village and the country. Every year, the small village welcomes remote people who have their roots in the village with great warmth and joy. These events are also a bridge between generations who are not united in space, but who are still united in spirit. Today, Kisgorbő is a village that dreams of the future and acts for the future.

Mayor of the town: Gábor Kozma

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

I. és II. világháborús emlékmű; Kisgorbő címer; Templom; Emlékfal; Kisgorbői színjátszók egy régi fényképen; Kisház; Menedékház udvar; Hangulat; Lépcső; Madártávlat; Kisgorbő tábla; Nagyhegy; Kúria kerítés; Kispark

KISGÖRBŐ

KISGÖRBŐ

KISKUTAS

Kiskutas első írásos említésétől, 1211 óta létezik, mint település. A Zalaegerszeget elkerülő környűrtől, a 7404-es úton haladva, mindössze 4,1 km-re, északnyugatra található a gyönyörű község.

Kiskutas dombokon fekszik, kettészeli egy dús fűvű rét a Szentmárton patakka, elválasztva a község másik részétől, a Kálócfapuszta nevű, ma már a lakosság számában és gazdagságában is örvedetesen fejlődő falurészétől. A falu magva is egy észak-dél irányú dombon alakult ki. A község különös értéke a tiszta levegő, a csend, a tiszta vízű patak, a kutak, források kristálytisza hideg vize. Igazi pihenésre, gyermekek egészséges nevelésére, a természet megismerésére, csatangolásokra, kirándulásokra, az öregkor békés eltöltésére alkalmas hely.

Mint turisztikai célpont is kiváló Kiskutas, ahol évtizedek óta a Benkő család által üzemeltetett, magas színvonalú vendégház várja a kikapcsolódni vágyókat.

Halász Gábor 2006 óta, polgármesterségének negyedik ciklusában jár. A tisztség kezdetekor a teljesen új testület, – ami azóta is szinte változatlan összetételű – azonnal kis lépésenkénti állandó fejlesztésbe kezdett, ami azóta is töretlen lendülettel folyik. Az első ciklus elején még használhatatlan állapotban lévő egyik középületének és parkjának kialakításával, és a régi faluház felújításával kezdődött, aztán a kálócfapuszta falurészhez vezető önkormányzati út szilárd burkolatának kialakításával folytatódott, ami a Magyar Falu program támogatásával fejeződött be csatlakozva a 7404-es főúthoz, továbbá Kálócfapusztán új szilárdburkolatú utcát építenek. Az elkerülő út és Kiskutas összekapcsoló főút felújítása az egyik legjelentősebb, Kiskutast érintő beruházás, amelynek főösszege meghaladja a 900 millió forintot. Közben az MFP segítségével felújította Kiskutas az ún. Kulturális Menedékházban található Imaházat is, amely épületben a könyvtár is helyet kap. A gyönyörű, a falu szívében fekvő közös parkban játszótér alakítottak ki. A másik fontos beruházás a település déli részén fekvő terület csapadékvíz-elvezetési rendszerének tervezése és kivitelezése több mint 65 milliós beruházással. Az elmúlt évben elkészült a Kiskutashoz tartozó szilárd burkolatú, nagy teherbírású hegyi út is, továbbá a Csapás utca szilárdburkolata. Az elmúlt években megtörtént az orvosi rendelő felújítása, eszközökkel való felszerelése. Új buszmegállót, ravatalozót építettek és a temetőt is felújították, parkosították, amely rehabilitációjának következő üteme 2023-ban valósul meg. Kiskutason egyedülálló családtámogatási rendszer működik és évek óta „Okos Kiskutas” – támogatási rendszerrel segítik a tanuló fiatalokat.

A közelmúltban mintegy 120 m Forint fejlesztési forrás érkezett közvetlenül Kiskutasra, a falu elérését biztosító közel 1 Mrd-os főútfejlesztés mellett.

Vigh László képviselő úr a legutóbbi sajtótájékoztatóján elmondta: „Kiskutas fennállása alatt összesen nem érkezett annyi a forrás a településre, mint az elmúlt időszakban, ami egyedülállóan mondható”. Kiskutas egyik méltán kedvelt turisztikai célpontja a már említett Benkő család Nefelejcs vendégháza, mely 1998 óta működik, s alkalmas családi-, baráti társaságok elszállásolására is, mivel egyszerre 16 főt tudnak fogadni. A vendégház teljesen felszerelt, melyet virágoskert és nagy füvesített udvar vesz körül. Várják mindazokat, akik falusias környezetben, mégis a városhoz közel, tiszta levegőn szeretnének pihenni, élvezni a nyári tiszta égboltot, madárcsicsergést, csendet, vagy megnéznék a környék látnivalóit.

A település polgármestere: Halász Gábor

Since the first written mention of Kiskutas, in 1211, it has existed as a settlement. This beautiful village is located just 4.1 km northwest of the ring road bypassing Zalaegerszeg, on the newly renovated road number 7404. It is located on hills, divided by a lush meadow with the Szentmárton stream, separated from the other part of the village, the Kálócfapuszta village part, which is now developing in terms of population and wealth, thankfully. The core of the village was formed on a north-south hill. The special asset of the village is the clean air, the silence, the clear water stream, the wells and the crystal-clear cold water of the springs. A place suitable for real relaxation, healthy upbringing of children, getting to know nature, hiking, excursions, and a peaceful old age. The village is surrounded by hills and gentle slopes.

Kiskutas is also excellent as a tourist destination, where a high-quality guest house run by the Benkő family for decades awaits those who want to relax.

Gábor Halász is in his fourth term as mayor since 2006. At the beginning of his position, the representative board immediately started small step-by-step permanent developments, which have continued with unbroken momentum ever since. At the beginning of the first term, it started with the reconstruction of one of its unusable public buildings and parks, and the renovation of the old village hall, then it continued with the paving of the municipal road leading to the village of Kálócfapuszta, which was completed this year with the support of the Hungarian Village Program, connecting to the main road 7404, and a new paved street is being built in Kálócfapuszta. The renovation of the bypass road and the main road connecting Kiskutas is one of the most significant investments affecting Kiskutas, the investment of which exceeds HUF 900 million. Meanwhile, with the help of HVP, Kiskutas renovated the House of Prayer in the so-called Cultural Refuge, which also houses the library. A playground has been created in the heart of the village. The other important investment is the implementation of the rainwater drainage system of the area in the southern part of the settlement with an investment of more than 65 million (TOP). In the past year, the hard-surfaced heavy-duty mountain road belonging to Kiskutas was completed, as well as the solid surface of Csapás Street with the help of the Ministry of the Interior. In recent years, the doctor's office has been renovated and equipped with medical equipment. New bus stops and a funeral home were built, the cemetery was renovated and landscaped. The next phase of its rehabilitation will be completed in 2023. There is a unique family support system in Kiskutas, and for years they have been helping young students with the "Smart Kiskutas" support system. Recently, about HUF 120 million in development funds came directly to Kiskutas, in addition to the almost 1 billion main road development providing access to the village.

Representative László Vigh said at his last press conference: "During the existence of Kiskutas, the settlement did not receive as many funds as in the past period, which can be said to be unique." The Nefelejcs guest house, run by the Benkő family, has been in operation since 1998, and is one of the well-deserved tourist destinations of the settlement, and is also suitable for accommodating families and groups of friends, as they can accommodate 16 people at a time. The guest house is fully equipped, surrounded by a flower garden and a large grassy yard, where the whole family can find rest or active recreation. They welcome all those who want to relax in a rural environment, yet close to the city, in the fresh air, near forests, enjoy the clear summer sky, birds chirping, silence after a long week, or would like to see the sights of the area.

The mayor of the settlement: Gábor Halász

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Kiskutas címere; Kulturális Menedékház terasza; Menedékház és Imaház épülete (utcai front); Pihenő és szabadidőpark; Imaház; Kiskutas-Kálócfapuszta új utcája; Kiskutasi dombok; Benkő Vendégház épülete és udvara; Kiskutas-Kálócfapusztára vezető megújult bekötőút; Menedékház park játszótére

KISKUTAS

KISKUTAS

KISTOLMÁCS

A községről az 1200-as évekből maradt fenn dokumentum, 1235-től ismeretes, mint Tolmach. 1235-ben a település a Lendvai Bánfi családé, 1524-ben a helység telkeinek több mint a fele elhagyatott volt. 1664-ben Tolmács magyar falu lett. 1703-ban két család, majd 1778-ban már 286 család lakja.

A XVII. századból fennmaradt néhány műemlékvédelmi jellegű ház; kápolna, szobrok, emlékhelyek és keresztek. A község 1848 előtt úrbéres jellegű volt, az Esterházyak uralták a település környéki erdőrengeteget. A település neve 1908-tól lett Kistolmács, amely ekkor már a letenyei járáshoz tartozott.

A községben 1912-ben épült a Római Katolikus Elemi Népiskola. A tanítás 1916-ban kezdődött meg egy tanítóval. Ekkor a község lakosságának lélekszáma 392 fő volt, de az 1949-es népszámláláskor elérte a 497 főt is. A lakosság a század elejétől földműveléssel, állattenyésztéssel, szőlő-, gyümölcsfeldolgozással és -termesztéssel foglalkozott. Az 1940-es évek elején a lakosság egy része a Magyar-Amerikai Olajipari Rt. bázakerettyei üzemnél helyezkedett el, ahol akkor már jó kereseti lehetőség volt.

A község határában az 1980-as évek közepén olaj és szénhidrogén-kutatás következtében egy geológiai robbantás által nagy intenzitású forrásvíz tört a felszínre, melynek hozama eléri a 260 liter/perc mennyiséget. E lehetőséget kihasználva megépült a 11 hektáros jóléti víztározó, melyet 1989-ben adtak át.

1993-ban megépült a község egészséges ivóvízrendszere, 1994-ben kiépült a kábel-tv hálózat, 1995-ben a település telefonhálózata.

Az 1995-96-os évben elkészült két gépkocsiparkoló, melyek 120 személyautó befogadására alkalmasak. 1998-ban kialakításra került a strand mellett lévő épületben a vizesblokk, az illemhelyiségek, valamint a zuhanyzók.

2001-ben a község ünnepélyes keretek között zászlót és címet avatott.

A 2003-2004-es évben a 240 négyzetméteres volt iskola épületét művelődési házzá alakították át, több mint 20 millió forint ráfordítással. A művelődési házban kapott helyet az eMagyarország pont. 2011-ben kiépítésre került a szélessávú internethálózat is.

Az eMagyarország pont 2009-ben forrást nyert számítástechnikai eszközök beszerzésére, valamint lakossági oktatásra. 2010 decemberében a település megkapta a Minta eMagyarország pont kinevezést. A művelődési házban működött a település falu-tv-je is, melyet a község 2009 áprilisában vehetett birtokba. Kistolmács minden évben jelentős számmal bíró rendezvényeknek biztosít otthont. Évek óta megrendezik a Nemzetközi és Ifjúsági Tűzoltó Szaktábort. 2011-ben elkészült az Alsóhegyi kilátó, melyből jó idő esetén a Dinári hegyekig is ellátni. 2011-től májusban férfnapot, július végén pedig falunapot tartanak neves fellépőkkel. 2012-ben elkészült a motoros emlékmű az elhunyt motorosok emlékére. Pályázatból a zártkerti utat felújították. 2018-ban önerőből elkészült a játszótér. Pályázatból sportpark és kerékpáros pihenő hely lett kialakítva. 2019-ben a kápolna új kerítést kapott önerőből. 2020-ban a ravatalozó és köztemető, 22 millió forint pályázati forrásból megújult. 2020-ban a település úthálózata is elkészült. 2021-ben adták át a meghosszabbított vasútvonalat. 230 millió forintot nyertek kemping kialakítására, valamint, 79 millió forintot csapadékvíz elvezetésre.

A település polgármestere: Birkás Zoltán

A képeket készítette: Bedics László és Birkás Zoltán

There is a surviving document about the village from the 1200s; it was known as Tolmach from 1235. In 1235, the settlement belonged to the Bánfi family of Lendva, in 1524, more than half of the locality's plots were abandoned. In 1664, Tolmács became a Hungarian village. In 1703, it was inhabited by two families, and in 1778 by 286 families.

A few listed buildings survived from the 17th century; chapel, statues, memorials and crosses. Before 1848, the village took on a serf character, the Esterházy family ruled the forests around the settlement. The name of the settlement became Kistolmács from 1908, which at that time already belonged to the Letenye district.

The Roman Catholic Elementary School was built in the village in 1912. Teaching began in 1916 with a single teacher. At that time, the population of the village was 392 people, but by the 1949 census it had reached 497 people. From the beginning of the century, the inhabitants were engaged in farming, animal husbandry, planting and growing grapes and fruit. At the beginning of the 1940s, part of the population was employed at the Hungarian-American Oil Company's (MAORT) plant in Bázakerettye, where there were already good earning opportunities.

In the middle of the 1980s, as a result of oil and hydrocarbon exploration, high-intensity spring water came to the surface thanks to a geological explosion, the yield of which reaches 260 liters per minute. Taking advantage of this opportunity, the 11-hectare reservoir was built, which was opened in 1989.

In 1993, the healthy drinking water system of the village was built, in 1994 the cable TV network was built, and in 1995 the telephone network of the settlement.

In 1995-96, two parking lots were completed, which have the capacity of 120 cars. In 1998, the water block, toilets and showers were built in the building next to the beach.

In 2001, the village inaugurated a flag and coat of arms in a ceremonial setting.

In the years 2003-2004, the 240-square-meter former school building was transformed into a cultural center, for a total of more than HUF 20 million.

In 2009, the eHungary point received funding for the purchase of computer equipment and for public education. In December 2010, the settlement received the Model eHungary point designation. The village TV was also located in the community center, which the village took possession of in April 2009. Kistolmács hosts a significant number of events every year. The International and Youth Firefighting Training Camp has been organized for years. In 2011, the Alsóhegy lookout was completed, from which, in good weather, you can also see the Dinaric Mountains. Since 2011, a men's day has been held in May and a village day at the end of July with well-known performers. In 2012, the motorcycle memorial was completed in memory of deceased motorcyclists. The garden-plot road was renovated with a help of a tender. In 2018, the playground was completed using own contributions. A sports park and a rest area for cyclists were created with the help of a tender. In 2020, the funeral home and public cemetery were renovated with HUF 22 million tender funds. In 2020, the settlement's road network was also completed. The extended railway line was opened in 2021. They won HUF 230 million for the construction of a campsite and HUF 79 million for rainwater drainage.

The mayor of the settlement: Zoltán Birkás

Photos made by: László Bedics & Zoltán Birkás

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

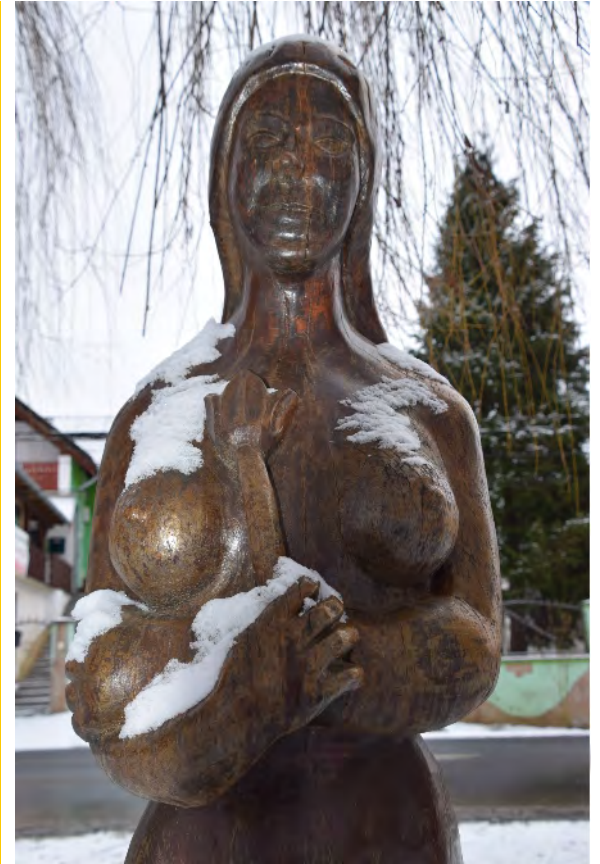
Májusfa állítás; Szentcsalád-szobor; Szent Donát-szobor – Felsőhegy; Kilátó – Alsóhegy; Kápolna új kerítéssel és felújított Szentcsalád-szoborral; Motoros emlékmű, háttérben Szűz Mária-szoborral; Forrás; Téli tavi kép; Strandí faszobor; Felújított ravatalozó; Kisvasút az új megállóhellyel; Nyári fürdőzők

KISTOLMÁCS

KISTOLMÁCS

KISSZIGET

Kissziget község Zala megyében, a Lenti járásban található. A falu első írásos említése 1426-ból származik. A Göcsej határán lévő falut a Cserta folyó és a Kisszigeti-patak fogja közre. Nevét onnan kapta, hogy a hajdani mocsárvilágból szinte szigetként emelkedett ki lakható szárazföldre. Földesurai főként a Bánffyak, de voltak itt területei az Ellenbach családnak és Bakócs Tamásnak is, majd az Erdődy család kapott a faluban birtokot. A Bánffy család XVI. századi kihalása után a Nádasdyak szereztek meg a területet. Ekkoriban 11 jobbágycsalád élt itt. A XVII. század második felében itt volt az Esterházy család első dunántúli birtoka. A török időkben a falu lakossága eleinte sikeresen tudott a közeli mocsaras területeken fedezéket lelni, de 1663-ban – hasonlóan a környék többi falvához – Kissziget is pusztává vált a támadások miatt. Újjáépítésére csak 1690-től kezdve került sor.

A község lakosság száma 180 fő körül mozog már évek óta, sajnos a népesség kora alapján az előregedő települések sorába tartozik, bár az elmúlt 1-2 évben több fiatal, kisgyermekes család is községünkben telepedett le, vállalva a munkahelyre történő ingázást.

A falu nevezetessége egy XIX. századi fa harangláb. A kikapcsolódást egy horgásztó, valamint a partján kialakított pihenő biztosítja, az olvasni vágyók a könyvtárban válogathatnak a könyvek között. A gyermekek a korszerű játszótérre és a focipályán tölthetik el szabadidejüket.

A fejlesztések mellett a közösségi kapcsolatok erősítése, az összefogás elmélyítése is célja a település vezetőinek, és a lakosság soraiban is egyre nagyobb igény mutatkozik egy színesebb, színvonalasabb kulturális élet létrehozására. Ennek érdekében 2020-ban szabadtéri színpadot és közösségi kemencét építettünk a kultúrház udvarán, amely méltó helyszíne lett a közösségi eseményeknek. A kisszigetiek életét különböző programok színesítik: idősök napja, közösségi disznóvágás, a gyermekeknek kézműves foglalkozások, Mikulásváró, és az egyre jobban feledésbe merülő búcsúi hagyományt is ápoljuk. A búcsú kápolnánk védőszentjéhez, Szűz Máriához, a Magyarok Nagyasszonyához köthető. Ez az esemény évről évre összehozza a lakosságot, és még a távolba szakadt családtagok, rokonok, ismerősök is hazlátogatnak, hogy a család együtt kölhessen el a búcsúi ebédet, majd kilátogassanak a búcsúi forgatagba, ahol egy vidám délutánt tölthetnek el. Ehhez járul hozzá az önkormányzat a programokkal, amelyeket minden évben úgy válogatunk össze, hogy a kicsiktől a nagyokig mindenki jól érezze magát.

Sikerült az embereket is összehozni, például az árkok tisztítására, virágültetésre, vagy az Országfásítási programban elnyert fák elültetésére hirdett közösségi munkán is szép számmal jelentek meg a résztvevők.

Bízunk abban, hogy egyszer a településünkön üresen álló lakóházak gazdára találnak, és az ide költözők is azt mondják: jó itt élni, jó kisszigetinek lenni.

A település polgármestere: Böröczné Hóbor Anikó

The village of Kissziget is located in Zala County, in the Lenti district. The first written mention of the village dates from 1426. The village on the border of Göcsej is surrounded by the Cserta river and the Kisszigeti stream. It got its name from the fact that its habitable land emerged almost like an island from the former swamp world. Its landlords were mainly the Bánffys, but the Ellenbach family and Tamás Bakócz also had land here, and then the Erdődy family received property in the village. After the extinction of the Bánffy family in the 16th century, the area was acquired by the Nádasdys. At that time, 11 serf families lived here. In the second half of the 17th century, the Esterházy family's first Transdanubian estate was located here. During the Turkish era, the population of the village was at first able to find shelter in the nearby swampy areas, but in 1663 - similarly to other villages in the area - Kissziget became deserted due to attacks. It was rebuilt only from 1690 onwards. The population of the village has been around 180 people for years, unfortunately making it one of the aging settlements based on the age of the population, although in the last 1-2 years several young families with small children have settled in our village, undertaking the commute to work.

The landmark of the village is a 19th century wooden belfry. Relaxation is provided by a fishing pond and a rest area on its shore, and those who want to read can choose from books in the library. Children can spend their free time on the modern playground and on the soccer field.

In addition to the developments, strengthening community relations and deepening cooperation are also the goals of the leaders of the settlement, and there is an increasing demand among the population to create a more colorful and high-quality cultural life. To this end, in 2020 we built an open-air stage and community oven in the courtyard of the cultural center, which became a worthy venue for community events. The lives of the people of Kissziget are enriched by various programs: senior citizens' day, community pig slaughtering, craft activities for children, waiting for Santa Claus, and we also nurture the increasingly forgotten fair tradition. The fair is related to the patron saint of our chapel, the Virgin Mary, Our Lady of the Hungarians. This event brings the population together year after year, and even distant family members, relatives, and acquaintances visit home so that the family can spend the fair lunch together, and then visit the fair whirlwind, where they can spend a fun afternoon. The local government contributes to this with the programs that we select every year in such a way that everyone, from the little ones to the big ones, can have a good time.

They also managed to bring people together, for example, a good number of participants showed up at the community work announced for cleaning the ditches, planting flowers, or planting trees won in the National Afforestation program.

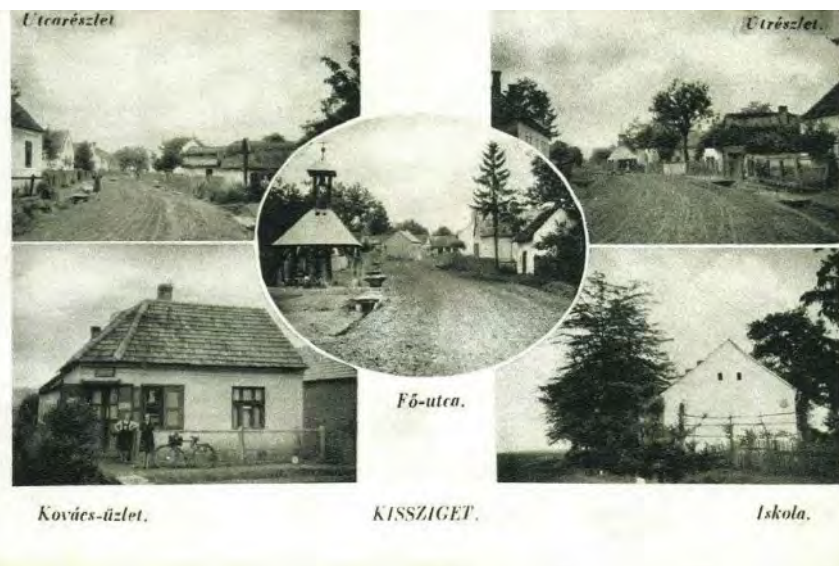
We trust that one day the vacant residential buildings in our settlement will find owners, and the people who move here will also say: it's good to live here, it's good to be from Kissziget.

The mayor of the settlement: Anikó Böröczné Hóbor

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Régi utcakép; Régi képeslap; Templom; Játszóter; Kemence; Kissziget felirat; Betlehem; Kökereszt; I. és II. világháborús emlékmű; Harangláb; Fenyő a temetőben; Temető bejárata; Utcatábla; Láp

KISSZIGET

KISSZIGET

KUSTÁNSZEG

Kustánszeg község Zala megye északi részén, a Zalaegerszegi járásban, a Zalaidomsbág területén, a Göcsej tájegység lankás dombjai között fekszik, Zalaegerszegtől mintegy 20 kilométer távolságra

A korábbi három település – Tompa, Gyertyánág és Szentiván – lakói a törökök elől menekültek az itteni dombok közé, nevét is ezért olvashatjuk viszonylag későn, 1542-ben Kustánosháza, majd 1769 óta használja a Kustánszeg nevet a falu.

Református templomukat előbb fából építették meg 1700-ban, majd 1803-ban határozták el a téglatemplom építését, ami tíz év alatt készült el, s 1826-ra református anyatemplommá vált. A templom mellett található még a Millenniumi szoborcsoport, ami Hadnagy György és Czigány István építész munkája, melynek alakjai között ott van Barcza Boldizsár 1848-as honvédőrnagy, akit Kustánszegen temettek el.

A kustánszegi református templom előtti parkban a földből 20-30 centiméterre kiálló betontömbökre figyelhetünk fel – egykor emlékkövek voltak –, amelyekre a világháborúban elesettek neveire emlékező zománc táblákat tettek. Emléküket azóta már turulmadaras világháborús emlékmű is őrzi, ugyancsak itt a templom előtti parkban. A faluban található katolikus templom is, előtte az I. és II. világháborús hősi halottak neveivel jelzett emlékmű.

Egy tájház mutatja be a falu múltját helytörténeti kiállításként, ahol az 1950-es években épült háromosztatú, nyitott pitvaros, földpadlós ház egy évtizedig a kanász és családja lakásául szolgált, akik igen szegény anyagi körülmények között éltek, kevés, nagyjából még 19. századi típust képviselő bútordarabokkal rendelkeztek.

Az 1990-es évek közepétől a turizmus is megjelent Kustánszegen, ahol mind a falu határában lévő Kustánszegi-tó, mind a környező táj szépsége és vadállománya jelentős vonzerőként szerepel.

A völgyzárógátas, két patakkal táplált víz környezete nagyon szép. A 15 hektáros víztározó keleti és északi része kizárólag horgászatra, nyugati része strandolásra alkalmas. A parton homokos foci pályát, strandkézilabda-pályát, játszóteret és piknikező helyet is találhat a vendég, illetve egy büfé is várja a hűsölni vágyókat. A távolabbról érkezők a Göcsej Campingben, illetve magán szállásokon szállhatnak meg.

Az önkormányzati hivatal épületében is található egy kulcsosház, ahol több mint harminc embernek tudnak szállást biztosítani, ennek szomszédságában létesült egy sportpark, mellette pedig egy integrált közösségi tér várja a szórakozni vágyókat.

Kustánszeg külső községrésze, a falutól két kilométerre található Parasza.

A településen 1903-ban állították fel a kétoszlopos, talpgerendás és zárt szoknyás haranglábat, ami jelenleg szabadon látogatható egy magántelken, a domboldalon. A szerkezetbe történő bejutás azonban helyi segítséget igényel.

A csöpp falu azonban másról is híres, 2012-ben kapta meg a Göcsej védjegyet a paraszai pörkölttorta, más néven grillázstorta.

Paraszán található még két vendégház is, egy 1910-ben épült paraszai parasztházat alakították át, újítottak fel, ebből létesült a Göcsej Szíve vendégház, majd azt követte a Göcsej Gyöngye építése, amibe sóbarlangot is létesítettek.

Jelenlegi képviselő-testületi tagok: Boronyák Gyula, Farkas Balázs, Gyenese Norbert és Salamon Viktória, kulturális munkatárs pedig Bécs Henrietta.

A település polgármestere: Bécs Tiborné

The village of Kustánszeg is situated in the Zala Hills, in the northern part of Zala County, Zalaegerszeg District, in the amphitheatre of Göcsej region hills, about 20 km from Zalaegerszeg. The inhabitants of the three earlier settlements – Tompa, Gyertyánág and Szentiván – fled from the Turks to the hills here, which is why the name was given relatively late, in 1542 as Kustánosháza, and since 1769 the village has used the name Kustánszeg.

Their Reformed church was first built of wood in 1700, then in 1803 they decided to build a brick church, which was completed in ten years and became the Reformed mother church by 1826. Next to the church is the Millennium statue group, the work of György Hadnagy and architect István Czigány, which includes the figure of Boldizsár Barcza, a major of the 1848 Hungarian revolutionary army, who was buried in Kustánszeg. In the park in front of the Reformed Church in Kustánszeg, you can see concrete blocks – once memorial stones – protruding 20-30 centimetres from the ground, on which enamelled plaques commemorating the names of those who died in the World War have been placed. Their memory has since been commemorated also by a World War II memorial, which is a symbolic Turul bird in the park in front of the church. There is also a Catholic church in the village and a monument in front of it with the names of the heroes of World War I and II. An old house museum presents the village's past as a local history exhibition, where a three-parts, open-plan house with clay floor built in the 1950s served for a decade as the home of a local swineherd and his family, who lived in very poor circumstances, with a few 19th century furniture pieces.

Since the mid-1990s, tourism has also emerged in Kustánszeg, where both the beauty of the Kustánszeg Lake on the outskirts of the village and the surrounding landscape and wildlife are major attractions. The environment of the barrage dam, fed by two streams, is very beautiful.

The eastern and northern parts of the 15-hectare reservoir are exclusively for fishing, while the western part is suitable for bathing. On the beach there is a sandy football pitch, a beach handball ground, a playground and a picnic area, as well as a snack bar.

Those coming from remote places can stay at the Göcsej Camping or in private accommodation. There is also a “kulcsosház” (self-catering guesthouse) in the municipal office compound, which can accommodate more than 30 people. It has a sports park next to it and an integrated community space where tourists can relax and attend various events.

Parasza, an outer area of Kustánszeg, is located two kilometres from the village.

The two-column bell-tower supported by a closed skirt-like structure and ground-beams was erected in the village in 1903 and is now open to the public on a private plot located on the hillside. However, getting into the structure requires local assistance.

The tiny village is also famous for other things: in 2012, it was awarded the Göcsej trademark for the “pörkölttorta”, also known as “grillázstorta” (caramel-nut cake) from Parasza.

There are also two guesthouses in Parasza: the Göcsej Szíve (The Heart of Göcsej), converted from a renovated farmhouse built in 1910, and also the Göcsej Gyöngye (The Pearl of Göcsej), converted in a similar way, but expanded with a salt cave.

Current members of the Town Council: Gyula Boronyák, Balázs Farkas, Norbert Gyenese and Viktória Salamon, and Henrietta Bécs as cultural assistant.

Mayor of the town: Mrs. Tibor Bécs

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Paraszai szoknyás harangláb; Református templom; Katolikus templom; Lélekarhang; Kustánszeg; Bécs Tiborné polgármester; Kustánszegi tó; Templom domb; Tájház; Sportpark, háttérben a Kultúrház és az IKSZT; Templomdomb és a turulmadaras emlékmű; Kustánszeg

KUSTÁNSZEG

KUSTÁNSZEG

KÜLSŐSÁRD

Külsősárd a Hetés néprajzi tájegységhez tartozik, a 75-ös és a 86-os főutak között helyezkedik el, a szlovén határtól 5 kilométerre. A 86-os főút át is halad a település külterületén; a Rédics-Mosonmagyaróvár közti főút a hagyomány szerint a rómaiak Borostyánkő útja, helyi elnevezéssel „Postaút”. A legközelebbi vasútállomás egy kilométerre, Rédicsezen található. A települést távolsági autóbuszjárat kapcsolja a tömegközlekedés hálózatába. Területe sík, erdeje kevés, földjeit többségében szántóként hasznosítják. Külterületén Belsőárd felől a Kandia-patak folyik. 152 hektáros kiterjedésével a megye legkisebb közigazgatási területű települése.

A falu belterülete a 20. század közepéig három településrészből állt: a jelenlegi belterületből (a faluból), a 86-os út melletti településrészből (a csárdából és pár portából), valamint a 86-oson túli, Belsőárd belterületéhez csatlakozó részből.

Külsősárd területének története összefonódik Belsőárd, azaz a „Sárd” néven említett településével. Az önálló Külsősárd a 18. század eleje körül jött létre, és említésétől kezdve „kúriális”, azaz nemesi önkormányzattal rendelkező településként említették. A rédicsi plébánia filia egyetlen ilyen települése volt.

A települést három nemesi jogállású család alapította, a hagyomány szerint úgy, hogy a szükséges földet elfoglalták Sárd (Belsőárd) birtokosától, a herceg Eszterházy családtól. A foglalásból per lett, aminek eredményeképpen a falu az alapító családok nemesi birtoka maradt.

Az alapító család legnépesebbje az emlékezet szerint az eredetileg horvát származású Gasparics volt. Az 1629–30-as nemesi összeírás szerint Gasparics János Dedesben (ma Lendvadedes) volt birtokos nemes. Az 1738-as nemesi összeírás tesz említést először Belsőárdról és külön Külsősárról, melynek alapítása 1718 és 1738 közé tehető.

A település a 18. század második felében gyorsan gyarapodott. 1790-ben már tíz fő Gasparics, három fő Berke, hét fő Borsos és négy fő Göde élt itt. 1829-ben Külsősárdon megjelentek a nemes Hermán és a kámaházi Soós családok. Az 1848. évi jobbágyfelszabadítás után a település továbbra sem tartozott földesúri hatalom alá, lakói szabad tulajdonosok voltak. A település lakói az 1970-es évekig szinte teljesen az alapító családok leszármazottai voltak. Mára már a népesség összetétele jelentősen változott.

Körjegyzőségi székhelye Rédics, itt található továbbá az óvoda, az iskola, a házi orvos és a posta is. A településen közintézmény nem, de aktív közösség működik, több programot valósítanak meg, ilyen a „Határtalan fesztivál” mely a hagyományokról szól, mind kulturális, mind gasztronómiai téren. A helyi közösség számára fontosak a falusi értékek, és a hagyományok tisztelete. Közösségi célokat a faluház szolgál.

A település nevezetességei például: a 19. században épült szoknyás harangláb, melyet 1991-ben felújítottak. A fő tartóoszlopai erdeitek, elektromosan működő harangját azonban az első világháború után újra öntötték; a mellette található világháborús emlékmű; a településen több portán és a környező földeken is megtekinthető, az 1950-es évek határárnak műszaki-katonai objektumai, a „bunkerek”; továbbá a közeli erdőben nyíló védett tőzike.

Említést érdemel még a település alatt lévő vízbázisra épült helyi ásványvíz- palackozó üzem is.

A település polgármestere: Gasparics Győző Sándor

Külsősárd, located 5 km from the Slovenian border, between main roads 75 and 86, belongs to the ethnographic region of Hetés. Main road 86 passes through the outskirts of the village. The road section between Rédics and Mosonmagyaróvár, known by locals as the “Postaút” (post road), is believed to have been part of the Amber Road, built by the Romans. The nearest railway station is in Rédics, one kilometre away. Külsősárd is connected to the public transport network by a coach service. The territory of the village is flat with a few wooded areas. Most of the land is used as agricultural fields. Kandia Creek runs through the outskirts from the direction of Belsőárd. Külsősárd is the smallest settlement in the county, with an administrative area of 152 hectares. The territory of the village consisted of three separate parts until the middle of the 20th century, namely the present village, the section adjacent to road 86 (a few houses and the inn) and a part beyond road 86, which was connected to the territory of Belsőárd.

The history of Külsősárd’s territory is intertwined with that of Belsőárd, which is referred to as “Sárd”. The independent village of Külsősárd was established around the early 18th century, and since the time it was first mentioned, it was referred to as a “manor” settlement, i.e., a settlement with an administration of noblemen. It was the only such settlement in the filial church of the Rédics parish. The settlement was founded by three families of noble status, allegedly by seizing the necessary land from the Esterházy family, the owners of Sárd (Belsőárd). The land seizure led to a lawsuit, which resulted in the village remaining in the hands of the founding noble families. It is believed that the Gasparics family, originally of Croatian origin, was the most populous of the founding families. The noble census of 1629-1630 describes János Gasparics as a nobleman of Dedes (now Lendvadedes). Belsőárd and a separate Külsősárd, founded between 1718 and 1738, were first mentioned in the noble census of 1738.

The settlement grew rapidly in the second half of the 18th century. Ten members of the Gasparics family, three members of the Berke family, seven members of the Borsos family and four members of the Göde family lived here by 1790. The noble Hermán family and the Soós family of Kámaháza settled in Külsősárd in 1829. The village did not belong to any landlords even after the serf emancipation in 1848, all the inhabitants were free owners. The population of Külsősárd consisted of descendants of the founding families almost completely until the 1970s. However, the composition of the population has changed considerably by now.

The seat of the district administration, as well as the kindergarten, the school, the doctor’s office and the post office, are located in Rédics. There are no public institutions in Külsősárd, but there is an active community that organises events such as the “Boundless Festival”, which is about traditions, both cultural and gastronomic. Rural values and honouring the traditions are important in the eyes of the local community. The cultural hall serves community purposes. The village’s landmarks include: a 19th century skirted belfry, which was restored in 1991. Its main supporting pillars are original, but the electrically operated bell was recast after the First World War; a World War memorial next to the belfry; the military objects called “bunkers” of the border blockade of the 1950s, which can be seen at several locations in the village and the surrounding fields; and the spring snowflake, a protected plant growing in the nearby woods. The local mineral water bottling plant built on the aquifer below the settlement is also worth mentioning.

The mayor of the settlement: Győző Sándor Gasparics

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Harangláb; Címer; Kökereszt; Önkormányzat épülete és a művelődési ház; To-BOR-zó tér; I. és II. világháború hősi emlékmű; Útjelző tábla és pagoda; Szabadidőpark; Kukorica göré; Helyi értékek háza; Buszmegálló

KÜLSŐSÁRD

KÜLSŐSÁRD

LENDVADEDES

A község nevét 1291-ben említik először Dedusfalwa-ként. 1379-ben Dedesnek írják, az 1400-as évektől kezdve a Dedesi család tagjaival is találkozunk. A XVI. században a szomszédos Gosztolával együtt írták össze, ekkor a két faluban 13,5 porta, 8 zsellér, 2 pusztatelek és 4 újonnan létesült jobbágytelek volt. Történelme a környék falvaival szoros kapcsolatban alakult, így földesurai is a Bánffyak, Esterházyak és a Szapáryak közül kerültek ki.

A település a XX. század közepén 230 körüli lakossal rendelkezett. A népesség az 1950-as évektől folyamatosan fogy. A csökkenést a II. világháború utáni helyzet gyorsította fel, a határsáv miatt évtizedekig tilos volt az építkezés, semmilyen infrastrukturális fejlesztés nem indult. Jelenlegi népességszám 30 fő.

Lendvadedes az ország és Zala megye délnyugati szegletében, közvetlenül a szlovén határ mellett terül el. Közigazgatási határa egyben az Magyarország és Szlovénia közös határa is.

A falu a megye egyik legkisebb települése. Térségi kapcsolata köldökszinórszerű, egyetlen észak-déli irányú Rédicseről kivezető úton keresztül közelíthető meg, amely mellett elterülő völgyben alakult ki a belterület. Így Lendvadedes zsákfalva.

A dombok által körülölelt völgyben rejtőző kis falu természeti adottságai rendkívüliek. Ez a völgy Liponyak-patak (Lenti-patak) vízgyűjtő területének része. Ennek felduzzasztásával alakult ki a festői szépségű lendvadedesi-víztározó. A tó a környék településeiről kerékpárral is megközelíthető, így a kirándulók kedvelt célpontjává vált napjainkra.

Az egykor, a XIX. század második felére oly jellemző hetési-göcseji építkezésnek csak nyomai vannak, az épületek elhelyezésének halmazos jellege azonban megőrződött. Ezen településszerkezet velejárója, hogy az épületek hol az utcára merőleges hossz tengellyel létesültek, hol az utcával párhuzamosan épültek. A településhez tartozó szőlőhegyeken sok a régi, a vidékre jellemző karakteres pince, melyek közül egyre többet újítanak fel a faluba visszaköltözők, vagy beköltözők.

Magyarország és Szlovénia európai uniós csatlakozása lehetővé tette, hogy 2004 óta a határ ismét átjárható, a korábbi kapcsolatok újraélednek, megerősödnek, a térség ismét fejlődésnek indul.

A település polgármester: Kovács Ferenc

The name of the village was mentioned for the first time in 1291 as Dedusfalwa. In 1379, it was written as Dedes, and from the 1400s we also learn of members of the Dedes family. In the 16th century, it was listed with the neighboring Gosztola, at which time the two villages had 13.5 houses, 8 squires, 2 deserted plots and 4 newly established serf plots. Its history was closely related to the villages in the area, so its landlords were also the Bánffys, Esterházy and Szapárys. The settlement had around 230 inhabitants in the middle of the 20th century. The population has been decreasing continuously since the 1950s. The decrease was accelerated by the post-World War II situation, because of the border strip, construction was prohibited for decades, and no infrastructural development was started. The current population is 30 people.

Lendvadedes is located in the southwestern corner of the country and Zala County, right next to the Slovenian border. Its administrative border is also the common border of Hungary and Slovenia. The village is one of the smallest settlements in the county. Its territorial connection is like an umbilical cord, the settlement can be approached via a single north-south road leading out of Rédics, next to which the urban area was formed in a sprawling valley. Thus Lendvadedes is a dead-end village. The natural features of the small village, hidden in a valley surrounded by hills, are extra-ordinary. This valley is part of the catchment area of Liponyak stream (Lenti stream). By damming this, the picturesque Lendvadedes reservoir was formed. The lake can also be reached by bicycle from the settlements of the area, so it has become a popular destination for hikers nowadays.

There are only traces of the Hetés-Göcse architecture, which was once so typical in the second half of the 19th century, but the clustered character of the placement of the buildings has been preserved. It is inherent in this settlement structure that the buildings were sometimes built with a longitudinal axis perpendicular to the street, and sometimes they were built parallel to the street. On the vineyards belonging to the settlement, there are many old, characteristic cellars typical of the countryside, more and more of which are being renovated by those moving back to the village or newly moving in. The accession of Hungary and Slovenia to the European Union made it possible for the border to be passable again since 2004, former relations are revived and strengthened, and the region is beginning to develop again.

The mayor of the settlement: Ferenc Kovács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Lendvadedesi víztározó; Szent Márton szobor a parkban; Kereszt; Szent Márton szobor; Harangláb; Temető; Lendvadedesi falu park; Buszmegálló; Utca részlet; Tó Büfé; Kerékpárút

LENDVAEDES

LENDVAEDES

LENDVAJAKABFA

A település közvetlenül a szlovén határ mentén helyezkedik el, Magyarország két néprajzi tájegysége – Hetés és Őrség – közt található. Építészetében mind a hetési, mind az Őrségi jegyek megtalálhatóak.

Levéltári adatok alapján a település első írásos emlékei 1345-ből származtathatóak, akkor még Jacobfia Janusfolua, vagyis Jakabfijánosfalva néven említették. A későbbiekben a település Fényesfelde, míg egyesek szerint Fényesföldre néven volt ismert. 1555-ben Jakabfy Janusfalwaként szerepelt, 1627-ben lett Jacobianfa, majd Jakabfa, majd az 1908-as községi névrendezéskor kapta a Lendva előnevet, vélhetően a járási székhelyről, mely ekkor Lendva volt, így lett Lendvajakabfa.

A vasfüggöny időszaka, a határsáv lezárása, az építkezési tilalom hosszú időre meghatározó, negatív hatással volt a település életére. Ennek következtében lakossága megfogyatkozott, de szerencsére az elmúlt években sok beköltöző választotta Lendvajakabfát otthonául, az elmúlt évtizedben az ingatlanok nagy része gazdára talált.

A falu központjában található épületben kapott helyet a harang, mely a mai napig működik, a harangtorony tetején hármás, vagy más néven pápai kereszt látható. A „kódis-állásos” házak türelmesen várják, hogy újra teljes pompájukban ragyoghassanak. A régmúltban itt lakók által emeltetett falubeli és határbeli keresztek segítenek emlékezni a múltra.

Az önkormányzat épülete mögötti parkban található Németh Dezső formatervező iparművész által készített Szent Jakab-szobor a mellette levő padokkal együtt.

A Paragos- és a Szentgyörgyvölgyi-patak találkozásánál a településen kapott helyet a lendvajakabfai látványtó, közvetlenül az erdő szélén, tökéletes kikacsooldásra nyújt lehetőséget az oda látogatók számára.

A település igen gazdag természeti kincsekben, az ex lege besorolású védett láp a település határában terül el. A lápos réteken a szibériai nőszirm tömegesen jelenik meg, a Szentgyörgyvölgyi-patak lendvajakabfai szelvényében a fürge cselle nevű halfaj is megtalálható. Természeti értékekben gazdag táj, NATURA 2000 besorolású területek, melyben megtalálható a Kebele kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.

Lendvajakabfán hozza létre Kokas Katalin és Kelemen Barnabás a Fesztivál Akadémia Budapest Művésztelepét Fényesfelde néven. A művésztelep jövőbeli tehetséggondozó programok céljait szolgálja majd olyan művészeti, zenei, alkotó vagy színművészeti táboroknak adva otthont, ahol a diákok a világ zajától távol elmélyülhetnek mesterségük rejtelmeiben. A hegedűművész házaspár a művésztelep létrehozásával nemcsak a hazai fiatal tehetségek, hanem határon túli fiatalok képzését is célul tűzte ki. A FAB a kulturális érték létrehozásával a térség ismertségét is nemzetközi szintre szeretné emelni.

2021 májusától a településen falugondnoki szolgáltatás működik, napi segítséget nyújtva a településen élők számára, valamint a napi ebédszállítás, a gyerekek iskolába szállítása, a heti bevásárlás és más szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítva a gépjárművel nem rendelkezőknek is.

A településen élők hálása az elődjeiknek, amiért csodálatos épített és természeti környezetet hagytak rájuk örökségül, melynek megóvása a jelen nemzedék feladata.

A település polgármestere: Egri Éva

The settlement is located directly along the Slovenian border, between two ethnographic regions of Hungary - Hetés and Őrség. In its architecture, you can find both Hetés and Őrség features.

Based on archival data, the first written records of the settlement can be traced back to 1345, when it was mentioned as Jacobfia Janusfolua, meaning Jakabfijánosfalva. Later, the settlement was known as Fényesfelde, while according to others it was known as Fényesföldre. In 1555, it appeared as Jakabfy Janusfalwa, in 1627 it became Jacobianfa, then Jakabfa, and then during the village name arrangement in 1908, it received the prefix Lendva, presumably named after the district seat, which was then Lendva, thus becoming Lendvajakabfa.

The period of the Iron Curtain, the closure of the border strip, and the construction ban had a decisive and negative impact on the life of the settlement for a long time. As a result, its population decreased, but fortunately, in recent years, many new residents have chosen Lendvajakabfa as their home, and in the last decade, most of the properties have found owners.

The bell is located in a building in the center of the village, which is still in use today. On the top of the bell tower, you can see a triple, or papal cross. The short porched houses are waiting patiently to shine again in their full glory. The crosses in and around the village erected by the inhabitants of old help to remember the past.

In the park behind the municipal building is the St. James statue, made by the designer and applied artist Dezső Németh, together with the benches next to it.

Located at the junction of the Paragos and Szentgyörgyvölgyi streams, the Lendvajakabfa spectacle lake is located in the settlement, right on the edge of the forest, it offers visitors the perfect opportunity to unwind.

The settlement is very rich in natural treasures, the ex lege protected bog is located on the outskirts of the settlement. On the marshy meadows, the Siberian iris appears en masse, and in the Lendvajakabfa section of the Szentgyörgyvölgy stream, you can also find the Eurasian minnow fish. A landscape rich in natural values, areas classified as NATURA 2000, which includes the Kebele nature conservation area of special importance.

Katalin Kokas and Barnabás Kelemen are setting up the Artists' Colony of the Festival Academy Budapest under the name Fényesfelde in Lendvajakabfa. The artist colony will serve the purposes of future talent development programs by hosting art, music, creative or drama camps, where students can immerse themselves in the mysteries of their craft away from the noise of the world. With the creation of the artist colony, the violinist couple aimed to train not only domestic young talents, but also young people from abroad. By creating cultural value, FAB also wants to raise the awareness of the region to an international level.

Since May 2021, a village caretaker service operates in the settlement, providing daily assistance to the residents, as well as providing access to daily lunch delivery, transporting children to school, weekly shopping and other services for those without a car.

The people living in the settlement are grateful to their predecessors for leaving them a wonderful built and natural environment as a legacy, the protection of which is the task of the present generation.

The mayor of the settlement: Éva Egri

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

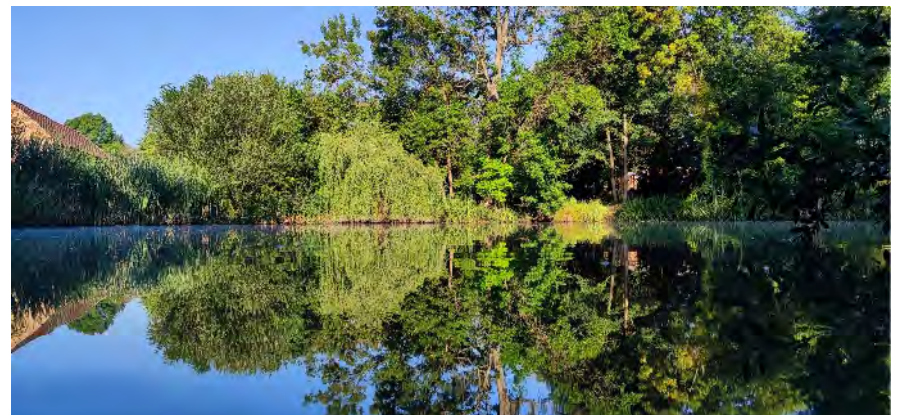
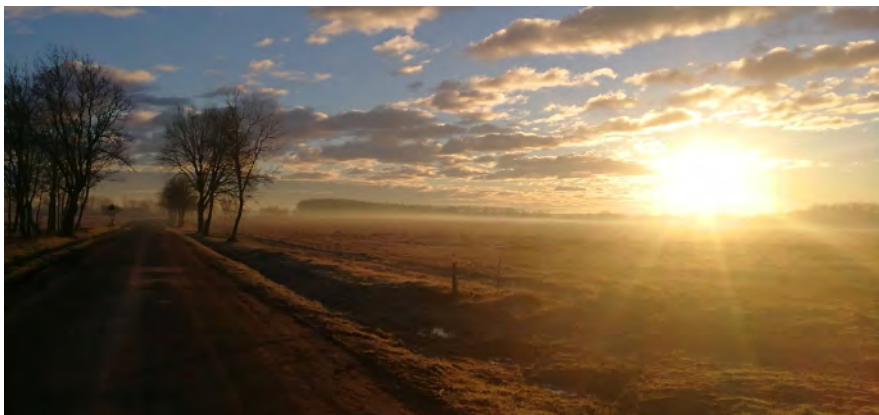
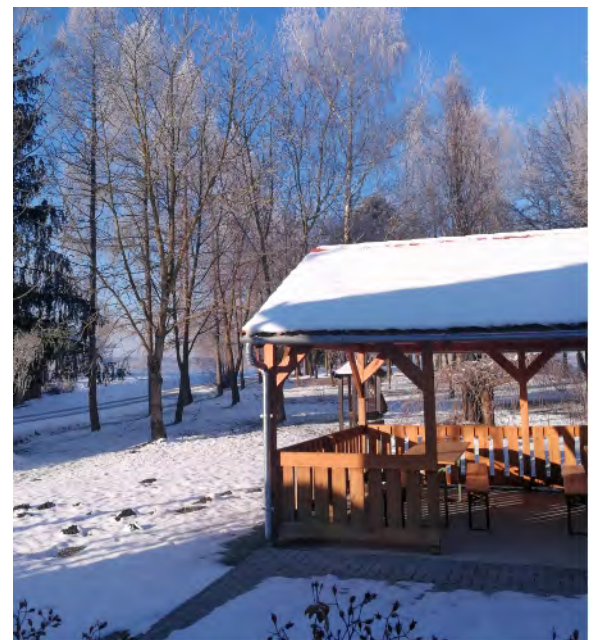
A múlt emlékei; Az önkormányzat épületei; Kútház; Csipkés pajta; Emlékkereszt; Kódisállásos ház; Önkormányzat épülete virágzaskor; Mestermunka; Napnyugta; Fényesfeldei napnyugta; Lápos rét napfelkeltekor; Szent Jakab-szobor; Varázslatos tél Lendvajakabfán; Úton; Látványtó pompájában

LENDVAJAKABFA

LENDVAJAKABFA

LETENYE

A Zala megyében található Letenye város közvetlenül a magyar-horvát határ mellett, Nagykanizsától 22 km-re helyezkedik el. A Letenyei kistérség járás központja a Mura folyó mentén fekszik, és a Zalai borvidék tagja.

Letenye 1923-tól fontos közúti határátkelőhely, ma pedig az ország egyik legjelentősebb délnyugati kapuja. A település csak közúton érhető el. A városban üzemelő határátkelőnél ér véget a Budapest–Székesfehérvár–Siófok–Nagykanizsa felől érkező 7-es főközlekedési útvonal, valamint M7-es autópálya, illetve a 2004-ben átadott és 2018-ban 2x2 sávossá bővített M70-es autópálya.

A térség autóbusz-közlekedése fejlettnek mondható. A településen lévő buszállomásról Nagykanizsára, Lentibe és Zalaegerszegre sűrűn, Budapestre napi kétszer indulnak buszjáratok.

A város északi határánál találhatók a szőlőhegyek, így az Öreg-hegy, a Béci-hegy, a Kurta-hegy és Kecskéhát. A szőlőhegyen található egy faborona pince, amely a túrázók egyik kedvenc állomása és a helyi szőlő- és borkészítő egyesület ikonikus épülete. Az Öreg-hegyen lévő pincemúzeum fontos értéke a városnak. Innen körbetekintve szép kilátás nyílik a Mura- és a Dráva-völgyre.

Letenye első írásos említése 1341-ből való, „Letyne” formában. Neve szláv eredetű (letó: „nyár”). Ekkor a Széchy család birtokában állt, és kiemelkedő jelentőséggel bírt a környéken. 1367-ben a király vásártartási jogot adott a településnek, amely 1498-tól mezőváros.

A török időkben többször is elpusztult, a 17. század végén elveszítette mezővárosi rangját. Később pestis pusztította a lakosságot. 1971-ig járási székhely. Fejlődése igazán csak az 1930-as években indult újra. A településen 1923 óta működik közúti határátkelő.

1929-ben Béc, 1935-ben pedig Egyeduta községet csatolták hozzá. Városi rangját 1989. március 1-jén kapta.

A szőlőtermelők szüret előtti találkozására a boronapincénél kerül sor minden év augusztusában. Szintén augusztusban rendezik a Mura Menti Napok rendezvénysorozatát, melynek egyik fontos eseménye – a nemzetközi méreteket öltött – Muramenti Bornapok. A város legfontosabb rendezvénye a Mura Menti Napok kulturális és zenés programsorozat, amelynek keretében számos rendezvény közül válogathatnak a látogatók.

Letenye látnivalói a város főtere mellett magasodó Szentháromság-templom és a Szapáry-Andrássy kastély. Letenye a XVIII. századtól a Szapáry grófok egyik uradalmi központja volt. Ők építették a kastélyt is, mely valaha egy hatalmas park közepén állt. A kastély később az Andrássy család tulajdonába került, ma a város művelődési házaként szolgál. A kastély parkjából 5,6 hektár maradt meg, változatos fajösszetétele miatt (mintegy 100 fa- és cserje) ma is jelentős értékkel bír. A park 2018-ban megújult, új növényeket telepítettek. Madárvilága egyedülálló. Kiemelkedő kincsei közé tartozik a város jelképévé vált, 615 cm körmértű, 20 méter magas platán, melynek a koronaátmérője meghaladja a 36 métert is. Egyes becslések szerint kora 500 év is lehet. 2010-ben az „Év Fája” címet nyerte el. 2011-ben pedig a harmadik helyezést hozta el Brüsszelből.

Szintén a városban található az Aranybárány fogadó, mely 1800 körül épült barokk stílusban. A város déli részén kerékpáros központ várja a pihenni vágyókat, de a városban heti két alkalommal modern körülmények között helyi termelői piac is működik.

A település polgármestere: Farkas Szilárd

The town of Letenye in Zala County is located right next to the Hungarian-Croatian border, 22 km from Nagykanizsa. The center of the Letenye district lies along the Mura river and is part of the Zala wine region.

Letenye has been an important road border crossing since 1923, and today it is one of the country's most important southwestern gates. The settlement is only accessible by road. Main traffic route number 7 coming from Budapest–Székesfehérvár–Siófok–Nagykanizsa ends at the border crossing in the town, as well as the M7 highway and the M70 highway, which was completed in 2004 and expanded to 2x2 lanes in 2018. Bus transport in the region can be said to be developed. From the bus station of the settlement, there are frequent bus services to Nagykanizsa, Lenti and Zalaegerszeg, and twice a day to Budapest.

At the northern border of the town are the vineyards, such as Öreg-hegy, Béci-hegy, Kurta-hegy and Kecskéhát. There is a wooden harrow cellar on the hill, which is a favorite stop for hikers and the iconic building of the local grape and wine growing association. The cellar museum on Öreg-hegy is an important asset of the town. Looking around from here, you can enjoy a beautiful view of the Mura and Drava valleys.

The first written mention of Letenye dates from 1341, in the form "Letyne". Its name is of Slavic origin (Leto: "summer"). At that time, it was owned by the Széchy family and was of outstanding importance in the area. In 1367, the king granted the right to hold a fair to the settlement, which became a market town in 1498. During the Turkish era, it was destroyed several times, and at the end of the 17th century it lost its status as a market town. Later, a plague devastated the population. It was a district seat until 1971. It really started to develop again only in the 1930s. A road border crossing has been operating in the settlement since 1923.

In 1929, the village of Béc, and in 1935, the village of Egyeduta was added to it. It received its town status on March 1, 1989.

The pre-harvest meeting of the grape growers takes place at the harrow cellar every year in August. Also in August, the Mura Menti Napok event series is organized, one of the important events of which is the Muramenti Wine Days – which has reached international proportions. The town's most important event is the Mura Menti Napok cultural and musical program series, where visitors can choose from a number of events.

The main sights of Letenye are the Holy Trinity Church, the Szapáry-Andrássy Mansion, which stands next to the town's main square. Letenye was one of the manorial centers of the Szapáry counts from the 18th century. They built the mansion, which once stood in the middle of a huge park. The mansion later became the property of the Andrássy family, and today it serves as the town's center of culture. Today 5.6 hectares of the castle's park remain, and due to its diverse composition of species (about 100 trees and shrubs), it still has significant value. The park was renewed in 2018, new plants were planted. Bird life is unique. Among its outstanding treasures is the sycamore tree, which has become a symbol of the town. It is 615 cm in circumference, 20 meters high, and the diameter of its canopy exceeds 36 meters. According to some estimates, it may be as old as 500 years. In 2010, it won the title "Tree of the Year". In 2011, it took third place from Brussels.

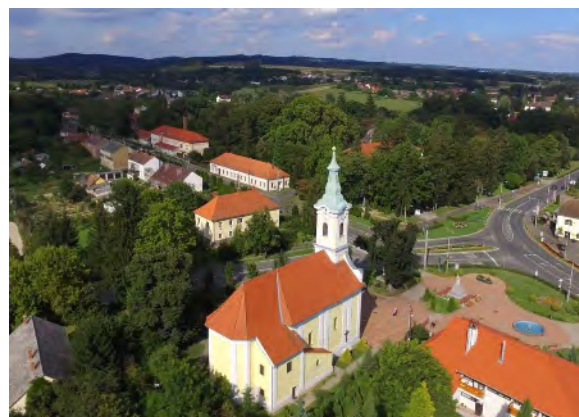
Also in the town is the Golden Lamb inn, which was built around 1800 in the Baroque style. In the southern part of the town, there is a cycling center for those who want to relax, but the town also hosts a local farmers' market twice a week under modern conditions.

The mayor of the settlement: Szilárd Farkas

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Letenye madártávlatból; Képek a központról; Boronapice a kilátóval a háttérben; Mura Menti Bornapok; Habby Bike kerékpáros centrum avatója; Városi könyvtár; Platánfa

LETENYE

LETENYE

LOVÁSZI

Lovászi, oly közel a természethez...

Lovászi Zala megye délnyugati részén, a Kerka-völgyében fekszik.

A település neve arra utal, hogy a kora Árpád-korban az itt élők királyi szolgánépek voltak. A település első írásos említését 1322-ből ismerjük.

A helyieknek az állattenyésztés és a földművelés mellett jelentős megélhetési forrást biztosítottak a Kerka-melléki szőlőültetvények. A XVIII. századi adóösszeírások „jól tartható, nemes borokat termelő” faluként írják le a települést.

A trianoni békeszerződés következtében az amúgy is peremhelyzetben lévő település sorsa szinte kilátástalanná vált. Az addig megélhetést jelentő több ezer holdas területek a szerződés után jelentősen csökkentek. A földhiány következtében sokan kényszerültek summás munkára, ők elsősorban az ország déli megyéiben kényszerültek munkát vállalni. Közel 20 évet kellett várni, hogy bekövetkezzen a változás.

A MAORT (Magyar Amerikai Olajipari Részvénytársaság) kiváló minőségű kőolajat talált a településen, és az első termelő kutat 1940 december elsején már üzembe is állították. Az olajkitermelés felfelé ívelése soha nem látott mértékű fellendülést hozott, üzemi beruházások sokasága valósult meg.

Megépült az üzem, mellette pedig egy önálló olajos lakótelep. A kemp – ahogy a telepet nevezték – külön világ volt. Lakások és boltok, szociális létesítmények, utak, közvilágítás és gázvezeték, iskola, valamint sportolási lehetőséget nyújtó objektumok épültek az 50-es években. A néhány éve még pusztulásra ítélt településre új élet költözött.

Az olajtermelés az 1960-as évekre érte el a maximumot. Ekkorra már több mint négyszáz kutat fúrtak. Egy időben itt volt a magyarországi olajipar igazgatási központja. Az olajkitermelés folyamatos megszűnésével az aktív dolgozók továbbálltak. Bár az olajkitermelés megszűnt, az akkor olajipar által megépült intézmények a mai napig működnek, és munkát biztosítanak a helyi lakosoknak.

A település a közeljövőben az idegenforgalom fejlesztésére fektet nagy hangsúlyt, hiszen erre alkalmas alapot kínál a már meglévő infrastruktúra, a falu szép fekvése, a túraútvonalak sokasága és a környék látványosságai.

Hála az olajipar által megépített létesítményeknek – önkiszolgáló étterem, turista szálló, művelődési ház –, a település jelenleg is kielégíti a turizmus igényeit, hiszen nyáron folyamatosan táborok zajlanak itt. Önálló vonzeróval bír a szezonálisan működő strand, valamint a nagy forgalomnak örvendő légópince is.

A „bunker” – mint az eddig fent említették – szintén üzemi beruházásnak tudható be, mely a hidegháború idején épült az olajiparban dolgozók védelme érdekében. Az 1km hosszúságával országos szinten is nagynak számító légópince jelenleg – előzetes bejelentkezést követően – tárlatvezetővel járható be. A tárlatvezetés során nemcsak a bunkert, hanem az újonnan megépült Vasfüggöny Múzeumot is megnézhetik az ide látogatók. A bunkerlátogatásra a 30/2659614-es telefonszámon lehet bejelentkezni.

Szintén egy új turisztikai elem a faluséta, mely a falu nevezetességeinek önálló felfedezését biztosítja térkép, QR kód, illetve táblák segítségével. A 7 kilométeres túra az eddig említetteken kívül érinti még a Kankalin tanösvényt, a szoknyás haranglábat, egy boronapicét, illetve a település nagyon hangulatos romkocsmáját, a Kantint is.

A település polgármestere: Kovács Ferenc

Lovászi, so close to nature...

Lovászi lies in the southwestern part of Zala County, in the Kerka valley.

The name of the settlement refers to the fact that in the early Árpád era, the people living here were royal servants. The first written mention of the settlement dates back to 1322.

In addition to animal husbandry and farming, the vineyards near Kerka provided the locals with a significant source of livelihood. The 18th century tax censuses describe the settlement as a "well maintained village that produces noble wines".

As a result of the Trianon Peace Treaty, the fate of the settlement, which had already been in a marginal position, became almost hopeless. The thousands of acres territories that had provided livelihood until then were significantly reduced after the treaty. As a result of the lack of land, many people were forced to do odd jobs, they were mainly forced to work in the southern counties of the country. It took nearly 20 years for the change to occur.

MAORT (Hungarian American Oil Corporation) found high-quality crude oil in the settlement, and the first producing well was put into operation on December 1, 1940. The rise in oil production brought an unprecedented boom, and many plant investments were realized.

The plant was built, and next to it an independent housing estate for oil workers. Kemp – as the settlement was called – was a separate world. Apartments and shops, social facilities, roads, public lighting and gas pipelines, schools, as well as sports facilities were built in the 1950s. New life has moved into the settlement, which was doomed to destruction a few years prior.

Oil production peaked in the 1960s. By this time, more than four hundred wells had been drilled. At one time, the administrative center of the Hungarian oil industry was located here. With the continuous cessation of oil production, the active workers moved away. Although oil production has ceased, the institutions built by the oil industry at that time still operate and provide jobs for local residents.

In the near future, the settlement will place great emphasis on the development of tourism, as the already existing infrastructure, the beautiful location of the village, the multitude of hiking trails and the attractions of the area offer a suitable basis for this.

Thanks to the facilities built by the oil industry – a self-service restaurant, a tourist inn, a cultural center –, the settlement currently meets the needs of tourism, as camps are constantly held here in the summer. The seasonal beach, as well as the air raid shelter, which enjoys a lot of traffic, have their own charm.

The 'bunker' – like those mentioned above – can also be attributed to a factory investment, which was built during the Cold War in order to protect workers in the oil industry. With a length of 1 km, the air raid shelter, which is also considered large at the national level, can currently be visited with an exhibition guide – after prior registration. During the guided tour, visitors can see not only the bunker, but also the newly built Iron Curtain Museum. You can register for the bunker visit by calling 30/2659614.

Also, a new touristic element is the village walk, which ensures independent discovery of the village's sights with the help of a map, QR codes, and signs. In addition to the ones mentioned so far, the 7-kilometer tour also covers the Kankalin nature trail, the skirted belfry, a small harrow cellar, and the village's very atmospheric ruin pub, the Kantin.

The mayor of the settlement: Ferenc Kovács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Harangláb; Lovászi madártávlatból; Olajkút; Kantin; Olajbányász Művelődési Ház; Vasfüggöny Múzeum; Lovászi Légópince; Lovászi Strand.

LOVÁSZI

MAGYARSZERDAHELY

A község Nagykanizsától északra, 16 km távolságra található a Zalaegerszegre vezető út keleti oldalán. Határa részint dombos és sík, a település szabálytalan kiterjedésű.

Régóta lakott hely, kedvező volt a megtelepedésre, ezt igazolják a régészeti kutatások. A népvándorlás századaiban – többek között – avarok telepedtek meg a község területén.

A Szent Márton tiszteletére avatott templom plébánosát 1470-ben említik.

A XVI. század végétől pusztá volt. Lakói a megújuló török támadások elől a környező mocsárban fekvő Nagyszigetre menekülhettek, amelyet az oklevelek Szerdahely szigetének is neveztek. 1600-ban Kanizsa eleste után Magyarszerdahely is török kézre került. A török mindent feldúlt, a templomot és a kolostort lerombolta. A kegyetlen világ 1690-ig tartott. 1739-ben tulajdonosként megjelenik a Festetics család. 1768-tól a falu földesura Inkey Baltázár lett. A XIX. század fordulójától folyamatosan nő a lakosság. Az 1860-as években vasútállomást kapott.

A II. világháborúban 25 lakója halt meg a falunak. 1948-ban hatosztályos iskola működött a faluban. Két tanító két tanteremben oktatta a gyerekeket, majd 1960-ban két tantermes iskola létesült szolgálati lakással. A gyermeklétszám fogyása miatt 1975-ben a felső, 1995. augusztus 31-én az alsó tagozatos iskola is megszűnt. Napköziotthonos óvoda viszont működik. 1965-től kultúrház és könyvtár próbálja kielégíteni a településen a kulturális igényeket. Minden év áprilisában a község borversenyt rendez, melyen a közigazgatási területén termelt szőlőből készült borok kerülnek elbírálásra szakmai, illetve társadalmi zsűri segítségével. A Magyarszerdahelyért Alapítvány évente műsoros rendezvényt és bált tart a farsangi időszakban.

2003-tól nyugdíjas klub működik, átlagosan húsz fő részvételével, 2007-től indult a „Felnőtt klub” 16-18 fővel. A klub minden év októberétől a következő év májusáig havonta egy alkalommal tartja összejöveteleit. A lakosság nagy többsége római katolikus vallású. Templomát 1974-ben restaurálták. 1966-ban körzeti orvosi rendelőt építettek. 2021-ben a MFP pályázati forrásából az épületet, berendezéseit és eszközeit felújították, kicserélték.

Az egykori Elek-kastélyban, Újnéppusztán a Zala Megyei Önkormányzati Közgyűlés Fogyatékosok Rehabilitációs Intézete és Otthona van. A sportolási lehetőséget egy sportpálya biztosítja. Magyarszerdahelyen a lakosság döntő többsége a mezőgazdaságból él. 1960-ban alakult a tsz, 178 család 190 tagja lépett be. 1965-ben az Új Út Tsz-nek 173 fő volt a tagja. 1969-ben egyesültek a bocskai Bocskai István Mgtsz-szel. Épített a közös gazdaság istállót, borjúnevelőt, gépszerelő műhelyt, sertésfalót. A következő lépésben, a nagy tsz-egyesítés után a Fűzvölgyi Egyetértés MGT SZ gazdálkodik a településen, a kárpótolt terület nagy részét is a tsz bérlő. A rendszerváltás nem érintette a gazdaságot. Jelenleg Fűzvölgyi Agrár Termelő Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. néven működik fűzvölgyi központtal.

A faluban egy fafeldolgozó vállalkozás üzemel, G + G 99 Faipari és Kereskedelmi Bt. néven. A községből többen eljártak dolgozni Nagykanizsára. Az utóbbi időben dicséretesen megnőtt a vállalkozások száma.

Műemlék jellegű épületek a 74-es főút melletti Csárda, valamint a Szent István király nevére felszentelt templom. Hőseikre is gondolnak: az I. világháborús emléktáblán az „Istenért, hazáért, királyért 1914-1918”-as felirat olvasható. A Fő úton található a II. világháborús emlékmű.

A település polgármestere: Marczin György (1990 óta)

The village is located north of Nagykanizsa, 16 kilometers away, on the east side of the road leading to Zalaegerszeg. Its area is partly hilly and flat, the settlement is irregular in shape. It has been inhabited for a long time and was favorable for settlement, as confirmed by archaeological research. During the centuries of migration, among others, Avars settled in the area of the village. The parish priest of the church dedicated to Saint Martin is mentioned in 1470. It was deserted from the end of the 16th century. Its inhabitants were able to flee from the renewed Turkish attacks to Nagysziget, located in the surrounding marsh, which was also called the island of Szerdahely in the charters. In 1600, after the fall of Kanizsa, Magyarszerdahely also fell into Turkish hands. The Turks ransacked everything, and destroyed the church and the monastery. This cruel world lasted until 1690. In 1739, the Festetics family appeared as owners. In 1768 Baltázár Inkey became the landlord of the village. The population has been growing continuously since the turn of the 19th century. In the 1860s, it received a railway station. 25 inhabitants of the village died in World War II. In 1948, a six-grade school operated in the village. Two teachers taught the children in two classrooms, and in 1960, a two-classroom school with a service apartment was established. Due to the decrease in the number of children, the upper classes were closed in 1975, and the lower classes on August 31, 1995, but there is a day care kindergarten. Since 1965, a community center and library have been trying to satisfy the cultural needs of the settlement. Every year in April, the village organizes a wine competition, where wines made from grapes grown within its administrative area are judged with the help of a professional and a social jury. The For Magyarszerdahely Foundation holds an annual event and ball during the carnival period. Since 2003, a pensioners' club has been operating, with an average of twenty people participating, and since 2007, the 'Adult Club' has started with 16-18 people. The club meets once a month from October of each year until May of the following year. The vast majority of the population is Roman Catholic. The church was restored in 1974. In 1966, a district medical clinic was built, and in 2021, the building, its equipment and tools were renovated and replaced with the help of an MFP grant.

In the former Elek Mansion, in Újnéppusztán, there is the Rehabilitation Institute and Home for the Disabled of the Zala County Self-Government Assembly. Sport options are provided by a sports field. In Magyarszerdahely, the vast majority of the population lived from agriculture. The producers' cooperative was founded in 1960, 190 members of 178 families joined. In 1965, the New Way Producers' Cooperative had 173 members. In 1969, they merged with István Bocskai Mgtsz from Bocskai. The joined farm built a barn, calf rearing, machine workshop, and piggery. In the next step, after the large PC merger, the Egyetértés MGT SZ from Fűzvölgy managed the settlement, and the PC rented most of the compensated area. The regime change did not affect the farm. It currently operates under the name Fűzvölgyi Agrár Termelő Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. with headquarters in Fűzvölgy. There is a wood processing company in the village, called G + G 99 Faipari és Kereskedelmi Bt. Several people from the village commute to work in Nagykanizsa. Recently, the number of enterprises has increased commendably. Monumental buildings are the Csárda next to highway 74 and the church dedicated to King Saint Stephen. They also think of their heroes: the World War I plaque reads "For God, Country, King 1914-1918". The World War II monument is located on the main road.

Mayor of the settlement: György Marczin (since 1990)

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent István római katolikus templom; Szent István szobor; IKSZT épülete; Hegyi kápolna; Magyarszerdahely településközpont (légifelvétel); Szent Kristóf turisztikai pihenő; Szent Orbán kilátó; Rendezvénypajta; Zala Megyei Szivárvány Egyesített Szociális Intézmény (Magyarszerdahely, Újnéppusztán 9.); Régi Csárda Panzió; Rendezvénypajta, mesepark; CAN-C Fogathajtó verseny Magyarszerdahely

MAGYARSZERDAHELY

MAGYARSZERDAHELY

MÁROKFÖLD

A község a magyar–szlovén határ közelében, Lentitől 17 kilométerre északnyugati irányban található. Csesztregtől a 86-os főútra van összeköttetése a határ mentén húzódó, 7423-as úton. A Nemesnép-Kebeleszentmárton (Kobilje) határátkelőhelytől 3 kilométerre helyezkedik el.

A falu nevének eredetét az 1275-ös adománylevél fedte föl néhány éve, amelyben a király Búza fia Márkot, "őrállót" erősíti meg birtokaiban. Jelenleg ez az Őrség legrégebbi adománylevele.

Kezdetben, a 14. században a Rezneki családé volt, Zsigmond király azonban 1403-ban az Egerváriaknak ajándékozta. I. Ulászló egyik utolsó parancsával 1444-ben a Gersei Pető család nyerte el a birtokot. A possessio egy része párhuzamosan az alsólendvai nagyurak, a Bánffy család tagjai kezén volt. Ez a család 1644-ben férfiágon kihalt, így felesége révén Nádasdy Ferenc foglalhatta el a birtokot. A Bánffyak engedték, a Nádasdyak pedig támogatták a reformációt. Az itteniek hitüket kálvinista nyakassággal akkor is megtartották, amikor az igen erőteljesen az ellenreformáció pártján álló és harcosan katolizáló Eszterházyak szerzik meg a falut. A lakosság túlnyomó többsége ma is református vallású.

1930-ban 230 lakosa volt, posta és távíroda Szentgyörgyvölgyön található. Területe 1293 kataszteri hold, lakásainak száma 62 volt. A trianoni határ meghúzása, majd a különösen az ötvenes években a kemény határsávörzés az itteni fejlődést súlyosan lefékezte.

A népesség csökkenése 1996-ban megállt, 2010 után a falu az egészségturizmusban kezdett fejleszteséinek köszönhetően egyre többek számára vált vonzó lakhelyé, mára létszáma megkétszereződött, több mint 60-an lakják, fiatalok, gyermekes családok, újra van óvodásuk, iskolásuk. Az oktatást az utóbbi időben lendületesen fejlődő Csesztreg község Kerkai Jenő Általános Iskola biztosítja.

A fejlesztések közül jelentős a Levendulás. A harangtorony mellett feltétlenül meg kell említeni az Őrségi református lét egyik mára már eltűnőben lévő emlékét a református fejfákat, sökfákat. Az Őrség leggazdagabb sökfás temetője a márokföldi, 34 még álló fejfával, ami szintén bizonyítja hogy Márokföld szervesen az Őrséghez tartozik.

Az önkormányzati rendszer megszervezésekor, a rendszerváltás után Márokföld önálló önkormányzattá alakult, de jelenleg kilenc másik faluval már a Csesztregi Közös Önkormányzati Hivatal tagja.

A falu infrastruktúrája rohamosan fejlődik, LED-es közvilágítás működik, egyedi szennyvízkezelő berendezések telepítése folyik.

A faluházban három darab kétágyas szoba várja a turistákat, nagycsaládos és kisebb csoportos üdültetésre. Az erdőszélen szalonnasütőhely és esőbeálló házikó várja a turistákat.

A községben kalandpark, jurttábor és íjászpálya is üzemel.

A település polgármestere: Szabó István László

The small village is located near the Hungarian-Slovenian border, 17 kilometers northwest of Lenti. It is connected to highway 86 from Csesztreg by road 7423, which runs along the border. It is located 3 kilometers from the Nemesnép-Kebeleszentmárton (Kobilje) border crossing.

The origin of the village's name was revealed a few years ago by a donation letter from 1275, in which the king confirms Búza's son Márk, a "guard" in his possessions. This is currently the oldest donation letter of the Őrség region.

In the beginning of the 14th century, it belonged to the Rezneki family, but King Zsigmond gave it to the Egerváris in 1403. With one of Ulászló I's last orders, in 1444 the Gersei Pető family won the estate. A part of the possessio was simultaneously in the hands of the lords of Alsólendva, members of the Bánffy family. The male branch of this family died out in 1644, so Ferenc Nádasdy could occupy the estate through his wife. The Bánffys allowed it, and the Nádasdys supported the reformation. The locals kept their faith with Calvinist stubbornness even when the Eszterházy, who were very strongly on the side of the Counter-Reformation and militant Catholicization, acquired the village. The vast majority of the population is still of the Reformed religion.

In 1930, it had 230 inhabitants, the post office and telegraph office were located in Szentgyörgyvölgy. Its area is 1,293 cadastral jugerums, and the number of dwellings was 62. The drawing of the border in Trianon, and then, especially in the 1950s, the strict border control severely slowed down the local development.

The decrease in population stopped in 1996. After 2010, the village became an attractive place to live thanks to the developments in health tourism. Today, the number of people has doubled, it is now inhabited by more than 60 residents; young people, families with children, and they have kindergarten and school age children again. The education is provided by the Jenő Kerkai Common School from Csesztreg.

The lavender field is significant among the developments. In addition to the bell tower, one of the now-disappearing memories of the Őrség Reformed existence, the wooden grave posts – the „sök”–, must definitely be mentioned. The Márokföld cemetery with 34 still-standing grave posts is the richest cemetery of the Őrség, which also proves that Márokföld organically belongs to the Őrség region.

When the local government system was organized, after the regime change, Márokföld became an independent municipality, but it currently forms a joint office together with Csesztreg with nine other settlements.

The infrastructure of the village is developing rapidly, there is LED and public lighting working, installation of individual waste water treatment equipment is in progress.

Three double rooms await tourists in the village house, for large families and small groups. At the edge of the forest, a fire pit and a rain shelter await tourists.

The village also has an adventure park, a yurt camp and an archery range.

The mayor of the settlement: István László Szabó

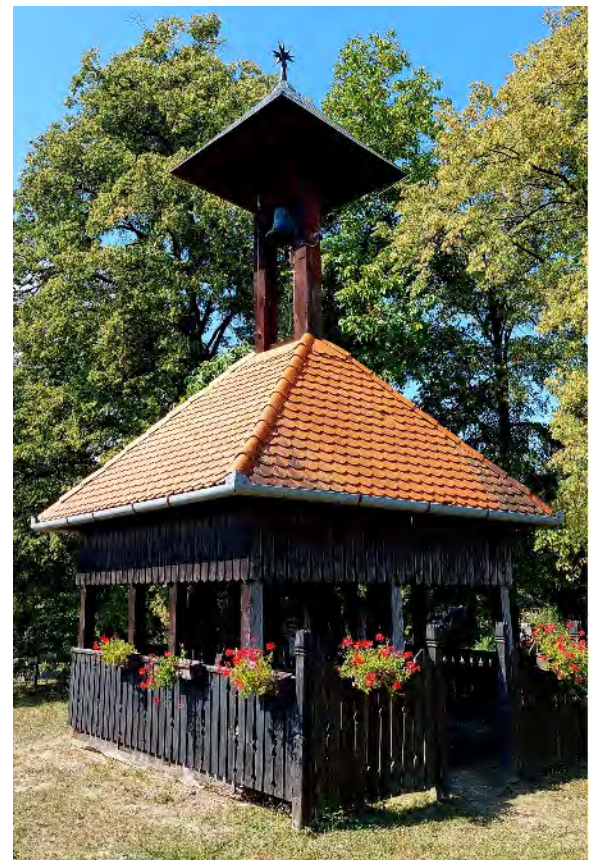
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Faluház bejárata; Faluház; Sökfás temető; Levendula ültetvény bejárata; Energia park; A Tündérvölgy egyik táblája; Természetművészet park alkotásai; Sökfás temető; Természetművészet park; Energia park bejárata; Harangláb

MÁROKFÖLD

MÁROKFÖLD

MIHÁLD

Miháld község Zala megye dél-keleti részén, Nagykanizsától 18 km-re, Zalakarostól 13 km-re helyezkedik el a Miháldi-nagyfolyás patak völgyében. Nevét Szent Mihály arkangyalról, a falu védőszentjéről kapta.

A községet először 1121-ben, az almádi monostor alapító levelében említik írásban. 1240-ben a segesi főesperességhez tartozott, amelyet megerősít az 1317-es pápai tizedjegyzék is. Ekkor már önálló plébániája volt a községnek. 1363-1464 között a Kanizsai család birtokolta, majd Csapi András vette zálogba, így ettől kezdve Szentgyörgyvárhoz tartozott. 1535-1550-ig Nádasdy Tamás birtoka volt. Az 1532-es török hadjárat, majd a környéken pusztító pestis nyomán 1597-re a falu teljesen elnéptelenedett. A török uralom megszűnése után azonban az erdőkre menekült lakosság visszatelepült és megkezdődött a község újjáépítése.

A műemlék jellegű barokk stílusú templomot Inkey Gáspár építtette 1760-ban, de csak a főhajó készült el. A két oldalhajót 1835-ben építették és szentelték fel. Az 1784-85-ös összeírás már 70 házat, 91 családot, egy-egy papot, nemes, mesterembert regisztrált, a lakosság lélekszáma pedig 482 fő volt.

Az 1848-as események lelkesítőleg hatottak az itt élőkre is. 1848. május 28-án 85 fő jelentkezett nemzetőrnek. Később a parasztság földreformot sürgetett és a nagyatádi féle földosztás 30 kh-t és 52 házhelyet biztosított a lakosságnak, ami a gondokat csak enyhítette, mert a lélekszám ekkor már 1433 fő volt. A község kéttantermes katolikus iskolájában két tanító oktatott, a gyermekszám 170 fő körül volt. A lakosság földművelésből élt, kalászosokat, szőlőt termeltek, de az erdő adott munkát és megélhetést. 1926-ban Miháld körjegyzői székhely lett, hozzá tartozott Csermező, Cserpuszta, Sárosdpaták, Mezőhegy, Örömhegy és Gradicska.

A két világháború között élénk egyleti élet volt, tevékenykedett a faluban Testnevelési Bizottság, Levente Egyesület és Polgári Lövész Egylet. 1939-ben szövetkezeti tejszarnok is működött a településen és jelentős volt a belterjes szarvasmarha tartás. Rendszeresek voltak a szakmai tanfolyamok a faluban, mint az Ezüstkalászos Gazdatanfolyam, amely igen nagy népszerűségnek örvendett.

1945 után a község folyamatos fejlődésnek indult. 1947-ben alakult a Miháldi Sportegyesület, asztalitenisz, atlétika, labdarúgás, röplabda, sakk, tömegsport szakosztályokkal. 1948-ban államosították a felekezeti iskolát, 1954-ben pedig elkészült az iskola II. számú épülete is. 1957-1960 között épült meg a művelődési ház, majd 1967-ben az iskola is újabb épülettel bővült, és így megvalósult a napköziotthonos oktatás a településen. 1969 körül a földműves szövetkezet szeszfőzdét üzemeltetett a faluban. 1974-ben megépült az 50 gyerek elhelyezésére alkalmas óvoda. 1985-ben felújították a művelődési házat, s funkciója általános művelődési központra változott. A településen mozi is működött 1994-ig.

A körorvosi szolgálat házi orvosi szolgálattá alakult. A szolgálati lakással egybeépített rendelőt 1993-ban felújították. Ugyanez évben épült meg a gyógyszerház és a gyermektanácsadó épülete is. 2008-ban az óvoda a Zalakomári Napköziotthonos Óvoda tagintézménye lett, 2012-ben pedig az iskolát csatolták a Nagyrécei Általános Iskolához. 2012-ben Miháld Község Önkormányzata a Nagyrécei Közös Önkormányzati Hivatalhoz csatlakozott.

Ugyanebben az évben az önkormányzat épülete energetikai felújításon esett át, és a temetőben urnafal épült. 2019-ben az óvoda tetőszerkezetét, 2020-ban pedig az iskola és az óvoda nyílászáróit cserélték. 2021-ben a település fennállásának 900. évfordulóját ünnepelte, valamint ebben az évben az óvoda az önkormányzat fenntartásába került.

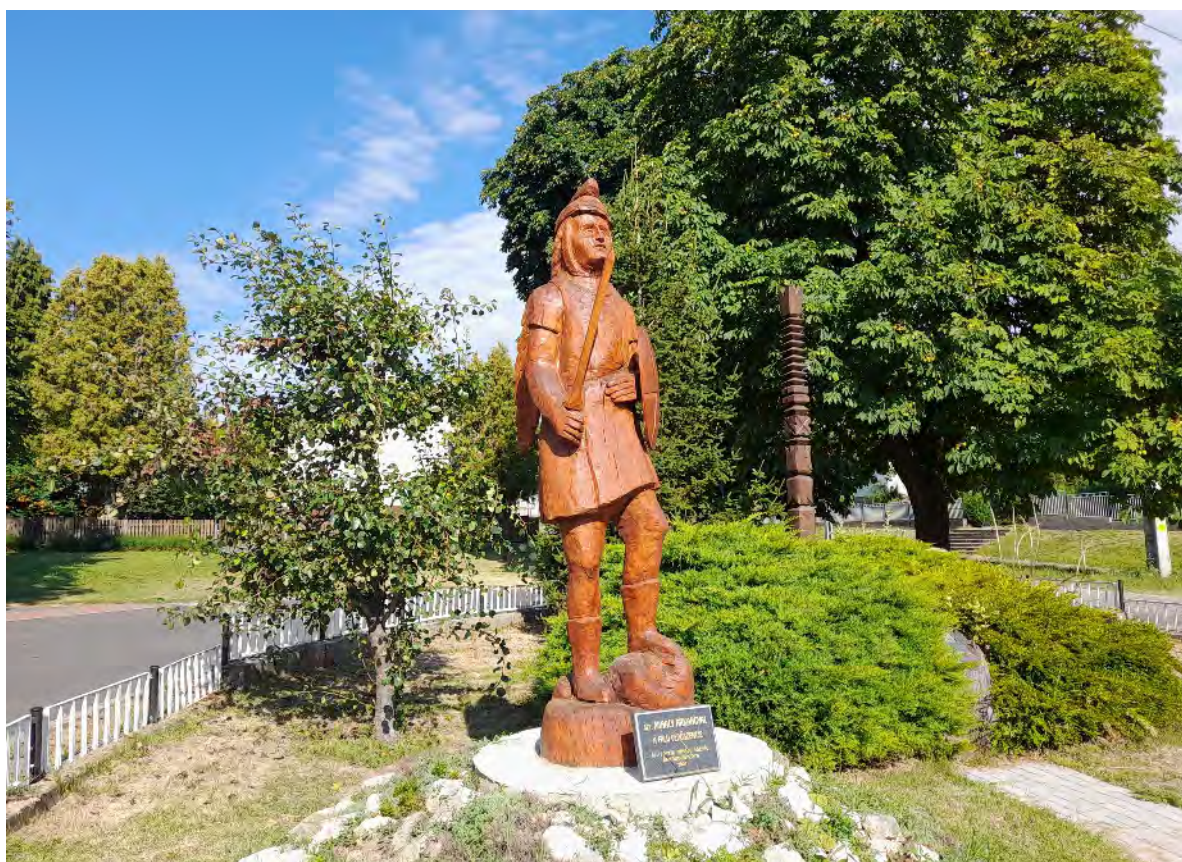
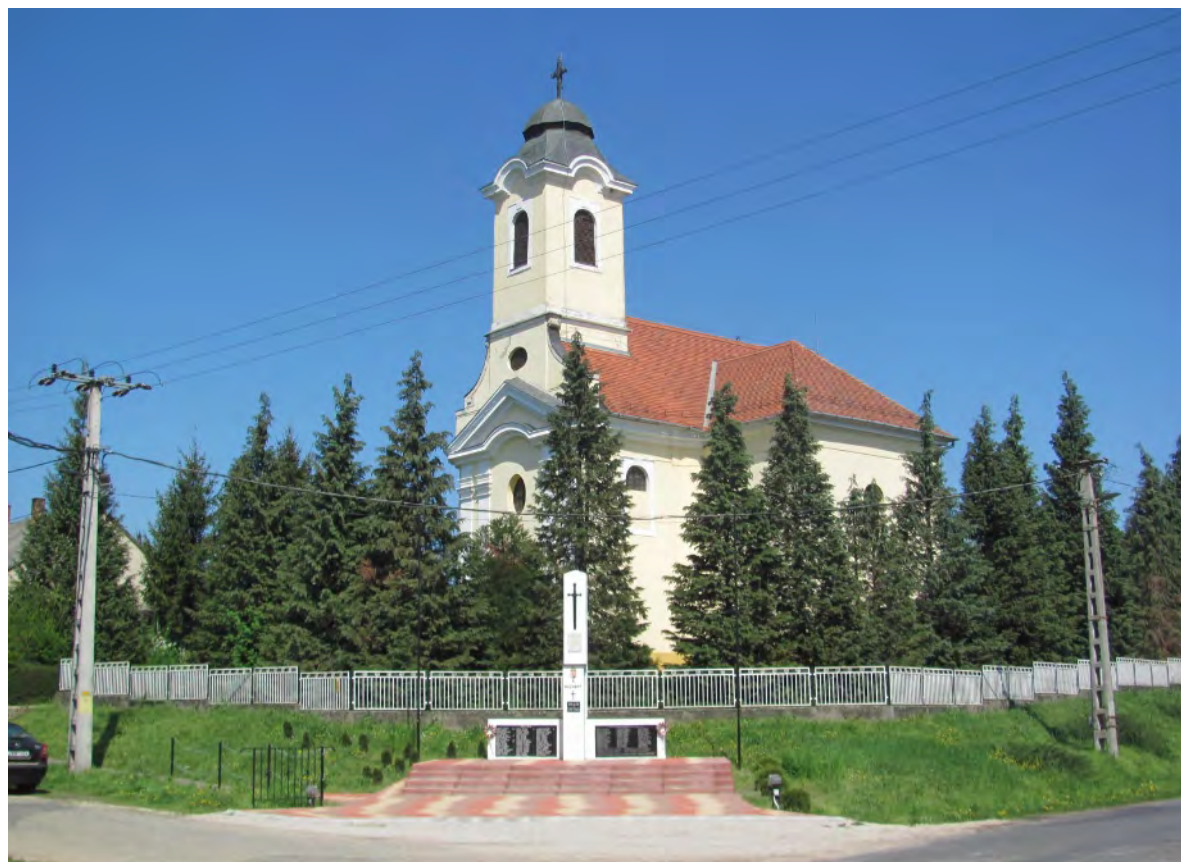
A település polgármestere Gerő Sándor.

The village of Miháld is located in the south-eastern part of Zala county, 18 km from Nagykanizsa and 13 km from Zalakaros, in the valley of the Miháld-nagyfolyás stream. It was named after Archangel Saint Michael, the patron saint of the village. The village was first mentioned in writing in 1121, in the foundation letter of the monastery in Almád. In 1240 it belonged to the archdeaconry of Segesd, which is also confirmed by the papal title list of 1317. At that time, the village already had an independent parish. It was owned by the Kanizsa family between 1363 and 1464, and then András Csapi took it as a pledge, so from then on it belonged to Szentgyörgyvár. It was owned by Tamás Nádasdy from 1535 to 1550. The village became completely depopulated by 1597 following the Turkish campaign of 1532 and the plague that devastated the area. However, after the end of Turkish rule, the population that had fled to the forests resettled and the reconstruction of the village began. The monumental Baroque style church was built by Gáspár Inkey in 1760, but only the main nave was completed. The two side naves were built and consecrated in 1835. The 1784-85 census already registered 70 houses, 91 families, a priest, a nobleman and a craftsman, and there were 482 residents. The events of 1848 also inspired the people living here. On 28 May 1848, 85 people applied for the National Guard. Later, the peasantry urged land reforms and the Nagyatádi land reform provided the population with 17 hectares and 52 house plots, which only alleviated the problems because the population was already 1433 at that time. Two teachers worked in the village's two-classroom Catholic school and there were about 170 children. The population lived from farming, they grew cereals and grapes, but the forest provided work and livelihood. In 1926, Miháld became a notary district seat, Csermező, Cserpuszta, Sárosdpaták, Mezőhegy, Örömhegy and Gradicska belonged to it. Between the two world wars, there was a lively community life, the Physical Education Committee, the Levente Association and the Civil Shooting Society were active in the village. In 1939, a cooperative milk hall also operated in the settlement, and there was considerable intensive cattle farming. There were regular professional courses in the village, such as the Ezüstkalászos Farmers' Course, which was very popular. The village continuously started to develop after 1945. The Miháldi Sports Association was founded in 1947, with table tennis, athletics, football, volleyball, chess, and mass sports divisions. In 1948, the denominational school was nationalised, and in 1954 the second building of the school was completed. The community center was built between 1957 and 1960, and in 1967 the school was also expanded with a new building, and thus day-care education was realised in the settlement. Around 1969, the farmers' cooperative operated a distillery in the village. In 1974, a kindergarten was built for 50 children. In 1985, the culture house was renovated, and its function changed to a general cultural centre. A cinema also operated in the settlement until 1994. The district medical service was transformed into a GP service. The surgery integrated with the service apartment was renovated in 1993. The pharmacy and the children's counselling building were also built at the same time. In 2008, the kindergarten became a member institution of the Zalakomár Daycare Centre, and in 2012 the school was attached to the Nagyréce Primary School. In 2012, the Municipality of Miháld joined the Nagyréce Joint Municipality Office. In the same year, the municipal building underwent energy renovation, and an urn wall was built in the cemetery. In 2019, the roof structure of the kindergarten was replaced, and in 2020 the doors and windows of the school and the kindergarten were also replaced. In 2021, the settlement celebrated its 900th anniversary, and in this year the kindergarten was taken over by the municipality. The mayor of the settlement: Sándor Gerő

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A főoltár és a szószék; Templom; Szent Mihály arkangyal szobra a falu központjában; Inkey-címer; Az Önkormányzat épülete; A könyvtár épülete; Kútház; Gúzsos prés; Táncsics utca; Az óvoda; Iskola; A temető

MIHÁLD

MIHÁLD

MIKEKARÁCSONYFA

Mikekarácsonyfa község Zala megyében, a Lenti járásban, a Zalai-dombság területén, a Göcsejben található, lankás dombok veszik körül, a környéken sok az erdő. A település a Cserta-patak két partján fekszik: Mikefa a bal (keleti), Karácsonyfa a jobb (nyugati) partra esik. Közúti megközelítése három irányból lehetséges: északról Nova, délnyugatról Csömödér-Kissziget, délkeletről Gutorföldre-Csertalagos felől.

Mikefa és Karácsonyfa települések egyesítéséből jött létre 1941-ben. A „fa” végződés egykor mindkét névben falva volt, amely – a tájra jellemző módon – a 17. századra lerövidült. Mikefát először 1381-ben Mikefalua néven említik az ismert írott források, a rövidült névalak 1773-ban fordul elő először. Karácsonyfa egy 1211-ből származó iratban Karasun néven fordul elő, 1549-ben Karachonfalwaként írtak róla, majd 1612-ben már ez a név is röviden, Karachonfa formában jelenik meg. Mindkét község neve személynevből ered: Mike a Miklós (esetleg a Mihály) becézett formája volt, Karácsony pedig az ünnep nevéből származó név.

Karácsonyfa a források szerint 1394-ben a veszprémi püspökséghez tartozott, 1778-ban viszont a szombathelyi püspökség tulajdonába került. A török időkből származó iratokból kiderül, hogy a falu jobbágysai sokat szenvedtek a szécsiszigeti várkapitánytól. Előfordult, hogy három hétig tartott fogságban karácsonyfai lakosokat, mert nem akartak palánkfát hordani a várhoz. Mikefán a 16. században több nemesi familia is élt, például a Czigány, a Geráth, a Garázda és a Lóránt család.

A két településről összesen tizenötven vettek részt az 1848–49-es szabadságharcban. Az ezt követő évtizedek fontos eseménye volt, hogy Mikefán 1895-ben megkezdte működését az első iskola, egy tanítóval. A falunak nagy jelentőséget adott a közeli Csertán épült vízimalom, mert itt őrlték a szomszédos falvak gabonáját.

1950-ben, a tanácsrendszer bevezetésekor az ország legtöbb községéhez hasonlóan Mikekarácsonyfán is önálló községi tanács alakult. Ez 1970-ig működött, attól kezdve a tanácsrendszer megszűnéséig Novával és Barlahidával közös tanácsa volt a falunak, melynek székhely Nován volt.

1990-ben önálló önkormányzat jött létre minden községben, és Mikekarácsonyfa a következő tíz évben ismét önálló közigazgatással rendelkezett, 2000-től azonban Barlahidával körjegyzőséget alkot, ottani székhellyel. A népesség a legtöbb Zala megyei faluhoz hasonlóan csökkent az elmúlt évek során, bár a betelepülők száma is egyre nagyobb. Ma közel 300 fő él a községben.

A falu legkiemelkedőbb látnivalója a Hétfájdalmas Szűz Mária-templom, amelyet 1994. október 9-én szenteltek fel. Az építkezés 1993 augusztusában kezdődött. A Karácsonyfáról elköltözött Gróf Károly ajánlotta fel régi házát, amelyet a helybeliek társadalmi munkával szétbontottak. A ház tégláiból készültek el a falak, amelyekre az önkormányzat által adott nyírfából ácsolták a tetőzetet. A szombathelyi püspökség anyagi támogatásával segítette a templom megépítését.

A településen egy tó, körülötte pedig egy park is található.

A település polgármestere: Farkas Ferenc

The village of Mikekarácsonyfa is located in the Zala County, in the Lenti district, in the area of the Zala Hills, in Göcsej, surrounded by rolling hills and there are many forests in the area. The settlement is located on the two banks of the Cserta stream: Mikefa is on the left (eastern) bank, while Karácsonyfa is on the right (western) bank. Road access is possible from three directions: Nova from the north, Csömödér-Kissziget from the southwest, Gutorföldre-Csertalagos from the southeast.

It was created in 1941 from the merger of the settlements of Mikefa and Karácsonyfa. The ending 'fa' was once 'falva' in both village names, which was shortened in the 17th century, as is typical for the region. Mikefa is first mentioned in the known written sources as Mikefalua in 1381, the abbreviated form of the name appears for the first time in 1773. Karácsonyfa appears as Karasun in a document from 1211, in 1549 it was written as Karachonfalwa, and in 1612 this name also appears in the shortened form of Karachonfa. The names of both villages come from personal names: Mike was a nicknamed form of Miklós (possibly Mihály), and Karácsony is a name derived from the name of the holiday.

According to the sources, the Karácsonyfa belonged to the bishopric of Veszprém in 1394, but in 1778 it became the property of the bishopric of Szombathely. Documents from Turkish times show that the serfs of the village suffered a lot from the castle captain of Szécsziget. It happened that he held Karácsonyfa residents captive for three weeks because they did not want to carry palanquin wood to the castle. Several noble families lived in Mikefa in the 16th century, such as the Czigány, Geráth, Garázda and Lóránt families.

A total of fifteen people from the two settlements took part in the 1848-49 War of Independence. An important event of the following decades was the opening of the first school in Mikefa in 1895, with one teacher. The water mill built in nearby Cserta gave the village great importance, because the grain of the neighboring villages was ground here.

In 1950, when the council system was introduced, an independent village council was established in Mikekarácsonyfa, just like in most villages of the country. This functioned until 1970, from then until the end of the council system, the village had a joint council with Nova and Barlahida, the seat of which was in Nova.

In 1990, an independent self-government was established in every village, and Mikekarácsonyfa again had its own public administration for the next ten years, but from 2000 it forms a district registry with Barlahida, with its headquarters there. Like most villages in Zala County, the population has decreased over the past years, although the number of settlers is also increasing. Today, nearly 300 people live in the village.

The most prominent sight of the village is the Church of the Virgin Mary of the Seven Sorrows, which was consecrated on October 9, 1994. Construction began in August 1993. Count Károly, who had moved from Karácsonyfa, offered his old house, which the locals dismantled with social work. The walls were made of bricks of the house, on which the roof was made of birch trees provided by the municipality. The bishopric of Szombathely helped with financial support to build the church.

The settlement has a lake and a park around it.

The mayor of the settlement: Ferenc Farkas

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Közösségi Szintér napjainkban; A keresztet Igazi Anna állította 2000-ben; Falucímer; Mikekarácsonyfai Hétfájdalmú Szűz Mária-templom 1994. október 9-én szentelték fel; A Boldogságos Szűz Mária emlékére emeltették, Fodor Gyula és neje Tompos Mária családja; Karácsonyfai harangláb; Mikefai hősi halottak emlékműve; Karácsonyfai hősi halottaink emlékműve; Mikefai harangláb; A keresztet állította Szabó Lajos 2021-ben; Cserta-holtág Mikekarácsonyfa halastava 1992-ben létesült; Az emlékművet állította a Czigány család 1905-ben

MIKEKARÁCSONYFA

MIKEKARÁCSONYFA

MISEFA

A néhány utcából álló kistelepülés a zalai dombok között fekszik, a Principális-völgyben, a Keszthelyi-öböltől bő fél órányi autótúra, Zalaegerszegtől 15, Keszthelytől 30, Budapesttől 208 kilométer távolságra. A községen a 7362-es út húzódik végig.

Misefa valószínűleg a 13. században keletkezett magyar falu, első ismert említése Myxefolva, 1352-ből származik. A településnév minden bizonnyal a magyar Mikse személynév és a falva összetételéből, majd elrövidüléséből jött létre.

Népetimológián alapuló helyi legenda szerint onnan ered a név, hogy mivel a falunak sokáig nem volt temploma, egy nagy diófa árnyékában tartották a miséket, és e fát nevezték volna misefának.

A község kastélyát a 19. században misefai Fábianics Ignác (1809-1894) királyi főtanácsos és főjegyző építtette. A kastélyépület akkor kapta klasszicista pompáját, amikor felsőpataki Bosnyák Géza (1863-1935), az Első Magyar Takarékpénztár egyik alapítója tulajdonában volt.

A községben jelenleg 275 fő él, és összesen 119 lakás van.

Az 1940-es évek végéig ez a terület felelt meg Misefa falunak. Hagyományos falu, 100 fő körüli lélekszámmal. A házak életkora, stílusa vegyes képet mutat. Nevezetességei – harangláb, faluház – csak helyi jelentőséggel bírnak.

A Fő utcáról a harangláb felé keleti irányba letérve a Béke utcán találjuk magunkat. Haladva tovább, a Foglár-csatorna hídján átkelve kezdődik a misefai major. A hídról már látható a kastély és a gyűrű alakú körhalastó, közepén beton emelvényel, mely falunapokon koncertek helyszínéül szolgál.

A második világháború után a kastély majorsági épületeit lebontották. Az épületek helyére egyrészt vályogból (vert fal, tömés), másrészt az elbontott épületek tégláiból lakóházakat emeltek az itt lakók. Az ötven-hatvanéves épületek mögött, a hegyoldalon fekszik a falu szépen gondozott temetője. A temető oldalában még áll egy öreg kocsányos tölgy, mely a Zalában valaha gyakori Illír jellegű gyertyános-tölgyesek itteni hírmondója.

A második világháború után közös tanács vezette Misefát és a környező településeket nagykapornaki központtal. Tanácsi döntéssel építési telkeket alakítottak ki Nagykapornak Misefa felé eső része folytatásában, Misefa akkori külterületén (Ország utca nyugati oldala).

A telkeken szintes társasházak és családi házak épültek. A terület jellegében, stílusában inkább Nagykapornakhoz, mintsem Misefa régi részeihez hasonló. Az ezredfordulón a misefai önkormányzat új utcát nyitott az Ország utcától nyugatra, azzal párhuzamosan.

A lakóházakkal szemben találjuk a misefai halastavat, mely a település csodálatos természeti értéke. A tavat a Foglár-csatorna táplálja, melynek vízutánpótlása az elmúlt évek aszályos időjárása miatt nem folyamatos.

A tó és Nagykapornak között kapott helyet Misefa „szabadidőközpontja” felújított játszótérrel, betonos és füves focipályával, valamint kosárlabdapályával.

A település polgármestere: Sifter Róbert

This small village with a few streets is located among the hills of Zala, in the Principális Valley, half an hour's drive from Keszthely Bay, 15 kilometers from Zalaegerszeg, 30 kilometers from Keszthely, and 208 kilometers from Budapest. Road 7362 runs through the village.

Misefa was probably a Hungarian village that arose in the 13th century, the first known mention of which is from 1352 as Myxefolva. The name of the settlement was probably formed by the combination and shortening of the Hungarian personal name Mikse and the word falva, meaning 'village of'. According to a local legend based on folk etymology, the name comes from the belief that the village did not have a church for a long time, masses were held in the shade of a large walnut tree, and this tree would have been called the 'mass tree'.

The village's mansion was built in the 19th century by Ignác Fábianics of Misefa (1809-1894), royal councilor and chief notary. The mansion building got its classicist splendor when it was owned by Géza Bosnyák of Felsőpatak (1863-1935), one of the founders of the First Hungarian Savings Bank.

Currently, 275 people live in the village and there are a total of 119 dwellings.

Until the end of the 1940s, this area corresponded to the village of Misefa. It is a traditional village with a population of around 100 people. The age and style of the houses show a mixed picture. Its landmarks - belfry, village house - are only of local importance.

Turning east from the Main Street at the belfry, we find ourselves on Béke Street. Moving on, the Misefa manor begins after crossing the bridge over the Foglár channel. From the bridge, you can already see the mansion and the ring-shaped circular fishing pond with a concrete platform in the middle, which serves as a venue for concerts on village days.

After the Second World War, the manor buildings of the mansion were demolished. In place of the buildings, the residents built houses made of adobe (beaten wall, filling) and bricks of the demolished buildings. Behind the fifty-sixty-year-old buildings, on the hillside, lies the well-maintained cemetery of the village. On the side of the cemetery, there is still an old European oak tree, which is the herald of the Helleboro odoro-Carpinetum that were once common in Zala.

After the Second World War, a joint council led Misefa and the surrounding settlements with Nagykapornak as its center. With a council decision, construction plots were created as the continuation of a part of Nagykapornak in the direction of Misefa, on the outskirts of Misefa at the time (west side of Ország Street).

Multi-storey apartment buildings and single-family houses were built on the plots. The character and style of the area is more similar to Nagykapornak than to the old parts of Misefa. At the turn of the millennium, the municipality of Misefa opened a new street west of Ország Street, running parallel to it.

Opposite the residential houses, we find the Misefa fishing pond, which is a wonderful natural asset of the settlement. The lake is fed by the Foglár channel, water supply of which is not continuous due to the drought in recent years. Misefa's "leisure center" is located between the lake and Nagykapornak, with a renovated playground, a concrete and grass soccer field, and a basketball court.

The mayor of the settlement: Róbert Sifter

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Fedett közösségi tér; Községi ház; Öreg kocsányos tölgy a temető kapujában; Harangláb a településközpontban; Szabadidőközpont - vizesblokk; Szabadidőközpont - játszótér; Misefa látképe a Büki hegyről; Szabadidőközpont; Ravatalozó; Jóléti tó; Körhalastó

MISEFA

MOLNÁRI

Határ menti, horvát nemzetiségű település Zala megyében. Nagykanizsától délnyugatra 16 kilométerre, Letenyétől pedig délkeletre 10 kilométerre található, mintegy 500 méterre a Mura folyótól, amely itt határfolyó Magyarország és Horvátország között.

Az elmúlt évszázad közepéig a mezőgazdaság mellett a fő megélhetést a Mura folyó és patakjai adták, halászok, csikászok, rákászok mellett számos vízimalom működött itt – feltehetően innen ered a település neve is – és egy rév-átkelő.

A települést a török többször feldúlta, de az elmenekült lakosok egy része hamarosan visszatért, és a felperzselt viskókat újjáépítette. 1564-ben ismét népes település. A falu kis váracsáját Szigetvár 1566-os elesését követően 1578-ban IV. Zrínyi György erősítette meg. Molnári közvetlen szomszédai – nyugatra Szentmihály, északra Nyírkút(földe), keletre Szentgyörgy/Gyurgyánc – ekkor váltak végleg az enyéseté. Az, hogy ez a falu újjá népesült és megmaradt, kiváló fekvésének és fontos rév-átkelőhelyének, malmok működtetésére ideális vízfolyásainak – no és a Muraközt és annak horvát lakosságát a török ellenében végsőkig védelmező Zrínyieknek – köszönhető.

A polgárosodás az önkényuralom idején és után csak lassan indult meg. Bár a volt úrbéresek egykori földjeik szabad tulajdonosai lehettek, a kapitalista gazdagodás lehetőségével a birtokok kis terjedelme miatt csak kevesen tudtak élni. A horvát ajkú településre – további hat szomszédos faluval együtt – a Trianoni béketárgyalások idején igényt tartott volna az újonnan alakított Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, amely a kérdéses településeket sorra járó határmegállapító delegáció jegyzőkönyvéből kiderül.

A világháborúk számos áldozatot követeltek e településtől is, a II. világháború idején nem csak a fronton, de sajnos annak 1945.04.02-i elvonulását követően a faluban is többen estek a megszálló csapatok atrocitásainak áldozatául.

Az ötvenes években a déli szomszéd Jugoszláviával megromló viszony következtében – sok más határmenti településhez hasonlóan – Molnári is „határfalu” lett: elsőként ezekről a településekről vitték el a „politikailag megbízhatatlan” személyeket, családostul – Molnáriból 6 családot, a Hortobágyra. A településen számos hidegháborús védmű maradt fenn ebből az időszakból.

A rendszerváltozás után Molnáriban is megalakult a helyi önkormányzat, 1994-től pedig egyben Horvát Kisebbségi Önkormányzatként is működik. A 90-es évektől napjainkig az infrastruktúra szinte teljesen kiépült.

Napjainkban a legtöbb látogatót a 2021 óta UNESCO védelem alatt álló, a világon elsőként öt országon áthúzódó Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum itteni szakasza, a Mura folyó vonzza, a vízitúrázók mellett egyre több kerékpáros- és bakancsos turista, illetve horgász érkezik a településre, köszönhetően annak, hogy a Mura folyó hazai 48 folyam-kilométerén itt aszfaltozott közúton lehet a természetvédelmi területet (amely a Balatonfelvidéki Nemzeti Parkhoz tartozik) megközelíteni. Kényelmüket a Mura-parti kenukikötő és piknikező, valamint két tanösvény mellett folyamatosan bővülő vendéglátóhelyek szolgálják.

Sátorozni előzetes egyeztetést követően a kikötőhöz közeli volt iskolaudvaron lehet, ahol vizes blokkokkal felszerelt Látogató Központ, műfüves focipálya, közösségi kemence és játszótér is rendelkezésre áll. A településen halad át az öt országon átívelő (Amazing) Amazon of Europe nemzetközi kerékpárút is, amely 2022-től megnyílt a nyugati turisták számára is.

A település polgármestere: Kósa János

A settlement of Croatian nationality along the border in Zala County. It is located 16 kilometers southwest of Nagykanizsa and 10 kilometers southeast of Letenye, about 500 meters from the Mura River, which here is the border river between Hungary and Croatia.

Until the middle of the last century, in addition to agriculture, the Mura River and its streams provided the main source of livelihood, along with fishing, weatherfishing and crab fishing, there were many water mills – presumably this is where the name of the settlement comes from – and a river crossing operating here. The settlement was ravaged by the Turks several times, but some of the fleeing residents soon returned and rebuilt the burned-down houses. In 1564, it was a populated settlement again. After the fall of Szigetvár in 1566, the small castle of the village was fortified in 1578 by György Zrínyi IV. Molnári's immediate neighbors - Szentmihály to the west, Nyírkút(földe) to the north, Szentgyörgy/Gyurgyánc to the east - they were destroyed for the final time then. The fact that this village was repopulated and survived is due to its excellent location and important river crossing, watercourses ideal for running mills, and the Zrínyis, who defended Muraköz and its Croatian population against the Turks to the end. The rise of the middle class started only slowly during and after the autocracy. Although the former tenants could be the free owners of their former lands, only a few could take advantage of the possibility of capitalist enrichment due to the small size of the estates. During the Trianon peace negotiations, the Croatian-speaking settlement – along with six other neighboring villages – would have been claimed by the newly formed Kingdom of Serbs Croats and Slovenes, which can be seen from the minutes of the border-establishing delegation visiting the settlements in question. The World Wars claimed many victims from this settlement as well; During World War II, not only at the front, but unfortunately after their withdrawal on April 2, 1945, several people in the village fell victim to the atrocities of the occupying troops.

In the 1950s, as a result of deteriorating relations with the southern neighbor Yugoslavia, Molnári became a 'border village' as well as many other border settlements: "politically unreliable" people from these villages were the first to be taken, family by family - 6 families from Molnári to Hortobágy. Many Cold War fortifications from this period have survived in the settlement. After the regime change, the local government was established in Molnári, and since 1994 it has also been operating as a Croatian Minority Self-Government. From the 90s to the present, the infrastructure has been almost completely developed. Today, most visitors are attracted by the local section of the Mura-Dráva-Danube Biosphere Reserve, the Mura River, which has been protected by UNESCO since 2021 and is the first in the world to cross five countries. In addition to tourists arriving on the river, more and more cyclists, hikers and fishermen are coming to the settlement, thanks to the fact that the natural protection area (which belongs to the Balatonfelvidék National Park) can be approached on paved public road on the domestic 48 kilometers of the Mura River. Their comfort is served by the Mura-bank canoe dock and picnic area, as well as two nature trails, and restaurants which are constantly expanding. After prior consultation, you can camp in the former schoolyard near the port, where there is a Visitor Center equipped with wet blocks, a soccer field with artificial grass, a community oven and a playground. The (Amazing) Amazon of Europe international bicycle route, which crosses five countries, also passes through the settlement, which also opened to Western tourists from 2022.

The mayor of the settlement: János Kósa

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Templom; Horvát keresztény népi hagyományok; Hidegháborús határmenti beton bunker; Kápolna; A Mura kanyarulata Molnáinál; Határőr emlékoszlop; A Mura; A Muramenti Bedenik Márton gyalogösvény; Halványfoltú küllő; Guruló kövek a Murában; A kenukikötő kerékpárosok kedvelt pihenőhelye; Raftingsónak a Murán

MOLNÁRI

MOLNÁRI

MURAKERESZTÚR

Murakeresztúr és környéke régi múltra tekint vissza. Az első feljegyzés 1221-ből ered, amikor Oros pannonhalmi apát és konventje III. Honorius pápa előtt a zágrábi püspökkel és káptalanával szemben kereste jogát a veszprémi püspökséghez tartozó Szent Barnabás, Szent Kereszt és Szent Trinitas kápolnák tizedei tekintetében. Következő adatunk 1263-ból a kanizsai Szent Kereszt egyházzal tudósít, amely valószínű Keresztúrról ad hírt, mert Kanizsának ilyen temploma nem volt.

A bencés apátság alapítását a Hahót nemzetségnek tulajdonítják fekvése és későbbi viszonyai alapján. Az 1479-ben kelt oklevél alapján arról értesülünk, hogy Dénes apát Zech (Szécs) birtokát Fövényed mellett, amelynek kegyura Szentjakabi Chernél Bertalan, Péter és István voltak, eladta Korothnai János nádori ítélőmesternek 65 arany forintért. A keresztúri bencés apátságról az utolsó hírt a kapornaki konvent 1569-es jelentéséből kapjuk. Mérey Mihály nádori helytartó meghagyta a konventnek, hogy tartson a zalai nemesség között nyomozást, hogy a Mura mellett fekvő Keresztúr, amely a Zichyek kezén van, egyházi birtok-e? Ezzel a foglalással a többi birtok sorsa is eldőlt.

A török hadjáratok elleni védekezés hozta létre Buda elfoglalása után az új végvárrendszert, amelynek első-, másod-, és harmadrendű várai voltak. Ilyen harmadrendű vár volt Légrád, Keresztúr, Komár, Csány stb. A keresztúri vár emlékét a vári dűlő (horvátul: Grad) őrzi, amelyet a Mura egyik ága vett körül. A falu 1700-ig tartó történetéből a föld népére, a jobbágyokra vonatkozólag konkrét adatok nincsenek. Helyzetükre, kiszolgáltatottságukra csak az uralkodó osztály harcaiból, villongásaiból következtetve tudunk utalni.

A török uralom végére Kanizsa vidékén igen siralmas állapotok uralkodtak. Az egyesült megyék állapotáról 1669-ben felterjesztett kimutatás csak pusztulást, elnéptelenedést rögzített. Kanizsa török uralom alóli felszabadítása után indulhatott meg újra e vidék benépesedése. Az 1703-as összeírás az első, amely Murakeresztúrt említi Kollátszeg néven. Ettől kezdve 1848-ig a falu Kollátszeg név alatt szerepel. Legfeljebb a XIX. század elején így fordul elő: Kollátszeg, alias Keresztúr. A XVIII. században még így is találkozunk a faluval: Abbatia Sancte Crucis de possessione Kollátszeg.

Egy ideig Kollátszeg-Keresztúr, majd Murakeresztúr-Kollátszeg volt a település neve. Közigazgatásilag 1864-ben egyesítették őket, neve pedig 1910-től lett Murakeresztúr, az aprófalvas Zalában nagy településnek számít. Lakossága 2022-ben – az egy közigazgatás alá eső községrészeiben, Keresztúron és Kollátszegen – összesen 1655 lelket számlál. Murakeresztúr vasúti határátkelőhely, ezért közlekedési helyzete kivételes: itt halad át a Budapest Rijekával összekötő nemzetközi vasútvonal, és itt ágazik el a Nagykanizsa - Pécs vasútvonal is. Infrastrukturális ellátottsága átlagon felüli: van vezetékes ivóvíz, szennyvízcsatorna-rendszer, gázvezeték, villanyhálózat, telefon- és internetszolgáltatás. Az ezredfordulón korszerűsített településrendezési terv készült a falu fejlesztésére. Keretében kulturált buszvárók, járdák készültek, és megszüpült a ravatalozó. EU-s pályázatból megépült az iskola tornaterme, felújítják az orvosi rendelőt és a polgármesteri hivatalt is. Murakeresztúr intézményhálózata fejlett. A faluban van óvoda, általános iskola, a kulturális és közösségi rendezvények befogadására alkalmas művelődési ház és könyvtár is. Megoldott a házi orvosi, védőnői és a fogászati ellátás, gyógyszertár és postahivatal is működik. A mezőgazdasági termelőket a falugazdász hálózat segíti.

A település polgármestere: Polgár Róbert

Murakeresztúr and its surroundings have a long history. Its first record dates from 1221, when Abbot Oros of Pannonhalma and his convent sought his rights at Pope Honorius III against the bishop of Zagreb and his chapter regarding the tithes of the chapels of St. Barnabas, St. Cross and St. Trinitas belonging to the bishopric of Veszprém. Our next piece of information from 1263 reports on the Holy Cross church in Kanizsa, which probably tells about Keresztúr, because Kanizsa did not have such a church. The foundation of the Benedictine abbey is attributed to the Hahót family based on its location and later relations. From a charter dated in 1479, we learn that Abbot Dénes sold the estate of Zech (Szécs) near Fövényed – whose lords were Bertalan, Péter and István Chernél of Szentjakab – to János Korothnai, the palatine judge, for 65 gold forints. The last news about the Benedictine abbey in Keresztúr comes from the 1569 report of the Kapornak convent. Palatine governor Mihály Mérey ordered the convent to conduct an investigation among the nobility of Zala, whether Keresztúr, located next to Mura, which is in the hands of the Zichys, is a church property. With this seizure of property, the fate of the other estates was also decided. After the capture of Buda, the defense against the Turkish campaigns created the new frontier castle system, which had first, second and third order castles. Such third-order castles were Légrád, Keresztúr, Komár, Csány, etc. The memory of the Keresztúr castle is preserved by the castle vineyard (Croatian: Grad), which was surrounded by a branch of the Mura River. From the history of the village until 1700, there is no specific data regarding the people of the land, the serfs. We can only infer their situation and vulnerability from the struggles and quarrels of the ruling class. At the end of the Turkish rule, very deplorable conditions prevailed in the region of Kanizsa. The report on the state of the united counties presented in 1669 recorded only destruction and depopulation. After the liberation of Kanizsa from Turkish rule, the repopulation of this region could start again. The 1703 census is the first to mention Murakeresztúr as Kollátszeg. From then until 1848, the village was listed under the name Kollátszeg. At the beginning of the 19th century at the latest, it appears as: Kollátszeg, or Keresztúr. In the 18th century, we also see the village in this form: Abbatia Sancte Crucis de possessione Kollátszeg. For a while, the name of the settlement was Kollátszeg-Keresztúr, then Murakeresztúr-Kollátszeg. Administratively, they were united in 1864, and its name has been Murakeresztúr since 1910. It is considered a large settlement in Zala, that is characterized by small villages. Its population in 2022 – in the parts of the village under one public administration, Keresztúr and Kollátszeg – has a total of 1,655 people. Murakeresztúr is a railway border crossing, which is why its transport situation is exceptional: the international railway line connecting Budapest to Rijeka passes here, and the Nagykanizsa - Pécs railway line also branches off here. Its infrastructural development is above average: there is piped spawning water, sewage system, gas pipeline, electricity network, telephone and internet service. At the turn of the millennium, a modernized settlement plan was prepared for the development of the village. High quality bus stops and sidewalks were created within its framework, and the funeral home was beautified. The school's gym will be built from an EU tender, the doctor's office and the mayor's office will also be renovated. Murakeresztúr's institutional network is developed. The village has a kindergarten, a primary school, a cultural center suitable for hosting cultural and community events, and a library. The family doctor, nurse and dental care is sorted, the pharmacy and the post office are also operational. Agricultural producers are supported by the village farmer network.

The mayor of the settlement: Róbert Polgár

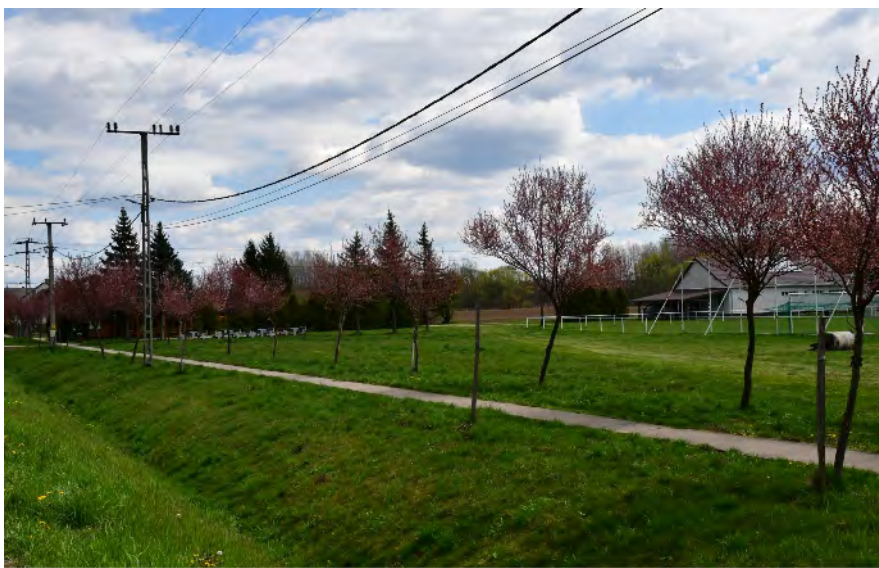
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Templom és környéke; Kollátszeg; Művelődési ház; Játsszótér; Murakeresztúri óvoda; Önkormányzat; Horvát Nemzetiségi Tájház és Emlékház; Mileneumi park; Focipálya; Tájház; 56-os emlékmű; Mura

MURAKERESZTÚR

MURAKERESZTŰR

NAGYKANIZSA

Zöldellő kertbe plántált történelem – Nagykanizsa egy új turisztikai térség: Murafölde szíve, egy hullámzó dombok ölelte nagy múltú polgári-kereskedő város, melyet már a rómaiak korában utak kereszteztek, és amit először IV. Béla 1245-ben Knysa néven említ meg. Bár a hajdan európai hírvé közepkori várát Lipót császár lebontatta, annak szellemisége és téglái tovább élnek a város épületeiben, 300 éves ferences templomában és kolostorában, a Vasemberházban, a Thúry György Múzeumnak otthont adó Batthyány „hercegi várban”.

Nagykanizsa jelenlegi arculatának és identitásának alapját ez a hagyatéék és a 19-20. századforduló polgárosodó időszakának értékei jelentik, mivel ekkor teljesedett ki a város kereskedelme, ipara és kulturális élete, ahonnan még Argentínába is szállítottak gabonát nagyhírű piacáról. Nagykanizsa azóta is a térség központja, a kulturális turizmus igazi gyöngyszeme. Párizs bulvárait idéző, fákkal szegélyezett utcái, történelmi hangulatú historikus-eklektikus belvárosa, Közép-Európában egyedülálló klasszicista zsinagógája, díszes polgári palotái, szecessziós épületei, háromszög alakú virágos-zöld terei és parkjai e gazdag múlt örökségének lenyomatai.

A kereskedői, vásárvárosi tradíció, a katonavárosi múlt és a térség oktatási-kulturális centruma funkciót viselő Nagykanizsa-kép fontos hagyománya a városnak, amely visszatükröződik még négyévszakai rendezvénykínálatában is, a Dödölle-, a Fánk- vagy éppen az Utca Tánc Fesztiválban és az Adventi Forgatagban.

Nagykanizsa Magyarország egyetlen olyan városa, amelyen áthalad az országot átszelő 17. hosszúsági kör. Erre az érdekességre egy, a Földet szimbolizáló, szélességi és hosszúsági vonalakkal ellátott alkotás emlékeztet, melynek talapzatán megnevezve láthatjuk azokat a jelentősebb külföldi városokat, amelyeken szintén áthalad ez a hosszúsági kör.

Nagykanizsa történelmi városmagjából kiránduló- és épített kerékpárutak csillagszerűen nyúlnak bele a környező dombvidék lankáiba. Egyik fő vonzerejét a környező Zala-dombság hullámai, a völgyekkel és rengeteg tóval tagolt végtelen kerek erdők adják, melyek a horgászok és vadászok álma, kerékpárosok és raftingosok barátja.

A város melletti Csónakázó-tó egyesíti magában igazán e város és a táj egységének esszenciáját: szabadidőközpont és turisztikai-természeti attrakció. A város forгатagát elhagyva a tiszta levegőjű Csó-tó Kanizsa ékköveként mára igazi pihenőövezetté alakult, ahol izgalmas lehetőségek várnak a kerékpárosokra, mivel a városból kiindulva mintegy 300 kilométernyi kerékpárút vonal lett kijelölve, a tó körül pedig közel 4,5 kilométer kerékpározásra és kocogásra is alkalmas sétányt fut körbe. A sportosabb látogatók vízbiciklit kölcsönözhetnek, a gyerekek pedig a város legnagyobb játszótérén kapcsolódhatnak ki. A Csónakázó-tavat ölelő erdőben található Magyarország első nemzetközi színvonalú épített mountain bike pályája. A 4100 méter hosszú, 150 méter szintemelkedésű pálya lüktetően változatos, s minden évben nemzetközi versenyeknek ad otthont. A tó keleti felén pedig ott tornyosul a Dunántúl legmagasabb, 48 méteres kilátója, egy hajdani fúrótorny, melynek 230 lépcsőfokát leküzdve feltárul az ország legerdősültebb tájának lenyűgöző látványa.

A település polgármestere: Balogh László

History planted in a green garden – Nagykanizsa is a new tourist region: the heart of Murafölde, a civic and merchant town with a long history, surrounded by rolling hills, which was already crossed by roads in the time of the Romans, and which was first mentioned by Béla IV as Knysa in 1245. Although its medieval castle, once famous Europe-wide, was demolished by Emperor Leopold, its spirit and bricks live on in the city's buildings; its 300-year-old Franciscan church and monastery, the Vasemberház, the Batthyány "princely castle" that houses the György Thúry Museum. The basis of the current image and identity of Nagykanizsa is rooted in this legacy and the values of the period of urbanization at the turn of the 19th and 20th centuries, as this is when the city's trade, industry and cultural life were flourishing, from where grain was even shipped to Argentina from its famous market. Since then, Nagykanizsa has been the center of the region, a real gem of cultural tourism. Its tree-lined streets reminiscent of the boulevards of Paris, its historic-eclectic downtown with a historic atmosphere, its classicist synagogue unique in Central Europe, its ornate bourgeois palaces, art nouveau buildings, triangular flowery and green squares and parks are all the imprints of the heritage of this rich past.

The merchant and market town traditions, the military town past and the image of Nagykanizsa as the educational and cultural center of the region, are important traditions of the city, which are also reflected in its four-season-long string of events, such as the Dödölle, Fánk or Street Dance Festivals and the Adventi Forgatag.

Nagykanizsa is the only city in Hungary through which the 17th meridian passes through, that crosses the country. A work of art with lines of latitude and longitude, symbolizing the Earth, reminds us of this interesting fact. On its base we can see the names of the most important foreign cities through which this circle of longitude also passes.

From the historic town center of Nagykanizsa, hiking and cycling trails extend in a star shaped pattern into the hills of the surrounding countryside. One of its main attractions is the Tuscany-like undulations of the surrounding Zala Hills, the endless round forests divided by valleys and numerous lakes, which are the dreams of fishermen and hunters, and the friends of cyclists and rafters.

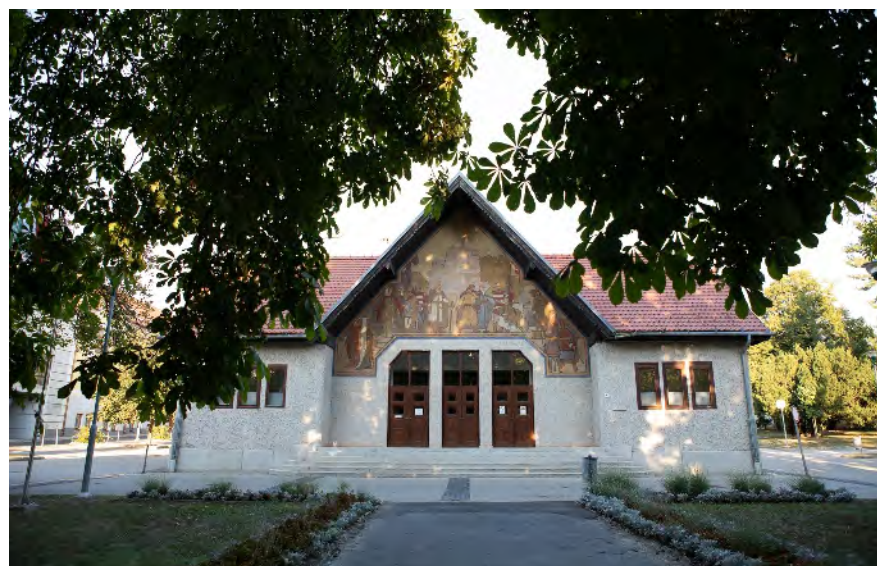
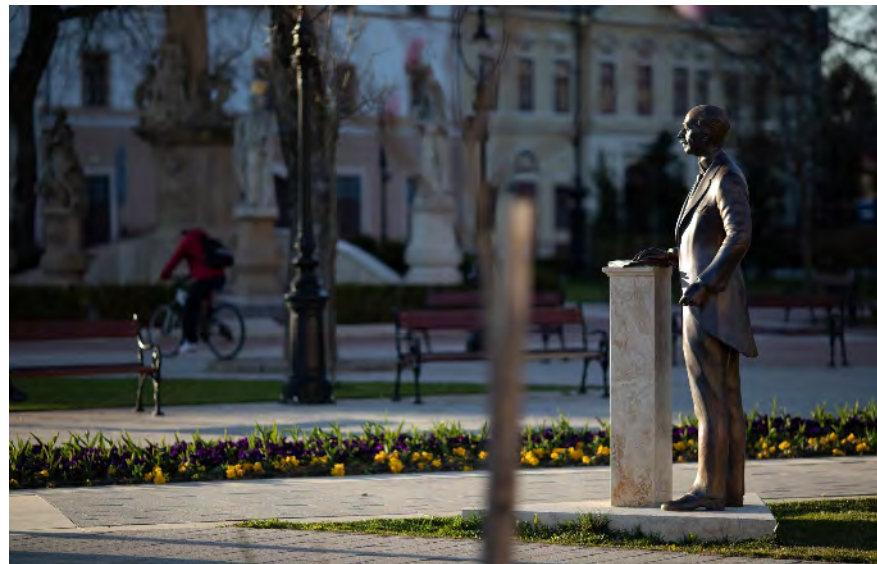
The Boating Lake next to the city really combines the essence of the unity of this city and the landscape: it is a leisure center and a touristic-natural attraction. Leaving the hustle and bustle of the city, the clean aired Csó Lake, the jewel of Kanizsa, has now turned into a real resting area, where cyclists have exciting opportunities, as around 300 kilometers of cycle routes have been designated starting from the city, and around the lake there are nearly 4.5 kilometers of walkways suitable for cycling and jogging. More sporty visitors can rent pedal boats, and children can have fun at the city's largest playground. Hungary's first international standard built mountain bike track is located in the forest surrounding the Boating Lake. The 4,100 meter long, 150 meter elevation course is pulsatingly diverse and hosts annual international competitions. On the eastern side of the lake towers the highest, 48-meter tall lookout point in Transdanubia, a former drilling tower; climbing its 230 steps reveals a stunning view of the most forested landscape in the country.

The mayor of the settlement: László Balogh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A szecessziós Bogenrieder palota; Gróf Bethlen István szobra az Erzsébet téren; Felsővárosi templom a Deák téren; Erzsébet tér, háttérben a Városháza és a Zenepavilon; A barokk Inkey-kápolna; Medgyaszay Ház, homlokzatán a Bánk bán egyik jelenetével; Naplemente Nagykanizsán; Adventi forгатag a belvárosban; Együtt a belvárosban; Emlékező fáklás séta nemzeti ünnepünkön; A Kanizsai Oldtimer Kerékpáros Szövetség tagjai is felvonultak az autómentes napon; Pillanatkép a fánkfesztiválról; Erzsébet téri szökőkút; Hangulatjelentés az Utca Tánc Fesztiválról; Lubics Szilvia ultrafutó is számtalanszor körbefutotta már a Csónakázó-tavat; Magyarország első nemzetközi színvonalú épített mountain bike pályája a Csónakázó-tónál; Nagykanizsa szabadidőparkja, a Csónakázó-tó; A Csónakázó-tó madártávlatból

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKANIZSA

NAGYKAPORNÁK

Ez az ősi település a csodálatos zalai dombok közt a 76-os számú főút mellett terül el. A falu látképét 800 éve uralja kéttornyú, Árpád-kori eredetű temploma.

Nagykapornak a 11. században települhetett be a Kádár nemzetséggel. Az 1210-es években bencés apátság épült itt. A temploma óriásinak számított, és mivel egyike volt a két Zala megyei hiteles helyeknek (Zalavár mellett), amelyek Nagy Lajos király rendelete után is megmaradtak, nagy jelentőséget kölcsönözött Kapornaknak. A település első említése 1234-ből való „Copurnak” alakban.

A település jelentőségét mutatja, hogy 1335-től kezdve a 16. századig többször volt megyegyűlés színhelye. A 15. századtól nemesi törvényszék is működött Kapornakon. Zala vármegyében ekkor hasonló intézmény csak Tapolcán volt. A kiváltságai ellenére a mezővárosi jogokat csak 1459-ben szerezte meg. Ekkor sókamara is nyílt a városban, és egyben járási székhely vált belőle. I. Mátyás király 1465-ben adományozta a települést az apátságnak.

A törökök elleni védekezésben szerepe fokozatosan nőtt. 1537-től császári csapatok védtek, 1567-ben azonban a török elpusztította az apátságot, ám annak vagyonát és értékes könyvtárát sikerült átmenteni Zalavárra. 1570-ben az apátságot végvárrá alakították át, és az ezt követő időkben a város lakossága gyorsan fogyott. A város jelentőségét lassan Zalaegerszeg vette át. A vár jelentősége közben fokozódott, 1600-ban sikerrel verték vissza a Kanizsa felől érkező törököket. Majd 1601-ben tovább erősítették a várat. A törökök 1664-ben elfoglalták, és fel is gyújtották a megmaradt települést. A vassvári békét követően azonban ismét magyar kézen volt. Az apátság is újraszerveződött a zalavári apátság felügyelete alatt, és fokozatosan növelte befolyását a várban.

A 18. században indult meg a falu újratelepülése.

Az első világháború súlyos veszteségekkel járt a lakosságot tekintve. A behívott katonák mintegy harmada maradt a harctereken, továbbá sokan váltak rokkanttá. A második világháború ismét jelentős számú áldozatot követelt, köztük sok zsidó családdal.

1950-ben az ÁVH kegyetlenül felszámolta az itteni szerzetesrendeket. Bár a nagy kiterjedésű földterületük a lakosság kezébe jutott, a korábbi egyházi iskolák egybevonásával és szekularizálásával közel megbénították a korábban jól működő oktatást. Ennek nyomán korábbi körzeti jelentőségét hamar elvesztette a település.

1971-ben általános iskola, 1978-ban óvoda nyílt a községben, de mindazonáltal az elvándorlás nagyban jellemezte, és sokan Zalaegerszegre jártak dolgozni. A rendszerváltást követően azonban sok kapornaki vesztette el az állását, így a falu helyzete komolyan romlott. Az 1990-es évek közepétől az új helyi és zalaegerszegi munkahelyek létrejöttével stabilizálódott a helyzet. A falu sokat fejlődött az elmúlt évtizedekben. Van iskola, óvoda, házi orvos, posta, üzletek, jól kiépített infrastruktúra, s a betérő vendégeknek szállást tudnak biztosítani az önkormányzat által üzemeltetett turisztaszállóban.

Szép környezet, nyugalom, a közeli termálfürdők, a Balaton közelsége éppúgy csábító lehet, mint a városok közelsége, vagy a kapornaki emberek vendégszeretete. Természeti értékeik (téltemető, hóvirág), a szőlővel beültetett domboldalok, az aprócska hegyi hajlékok, az erdők szépsége marasztalják az átutazót.

940 fős lélekszámával Nagykapornak az aprófalvakkal telehintett Zalában nagynak számít.

A település polgármestere: Sifter Péter

This ancient village is located in the beautiful Zala hills, next to the main road 76. For 800 years, the view of the village has been dominated by its two-towered church of Árpád-era origin. Nagykapornak may have been populated by the Kádár clan in the 11th century.

In the 1210s, a Benedictine abbey was built here. Its church was considered to be huge, and since it was one of the two places of authentication in Zala county (besides Zalavár) that were kept after King Louis the Great's decree, it gave Kapornak great importance. The first mention of the settlement dates back to 1234 in the form of "Copurnak". The importance of the village is shown by the fact that, from 1335 until the 16th century, it was the site of several county assemblies. From the 15th century, Kapornak also had a noble court. At that time, the only similar institution in Zala county was in Tapolca. Despite its privileges, it only acquired the rights of a market town in 1459. At that time, a salt chamber was opened in the town, and it also became a district seat. King Matthias I donated the settlement to the abbey in 1465. Its role in the defence against the Turks gradually increased. From 1537, it was defended by imperial troops, but in 1567 the Turkish destroyed the abbey, but its property and valuable library were saved and transferred to Zalavár. In 1570, the abbey was converted into a border fortress, and in the following years the town's population rapidly dwindled. The importance of the town was slowly taken over by Zalaegerszeg. Meanwhile, the importance of the castle increased, and in 1600 the Turks approaching from Kanizsa were successfully repelled. In 1601, the castle was further fortified. In 1664, the Turks occupied and burnt down the remaining settlement. After the Peace of Vasvár, however, it was again in Hungarian hands. The abbey was also reorganised under the supervision of the Zalavár Abbey and gradually increased its influence in the castle. The 18th century saw the beginning of the repopulation of the settlement.

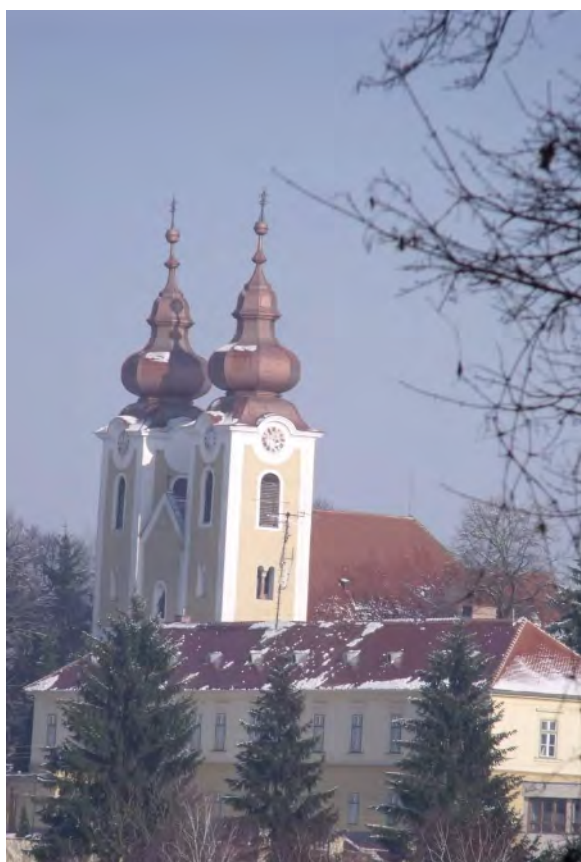
The First World War resulted in heavy losses of population. Around a third of the conscripted soldiers were left to die in the battlefields, and many were left crippled. The Second World War again claimed a considerable number of victims, including many Jewish families. In 1950, the ÁVH (State Protection Authority) ruthlessly liquidated the monastic orders here. Although their large tracts of land were taken over by the local population, the amalgamation and secularisation of the former religious schools almost paralysed the previously well-functioning education. As a result, the settlement quickly lost its former importance in the district. In 1971 a primary school was opened in the village and in 1978 a kindergarten. Nevertheless, it was largely characterised by migration and many people went to work in Zalaegerszeg. After the change of regime, however, many people from Kapornak lost their jobs, and the situation in the village seriously deteriorated. From the mid-1990s, the situation stabilised with new jobs created locally and in Zalaegerszeg. The village has developed a lot in the past few decades. There is a school, a kindergarten, a family doctor, a post office, shops, developed infrastructure and accommodation for visitors in a hostel run by the municipality. The beautiful surroundings, the tranquillity, the nearby thermal baths, the proximity of Lake Balaton can be just as tempting as the proximity of towns or the hospitality of the people of Kapornak. The natural treasures (winter aconites, snowdrops), the hillsides planted with vines, the tiny mountain houses and the beauty of the forests will make you want to stay. With a population of 940, Nagykapornak is considered a large village in Zala County, a region full of small villages.

The mayor of the settlement: Péter Sifter

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Templom; Remetekert a haranglábbal; A volt rendház és a templom által határolt udvar; Templom télen a temető kapujából; A környéket uraló templom a misefai hegy északi csúcsáról; Faragott Mária a rendház udvarán; Makovecz Imre szobra a faluháznál; Végvári vitéz mellszobra a Coop bolt melletti terecskén; Főtér az ikonikus kőkereszttel; Szüreti felvonulás epizódja a zalai tájjal; A Templomunk

NAGYKAPORNAK

NAGYKAPORNAK

NAGYLENGYEL

A község Zalaegerszegtől délnyugatra, Göcsej kapujában fekszik. Nagylengyelről az első írásos emlék 1178-ból maradt fenn. Neve: Lengyel, majd 1462 körül Naghlengel magyar helységnév, amely a lengyel népnévből keletkezett. Az 1700-as évektől viseli a Nagylengyel nevet. A település életében jelentős szerepük volt a Sárkány család tagjainak, akikről már az 1500-as években említést tettek. Az 1787-ben épült templom is az ő nevükhöz fűződik.

A település címerét is az egykori Sárkány család címere ihlette, amelyben szerepelt a sárkány motívuma, kék és sárga alapon. A közepén lévő, szájában égő fáklyát tartó kutya Szent Domonkos jelképe, akinek tiszteletére épült a nagylengyeli templom. Az égő fáklya a nagylengyeli olajmezőt is jelképezi, hiszen Nagylengyel nevét az 1950-es években indult kőolaj-kitermelés tette országosan ismertté. A későbbiekben az olajbányászat mellett az akkori termelőszövetkezet a növénytermesztésben, valamint a sertés- és csirkenevelésben ért el eredményeket. Ezt követően a fejlődés egy időre megállt, de a rendszerváltás után újra magára talált a falu. Új vállalkozások indultak be, új utcarész került kialakításra, új ravatalozó, faluház, sportpályák, valamint sportöltöző épült. Megtörtént a szennyvízhálózat kiépítése és az utak aszfaltozása is.

A Szent Domonkos tiszteletére emelt több mint 230 éves római katolikus templom a 2000-es években két rekonstrukción is átesett, s hosszú évtizedek után az egykori kápolna is újra fogadta a híveket. Utóbbi állapota miatt jelenleg felújítás alatt áll.

A településen orvosi rendelő, védőnői szolgálat működik, a több mint 40 éves óvoda bölcsődével egészült ki, s 2018-ban teljesen megújult és kibővült az épületegyüttes. A közel 500 lelkes faluban több kisebb-nagyobb vállalkozás működik, valamint élelmiszerboltok, vendéglátóipari egység várják az idelátogatókat.

Sportolási lehetőségek minden korosztály számára adottak: futballozni, kézilabdázni, kosárlabdázni, asztaliteniszezni lehet. 2020-ban fitnessparkot alakítottak ki, valamint kondicionáló terem áll a sportolni vágyók rendelkezésére.

Színes programokkal igyekeznek a helyieknek és a településre látogatóknak tartalmas és változatos szórakozási lehetőségeket kínálni. Többek között ünnepkörökhöz kapcsolódó megemlékezések, gyermeknap, nyári tábor, falunap, idősek napja, asztalitenisz és ultibajnokság kerül megrendezésre. Időről időre rekreációs és kézműves foglalkozásokat kínálnak és a kezdetektől részt vesznek a Göcseji Dombérozó nagyszabású programsorozatban is.

Aki kerékpártúrát szeretne tenni, annak érdemes útba ejteni a községet is, hiszen hat úton lehet megközelíteni, és innen el lehet jutni Göcsej összes településére. Szemet gyönyörködtető a táj. A környező szőlőhegyekről csodás kilátás nyílik a dimbes-dombos, erdős vidékre, amely a természetjárók mellett a vadászat kedvelőinek is kínál lehetőségeket.

2013-ban pályázati forrásból létesült az „Én parkom”, amelyben 2020 tavaszán saját erőből alakították ki a Göcsej Parkot. 23 göcseji települést jelképező, címeres névtáblával ellátott faoszlopot állítottak fel oly módon, ahogy a települések a valóságban is elhelyezkednek. Amit az egyes falvak a saját értéküknek tekintenek, annak kicsinyített mása megtalálható a parkban. A park folyamatosan bővül az egyes szimbólumokkal.

2021-ben Kis Göcseji Kincsház néven nyílt kiállítótér az egykori zárda épületegyüttesében, ahol időszakos és állandó kiállításokkal várják a településre látogatókat.

A település polgármestere: Scheiber Ildikó

The village lies southwest of Zalaegerszeg, at the gate of Göcsej. The first written mention of Nagylengyel dates back to 1178. Its name: Lengyel, then around 1462 it's Naghlengel, a Hungarian place name, which originates from the Polish ethnic name. It has been called Naglyenel since the 1700s. The members of the Sárkány family, who were mentioned as early as the 1500s, played a significant role in the life of the settlement. The church, that was built in 1787 is also named after them. The settlement's coat of arms was also inspired by the coat of arms of the former Sárkány family, which featured the dragon motif on a blue and yellow background. The dog in the middle holding a burning torch in its mouth is the symbol of St. Dominic, in whose honor the Nagylengyel church was built. The burning torch also symbolizes the Nagylengyel oil field, since the name of Nagylengyel was made nationally known for the crude oil extraction that started in the 1950s. Later, in addition to the oil mining, the producers' cooperative of that time achieved great results in crop cultivation, as well as in raising pigs and chickens. After that, development stopped for a while, but after the regime change, the village found itself again. New businesses were started, a new street section was created, a new funeral home, village hall, sports fields and a locker room were built. Construction of the sewage network and paving of the roads also took place. The more than 230-year-old Roman Catholic church built in honor of St. Dominic underwent two reconstructions in the 2000s, and after many decades the former chapel welcomed the believers again. The latter is currently under renovation due to its condition. There is a doctor's office and a nurse's office in the settlement, the more than 40-year-old kindergarten was supplemented with a crèche, and in 2018 the building complex was completely renovated and expanded. In the village of nearly 500 people, several smaller and larger businesses operate, as well as grocery stores and catering establishments. Sports opportunities are available for all ages: you can play soccer, handball, basketball, and table tennis. In 2020, a fitness park was created, and a gym is available for those who want to do sports.

They try to offer meaningful and varied entertainment options with colorful programs to the locals and visitors to the settlement. Among other things, commemorations related to holidays: children's day, summer camp, village day, seniors' day, table tennis and ulti card game championships are being held. From time to time, they offer recreational and craft activities and have been participating in the Göcseji Dombérozó large-scale program series since the beginning. If you want to go on a bicycle tour, it is worth visiting the village, as it can be reached by six roads, and from here you can reach all the settlements of Göcsej. The landscape is breathtaking. The surrounding vineyards offer a wonderful view of the hilly, wooded countryside, which offers opportunities for nature walkers as well as hunting enthusiasts.

In 2013, "My Park" was created using tender sources, in which in the spring of 2020, the Göcsej Park was developed using the village's own funds. Wooden columns with coat-of-arms and nameplates representing the 23 settlements of Göcsej were erected in a way that the settlements are located in reality. What each village considers their own value can be found in the park in miniature form. The park is constantly expanding with the individual symbols.

In 2021, an exhibition space was opened under the name Kis Göcseji Kincsház in the building complex of the former monastery, where visitors to the settlement are welcomed with temporary and permanent exhibitions.

The mayor of the settlement: Ildikó Scheiber

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Madártávlati falurészlet a templommal, háttérben a bazisai TV-torony; Egészségház; Faluház advent idején; Életfa Nagylengyeli Óvoda-Bölcsőde; Szent Domonkos templom templombelső; Faluház; Kis Göcseji Kincsház – vadászati kiállítás; Kis Göcseji Kincsház - helytörténeti kiállítás; Fűszerkert és labdarúgópálya; Faluház mögötti közösségi tér; Farkas Pálinafőzde; Himbás olajszivattyú; Régi és új ötvözet; Szabadidő park; Halastó a falu határában

NAGYLENGYEL

NAGYLENGYEL

NAGYPÁLI

A Zalai-dombságra jellemző táj környezetében, erdőkkel és gyümölcsösökkel körbevett helyen található a 600 lélekszámú falu. A dombok aljánál lévő völgyekben húzódó kis patakocskák, a békés erdei tisztások, a rendezett szántóföldek és a zöldellő rétek különleges nyugalmat sugároznak az itt élő embereknek és az idelátogató vendégeknek. Talán ezért is kedvelték meg az első idetelepülők ezt a helyet, amely már ősidők óta lakott.

A község nevével először 1439-ben találkozhatunk írott forrásainkban „Pály” formában. A község napjainkban dinamikusan fejlődő, a lakosság összetételét tekintve növekvő fiatalodó képet mutat.

A Zöld Út falufejlesztési program 1997-ben vette kezdetét Nagypáliiban, melynek fő célja egy fejlett európai színvonalú, önfenntartó településsé fejlődés, megőrizve a magyar és területi egységből adódóan a göcseji falvak hagyományait. A követni kívánt fejlesztési irányok: megújuló energiaforrások alkalmazása, turizmusfejlesztés, közösségépítés, környezetvédelem és környezettudatosság kialakítása.

Nagypáliiban elsőként felmerülő probléma volt a lakosság elöregedése és csökkenése. A fejlesztések korai szakaszában ezen tényezők megállítására, megfordítására volt a cél. Ennek köszönhetően épült ki az amerikai stílusú lakópark, mely jelenleg közel 90 családnak biztosít otthont. A következő probléma a helyi közösség hiánya volt, amelyet az önkormányzat szemléletváltásával, valamint civil szervezetek alapításával igyekezett ellensúlyozni. A harmadik – egyben a fejlesztések fő vonalaként – a helyi gazdaságfejlesztési irányok meghatározása volt. Itt kapott szerepet a helyi turizmusfejlesztés, a vállalkozások koordinációja, ingatlanberuházások, valamint a megújuló energiák és agrárenergetikai elképzelések, utóbbi néhány részletesebb elképzeléssel, mint bioszolár fűtésrendszer kiépítése, a Megújuló Energiaforrások Innovációs Ökocentruma és az agrárenergetika.

A Zöld Út program alapjaira a gazdasági, társadalmi, infrastrukturális és pénzügyi helyzetelemzés.

Fontos már kisgyermek korban elkezdni a környezettudatos életmódra nevelést, melyhez a különböző helyi és kistérségi rendezvények nyújtanak segítséget.

Energetikai intézkedések:

Napelemes és napkollektor rendszer telepítés, energiapark, energiaültetvény-kísérletek, épületenergetikai fejlesztések, elektromobilitás, térvilágítás.

Turizmushoz kapcsolódó egységek:

Integrált Községi Szolgáltató Tér, Főnix Szolgáltató Központ, Grund és Szabadidőpark, Helyi Termék Kiállító Tér, Turisztikai Szolgáltató Központ, Megújuló Energiaforrások Innovációs Ökocentruma, Öko-völgy.

Gazdasági infrastruktúra helyszíne a logisztikai központ.

2022 tavaszán pályázatból megvalósult okospadok lettek telepítve Nagypáliiban, egy nyolcszemélyes, valamint két négyszemélyes padot, melyek illeszkednek a Zöld Út fejlesztési programhoz. Az utcabútorok a térségben egyedülállóak. A falufejlesztés fő iránya már a „Zöld Út” a jövőbe.

A település polgármestere: Kőcse Tibor

The village of 600 people is located in a landscape that is typical of the Zala hills, surrounded by forests and orchards. The small streams running in the valleys at the bottom of the hills, the peaceful forest clearings, the well-arranged fields and the green meadows radiate a special calmness to the people who live here and to the guests who visit here. Perhaps that is why the first settlers liked this place, which has been inhabited since ancient times.

The name of the village can be found in our written sources for the first time in 1439 in the form of "Pály". Nowadays, the village shows a dynamically developing, growing and youthful image in terms of the population composition.

The Green Road village development program began in Nagypáli in 1997, the main goal of which is to develop it into a self-sustaining settlement of an advanced European standard, preserving the traditions of the Göcsej villages as a result of Hungarian and territorial unity. The development directions to be followed are: use of renewable energy sources, tourism development, community building, environmental protection and environmental awareness.

The first problem that arose in Nagypáli was the aging and declining population. In the early stages of development, the goal was to stop and reverse these trends. Thanks to this, an American-style residential park was built, which currently provides homes for nearly 90 families. The next problem was the lack of a local community, which the local government tried to counter by changing its approach and founding civil organizations. The third - at the same time as the main line of development - was the definition of local economic development directions. This is where local tourism development, the coordination of businesses, real estate investments, and renewable energy and agricultural energetic ideas played a role. The latter with some more detailed ideas, such as the construction of a biosolar heating system, the Innovative Eco-Center for Renewable Energy Sources, and agricultural energetics.

The main pillar of the Green Road program is the analysis of the economic, social, infrastructural and financial situation.

It is important to start teaching an environmentally conscious lifestyle at an early age, which is supported by various local and subregional events.

Energy measures:

Installation of solar systems, installation of a solar collector systems, energy park, energy plantation experiments, building energy developments, electromobility, street lighting.

Units related to tourism:

Integrated Community Service Space, Főnix Service Center, Grund and Leisure Park, Local Product Exhibition Area, Tourist Service Center, Innovation Eco-Center for Renewable Energy Sources, Eco-Valley.

The location of economic infrastructure is the logistics center.

In the spring of 2022, smart benches realized through a tender were installed in Nagypáli. One eight-person bench and two four-person benches, which are in line with the Green Road development program. This street furniture is unique in the region. The main direction of village development is already the "Green Road" into the future.

The mayor of the settlement: Tibor Kőcse

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Nagypáli látkép; Logisztikai központ; Okospad az energiaparkban; Turisztikai központ; Falutábla; Rendezvénytér; Grund és szabadidőpark; Faluközpont, energiapark; Fotovoltaikus napelem telep; Ökocentrum

NAGYPÁLI

NAGYPÁLI

NAGYRÉCSE

Nagyrécse Nagykanizsától északkeletre mintegy 7 km-re terül el a 7-es főút mellett, a Bakónaki patak mentén.

Az újkőkortól lakott hely, mely a középső és késő rézkor, illetve bronzkor időszakából sok tárgyi emléket adott a kutatóknak. Mindezek mellett kelta, római, avar és kora középkori, VIII-X. századi leletek tanúsítják, hogy folyamatosan éltek, gazdálkodtak itt emberek.

A település első ismert írásos említése 1263-ból való Reche alakban, mely szerb, horváth eredetű és olyan helyet jelöl, ahol árok van.

A források folyamatosan szólnak a település élő jellegéről. Eleinte két részre osztották, Kápolnás és Egyházásrécse, majd 1453-tól Récsként egybeolvadtak, míg 1542-től már Nagy-
récse néven említették.

A török időkben többször földig rombolták, de mindig újrateremték. Kanizsa felszabadítása után már folyamatosan lakták, egyre jobban benépesült a település. Az 1550-ben épült és a török által lerombolt templomot 1752-ben újrāépítették, majd a XIX. század közepén már a kastély is elkészült.

Az infrastruktúra folyamatosan bővült, s napjainkban már teljes körű a közmű ellátottság: víz, villany, gáz, csatorna, telefon, kábel tv, internet.

Fejlődési lehetősége fekvéséből adódik, így vonzó a vállalkozások és városból kiköltözők számára.

Az életminőség javítása továbbra is elsődleges szempont, egyben a helyi hagyományok és kultúra ápolása is.

Az intézmények mind közigazgatási, oktatási és szolgáltatási szempontból adottak.

- Nagyrécsei Közös Önkormányzati Hivatal, Körzeti Általános Iskola, Tündérváros Óvoda és Bölcsőde, 5 Postakocsi Turisztikai Központ, Innovációs és Tudásközpont, Kultúrház, Házi orvosi rendelő, Védőnői szolgálat, Vöröskereszt házi segítségnyújtó szolgálat, Gyógyszertár, Élelmiszerbolt, Nemzeti dohánybolt, Étterem, Panzió, Posta, Mozgókönyvtár, Szociális közétkeztetés.

Nevezetessége a falu központjában található temploma, mely a Három királyok tiszteletére, neoromán stílusban épült. Építtetője Inkey báró.

Oltárképét Orlay Petric Soma festette, melyen „Szent László vizet fakaszt a sziklából” látható. A kép érdekessége, hogy a festő Szent László arcképéhez Inkey László arcát festette.

Szintén a falu központjában található az Inkey kastély, mely ma közösségi színtérként működik. Számos programnak ad helyet, itt működik a település könyvtára is és különböző csoportoknak ad lehetőséget a működésre.

Nagyrécse község a lehetőségek adta infrastruktúra fejlesztés és a közösségi, identitás erősítő rendezvények által igyekszik az itt élők és a környezete számára vonzó jövőképpel szolgálni.

A település polgármestere: Laskai Béla.

Nagyrécse is located about 7 kms northeast of Nagykanizsa, next to highway number 7, along the Bakónaki stream.

The place has been inhabited since the Neolithic period, which provided the researchers with many objects from the Middle and Late Copper and Bronze Age periods. In addition to all this, Celtic, Roman, Avar and early medieval, 8th-10th century finds prove that people lived and farmed here continuously.

The first known written mention of the settlement dates from 1263 in the form Reche, which is of Serbian and Croatian origin and denotes a place with a ditch.

The sources constantly talk about the lively character of the settlement. At first it was divided into two parts, Kápolnás and Egyházásrécse, then from 1453 they merged as Récse, and from 1542 it was mentioned as Nagy-
récse.

It was razed to the ground several times during the Turkish era, but it was always rebuilt. After the liberation of Kanizsa, it was continuously inhabited, and the settlement became more and more populated. The church, built in 1550 and destroyed by the Turks, was rebuilt in 1752, and the mansion was completed in the middle of the 19th century.

Infrastructure has been continuously expanded, and nowadays there is a complete service of utilities: water, electricity, gas, sewage, telephone, cable TV, internet.

Its development potential is due to its location, making it attractive for businesses and people moving out of the city.

Improving the quality of life remains a primary concern, as well as nurturing local traditions and culture.

The institutions are all given in terms of public administration, education and services.

- Nagyrécse Joint Municipal Office, District Primary School, Tündérváros Kindergarten and Nursery, 5 Postcars Tourist Center, Innovation and Knowledge Center, House of Culture, General practitioner's office, nurse service, Red Cross home help service, Pharmacy, Grocery store, National tobacco shop, Restaurant, guesthouse, Post office, Mobile library, Social catering.

It is notable for its church in the center of the village, which was built in neo-Romanesque style in honor of the Three Kings. Its builder is Baron Inkey.

Its altarpiece was painted by Orlay Petric Soma, which shows "Saint László springing water from the rock". The interesting thing about the picture is that the painter painted László Inkey's face for the portrait of Saint László.

Also in the center of the village is the Inkey mansion, which today functions as a community venue. It hosts many programs, the settlement's library also operates here, and it provides various groups with the opportunity to operate.

The village of Nagyrécse tries to provide an attractive vision for the future for the people who live here and for its environment through infrastructure development and community, identity-strengthening events.

The mayor of the settlement: Béla Laskai.

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Falu látkép; Iskola; Hősi emlékmű; Kastély a mamutfenyővel; Berényi Fogadó; Szent László templom oltára; Kastély elölnézet; Kastély belső (rendezvényterem); Tündérváros Óvoda és Bölcsőde; Orvosi és védőnői szolgálat; Mesepark

NAGYRÉCSE

NOVA

Erdők ölelésében, szőlőhegyek tövében, Göcsej Szíve – Nova. Egy 800 fős település Zalában, amelynek múltja nem átlagos, melynek jelene meghatározó, és melynek jövője az itt élők kezében van.

Nova – Göcsej fővárosa, az érintetlen természeti szépséget kínáló zalai tájegység középpontja. Zalaegerszegtől 30 km-re, Lentitől 15 km-re található a 75-ös főútvonal mentén. A hozzátartozó Zágórhidánál fontos, nagy forgalmú elágazó út vezet Zalaegerszegre. A magas dombhátú vidéket keletről a Cserta, nyugatról és délről a Kerta-patak fogja közre. A vizek mély völgyekben vezetnek le a hatalmas erdővel borított vidék átlagosnál nagyobb csapadékát. Az így felszabadult, változatos felszínű dombság adja a település jellegzetes arculatát, a szőlődombok karéjában meghúzódó falut.

Az Árpád-kortól feljegyzett a története, az almádi apátság alapítólevelében leírt birtokhatár ismertető említi először a veszprémi püspök birtokaként. Gyakorlatilag az államosításig egyházi birtok, a veszprémi, majd létrehozása után 1777-től a szombathelyi püspöké. A XIX. században lakosai száma 1724. Már ekkor működött egy magán kisdudóvó, egy katolikus elemi népiskola, gyári üzemművel dolgozott egy gőzfűrésztelép. A szombathelyi püspök egykori birtoka a gróf Batthyány család kezébe került. A település mint, Göcsej központja még a két világháború között is megőrizte járási székhely szerepéből. Ennek köszönhetően volt itt tüdőgondozó, szülőotthon, orvos, gyógyszerár, mentőállomás, erdészeti központ, és jelentős számú iparos dolgozott a községben.

Nova község 1987 óta aratási étel- és italbemutatóval egybekötve szervezi meg minden júliusban a Zala megyei kézikaszás aratóversenyt. A hagyományokat követve kis- és nagybandák foglalják el parcelláikat, elől a kaszás, majd a marokszedő és a kötélvető, kötöző. A munka végeztével a 21 kévből összerakott kereszt tövében megerítenek az ebédhez. Hozzáértő szakemberek értékelik a munkát, nézik a tarlómagasságot, a kéve szorosságát, egyenletességét, s hogy a kiterített étkek mennyire követik a hagyományokat.

A hagyományaik átörökítése érdekében Nován minden évben megtartják a Vincenapot, a borversenyt, a szüreti felvonulást, a művelődési házban pedig hímezőszakkör, író-olvasó találkozók, gyermekprogramok és néptáncoktatás is zajlik.

Nova műemlék templomát, a Nagyboldogasszony-templomot Mária Terézia uralkodása idején 1778-ban Szily János szombathelyi püspök építtette. A freskókat a kor kiváló festője, Dorfmeister István alkotta. Eredeti a berendezés, a padok egyidősek a templommal. Suttogó templom legendáját akusztikai különlegessége adja, a szenteltvíztartóba belesuttogott szót a boltív tisztán viszi át a 10 méterre lévő másik szenteltvíztartó fölé.

Az egykori – ugyancsak műemlék – tisztartóház ma helytörténeti múzeumnak ad otthont. Névadója, Plánder Ferenc 1796-ban született, 1826-ban került Novára, és haláláig szolgálta Istent.

Nova vezetésének célja, hogy élhető életteret biztosítsanak, ezt szolgálják a beruházások, a pályázatok. A község színvonalas sportcentrummal rendelkezik, a közösségi terek virágosak, gondozottak. Zágórhidával kerékpárút köti össze, és hamarosan épül a kerékpárút Lenti felé. Nova jelentős múltja célt ad a jelennek, hogy legyen miért dolgozni az itt élőknek, hogy sajátjuknak, otthonuknak érezzék a települést.

A település polgármestere: Németh József

In the embrace of forests, at the foot of vineyards is the heart of Göcsej - Nova. A settlement of 800 people in Zala, whose past is not typical, whose present is definitive, and whose future is in the hands of the people who live here. Nova – the capital of Göcsej, the center of the Zala landscape offering untouched natural beauty. It is located 30 km from Zalaegerszeg and 15 km from Lenti along highway 75. At Zágórhida, that belongs to the settlement, an important, high-traffic branch road leads to Zalaegerszeg. The high hilly region is connected by the Cserta to the east and the Kerta stream to the west and south. The waters drain the higher-than-average rainfall of the region that is covered with huge forests in deep valleys. The varied surface of the hills gives the settlement its characteristic appearance, the village nestled in the vineyard hills. Its history has been recorded since the Árpád era, and it is mentioned for the first time as the property of the bishop of Veszprém in the description of the estate boundaries described in the founding deed of the abbey of Almádi. In practice, it was a church property until nationalization; it belonged to the bishop of Veszprém, and after its establishment in 1777, to the bishop of Szombathely. In the 19th century, the number of inhabitants was 1,724. Already at that time, there was a private kindergarten, a Catholic elementary school, and a steam sawmill working with a factory. The former estate of the bishop of Szombathely fell into the hands of the Count Batthyány family. As the center of Göcsej, the settlement preserved its role as a district seat even between the two world wars. Thanks to this, there was a lung care institute, a maternity home, a doctor, a pharmacy, an ambulance station, a forestry center, and a significant number of industrialists worked in the village.

Since 1987, the village of Nova has been organizing the Zala County harvest competition every July in conjunction with a harvest food and drink presentation. According to traditions, small and large groups occupy their fields, with the reaper at the front, then the picker, the rope thrower, and the binder. Once the work is done, they set the table for lunch at the base of the cross assembled from 21 sheaves. Competent professionals evaluate the work, look at the height of the stubble, the tightness and uniformity of the sheaves, and how well the laid-out meals follow the traditions. In order to pass on their traditions, every year in Nova they hold Vince Day, the wine competition, and the vintage parade, and the cultural center also hosts embroidery workshops, writer-reader meetings, children's programs, and folk-dance lessons.

Nova's monument church, the Church of the Assumption, was built by Bishop János Szily of Szombathely in 1778 during the reign of Mária Theresa. The frescoes were created by the outstanding painter of the time, István Dorfmeister. The furnishings are original, the benches are as old as the church. The legend of the Whispering Church is given by its special acoustics, the word whispered into the holy water container is carried clearly by the arch to the other holy water container 10 meters away. The former officer's house – also a monument – now houses a local history museum. Its namesake, Ferenc Plánder, was born in 1796, moved to Nova in 1826, and served God until his death.

The goal of Nova's leadership is to provide a livable living space, which is what the investments and tenders serve. The village has a high-quality sports center, the public spaces are flowery and well-kept. It is connected to Zágórhida by a bicycle path, and the bicycle path towards Lenti will be built soon. Nova's significant past gives purpose to the present, so that the people who live here have a reason to work, to feel the settlement as their own, their home.

The mayor of the settlement: József Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A novai templomtorony bíbor mezőben; Harangláb Nova Zágórhidai részén; Templom a faluközponban; A templombelsőt Dorfmeister-freskók díszítik; Szökőkút a Községi Színtér előtt; Víztorozó a falu határában; Léránt Lajos Sportcentrum; Aratónapi pillantok – marokszedők; Aratónapi pillantok – étkek a kévek tövében; Aratónapi pillantok – indulás a mezőre; Aratónapi pillantok – munkában a kaszás

ORTAHÁZA

Ortaháza Zala megye délnyugati részén a Berek- és Cserta-patakok völgyének találkozásánál található, 15 km-re Lentiől, a Páka és Gutorföldre közti országút mellett.

Nevét 1389-ben említette először oklevél Artaháza, majd Artalháza alakban. Ekkor az Ákos család birtoka volt e terület. Későbbi elnevezései: 1474-ben Artálháza alakban volt említve, míg a mai falunév csak 1773-ban tűnt fel, mert csak 1695-ben történt meg a betelepítése, és 1720-tól viseli a mai Ortaháza nevet.

1474 előtt a jári Barocz család birtoka volt, 1474-ben a Bánffy családhoz került. 1469 körül pedig a terület egy része Bakócz Tamás és általa a gróf Erdődyek birtoka lett. 1524-től 1644-ig a Bánffy család birtoka. A család kihalása után a birtok a Nádasdy családra szállt. Amikor Nádasdy Ferenc országbíró 1671-ben a Wesselényi féle összeesküvésben való részvételért lefejezték, birtokait elkobozták, azok a kincstárra szálltak. 1664 táján a törökök a falut feldúlták, ami következtében elnéptelenedett.

Ortaháza „megszállítására” Pál nádor fia, Gábor főispán adott ki megszállító levelet 1695-ben Czigány Gergelynek. Az 1770-es katonai összeírásból részletes adatok találhatóak a faluról: az összeírt családok száma 13, 105 személy fizet adót. A falunak 1783-tól van saját temetője. 1793-ban a lakosság létszáma 126 fő. 1802-ben már 148-an lakják a jobb gazdasági feltételek hatására.

A forradalmi mozgolódás szele ide is elért. A falu lakói megsokallva az uradalomnak fizetett természetbeni szolgáltatások mértékét, a környezetükben lévő falvakkal - Páka, Zebecke, Kissziget, Csömödér, Várfölde, Bánokszentgyörgy, Döme-földe, Oltárc és Tolmács - együtt megtagadták az irtásföldjeik után járó tized és hegyvám megfizetését. A szabadságharcban hat fő vett részt.

A XIX. század második feléről nincsenek adatok. Az I. világháborúban kilenc fő vesztette életét. 1928. június 13-án megalakult a Levente Egyesület. Elnöke Kovács József, alelnök Czigány Pál, pénztárnok Dömötör József, jegyző Parti János, leventeoktató Belső József. Szeptember 1-én megkezdődött a tanítás a falu 1926-28 közt épült római katolikus iskolájában.

Az 1930-as évek második felében a térségben megkezdődtek az olaj utáni kutatások. 1937. december 16-án elindult az első magyar olajvonat Ortaházáról Budapestre. A falu a II. világháborúból is kivette részét, tizennyolcan hősi halált haltak.

1945 mozgalmas volt a falu életében. Folyt a finomító építése. A német hadvezetés mindent elkövetett, hogy az olajvidéket – így Ortaházát és környékét – minél tovább tartani tudja. A falu április 3-án szabadult fel. Megkezdődött a romok eltakarítása, a vasút helyreállítása.

Az 1949. évi népszámlálás adatai alapján a község területe 715 hektár, lakóinak száma 352 fő.

A községben 1959. december 13-án alakult meg a termelőszövetkezet.

A települést 1960-ban kötötték rá a villamosenergia-hálózatra, 1988-ban építették ki az ivóvízhálózatot, 1994-ben építették ki a szennyvízhálózatot, a gázhálózat pedig 2001-ben épült ki.

A település polgármestere: Rác József

Ortaháza is situated in the south-western part of Zala County, at the junction of the Berek and Cserta creeks, 15 km from Lenti, on the road between Páka and Gutorföldre.

Its name was first mentioned in a document in 1389 as Artaháza, then Artalháza. At that time, this area was owned by the Ákos family. Subsequent names: in 1474 it was mentioned as Artálháza, while the present name of the village appeared only in 1773, because it was settled only in 1695, and from 1720 it bears the present name Ortaháza.

before 1474 it was the property of the Barocz family of Jari, and in 1474 it was acquired by the Bánffy family. around 1469, part of the area became the property of Tamás Bakócz and through him of the Erdődy counts. from 1524 to 1644 it belonged to the Bánffy family. After the extinction of the latter family, the estate passed to the Nádasdy family. When Ferenc Nádasdy was beheaded in 1671 for his participation in the Wesselényi conspiracy, his properties were confiscated and passed to the crown treasury. Around 1664, the Turks ravaged the village, which was subsequently deserted.

The supply of Ortaháza was the subject of a “Supply Ordonnance” issued by County Lord-Lieutenant Gábor, son of Palatine Pál, to Gergely Czigány in 1695. The military census of 1770 gives detailed information about the village: the number of families registered was 13, while the number of taxpayer persons was 105. The village has had its own cemetery since 1783. In 1793 the population count was 126. In 1802, 148 people were already living there due to the improved economic conditions.

The wind of revolutionary movement from 1848 has also reached here. The villagers, together with the surrounding villages – Páka, Zebecke, Kissziget, Csömödér, Várfölde, Bánokszentgyörgy, Döme-földe, Oltárc and Tolmács –, displeased with the volume of services in kind due to the manor, refused to pay the tithes and levies on their vineyards. Six local people enrolled in the revolutionary army and took part in the fight for freedom.

There are no records from the second half of the 19th century. Nine people lost their lives in the First World War. On 13 June 1928 the Levente Association was founded. Its prominent members were József Kovács (as President), Pál Czigány (Vice-President), József Dömötör (Treasurer), János Parti (Notary) and József Belső (Instructor). On 1 September 1928, classes started in the village's Roman Catholic school (built between 1926-28).

In the second half of the 1930s, exploration for oil began in the region. On 16 December 1937 the first Hungarian oil transport train set off from Ortaháza to Budapest. The village also took part in the Second World War, eighteen locals died a glorious death.

1945 was an eventful year in the life of the village. Construction of the refinery continued. In the early period of the year, the German command did its utmost to hold the oil region - including the Ortaháza and its surroundings - for as long as possible. The village was liberated on 3 April. Work has started to clear the ruins and restore the railway.

According to the 1949 census, the village covered an area of 715 hectares and had 352 inhabitants. The agricultural producers' cooperative was established in the village on 13 December 1959.

The village was connected to the electricity network in 1960, the drinking water network was completed in 1988, the sewage network was completed in 1994 and the gas network was completed in 2001.

Mayor of the town: József Rác

Fotók: Fülöp Veronika

Photos by: Veronika Fülöp

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Kőkereszt; Kápolna; Kőkereszt; Önkormányzat és Községi Szintér; Világháborús emlékmű; Park részlet; Utcarészlet; Park a település központjában; Vegyesbolt; Utcarészlet; Vasúti megálló; A települést érintő vasútvonal

ORTAHÁZA

ORTAHÁZA

PÁKA

Zala megye nyugati részén, Lentitől délkeletre fekvő település, délről a Dél-Zalai-dombság karéja öleli. Ennek legmagasabb pontja (317 m) a falu felett magasodik.

Az elnevezés eredete bizonytalan. Egyes források szerint a közeli Alsó-Válicka neve a középkorban Páka volt, ezt később a torkolatánál fekvő településre is használni kezdték. Egy másik magyarázat a szláv eredetű, erős, hatalmas jelentésű Pak személynévből származtatja.

Első írásos említések (1121) is már jelentős helynek számított: volt temploma, malma, szántóföldjei és szőlői az azokhoz rendelt szolgálakkal. Ekkor egyházi birtok volt, mely később – ismeretlen módon – az alsólendvai Bánfi család kezébe került. A XVII. században a Bánfiakkal rokon Nádasdyak birtokolták, majd Ferenc – királyellenes összeesküvés miatti – kivégzése után a kincstárra szállt. A kincstártól a század végén az Eszterházy család vásárolta meg. Ettől kezdve két birtokosa volt: az Erdődyek – a XIX. század végéig – és az Eszterházyak 1945-ig.

A falu életében a török jelenléte csak 1600, Kanizsa várának török kézre kerülése után, okozott jelentős változásokat. A török kiűzését követően helyreállították a romos templomot, és beindították az alapfokú iskolai oktatást. Ez utóbbi története 1747-től dokumentumokkal folyamatosan követhető napjainkig. A helyreállított templom kicsinek bizonyult, ezért 1741 és 1767 közt megnagyobbították, belső terét a barokknak megfelelően alakították ki, és rendezték be oltárokkal, szószékekkel, keresztelőkúttal és orgonával.

Az elkövetkező közel egy évszázad a földesurak és jobbágyok közti állandó ellentétben telt el, amely csak az 1848-as forradalom révén született jobbágyfelszabadítással, majd a birtokrendezésekkel, az ún. tagosításokkal szűnt meg. Ettől kezdve a saját földjükön gazdálkodók, mezőgazdaságból élők gyarapodását jelzi, hogy a XX. század elejétől fokozatosan tűntek el a korábban szinte kizárólagosnak mondható fából készült, zsuppal fedett, kémény nélküli házak, és épültek helyettük a nagyobb, világosabb téglapépületek. A gyarapodó faluban korán megjelentek az iparosok mellett a kereskedők, kocsmárosok. Az egészségügyet pedig 1855-től szakképzett orvos és bábaasszony szolgálta. A XX. századra oly mértékben megnőtt Páka lakossága, hogy a falu határa már nem volt képes mindenkit eltartani. Ezért sokan Somogy és Tolna megyébe jártak summásmunkára. Ezen változtatott az olajipar megjelenése, amely jelentős befolyással bírt a környéken élők életére.

A második világháborút követően, az addig viszonylag kis területtel bíró falu határa a közigazgatási változások révén jelentősen megnőtt. A település napjainkra az akkorinak négyszerese lett. Korábbi szolgáltató intézményei tovább bővültek: van iskolája, orvosa, fogorvosa, gyógyszerháza. Több élelmiszer és iparcikk boltja, éttermei, szálláshelyei – panzió és rendezvényház formában –, művelődési háza és automata tekepálya. Vasúton és autóbusszal megközelíthető a megyeszékhely Zalaegerszeg, valamint Nagykanizsa és Lenti. A falun vezet át az ország leghosszabb keskeny nyomtávú erdei kisvasútja, amely festői tájakra viszi el utasait. A falu bővelkedik látnivalókban. A környezet szépsége remek kirándulási lehetőségeket kínál, a barokk templom mellett barokk köztéri szobrok is láthatók a faluban.

A falu szülőltére, Öveges József fizikusprofesszorra felújított lakóházában berendezett emlékkiállítás emlékeztet.

A település korunk követelményeinek megfelelően valamennyi infrastruktúrával rendelkezik.

A település polgármestere: Lukács Tibor

Fotók: Fülöp Veronika

The settlement is located in the western part of Zala county, southeast of Lenti, surrounded by the South Zala Hills from the south. The highest peak (317 m) of the hills rises above the village. The origin of the name is uncertain. According to some sources, the name of the nearby Alsó-Válicka stream was Páka in the Middle Ages, which was later also used for the settlement located at its mouth. Another explanation derives it from the personal name Pak, which is of Slavic origin and means strong and powerful. Even when it was first mentioned in writing (1121), it was already considered a significant place: it had a church, a mill, crop fields and vineyards with servants assigned to them. At that time it was a church property, which later – in an unknown way – came into the hands of the Bánfi family from Alsólendva. In the 17th century it was owned by the Nádasdys, who were related to the Bánfis, and after the execution of Ferenc – due to an anti-royal conspiracy – it went to the treasury. The Eszterházy family bought it from the treasury at the end of the century. From then on, it had two owners: the Erdődys – until the end of the century – and the Eszterházy until 1945. The presence of the Turks caused significant changes in the life of the village only after the Kanizsa Castle fell into Turkish hands in 1600. After the expulsion of the Turks, the ruined church was restored and primary school education was started. The history of the latter can be traced continuously with documents from 1747 to the present day. The restored church turned out to be small, so it was enlarged between 1741 and 1767, its interior was designed in accordance with the Baroque style and furnished with altars, a pulpit, a baptismal font and an organ. The following almost one century was spent in constant conflict between the landlords and serfs, which was only terminated through the revolution of 1848 with the liberation of serfs and then with the land consolidation process. From then on, the growth of farmers working on their own land and people living from agriculture is indicated by the fact that the wooden, thatched-roofed, chimneyless houses, which were almost exclusive in the past, gradually disappeared from the beginning of the 20th century and were replaced by larger, lighter brick buildings. In addition to industrialists, traders and tavern owners appeared early in the growing village. From 1855, health services were provided by a qualified doctor and a midwife. By the end of the 20th century, the population of Páka had grown to such an extent that the fields outside the village were no longer able to support everyone. That is why many people went to Somogy and Tolna counties to do agricultural hired work. This changed with the appearance of the oil industry, which had a significant influence on the lives of the people living in the area. After the Second World War, the border of the village, which had a relatively small area until then, increased significantly due to administrative changes. Today the settlement is four times the size it was then. Its former service institutions continued to expand: it has a school, a doctor, a dentist and a pharmacy. There are food and industrial goods shops, restaurants, accommodation – in the form of guesthouses and event houses – a cultural centre and an automatic bowling alley. The county seat Zalaegerszeg as well as Nagykanizsa and Lenti can be reached by train and bus. The country's longest narrow-gauge forest railway passes through the village, taking its passengers to picturesque landscapes. The village is full of attractions. The beauty of the environment offers excellent excursion opportunities. The Baroque church and Baroque public sculptures can also be seen in the village. A memorial exhibition in his renovated residence reminds of the native of the village, physics professor József Öveges. The settlement has all the infrastructure in accordance with the requirements of our time.

The mayor of the settlement: Tibor Lukács

Photos by: Veronika Fülöp

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Pákai Szent Péter és Szent Pál templom; Döme földi Tájház részlet; Kőkereszt; Wesendorf park; Világháborús emlékmű; Öveges Emlékház; Döme földi Tájház; Utcarészlet a fogorvosi rendelővel; Orvosi rendelő és védőnői szolgálat; Sportház; Maginot erőd vonal

PÁKA

PETHŐHENYE

A Zala völgyében fekvő varázslatos tájú Pethőhenye már a római korban is lakott volt. Az autópálya nyomvonalának ásátásakor római kori településre bukkantak, és a település határában kelta- és avarkori leleteket is felfedeztek a régészek.

A község külterületén az országban egyedülálló, védett növényfajokat is magába foglaló sárgalenes fenyőerdő-társulás található néhány foltban. Az észak-zalai régióban ez az egyetlen terület, ahol mézszedvelő növények élnek.

A település nevét egy 1234-es adományozási oklevélben találták meg először. Henye-völgyeként említve 1403-ban Zsigmond király adományozta a Pethő-családnak. A két legjelentősebb birtokos családjáról a Pölöskei Eördög és a Gersei Pethő családról kapta a község két része a Pethő és az Ördög elnevezést, így az 1430-as évektől az egyik fele megkapta a Pethő-henye, míg a másik az Ördög-henye nevet. A Henye név német eredetű személynévből származhatott. Lakói szőlő-művelésből, állattenyésztésből, gabonatermesztésből éltek. Szent István tiszteletére 1777-ben fakápolnát emeltek a szőlőhegyen, hagyományosan minden év augusztus 20-án, búcsúkor itt tartják az ünnepi szentmisét.

Az 1800-as évek közepén már 29 háza és 239 lakosa volt a falunak. Az 1900-as évek elején 430 fő lakott a településen. Az alapvetően földművelésből és bortermelésből élő település szempontjából jelentős mozzanat volt a hegyközség megalakulása 1939 szeptemberében. 1943-ban Pethőhenye és Ördöghenye községek egyesítéséből jött létre Pethőhenye. Az 1945 utáni kollektivizálás alatt a település folyamatosan elnéptelenedett, központi iskoláját megszüntették. A népességcsökkenés csak az 1990-es évek elején állt meg, ekkor a falu lélekszáma közel 300-ra apadt. A 1949-es Zala megyei levéltári statisztika szerint a megye akkori területén mintegy 180 malom, a kibebített megye területén pedig mintegy 140 vízimalom – melyek közül a pethőhenyei Cságoly malom több települést ellátott árammal is, gyönyörű előtározóval és malomtóval rendelkezett, melyből ma mindössze pár betontömb látható.

A rendszerváltás után a falu lakosságának összefogásával, Deák István György – 2002-től a település polgármestere – kezdeményezésével, óriási erőfeszítések árán, 1999-2001 között készült el a falu központjában a Szent István király templom a falu díszpolgára, Makovecz Imre tervei alapján, és épült fel a faluház. A falu temploma meghatározó épülete nemcsak a községnek, hanem a környező településeknek is. Este a kivilágított templom ide vonzza az erre utazók tekintetét. Kialakították a temetőkeretet is, a szakrális és vallási jellegű részek felújításra kerültek.

A település összközművéssé vált, megújultak az utak és mára már településünk lélekszáma újra elérte az 500-at. A valaha virágzó hegyközség lépésről lépésre népesül be újra, és a város közelsége miatt mára már az egyik legkeresettebb lakóhelyek közé tartozik Zala megyében.

A falu csodálatos panorámát nyújt a Horhosok útja elnevezésű túraútvonalain, mely három különböző hosszúságú útvonalán keresztül átszelhetik Pethőhenye dombjait. A túrázás során egész Zalaegerszeget, a környék összes templomát – köztük Pethőhenye különleges szárnyas Makovecz-templomát – és környező hegyeket is megcsodálhatja a látogató, az erdőben különleges fatársulásokkal, egyedülálló védett növényekkel és forrásokkal is találkozhat.

A Pethőhenye főutcáján lévő két buszmegállóban éjjel-nappal üldögélő fából faragott kalapos hölgy és úr nem szokványos látványa szintén vonzza az erre járók figyelmét.

A település polgármestere: Deák István György

Pethőhenye, with its magical landscape in the Zala valley was already inhabited in Roman times. When excavating the route of the highway, archeologists found a settlement from the Roman age, and also discovered finds from the Celtic and Avar periods on the border of the settlement. On the outskirts of the village, there are a few patches of a yellow flax-pine forest plant associations that include protected plant species unique in the country. This is the only area in the North Zala region where lime-loving plants live. The name of the settlement was first found in a 1234 donation deed. Referred to as Henyevölgye, it was donated to the Pető family in 1403 by King Zsigmond.

Two parts of the village were named Pethő and Ördög from the families of the two most important owners, the Eördög of Pölöske and the Pethő family of Gerse, so from the 1430s one half was named Pethőhenye, while the other was named Ördög-henye. The name Henye may have come from a personal name of German origin. Its inhabitants made a living from viticulture, animal husbandry, and growing wheat. In honor of St. Stephen, a wooden chapel was built on the vineyard in 1777. Traditionally, every year on August 20, the holiday mass is held here. In the mid-1800s, there were already 29 houses standing here, and the village had 239 inhabitants. At the beginning of the 1900s, 430 people lived in the settlement. The establishment of the mountain community in September 1939 was a significant moment from the point of view of the settlement, which basically lives of farming and wine production. In 1943, Pethőhenye was created from the merger of the villages of Pethőhenye and Ördöghenye. After 1945 the central school of the village was closed. The rapid population decline stopped only at the beginning of the 1990s, with the population decreasing to 300.

According to the Zala County archival statistics of 1949, there were about 180 mills in the area of the county at that time, and about 140 water mills in the area of the reduced county, of which the Cságoly mill in Pethőhenye supplied electricity to several settlements, and had a beautiful reservoir and mill pond, of which only a few concrete blocks are visible today.

After the regime change, with the cooperation of the village population and the initiative of György István Deák – mayor of the settlement from 2002 – at the cost of enormous efforts, the church of King Saint Stephen was completed in the center of the village between 1999-2001 based on the plans of Imre Makovecz, honorary citizen of the village, and a village hall was also built. The village church is a defining building not only for the village, but also for the surrounding settlements. At night, the illuminated church attracts the eyes of travelers. A cemetery garden was created, the sacred and religious parts were renovated. The settlement has full public utilities, roads have been renewed, and the population of the settlement has now reached 500 again. Step by step the once prosperous mountain community is being repopulated, and due to its proximity to the city, it is now one of the most sought-after places to live in Zala County.

The village offers a wonderful panorama on the hiking trails called Horhosok útja, which you can cross the hills of Pethőhenye on three routes of different lengths. During the hike, visitors can admire the whole of Zalaegerszeg, all the churches in the area – including Pethőhenye's special winged Makovecz church – and the surrounding mountains; in the forest you can also see special associations of trees, unique protected plants and springs.

The unusual sight of a wooden lady and a gentleman in hats sitting day and night in the two bus stops on the main street of Pethőhenye also attracts the attention of passers-by.

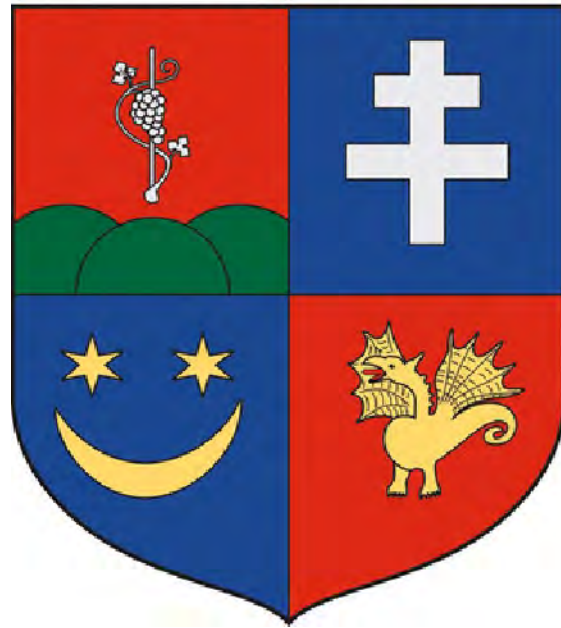
The mayor of the settlement: István György Deák

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Pethőhenye pecsétje 1852-ből; Címer; Ördöghenye pecsétje 1778-ból; Templom; Harang; Kőkereszt; Buszmegálló fából faragott hölgyel; Faluház; Ravatalozó; Utcarészlet boltívvel; Utcarészlet kockás liliummal; Makovecz Imre által tervezett Szent István Király templom; Dupla szívárvány a Zala folyó felett

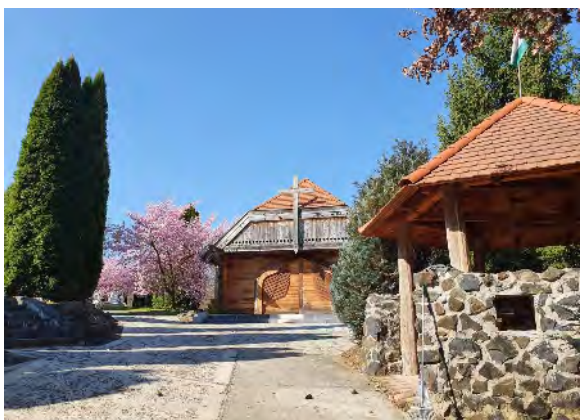
PETHŐHENYE

PETHŐHENYE

PETHŐHENYE

PETRIVENTE

Vente alakkal először 1321-ben találkozunk településrészként, földesura Kőszegi Kokas Miklós volt, akitől hűtlenség miatt elkobozták, majd Osl Lőrinc kapta adományul, Károly Róbert királytól. A XV. és a XVI. században birtokosként említik a népes Vente családot, majd a XIX. század közepén nagy major volt a településen, 126 urasági alkalmazott dolgozott itt. A lakosság java része horvát anyanyelvű volt.

Petri első ismert írásos említése 1313-ból ismert Bekcsényi Simon bán fiának birtokaként. Egyházas, népes falu volt, nemesi kúria állt benne. 1548-ban és 1566-ban a török teljesen elpusztította, kápolnáját is felégette, de ismételtén újjáépült.

1870-ben 452 lakosból 40 tudott írni és olvasni, a lakosság döntő többsége horvát anyanyelvű volt, a nehéz gazdasági viszonyok miatt az 1880-as években sok volt a kivándorló. 1892-től egyesült a két település, a község neve Petrivente lett. A 20-as évek végén két tanterem és tanítólakás épült a faluban, osztatlan községi iskola jött létre, a 40-es évek végén hatosztályos, részben osztott iskola működött itt, majd 1959-ben megépült az új iskola is, de a 66-os körzetesítés során a felső tagozatos diákok Becsehelyen tanultak tovább, majd a 75-ös évektől teljesen megszűnt az alapfokú oktatás a községben. Nevelési-oktatási intézményként a 70-es évek elején megvalósult egy 25 férőhelyes óvoda, belső játszótérrel, melynek tetőszerkezetét az Önkormányzat 2009-ben újjátotta fel. Sajnos a községet is – mint országos tendenciaként megfigyelhető – az elöregedés veszélyezteti, a születendő gyermekek száma évről – évre egyre csökken, így az óvodát be kellett zárni, a kisgyermek Becsehelyen részesülnek óvodai nevelésben. A település jelenlegi lakossága 347 fő.

A 60-as évek elején épült a község művelődési háza, melyet azóta többször felújítottak. 1953-tól van villany, 1984-ben épült ki a vezetékes ivóvíz hálózat, 1994-95 között gáz és szennyvízhálózat épült. 2011-ben megvalósulhatott a kultúrház hőszigetelése, nyílászáró cseréje. A környezete is megszépült, a bejárat térkövezése, valamint fizikai akadálymentesítése valósult meg. Az önkormányzatunk egy sikeres pályázat során, közel 60 millió forintot beruházással rekonstruálta a meglévő csapadékvíz-elvezető rendszert.

A település központjában található parkosított zöld terület mellett található a szabadterei színpad, valamint egy Millenniumi Emlékpark a Három Királyok-szoborcsoporttal. A sportöltöző mellett kapott helyet a közösségi kemence, ami rengeteg közösségi programnak ad helyszínt. 2010-ben került sor a Templom-kápolna külső-belső teljes felújítására, melyet a Szombathelyi Egyházmegye anyagi támogatásban is részesített, valamint a helyi hívők anyagi és társadalmi munka hozzájárulásával készülhetett el a terveknek megfelelően. Az Önkormányzat ezzel egyidejűleg a Teleház külső felújítását végezte el.

A Község hírnevét öregbítik a Petrivente Virágai Hagyományőrző Egyesület tagjai által előadott – elsősorban helyi – horvát népi dalok, táncok, melyeket egyre szélesebb körben ismerhetnek meg a környező települések lakói, de számos nagyobb volumenű megmérettésen is kiváló eredménnyel szerepeltek, sőt testvértelepülésünkkel, a horvátországi Ivanovec-cel való kulturális együttműködés során is vendégszerepeltek már.

Közös hivatalt alkot Petrivente két másik horvát ajkú településsel, Semjénháza és Molnári községekkel.

A település polgármestere: Dr. Korcsmáros Krisztián

You can first meet the name Vente in 1321 as a part of the settlement. Its landlord was Miklós Kokas Kőszegi, from whom it was confiscated due to disloyalty, then Lőrinc Osl received it as a donation from King Charles Robert. The large Vente family was mentioned as the owner in the 15th and 16th centuries, then in the middle of the 19th century there was a large farm at the settlement and the landlord had 126 employees. Most of the population spoke Croatian as their mother tongue. The first known written mention of Petri dates from 1313 as the property of the son of ban Simon Bekcsényi. It was a populous village with a church and with a noble manor in it. In 1548 and 1566, the Turks completely destroyed it and burned its chapel, but it was rebuilt again.

In 1870, 40 out of the 452 inhabitants could read and write, the vast majority of the population were Croatian native speakers and there were many emigrants in the 1880s due to the difficult economic conditions. From 1892, the two settlements were united and the name of the village became Petrivente. At the end of the 1920s, two classrooms and a teacher's apartment were built in the village, an undivided village school was established, at the end of the 1940s a six-class, partly divided school operated here, then in 1959 the new school was built but as a result of the zone merger in 1966 the upper class students continued their education in Becsehely, and from the mid-1970s primary education completely ceased in the village. A kindergarten for 25 children with an indoor playground was built in the early 1970s as an educational institution. Its roof structure was renovated by the Municipality in 2009. Unfortunately, the village is endangered by aging, which can be observed as a national trend, the number of children born is decreasing year by year, so the kindergarten had to be closed and young children receive kindergarten education in Becsehely. The population of the settlement covers 347 people. The village's culture centre was built in the early 1960s and has been renovated several times since then. Electricity has been available since 1953, the piped drinking water network was built in 1984 as well as the gas and sewage network was built between 1994 and 1995. In 2011, the culture centre was thermally insulated and the doors and windows were replaced. Its surroundings were also beautified, the entrance was paved and physical accessibility was provided. As a result of a successful tender, our municipality reconstructed the existing rainwater drainage system with an investment of nearly HUF 60 million.

Next to the green landscaped area in the centre of the settlement, there is an outdoor stage as well as a Millennium Memorial Park with the Three Kings sculpture group. The community oven is located next to the sports locker room, and it provides a venue for many community programmes. The internal and external renovation of the Church chapel took place in 2010, which was financially supported by the Diocese of Szombathely, and was completed according to the plans with monetary contribution and social work by the local believers. At the same time, the Municipality carried out the external renovation of the Telehouse. The Village's reputation is enhanced by the primarily local Croatian folk songs and dances performed by the members of the Petrivente Flowers Traditionalist Association, who are becoming more and more widely known by the residents of the surrounding settlements, but they also performed with great success in many large-scale competitions, moreover, they have also made guest performances in cultural cooperation with Ivanovec, our Croatian twin settlement. Petrivente forms a joint office with two other Croatian-speaking settlements: Semjénháza and Molnári.

The mayor of the settlement: Dr. Krisztián Korcsmáros

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Templom; Harangláb; Közterületi szoborcsoport; Közterületi színpad; Polgármesteri hivatal; Látkép a településről; Kültéri kemence és pavilon; Kultúrház; Rendezvényterem a kultúrházban

PETRIVENTE

PETRIVENTE

PÖRDEFÖLDE

A település az ősidők óta lakott. Első okleveles említése possessio Perdefeld elnevezéssel 1389-ben található. 1531-ben birtokosa volt Horváth Lukács, akinek nyolc jobbágya volt. Bánffy Lászlónak is volt hét portája. 1576-ban a török teljesen felégette és pusztává tette a falut. 1589-ben Bánffy János és Nádasdy Ferenc közötti osztozkodásról kiadott levél szerint tizenhárom ház volt itt, ebből hat a Bánffy család három tagjéé, öt Nádasdy Ferencé és kettő Deörsfy Ferencé volt. A Bánffy család kihalásával a birtok teljesen Nádasdy Ferencé lett, de miután felségárulásért elítélték, a kamara tulajdonába került.

Egy 1694-ben Kismartonban kelt oklevél szerint, mivel a herceg az „alsólendvai és lenti jószágaihoz tartozó különféle pusztá helyek megszállása végett szegény embereitől szüntelenül búsíttatván, elrendelte, hogy az efféle pusztai megszállásra szegény embereinek kiadásának.” Az első birtokmegszálló gazda Tatai János volt.

A Perde-patakon két egykereű malom volt, a falu határában az Eszterházyak 40 holdas szántója és 25 kocsi szénát adó rétje volt.

Pördefölde a pákai templom hatósága alatt volt, katolikusok lakták, temetője nem lévén Pákán temetkeztek. A szombathelyi püspök első vizitációs feljegyzése szerint 1778-ban új harangjuk volt.

1848 előtt úrbéres község volt.

Az épületeket kizárólag fából építették, keresztvéges, boronafalú, szelemen-es-olló száras tetőszerkezetű, zsúppal fedett épületek voltak jellemzőek. A két pusztá – Kúria és Kámaháza – elkülönült a községtől. A falu viszonylagos zártága miatt sokáig őrizte a hagyományokat. A kúriai halmokhoz és kámaházi hatalmas tölgyhöz kapcsolhatók a göcsejiek eredetmondája.

Pördefölde szerkezetét tekintve a környező Göcseji kistalvakhöz hasonlóan egyutcás, szalagtelkes. A község legkorábban lakott része a mai Fő utca. A Kossuth utcában található istálló és a környező földek a majorság területe volt, ahol cselédlakások is helyet kaptak. A Petőfi utca épületállományát is tekintve jóval később épült ki, de megőrizve a hagyományos szalagtelkes telekstruktúrát. Az épületek őrzik a hagyományos formavilágot: találhatók utcára merőleges vagy azzal párhuzamos tetőgerincű épületek, mind a XX. század elejéről maradtak fenn. Pördefölde egyik értéke, hogy zsáktelepülés, így a múlt fennmaradt építészeti emlékeinek megőrződtek.

A beépített területek lakóterületek. A lakóépületeket a telek utcai homlokvonalán vagy kisméretű előkert után helyezték el, amit szorosán, sokszor egybeépítve mezőgazdasági épületek követnek. Az intézmények, kereskedelmi egységek a lakóterületen elszórtan találhatóak. Önálló zöldterületek nem találhatóak, kialakításukra igény a sok nagyméretű magánkert miatt nem jelentkezett.

A település külterületének jelentős hányadát foglalják el az erdők, a patak völgyekben pedig rétek találhatóak. Az erdőgazdálkodás fellendülésekor kiépítették a völgyekben a kisvasutat, ami a mai napig ipari céllal üzemel.

A külterületi utak mind földutak, nehezen járhatók. Ezek még szekérútként alkalmasak voltak a szomszédos községek megközelítésére, de mára már szinte járhatatlanok gépkocsival.

A település polgármestere: Horváth Józsefné

Fotók: Fülöp Veronika

The settlement has been inhabited since ancient times. Its first documented mention under the name possessio Perdefeld can be found from 1389. In 1531, it was owned by Lukács Horváth, who had eight serfs. László Bánffy also had seven houses. In 1576, the Turks completely burned down the village and left it desolate. According to the letter issued in 1589 about the division between János Bánffy and Ferenc Nádasdy, there were thirteen houses here, of which six belonged to three members of the Bánffy family, five to Ferenc Nádasdy and two to Ferenc Deörsfy. With the extinction of the Bánffy family, the estate became the property of Ferenc Nádasdy, but after he was convicted of treason, it became the property of the chamber.

According to a document dated in Kismarton in 1694, “because the duke was constantly being asked by his poor people to allow them to occupy various deserted places on his estates in Alsóledva and Lenti, he allowed his poor people to occupy these deserted areas.” The first farmer to occupy the property was János Tatai. There were two one-wheel mills on the Perde stream, and the Eszterházy had 40 jugerums of arable land and a meadow yielding 25 wagons of hay at the border of the village. Pördefölde was under the authority of the church in Páka. It was inhabited by Catholics, and since it did not have a cemetery, they were buried in Páka. According to the first visitation record of the bishop of Szombathely, they had a new bell in 1778. Before 1848, it was a lordly village.

The buildings were built exclusively of wood, and buildings with cross-ends, harrow walls, gabled-scissor-stem roofs, and thatched roofs were typical. The two places - Kúria and Kámaháza - were separated from the village. Due to the relatively closed nature of the village, it preserved its traditions for a long time. The legend of the origin of the Göcsej people can be linked to the mounds in Kúria and the huge oak in Kámaháza.

Regarding the structure of Pördefölde, like the surrounding small villages in Göcsej, it has one street and strip plots. Today's Main Street is the earliest inhabited part of the village. The stable located in Kossuth Street and the surrounding lands were the territory of the manors, where servants' apartments were also located. In terms of the building stock of Petőfi Street, it was built much later, but the traditional strip plot structure was preserved. The buildings preserve the traditional form: there are buildings with roof ridges perpendicular to the street or parallel to it, all of them surviving from the beginning of the 20th century. They survived from the beginning of the century. One of the values of Pördefölde is that it is a cul-de-sac settlement, so the surviving architectural monuments of the past have been preserved.

Built-up areas are residential areas. The residential buildings were placed on the street frontage of the plot or behind a small front garden, which is followed closely, often integrated, by agricultural buildings. Institutions and commercial units are scattered in the residential area. There are no separate green areas, and there was no demand for their creation due to the many large-scale private requests. There are no separate green areas, and there was no demand for them due to the many large private gardens. A significant proportion of the outskirts of the settlement is occupied by forests, and there are meadows in the stream valleys. During the boom in forestry, the narrow-gauge railway was built in the valleys, which is still in use for industrial purposes. The roads in the outlying areas are all dirt roads and are difficult to traverse. These were still suitable as carriage roads to access the neighboring villages, but are now almost impassable by car.

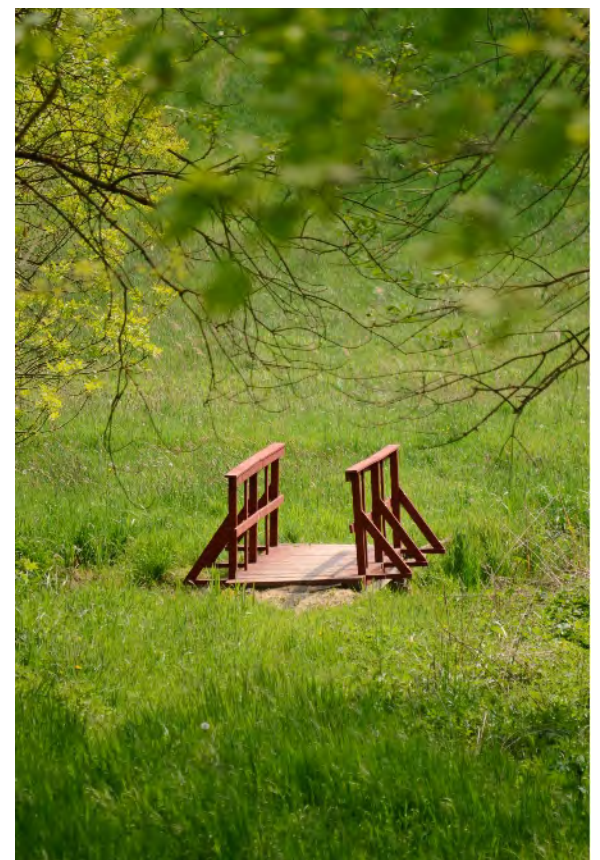
The mayor of the settlement: Józsefné Horváth

Photos by: Veronika Fülöp

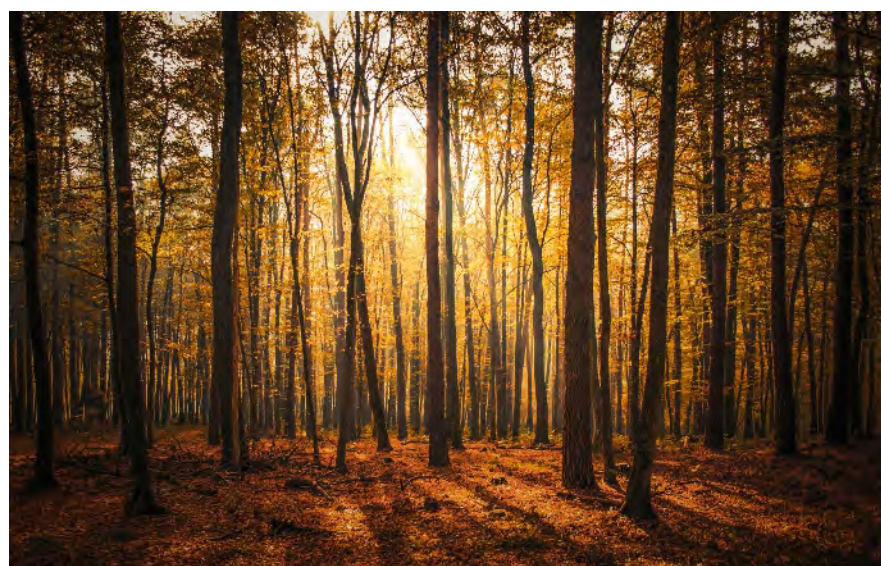
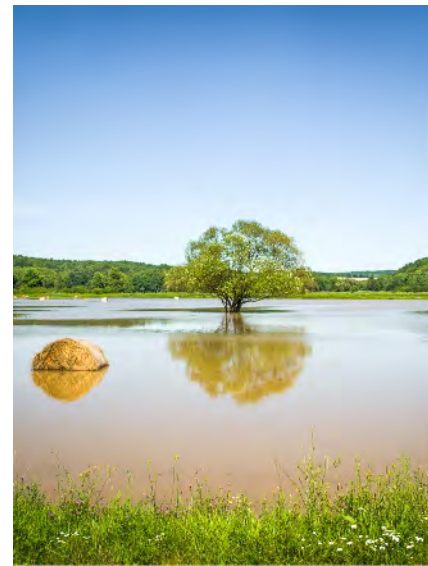
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Jézus Szíve-templom; Kőkereszt; Falukép a Sinka-tetőről; Kis híd; Falukép; Töröszneki híd; Csibe-rét; Játszóter; Önkormányzat és Községi Szintér; Önkormányzat és Községi Szintér udvara; A falut övező erdőrészlet

PÖRDEFÖLDE

PÖRDEFÖLDE

RÉDICIS

Rédics Zala megye délnyugati határvidékének jellegzetes települése. A határátkelő állomása – ami a másfél évezrede a rómaiak által épített legendás Borostyánkő út mentén helyezkedik el – jelentősége különösen megnőtt a délszláv válság elmélyülésével. A megnövekedett forgalom következtében szűknek bizonyult a régi határátkelőhely, ezért az Európai Unió segítségével nagyszabású építkezés, korszerűsítés kezdődött.

Bár a lakosok száma már nem éri el az ezret, tizenegy település regionális igazgatási központja. Az elmúlt húsz-harminc évben új falurész, iskola, óvoda épült, s a mára teljessé vált infrastruktúra terén évtizedes hiányokat pótoltak.

Rédics hagyományait ápoló faluközség. Az újonnan kialakított tájház, a helytörténeti gyűjtemény, a település arculatát markánsan meghatározó köztéri szobrok, a szép számban működő egyesületek és alapítványok a civil szféra alakulását, fejlődését jelzik. Ma is aktívan működik a több mint 35 éve alakult Kertbarátkör. Labdarúgócsapatuk évek óta kategóriájában első helyen áll.

A községben az önkormányzat Ifjúsági Szállót működtet.

A megye nyugati területein fekvő fenyőrégió részét képező rédicsei erdők között megbúvó horgászparadicsomot, a Dedesi-tavat, az Árpád-kori templom köveinek felhasználásával épült gosztolai kápolnát, hegyeket jó minőségű közutak, vadregényes kerékpárutak kötik össze a közeli kisváros, Lenti termálfürdőjével.

A település vezetőinek legfontosabb célkitűzése, hogy Rédics továbbra is „élhető” maradjon, így a meglévő szolgáltatások biztosítása mellett apró lépésekkel próbálják építeni, szépíteni környezetüket.

A képviselő-testület összetétele:

Polgármester: Soós Endréné, aki 2014 óta látja el településvezetői feladatait.

Képviselők: Bedő Lászlóné, Kondákor Róbertné, Rostási Ildikó és Németh Tünde.

Rédics is a typical settlement of the southwestern border region of Zala County. The importance of its border crossing station - which is located along the legendary Amber Road built by the Romans over a millennium and a half ago - grew especially with the deepening of the South Slavic crisis. As a result of the increased traffic, the old border crossing proved to be insufficient, so large-scale construction and modernization began with the help of the European Union. Although the number of inhabitants no longer reaches a thousand, it is the regional administrative center of eleven settlements. In the past twenty or thirty years, a new village part, school, and kindergarten were built, and decade-long deficits were made up in the field of now complete infrastructure.

Rédics is a village community keeping its traditions. The newly created village house, the local history collection, the public sculptures that clearly define the image of the settlement, and the numerous active associations and foundations indicate the evolution and development of the civil sphere. The Gardening Club, founded more than 35 years ago, is still active today. Their football team has been in first place in its category for years.

The municipality operates a Youth Hostel in the village.

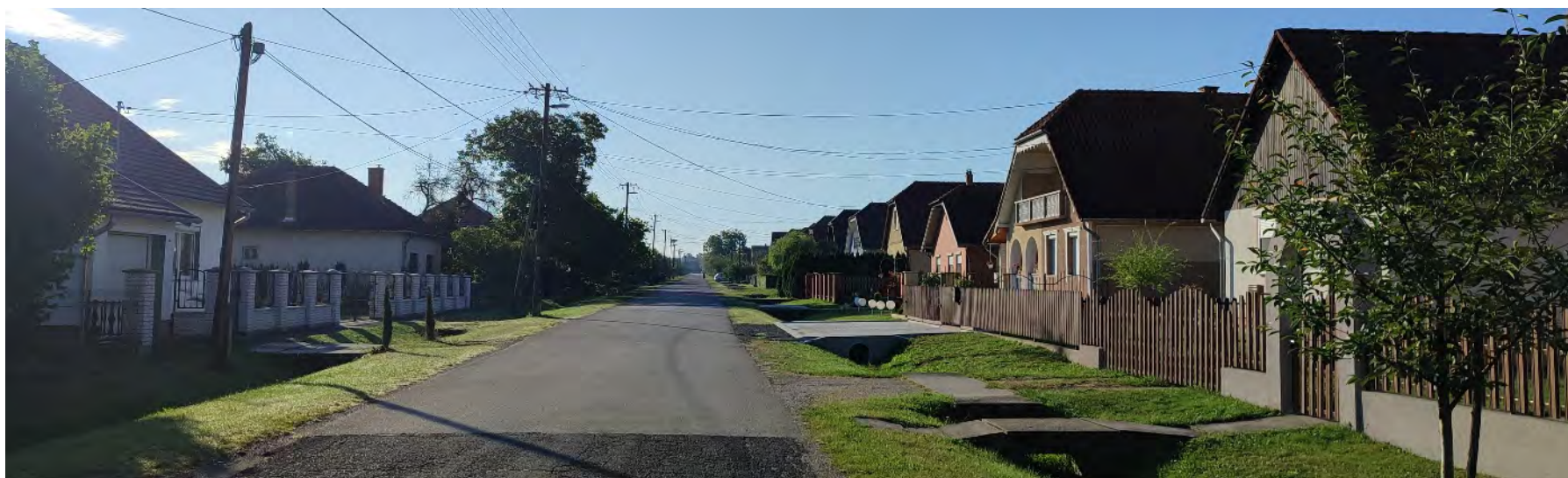
The fishing paradise hidden in the middle of the Rédics forest, which is part of the pine region in the western areas of the county, the Dedesi Lake, the Gosztola chapel built using the stones of the Árpád-era church, and the mountains are connected by high-quality public roads and scenic bicycle paths to the thermal spa of the nearby small town, Lenti.

The most important goal of the leaders of the settlement is to keep Rédics livable, so in addition to providing the existing services, they try to build and beautify their environment with small steps.

The composition of the representative body:

Endréné Soós, mayor, who has been performing her duties as the head of the settlement since 2014.

Representatives: Lászlóné Bedő, Róbertné Kondákor, Ildikó Rostási and Tünde Németh.

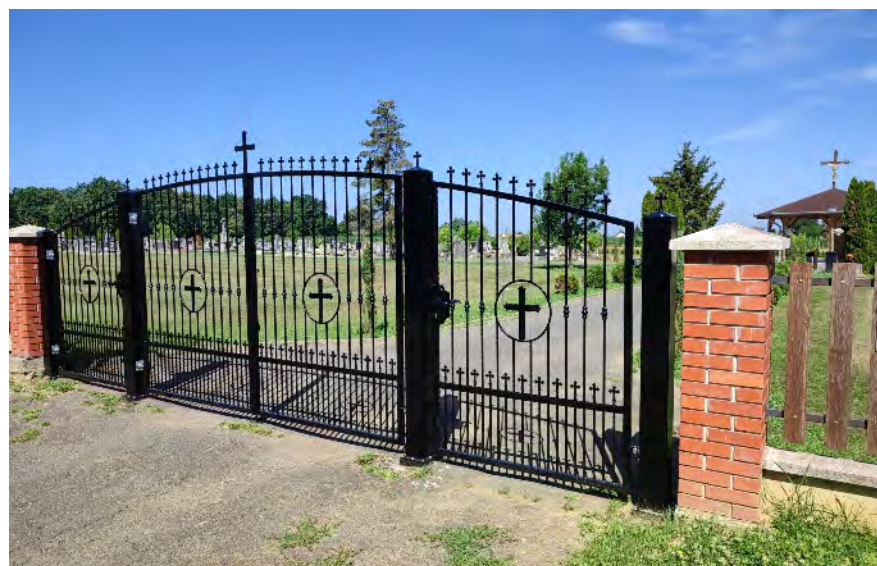

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Utcakép; Szentlélek templom; Tájház; Gulag emlékszobor; I. világháborús emlékmű; Temető; Napsugár Óvoda; Móra Ferenc Általános Iskola; Bellosics Bálint Kulturális és Közösségi Ház udvar; Rédics Község Önkormányzata; Pajta Színház

RÉDICS

RÉDICS

REZI

Rezi község Keszthelytől 8 és Hévíztől 6 km távolságra fekszik. A település az erdővel borított Keszthelyi-hegység, valamint a szőlővel telepített dombok völgyében, a Meleg-hegy, Púpos-hegy, Kúmell és Almástető által körülölelt völgyben terül el. A község neve feltehetően a „rez” régi szláv szóból származik, mely csúcsot, fennsíkot jelent. Már az őskorban lakott hely volt. Tártak fel itt kelta és római kori maradványokat is.

Csodálatos természeti és történelmi értékei mellett kiváló rizling bora miatt is ráirányul az ide látogatók figyelmé. Rezi egy dinamikus fejlődő település. Községháza, nyolcosztályos általános iskola, óvoda, könyvtár, házi orvos, védőnő, gyógyszertár, tanyagondnoki szolgálat, művelődési ház, postahivatal, két vegyesbolt, turistaház, Dínó- és kalandpark is működik a településen. A lakónépesség száma 2000 óta emelkedő tendenciát mutat, az állandó lakosok száma 1469 főre emelkedett. Kiemelkedő turisztikai látványosság a Rezi vár, mely a Meleg-hegy dolomit gerincén áll. Helyén a vaskorban egy erődített telep volt.

Először egy 1236-os dokumentumban említik Rezi községet Zalai várföld néven, majd egy 1255-ös feljegyzésben várjobbágyok földjeként tűnik fel. A vár neve 1333-ban fordul elő írott forrásokban. Épített örökségei közé tartozik a XIV. században épült római katolikus templom. A Rezi Almástető nevű hegye alatt az út mellett húzódik meg a nádfedeles kétszáz éve is csárdaként használt Gyöngyösi betyárcsárda, a bakonyi betyárok egykori kedvenc helye, melyet a XVIII. század elején urasági kocsmának épített az akkori földesúr. Itt található a két hírhedt betyár – Vak Illés, Kökes Pista – emléktáblája is.

A szőlőművelésnek évszázados hagyományai vannak. A táj jellegzetessége a rizling szőlő, melyet a helyi gazdák – színesítve a szőlő és borkínálatot – településünk talaját kedvelő fajtákkal egészítettek ki. Finom borokkal, nyitott pincékkel várják az ide látogatókat. A szőlő-hegyen található az 1866-ban épült Szent Donát-kápolna, mely a szőlőskertek és szőlősgazdák védőszentjének nevét viseli.

Reziben a helyi homokkőre alapozva a XIX. században jelentős kőipar alakult ki, ezt jelzi a faluban fellelhető számos kőkereszt és a templom mögötti lapidáriumba beépített faragott síremlékek. A plébánia épülete az 1700-as években épült, érdekessége, hogy az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc bukása utána a pincéjében bújtatta az akkori plébános Laky Demeter és Sebessy Kálmán premontrai tanárokat. Az épület a múlt század végére jelentősen leromlott, és lakhatatlanná vált. Egy pályázati támogatásnak köszönhetően 2011-ben felújításra került, és mára egy jól működő ifjúsági szálláshellyé, turistaházzá nőtte ki magát.

Főbb települési fejlesztések közé tartozik a 2015-ben felépült Rezi Tornacsarnok és többfunkciós közösségi tér, a Rezi Vár Tanösvény, a felújított közintézmények: orvosi rendelő, iskola, óvoda, bölcsőde, konyha, játszótér. De épült pajtamúzeum és a szőlőhegyen gyümölcsfeldolgozó is.

A település polgármestere: Cserép Gábor

The village of Rezi is located 8 km from Keszthely and 6 km from Hévíz. The settlement lies in the valley of the forest-covered Keszthely mountains and hills planted with grapes, surrounded by Meleg Hill, Púpos Hill, Kúmell and Almástető. The name of the village presumably comes from the old Slavic word 'rez', which means peak, plateau. It was already an inhabited place in prehistoric times. Celtic and Roman remains were also discovered here.

In addition to its wonderful historical values, the attention of visitors is also drawn to it because of its excellent Riesling wine. Rezi is a dynamically developing settlement. The settlement has a village hall, an eight-grade elementary school, a kindergarten, a library, a family doctor, a nurse, a pharmacy, a farmstead caretaker's service, a community center, a post office, two general stores, a tourist center, and a dinosaur and adventure park. The number of residents has been showing an upward trend since 2000, the number of permanent residents increased to 1469. An outstanding tourist attraction is the Rezi castle, which stands on the dolomite ridge of Meleg Hill. There was a fortified settlement in the Iron Age in its place.

The village of Rezi is first mentioned in a document from 1236 under the name 'Zala castle land', and then in a 1255 record it appears as the land of castle's serfs. The name of the castle appears in written sources in 1333. Its built heritage includes the Roman Catholic church built in the 14th century, the thatched Gyöngyös outlaws' inn, which has been used as an inn for two hundred years under the hill of Rezi Almástető, is a former favorite place of Bakony outlaws. It was built as a manor pub at the beginning of the 18th century by the then landlord. There is also the memorial plaque of the two notorious outlaws - Illés Vak and Pista Kökes - here.

Viticulture has centuries-old traditions. The characteristic feature of the landscape is the Riesling grape, which the local farmers have supplemented with varieties that like the soil of our settlement, adding color to the grape and wine selection. Visitors are welcomed with fine wines and open cellars. The St. Donatus' chapel, built in 1866, is located on the vineyard hill, which bears the name of the patron saint of vineyards and vintners. A significant stone industry was established in Rezi in the 19th century, based on the local sandstone, as evidenced by the numerous stone crosses found in the village and the carved tombstones built into the lapidary behind the church. The parish building was built in the 1700s, and it is interesting because after the fall of the 1848/1849 revolution and war of independence, the then parish priest hid Laky Demeter and Kálmán Sebessy Premonstratensian teachers in its basement. The building deteriorated significantly by the end of the last century and became uninhabitable. Thanks to a tender grant, it was renovated in 2011 and has now grown into a well-functioning youth accommodation and tourist house. Major developments in the settlement include the Rezi Sports Hall and multifunctional community space built in 2015, the Rezi Castle Educational Trail, the renovated public institutions: doctor's office, school, kindergarten, nursery school, kitchen, playground. But a barn museum and a fruit processing plant on the vineyard were also built.

The mayor of the settlement: Gábor Cserép

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Rezi Vártúra; Nyitott pincék éjszakáján; Hagyományörző disznótoros hurka töltés; Rezi borok versenyén eredményhirdetés; Gyümölcsoltó napon madárodú készítés; Községi rétesütés; Szent Lukács Festőtelepen; Holdfénytúrán szalonnasütés; Szent Mihály napi vásár a Betakarító ünnepen; Szüreti mulatságon mustkészítés; Borkínálás a Szüreti mulatságon; Rezi Vártúra ügyességi feladatmegoldás; állomás; Rezi Vártúra - lakomakészítés; Rezi Vártáborban; Nomád vártáborban esti program a várfalak között és pihenő a sátrak előtt

REZI

REZI

SEMJÉNHÁZA

Semjénháza Zala megyében, Nagykanizsától, Letenyétől, majdhogynem ugyanolyan távolságra, a horvát határtól egy lépésnyire található, Magyarország „horvát gyöngyszemé-ként” fogható meg.

A település közel 600 lakosú. Népessége csökkenő tendenciát mutat, annak ellenére, hogy a kedvező családpolitikai helyzetnek köszönhetően az üres ingatlanok nagyon gyorsan benépesülnek, és a fiatalabb korosztály is a falut választja életközösségének.

A község első írásos említése még az 1373-as évekre datálódik, Semyenfeulde alakzatban, amely az évek során többször is változott, Pustara, Erdősfa, végül 1913 évtől Semjénháza néven. A településen élők elsősorban mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkoztak, az elmúlt évtizedekben a falu gazdasági motorját e két gazdasági ágazat biztosította.

A horvát identitást és magyar gyökereket nemcsak a kultúrában, hanem tárgyi és építészeti megoldásokban is megőrizték, fenntartják. A település egységes megjelenítését, a településkép modern, kisvárosias, mégis a hagyományokra építkező látványát a 2012-es választási ciklustól napjainkig regnáló önkormányzati képviselő-testület és Preksen László polgármester vezetése alatt nyerte el.

A megye talán egyik legszebb, legimpozánsabb temploma és templomparkja a Semjénházi Szent Anna Templom, amely a maga nemében páratlan szabadtéri a stációk, a filagória és a zöld pázsit természetes megjelenítésében egységes látványt nyújt, az itt élőknek és az ide látogatóknak. Az esti térmegvilágítással kiemelkedik az egyedi látványkompozíció.

A település központi terén helyezkedik el a Faluház, az önkormányzati hivatal, a mai kornak megfelelően felújított családsegítő központ, valamint a volt iskola épületéből átépített IKSZT épület is. Az impozáns épületegyüttes felújítása során kiemelt figyelmet kapott a nyitottság, az egységes letisztult formakialakítás, amely megjelenik a használati és látvány térelemekben is, amelyek funkcionálisan használható és egyben modern arculatot kölcsönöznek a térnek. A Faluház téren került elhelyezésre a Nagy Magyarországot és benne Semjénháza települést megjelenítő Hősi Emlékmű, az életnagyságú bronz szobor, a „Pesti Srác”. A település a horvát hagyományok őrzése és továbbadása mellett fontos szerepet vállal a térségi sportolási lehetőségek biztosításában. A sportcentrumban található sportlétesítmények méltán teszik a térség meghatározó alakjává sportközösségüket. A 300 férőhelyes fedett lelátó, füves nagypálya, műfüves kispálya, térköves parkoló, sportöltöző mellett kiemelkedő helyet kapott a kisebb korosztályt célzó játszótér, a közösségi látványkemence, valamint a Murai vízi sportolási lehetőségeket kiaknázó csónaktároló és egyben szálláslehetőséget biztosító építmény is. A Mura folyó közelsége, a Mura tájegységhez való aktív becsatornázás révén a turisztikai vonzerő növelése érdekében az ide látogatók részére új kenuk és rafting-csónakok is biztosítottak, a szervezett vízitúrákat pedig a szomszédos településen lehet elérni. A helyi kerékpáros egyesületek által szervezett túrákra, valamint egyéni túrákra is 30 kerékpárt tudnak kölcsönözni, a Murai horgászatot lehetővé tevő horgászfelszerelések mellett.

A Mura térségébe látogatók a tájegység szépségeit élvezve itt megpihenhetnek. A helyiek szállással, eszközök kölcsönzésével és a híres „horvát vendégmarasztaló” kulináris élvezetekkel tudnak maradandó élményeket biztosítani részükre. Semjénháza az itt élők részére egy igazi életközösség, az ide látogatók, vendégek részére pedig egy igazi „horvát gyöngyszem”, amely vendégszeretetével és vendégmarasztaló élményeivel mindenkit visszavár!

A település polgármestere: Preksen László

Semjénháza is located in Zala County, almost the same distance from Nagykanizsa and Letenye, one step away from the Croatian border, and can be described as the "Croatian Pearl" of Hungary. The population of the village, with almost 600 inhabitants, is decreasing, despite the fact that, thanks to the favourable family policy situation, vacant properties are being populated very quickly and the younger generation is choosing the village as their living community, thus giving rise to a welcome increase in the birth rate. The first written reference to the village dates back to 1373, in the form Semyenfeulde, which has changed several times over the years, to Pustara, Erdősfa, and finally, from 1913, to Semjénháza. The people of the village have been primarily engaged in agriculture and live-stock farming; in recent decades, these two economic sectors have been the economic engine of the village, with generations of people inheriting from father to son both the beauty and the difficulties of farming, from which generations have grown up, creating a viable community on this land. Croatian identity and Hungarian roots have been preserved and maintained not only in culture but also in objects and architecture. The coherent appearance of the village, the modern, small-town, yet tradition-based image of the settlement, has been developed under the leadership of the Municipal Council and Mayor László Preksen, governing since the 2012 election cycle.

The Church of St. Anne in Semjénháza is perhaps one of the most beautiful and impressive churches and church parks in the county, offering the inhabitants and visitors a uniform spectacle through a natural display of its unique outdoor Stations, gazebo and green lawns, with the evening lighting of the square highlighting the unique visual composition, which is worth seeing and visiting at least once. In the central square of the village are the Village Hall, the Municipal Office, the Family Support Centre, which has been renovated to modern standards, and the IKSZT (community centre) building, converted from the building of the former school. During the renovation of this impressive complex of buildings, openness and a consistent, clean design of the architecture, also reflected in the functional and visual elements of the space and giving it a functional and modern appearance, were given particular attention. The Heroic Monument representing Great Hungary and, within it, the village of Semjénháza, as well as a life-size bronze statue, the "Pesti Srác" (the Lad of Pest), were erected in Faluház Square. In addition to preserving and passing on Croatian traditions, the village plays an important role in providing sporting opportunities in the region, and the sports facilities in the sports centre justly make their sports community a dominant player in the region. In addition to the 300-seat covered grandstand, large grass pitch, artificial turf pitch, paved parking area and the changing rooms, prominent features include a playground for the younger generation, a community display oven and a boat house and accommodation facility exploiting the water sports facilities on the Mura. Exploiting the proximity of the Mura River and the active channelisation to the Mura region, and in an effort to increase the tourist attraction, new canoes and rafting boats are provided for visitors, and organised boat excursions are available in the neighbouring village. There are 30 bicycles available for hire for tours organised by local cycling associations, as well as for individual tours, in addition to the fishing equipment available for fishing in the Mura. Visitors to the Mura region can relax and enjoy the beauty of the region, offering accommodation, rental equipment and the culinary delights of the famous Croatian cuisine. Semjénháza is a genuine community for its inhabitants and a real "Croatian Pearl" for visitors and guests, a place that always welcomes you back with its hospitality and unforgettable experiences. Mayor of the settlement: László Preksen

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Anna római katolikus templom; Szent Anna római katolikus templom belseje; Szent Anna-kápolna; Polgármesteri hivatal és Faluház; Csónaktároló; Semjénháza családsegítő épület; Orvosi rendelő; Hősi emlékmű, Pesti srác-szobor; IKSZT; Sportöltöző; Semjénháza SE labdarugópálya; Játszótér (részlet)

SEMJĚNHÁZA

SEMJÉNHÁZA

SORMÁS

Sormás község Zala megyében, a Zalai-dombság területén, a 7-es főút mellett található.

Neve „Saramás” alakban fordul elő először 1347-ben. E helységnév a kígyóvirág, vadhagyma jelentésű sárma növényre vezethető vissza. Mivel közel fekszik a kulcsfontosságú kanizsai várhoz, sokat szenvedett a török hódoltság éveiben; többször teljesen elpusztították.

A település 1347-ben szerepel először oklevelekben Saramás néven, mint a saramási Fábrián család birtoka.

A falu lakói mindig magyarok és katolikusok voltak. A mai templom helyén korábban egy kis fakápolna állt. A Szent Rókusról elnevezett templom műemlék jellegű, késő barokk stílusú, 1752-1753-ban épült torony nélkül. Végső formáját 1902-1903-ban kapta meg a torony megépítésével. A templom belső díszítését Závori Zoltán iparművész-tanár festette. 2021-ben a templomban található Szent Flórián és Szent József szobrok kiegészültek egy-egy posztamenssel, melyek korábban a Budapesti Nemzeti Színházat díszítették.

Az első adatok az iskoláról 1830-ból valók, a régi iskolaépületről az első írásos emlékek 1855-ben keletkeztek, az új épület 1942-ben épült, két tanteremmel, szolgálati lakással. A tanítók az iskolai munkán kívül a népművelésben is nagy szerepet vállaltak. Ez a folyamat az 1920-as évektől végig kísérelhető. Kovács Ferenc énekkart, zenekart szervezett és irányított, Kövesi Györgyné a népi táncosokkal, színjászokkal foglalkozott eredményesen, őt Németh Ferencné követte a sorban, táncosai és színjászói sikeresen szerepeltek nemcsak a helyi, hanem a városi, megyei kulturális bemutatókon is. A falu Kultúrotthona 1962-ben épült, színpaddal, könyvtár helyiséggel. Az épület 2011-ben felújításon és bővítésen esett át, napjainkban is színes az élet a művelődési házban.

A régi nyugati oldali malom épülete mostanra étteremmé és rendezvényházzá épült át, mely 2022-ben gasztró-élményparkkal bővült. A rendezvényterem igazán népszerű esküvői helyszínné vált. Mellette található, hazánk legnagyobb TESLA elektromos autó töltőállomása. A település látványosságai a Petőfi Sándor utcában található szoborpark és a fás ligetben lévő sétány. A sétány végénél 2021-ben elkészült a település új játszótér. A játszótér a meglévő pergola és szalonnasütő hely mellé épült, melynek két játszótéri eleme egy komplex csúszdájára és egy Ikarusz 415-ös busz is a része. A hagyományörzés a településen többféle módon van jelen: kisgyermeknek lehetőségük van a néptánc elsajátítására, a hímezéskörben különböző népi motívumokat alkothatnak a résztvevők, a Sormási Dalárda pedig amellett, hogy elsősorban népdalénekléssel foglalkozik, művészeti vezetőjük, Tímár Károly, saját szerzeményeit is előadják a különböző rendezvényeken. A településen született Gredics Péter immár 15 éve foglalkozik katonai egyenruhák, felszerelések és egyéb kiegészítők gyűjtésével.

A Sormási Sport és Kulturális egyesület keretein belül a labdarúgó, a pétanque szakosztály működött, a dalárda mellett. A pétanque, melyet Szőke Ernő hozott Svájcban Sormásra, először csak hobbiként indult, ám olyannyira kinőtte magát, hogy tagjai a világbajnokságra is kijutottak. A településen ipari park működik, melyben új beruházások megvalósítására van lehetőség.

A település lakóinak többsége a falu címerének megfelelően mezőgazdasággal és méhészetrel is foglalkozik. Sormás, „Az élhető falu”

A település polgármestere: Neubauer Tibor

The village of Sormás is located in Zala County, in the Zala Hills, next to the main road 7.

The name “Saramás” was first mentioned in 1347. The placename is derived from the charming plant “sárma”, namely sand leek (wild onion) which remembered locals of a snake. As the village was close to the strategic Kanizsa Fortress, it suffered much during the years of Turkish occupation; it was completely destroyed several times. The settlement was first mentioned in documents in 1347 under the name Saramás, as the estate of the Fábrián family of Saramás.

The inhabitants of the village have always been Hungarian and Catholic. A small wooden chapel once stood on the site of the present church. The church, named after St. Roch, is a monument of late Baroque style, built in 1752-1753, without a tower. It took its final form in 1902-1903, when the tower was built. The wall paintings of the church are the work of by Zoltán Závori, a decorative artist and teacher. In 2021, the statues of St. Florian and St. Joseph in the church were complemented by a pedestal of each of them, brought from the Budapest National Theatre. The first written records of the school date back to 1830; the first written records of the old school building date back to 1855. The new building was erected in 1942, and it has two classrooms and a service flat (staff accommodation). In addition to their work in schools, teachers also played a major role in people's education. This process can be traced back to the 1920s. Ferenc Kovács organised and directed a choir and orchestra, Mrs. György Kövesi was successfully involved with folk dancers and actors, followed by Ferenc Németh, whose amateur dancers and actors performed successfully not only at local, but also at city and county cultural events. The Community House of the village was built in 1962, and includes a theater hall and a library. The building was renovated and extended in 2011, and today the community centre is still a hive of activity.

The old west-side mill building has now been converted into a restaurant and event hall, with a gastro-experience park added in 2022. The events hall has become a really popular wedding venue. Next to it is the largest TESLA electric car charging station in the country. Other major sights of the settlement are the old statues park in Petőfi Sándor Street and the promenade in the wooded grove. At the end of the promenade there is a new municipal playground completed in 2021. The playground was built next to the existing pergola and barbecue area, with two elements including a complex playground slide and an old Ikarusz 415 bus. Tradition keeping is present in the village in different ways: small children have the opportunity to learn folk dance, embroidery club participants can create different folk motifs. The Sormási Dalárda (Sormási Song Choir) offers folk song shows, and their artistic director, Károly Tímár, also performs his own compositions at various events. Péter Gredics, born in the village, has been collecting military uniforms, equipment and other accessories for 15 years. Within the Sormási Sport és Kulturális Egyesület (Sormás Sports and Cultural Association), the football and pétanque sections operated, along with the song club. Pétanque, which Ernő Szőke brought from Switzerland to Sormás, started out as a hobby, but grew to such an extent that its members even qualified for the World Championships.

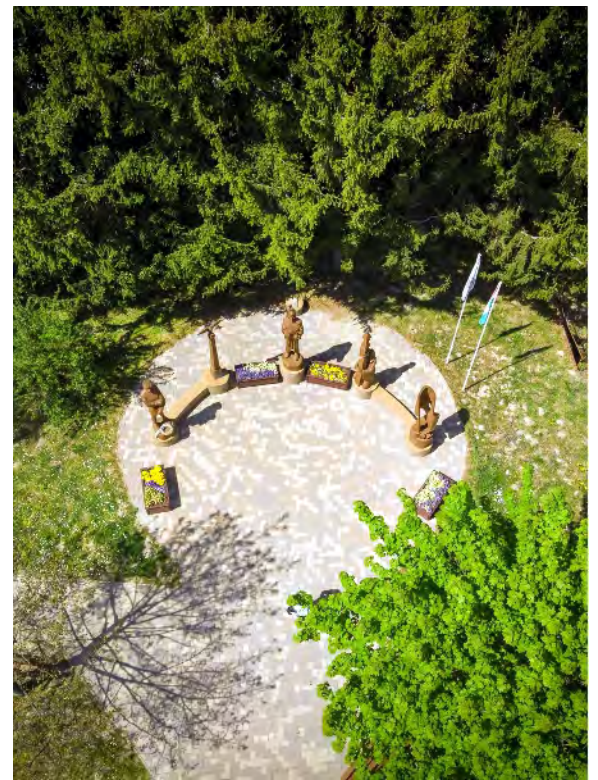
There is an industrial park in the town, where new investments can be made. The majority of the inhabitants of the village are engaged in agriculture and beekeeping, in accordance with the local coat of arms. Sormás, “the Livable Village”

Mayor of the town: Tibor Neubauer

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent Rókus templom madártávlatból; Szent Rókus templom, ahogy mi látjuk; Falunap a sportpályán 2022.; Ahol a megemlékezéseket tartjuk – szoborpark; István Hotel-tó télen; Falu központ az önkormányzat épületével; Temető bejárat; IKSZT nagyterem, ahogy a vendégeinket várjuk; Gredics Péter katonai felöltők kiállításán; Hordóvonat üzem közben; IKSZT madártávlatból; Petőfi utcai látkép

SORMÁS

SORMÁS

SÖJTÖR

A Válicka térség keleti felén található az 1500 lélekszámú Söjtör település, melynek neve először 1214-ben jelent meg. Jelentése valószínűleg a sajtár szóval kapcsolatos, mely egy olyan edény volt, amelyet ókori űrmértékként használtak. A név pedig a dombok által körbezárt terület alakjára utal, melyben Söjtör elhelyezkedik. A település egy 1259-es keltezésű irat szerint már királyi várbirtoki terület volt. A falu első templomát Szent Adorján tiszteletére emelték a mai felső temető dombján, feltételezhetően a 11. század végén. A falu a kezdetektől fogva katolikus.

A 12. században jelent meg az első földbirtokos a településen, a Hahót-Buzád nemzetség legtavolabbi felmenőjeként. A Hoholt nemzetséghez tartozó thüringiai német lovagnak III. István magyar király adományozta a földterületeket. A 14-18. században több nemesi család lakta a települést: Hahót család, Mátay család, Patay család, Séllyey család, Sümeghy család, Hertelendy család, Széchyek, Hásságiak, zalabéri Horváthok. A földműves birtokok virágoztatták fel a falu mezőgazdasági, szőlőművelési, vadászati kultúráját.

A 18. századtól a Festetics család birtokolta a községben található főkastélyt, melynek híres tulajdonosai gróf Festetics Sándor, majd lánya, Festetics Mária grófnő, Erzsébet királyné kedvenc udvarhölgye voltak. A kastélynak utolsó tulajdonosa gróf Festetics Sándor, Mária grófnő unokaöccse volt. Az épület napjainkban általános iskolaként működik, melynek udvarán 5-600 éves platánfa áll.

A település híres szülöttjei Deák Antal magyar államférfi és Deák Ferenc, az 1867-es kiegyezés előmozdítója, igazságügy-miniszter, a Haza Bölcsője. A Deák család első tagja az 1760-as években vette át az ezerholdas földbirtokot a Hásságiaktól. Az ő unokájaként születik meg a faluban 1803. október 17-én Deák Ferenc. Szülőháza születésének 200. évfordulójára újult meg teljesen kívül és belül. Az épület azóta is közérdekű kiállítóhelyként várja az idelátogatókat.

Az úrbéri rendezés és a jobbágyfelszabadítás eredményeként az 1850-es évektől Söjtör egy kimondottan tehetősnak mondható parasztfaluvá vált, ahol az önállóvá vált földműves réteg saját kezébe vehette sorsát. A település az 1920-30-as években éli virágkorát, éri el gazdasági teljesítményének csúcspontját. A negyvenes évekre több mint 2500-an lakták, a sorban utána következő göcseji település lélekszáma jó harminc százalékkal marad alatta ennek.

Hasonló gazdasági fellendülés tapasztalható napjainkban is. A település közigazgatási határain belül gombamód szaporodó naperőmű beruházások közvetlenül és közvetett formában is gazdasági fejlődést jelentenek az önkormányzat és a községben lakók számára. Emellett folyamatosan pályáznak az intézmények felújítására, korszerűsítésére, így újulhatott meg a közös önkormányzati hivatal, az óvoda és az egészségház épülete és környezete. Söjtörön minden adott, ami élhetővé tesz a 21. században egy települést, mert az óvoda, az iskola, a háziorvos, a védőnő és egy mentőállomás mellett több tucat szolgáltató vállalkozás is megtalálható a községben. Az önkormányzat működtetésében egy impozáns vendégház is kényelmet biztosít az idelátogatóknak, mely a villanyárammal ellátott borteremű szőlőhegy lábánál helyezkedik el.

Fedezze fel a település értékeit, látogassa meg Deák Ferenc szülőházát, sétáljon az emlékház körüli parkban, keresse fel az intézményeket, nyisson be a gyönyörű templomba, és garantált, hogy a község minden szegletében talál valami érdekeset, egyedit, ami csak Söjtörre jellemző.

A település polgármestere: Könyves Gábor

In the eastern half of the Válicka region lies the settlement of Söjtör with a population of 1,500, whose name first appeared in 1214. Its meaning is probably related to the word 'sajtár', which was a vessel used as an ancient measurement of volume. The name refers to the shape of the area surrounded by hills, in which Söjtör is located. According to a document dated 1259, the settlement was already a royal castle estate area. The village's first church was built in honor of St. Adrian on the hill of today's upper cemetery, presumably at the end of the 11th century. The village has been Catholic since the beginning.

The first landowner appeared in the settlement in the 12th century, as the most distant ancestor of the Hahót-Buzád family. King István III of Hungary donated the land to the Thuringian German knight belonging to the Hoholt family. In the 14th to 18th centuries, several noble families lived in the settlement: the Hahót family, the Mátay family, the Patay family, the Séllyey family, the Sümeghy family, the Hertelendy family, the Széchy, the Hássági, the Horváths of Zalabér. The farming estates made the agricultural, viticultural and hunting culture of the village flourish. From the 18th century, the Festetics family owned the main castle in the village, the famous owners of which were Count Sándor Festetics, and then his daughter, Countess Mária Festetics, Queen Elizabeth's favorite lady-in-waiting. The last owner of the castle was Count Sándor Festetics, Countess Mária's nephew. Today, the building functions as a primary school, with a 5-600-year-old sycamore tree in its yard.

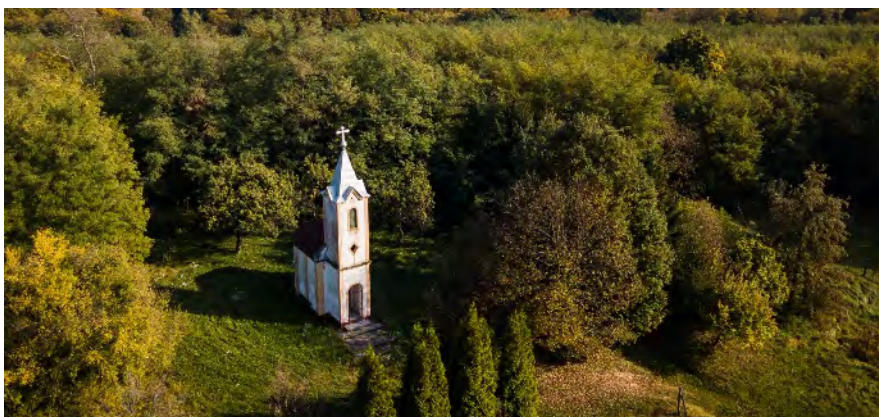
Famous natives of the settlement are the Hungarian statesmen Antal Deák and Ferenc Deák, promoter of the 1867 Austro-Hungarian Compromise, minister of justice, the The Wise Man of the Nation. In the 1760s, the first member of the Deák family took over the thousand-juger land from the Hássági. His grandson, Ferenc Deák was born in the village on October 17, 1803. For the 200th anniversary of his birth, his family home was completely renovated inside and out. Since then, the building has been waiting for visitors as an exhibition space of public interest. As a result of the landlord settlement and the emancipation of serfs, from the 1850s Söjtör became a distinctly prosperous peasant village, where the independent farming class could take its fate into its own hands. The settlement lived its heyday in the 1920s and 1930s, reaching the peak of its economic performance. By the 1940s, it was inhabited by more than 2,500 people, and the population of the next settlement in Göcsej remained a good thirty percent below that. A similar economic boom can be seen today. Within the administrative boundaries of the settlement, solar power plant investments, which are multiplying like mushrooms, mean economic development both directly and indirectly for the municipality and the residents of the village. In addition, tender applications are constantly being submitted for the renovation and modernization of the institutions, so the joint municipal office, the kindergarten and the building and surroundings of the health center could be renovated. Söjtör has everything that makes a settlement livable in the 21st century, because in addition to the kindergarten, school, family doctor, nurse and an ambulance station, the village also has dozens of service businesses. An impressive guest house operated by the municipality also provides comfort to its visitors, which is located at the foot of the wine-growing electrified vineyard hill. Discover the values of the settlement, visit the birthplace of Ferenc Deák, walk in the park around the memorial house, visit the institutions, enter the beautiful church, and you are guaranteed to find something interesting and unique in every corner of the village, unique to Söjtör.

The mayor of the settlement: Gábor Könyves

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Látkép madártávlatból; Gene-hegyi kápolna; Szent Jakab templom; Vendégház; Szálláshely a vendégházban; Deák-forrás és emlékkút; Deák Emlékház

SÖJTÖR

SÖJTÖR

SZÉCSISZIGET

Kevés településnek van olyan gazdag és jelentős története, mint Szécsiszigetnek, a Kerka menti alig kétszáz lelket számláló falunak. A középkortól kezdve országos szereppel bíró nagyurak laktak itt, építési emlékeiket máig őrzi Szécsisziget. A település első okleveles említése 1403-ból való, s ez éppen arról szól, hogy Szigeti Pétertől ekkor vette el Zsigmond király Szigetet, mert a falu urai hűtlenné lettek hozzá, s egy sor településsel együtt – Petróc, Pánfalva, Goszthola – Széchy Miklósnak, a veszprémi püspökség kormányzójának adományozta. Ők aztán gyorsan jelentős építkezésbe kezdtek.

Szécsiszigeten – szemben a környező településekkel, ahol az épített örökség a népi építészet és kiváltképp a szőlőhegyi pince-, présházépítés elemeiben gazdagodik ki – négy országos védettségű műemlék is található egymás tőzsomszédságában. Egyik a Szent Kereszt római katolikus plébániatemplom és vele szemben, az utca túloldalán a műemléki védelem alatt álló római katolikus plébániaház, amely egy szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős épület. A térségben jellemző módon utcai sarkához nyeregtetős pincelejárát csatlakozik. A déli homlokzatának nyugati oldalán utólag beüvegezett, kosáriréses árkádok helyezkednek el. A keleti helyiségben még megtalálható az eredeti barokk ajtó. Az 1750-60 között épült gazdag díszítésű barokk templomot Szapáry (II.) Péter építtette, aki fogsága alatt megfogadta, szabadulását követően templomot építtet. Az épület déli homlokzati bejárata felett a Szapáry család címerét láthatjuk. A templom freskóit Johannes Pöckel festette 1760-ban, főoltárát ugyanebben az időben Philipp Jakob Straub készítette. A templom orgonája igazi különlegesség, 1763-ból származik, Anton Römer grazi mester tervezése. Ebből a típusból ez az egyetlen még ma is működőképes orgona hazánkban. A templom egyedülálló érdekessége a purgatóriumot ábrázoló szoborcsoport az oltár mögött. A szentély feletti oratóriumban egyházi és helytörténeti kiállítást tekinthetünk meg. Az épület csehsüveg boltozatos hajóból, keresztboltozatos sekrestyéből, teknőboltozatos oratóriumból áll, a hajó bejárat oldalán karzat.

A Szapáry-Andrássy-kastély az egykori vár alapjain fontos történelmi emlék. 1437-re készült el a főúri kastély, illetve a vár is. A kastély egy emeletes, oldalfolyosós és teljes területén alapincézett. A kastély bolthajtásos pincéjében tárolták az uradalom borát. A pincében 145 akós hordók álltak, ezeket itt szerelték össze. Az épület mai állapotában L alakú, északkeleti-délnyugati tengelyű szárnya a lakószárny. Emeleti részében turistaszállás üzemel, ahol jelenleg 38 vendéget tudnak elszállásolni. Északkeleti oldalához magtár csatlakozik, ahol az önálló kiállítás mellett időszakos kiállításokat és rendezvényeket is tartanak. A kastélyhoz tartozik még közel 7 hektáros terület, ahol a Natúrpark programhoz csatlakozóan kialakították régi magyar állatfajokat bemutató állatfarmot, bivalyrezervátumot.

A kastélynál minden évben megrendezett augusztusi Szapáry-napokat sokan látogatják. Ilyenkor levágnak két bivalyt, s ezek húsából rendeznek főzőversenyt. A kastélyban jelenleg 38 vendéget tudnak elszállásolni, de értékes helytörténeti és húsفيتitojás-kiállítás is látható a falai között.

A szécsiszigeti vízimalom egyike a kevés túlélőnek a Kerka és a Cserta mentén egykoron állt 28 malom közül, ami a térség gazdaságának fontos jellemzője volt évszázadokon át.

Bár a település lakóházai mind újabbak, néhány gazdasági épület még jellegzetesen barokk tömegű, így együtt sejtetni engednek egy képet a település fénykorából, a 18. századból.

A település polgármestere: Nagy István

Few settlements have such a rich and significant history as Szécsisziget, a village of barely two hundred people near the Kerka river. From the Middle Ages, noblemen of national roles lived here, and Szécsisziget still preserves their construction memories. The first documented mention of the settlement dates from 1403, and it was precisely when King Zsigmond took Sziget from Péter Szigeti, because the lords of the village became disloyal to him, and together with a series of settlements – Tormafölde, Petróc, Pánfalva, Goszthola – donated it to Miklós Széchy, the governor of the Veszprém bishopric.

In Szécsisziget there are four nationally protected monuments in close proximity to each other. One is the Roman Catholic Parish Church of the Holy Cross and opposite it, across the street, the listed Roman Catholic Parish House, which is a free-standing, rectangular floor plan, one-story building with a gable roof. As is typical in the region, a cellar entrance with a gable roof is connected to its street corner. On the western side of its southern facade, there are subsequently glazed, basket-shaped arcades. The original baroque door can still be found in the eastern room. The richly decorated baroque church, built between 1750-60, was built by Péter Szapáry (II), who took an oath during his captivity to build a church after his release. Above the southern facade entrance of the building, you can see the coat of arms of the Szapáry family. The church's frescoes were painted by Johannes Pöckel in 1760, and its high altar was created by Philipp Jakob Straub at the same time. The organ of the church is a real specialty, dating from 1763, designed by Graz master Anton Römer. This is the only organ of this type that is still functional in the country. The unique curiosity of the church is the group of statues depicting purgatory behind the altar. In the oratory above the sanctuary, we can see an exhibition of the church and of local history. The building consists of a nave with a Czech style vault, a sacristy with a cross vault, an oratory with a tray shaped vault. There is a gallery on the entrance side of the nave.

The Szapáry-Andrássy Mansion is an important historical monument based on the foundations of the former castle. The manor's mansion and the castle were completed in 1437. The mansion has two storeys, side corridors and a basement under its entire area. The manor's wine was stored in the vaulted cellar of the mansion. There were 145 akó barrels in the cellar, these were assembled here. In its current state, the building is L-shaped, its northeast-southwest axis wing is the residential wing. There is a tourist accommodation on the first floor, which can currently house 38 guests. A granary is connected to its northeast side, where, in addition to the permanent exhibition, temporary exhibitions and events are held. The mansion also has an area of nearly 7 hectares, where an animal farm and a buffalo reserve showing old Hungarian animal species have been created in connection with the Nature Park program. Many people visit the Szapáry Days in August held every year at the mansion. At these events, two buffaloes are slaughtered, and a cooking competition is organized from their meat. The watermill of Szécsisziget is one of the few survivors among the 28 mills that once stood along the Kerka and Cserta rivers, which were important features of the region's economy for centuries. Although the residential buildings of the settlement are all newer, some of the farm buildings still have a characteristically baroque mass, so together they allow us to imagine a picture of the heyday of the settlement, in the 18th century.

Many people visit the Szapáry Days in August. At these events two buffaloes are slaughtered, and a cooking competition is organized from their meat.

The mayor of the settlement: István Nagy

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

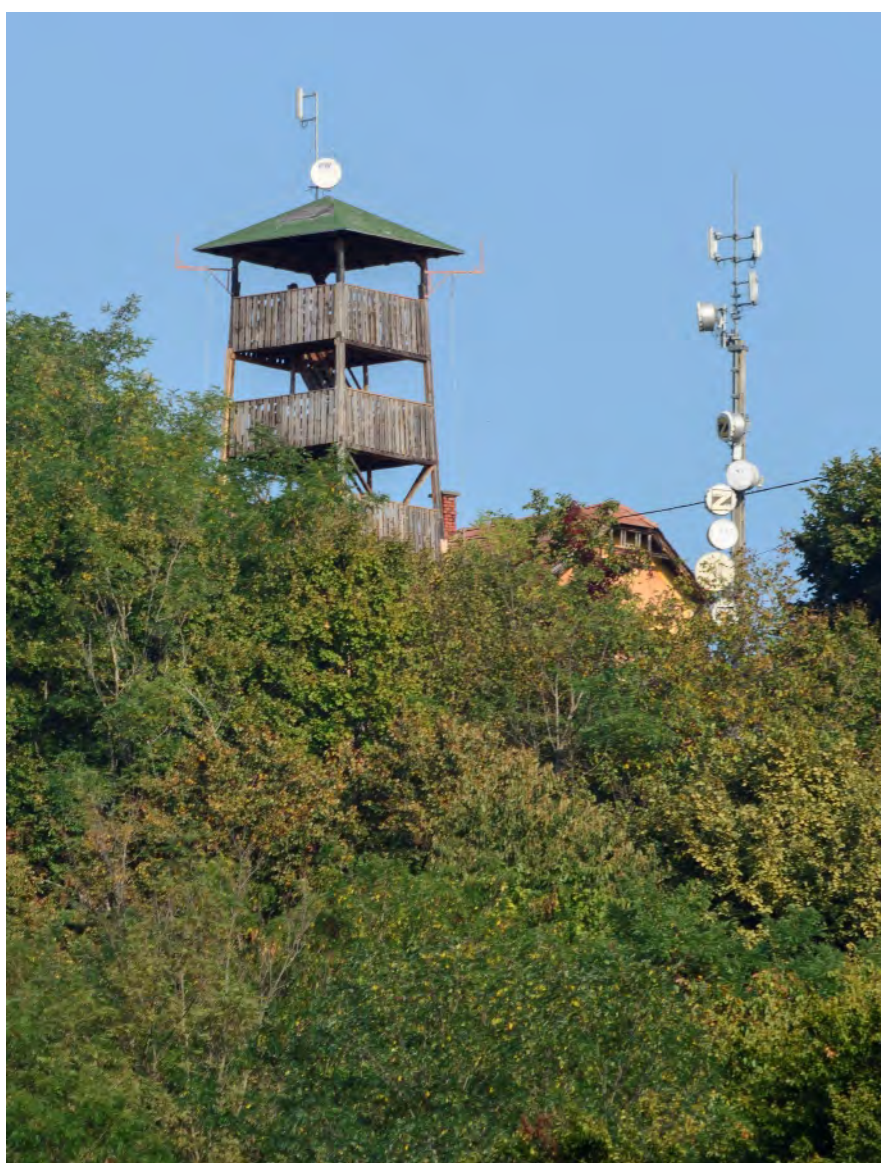
Andrássy-Szapáry Kastély; Andrássy-Szapáry Vízimalom (Kerka Vízimalom Múzeum); Szécsiszigeti Szent Kereszt-plébániatemplom; Andrássy-Szapáry Kastély: Magtár kiállító- és rendezvényter; Kerka Vízimalom Múzeum; Szécsiszigeti kilátó; Szécsisziget (Szent Kereszt) plébánia; Bivalyrezervátum

SZÉCSISZIGET

SZÉCSISZIGET

TEKENYE

„Csak az tudja, hogy meddig mentünk, aki azt látta, hogy honnan indultunk el, mint én..... – Én láttam téglát téglára rakni, nyomot nyom után haladni; én láttam a ligetet, mikor ültették, az utcát, mikor kimérték. S engem nem hagy el a reménység, hogy előre megyünk..... Mindabban, ami lett, nekem is van egy kis részem; csekélység, de valami. Egy téglá, egy fa, egy fillér. .... S mi ez mind? Csekélység, porszem. De porszemekből áll a piramis.....”

/Jókai Mór: És mégis mozog a föld/

Tekenye Zala megye északkeleti részén található, a Zala folyó völgyében, a Zalavári-hátság északi nyúlványán, Zalaszentgróttól keletre, a Sümegre vezető országúton fekvő Türegtől pedig délre. A községet kedvező környezeti adottságok jellemzik, bár a főutaktól kissé távolabb esik. A települést félkör alakban körülvevő dombokon zártkertek, szőlők találhatók, kevés erdővel. Nyugat felé, a Zala völgye felőli oldalon a Nádas-patak vizére telepített halastó, a síkon szántóföldek, rétek vannak. Tekenye eredeti településformája középkori eredetű: halmaz szerkezetű, vagyis a falu központja – a dombok védelmében – a templom körül alakult ki, melyet akkor körkörösén vettek körbe a házak. A Havas Boldogasszony tiszteletére felszentelt katolikus templom a korábbi templom helyén épült 1748-ban.

A település mai közigazgatási területe az ősi időktől fogva újra és újra lakott volt, az újkor, a rézkor és a bronzkor idejéből is maradtak fenn letelepedésre utaló régészeti emlékek.

A falut övező szőlőhegyeken a zártkertek vegyes képet mutatnak; más településekhez hasonlóan itt is vannak elhagyott, visszavaduló birtokok, de sokan művelik még most is kis földjeiket, mert a kevés kereset mellé ez némi megélhetést biztosít.

Tekenye 1984-ig önálló település volt, majd 1984 és 2010 között Zalaszentgrót része, és a 2010. évi őszi önkormányzati választások után vált újra önállóvá. Nagy kihívással nézett szembe a település újonnan megválasztott vezetése: hol és hogyan fogjanak hozzá a konzervatív állapotok megváltoztatásával egy élhető településkép kialakításához?

Elkezdték a település formálását, a közterületek korszerűsítését, tudatos átalakítását. A fő cél megvalósulni látszik, élhető település körvonalazódik. A rendelkezésre álló normatív forrást összehangolták a pályázati lehetőségekkel. Járják készültek a faluközpontban, a temetőben a járdán kívül urnafal és haraglább áll. Korszerű egészségház szolgálja a lakosságot. A felújított kultúrházba költözött a könyvtár, így az udvarán kialakított játszótérrel együtt a hasznos időtöltés módja adott. Sportolásra a focin kívül kosárlabdapálya és kültéri kondipark nyújt lehetőséget. Napjainkban készül el a KRESZ-park a gyerekek részére. A felújított útszakaszokon kívül további kihívások várnak a településen élőkre, az előregedett burkolatokat tovább terheli a folyamatban lévő szennyvízcsatorna építés. Az infrastrukturális helyzet javulásával remélhetőleg az itt élők és az újonnan érkezett lakosok jól fogják érzeni magukat, valamint szívesen térnek vissza az elszármazottak is.

Tekenye jelenének legnagyobb értéke, hogy képes a folyamatos megújulásra, a pozitív változásokra, és teszi ezt úgy, hogy közben tisztelettel őrzi múltja hagyományait.

A település vezetője hiszi, hogy e kettőnek csak együtt van valós társadalmi szerepe, hiszen az elődöktől kapott szellemi örökség ad erőt ahhoz, hogy élhető községet hagyjanak majd utódaikra. Az értékek megőrzése mellett biztosítani szeretnék a település nyugodt fejlődését.

A település polgármestere: Sinka Imréné

"Only the one who saw where we started from, like me, knows how far we went... - I saw brick being laid on brick, track being left after track; I saw the grove when it was planted, the street when it was marked. And the hope that we are going forward does not leave me... In everything that has become, I also have a small part; trifle, but something. A brick, a tree, a penny. ...And what is all this? A trifle, a speck of dust. But the pyramid is made of grains of dust..."

/Mór Jókai: And yet It Moves/

Tekenye is located in the northeastern part of Zala County, in the valley of the Zala River, on the northern extension of the Zalavári Ridge, east of Zalaszentgrót, and south of Türeg on the national road leading to Sümeg. The village is characterized by favorable environmental conditions, although it is a little further from the main roads. On the hills surrounding the settlement in a semicircular shape, there are garden plots and vineyards, with a small forest. Towards the west, on the side of the Zala valley, there is a fishing pond made on the waters of the Nádas stream, and there are arable fields and meadows on the plain. The original settlement form of Tekenye is of medieval origin: it has a cluster structure, i.e. the center of the village was formed around the church, protected by the hills, which was then surrounded by houses circularly. The Catholic church dedicated to Our Lady of the Snows was built on the site of the former church in 1748. The present-day administrative area of the settlement has been inhabited again and again since ancient times, and there are archaeological finds indicating settlements from the Neolithic, Copper and Bronze Ages. On the vineyards surrounding the village, the garden-plots show a mixed picture; There are abandoned overgrown plots, but many people still cultivate their small lands, because in addition to a small income, this provides some form of livelihood.

Tekenye was an independent settlement until 1984, then between 1984 and 2010 it was part of Zalaszentgrót, and it became independent again after the municipal elections of 2010. The newly elected leadership of the settlement faced a big challenge: where and how will they start changing the preserved conditions to create a livable settlement scape? They began modernizing the public areas, and consciously transforming them. The main goal seems to be realized, a livable settlement is taking shape. The available normative re-sources were coordinated with the tender possibilities. Sidewalks were built in the center of the village, in the cemetery in addition to a sidewalk there is an urn wall and a bellfry. A modern health center serves the population. The library has moved into the renovated cultural center, so together with the playground in its yard, there is a useful way to spend time. In addition to football, there is also a basketball court and an outdoor fitness park, and the driving park for children is being completed. In addition to the renovated sections of road, more challenges await the residents of the settlement, by the ongoing sewage construction. With the improvement of the infrastructure, it is hoped that the people living here and the newly arriving residents will feel good, and the descendants from the village will also be happy to return. The greatest value of Tekenye's present is capability of continuous renewal and positive changes, and the village does so while respecting the traditions of its past. The leader of the settlement believes that these two only have a real social role together, since the spiritual heritage received from their predecessors gives them the strength to leave a livable village to their descendants. In addition to preserving the values, they want to ensure the peaceful development of the settlement.

The mayor of the settlement: Imréné Sinka

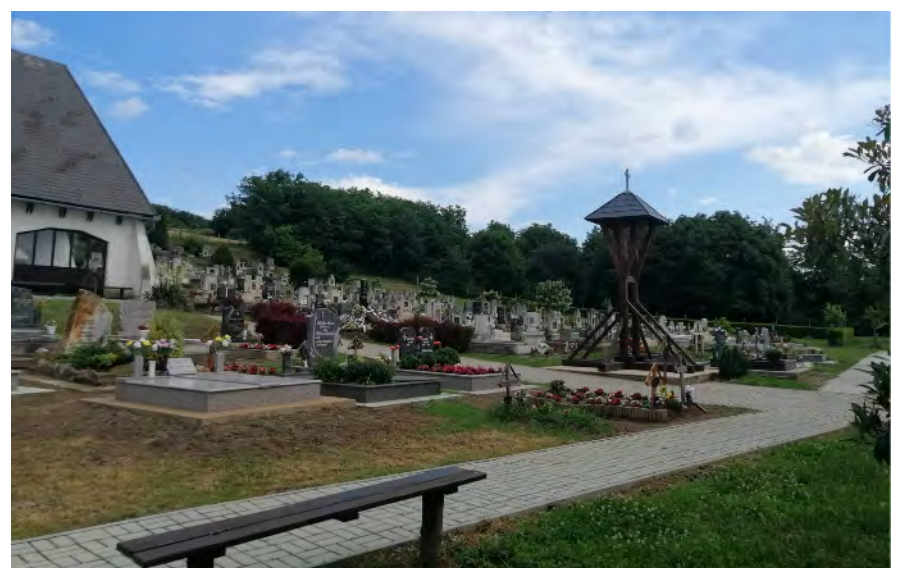
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

KRESZ park; Szent István szobor és a Havas Boldogasszony-templom; Játszótér a kultúrház udvarán; Önkormányzati épület; Könyvtár költözéskor; Egészségház a falubusz garázzsal; Tekenye tér felújítva; Látkép a Barátoki hegygerincről; Kondipark, kosárlabda- és focipálya; A megújult Hunyadi út; Temető a haraglábbal

TEKENYE

TEKENYE

TÓFEJ

Tófej Zalaegerszeg városkörnyék közigazgatási területén, a Válicka-völgye és a Göcsej határát jelentő Berek patak közötti dimbes-dombos részen található. A lakosság száma 650 fő.

Tófej régi nemesi település. Eredetileg két Tófej létezett. Az egyik a mai község helyén Kysthofew, a másik pedig a jelenlegi temető dombján lévő, egykori tó fölötti település, Egyházasthofew. Valószínű innen ered az elnevezése is: Thofew, Thófen, Thofeu, Thewen, Tófó, Tófej. 1251-ben már beszéltek róla. Egy Anjou-kori okmány 1315-ben említi, mint nemesi települést. A török idők alatt azonban többször is támadás érte, különösen Kanizsa török kézre kerülése után, ekkor templomával együtt elpusztult, később a dombok közötti völgyben épült újjá.

1964 óta üzemel Tófejen az Európában is ismert, jelenleg ZALAKERÁMIA Zrt. egyik, burkolólapokat előállító gyáregysége, melynek termelése évi 3,5 millió m². A község munkaképes lakosságának kb. 40%-a itt dolgozik. A településen több vállalkozás folytat mezőgazdasági tevékenységet, ezen kívül faipari és egyéb szolgáltatói kisvállalkozások is működnek.

1990 óta szép eredményeket értek el az infrastruktúra fejlesztése területén. Vezetékes ivóvíz szolgáltatás van, szennyvízelvezetés és tisztítás történik. Optikai kábelen TV hálózatot építettek ki, jelenleg kb. 200 csatorna fogható. Telefonvonalak és internet több szolgáltatónál korlátlanul elérhető. A vezetékes földgáz az egész faluban kiépítésre került. Útjaik szilárd burkolatúak. A Zalaegerszeg – Rédics vasútvonal bekapcsolja a falut az országos vasúti vérkeringésbe.

50 férőhelyes óvoda és 8 osztályos általános iskola helyben biztosítja a gyerekek ellátását és alapfokú képzését. Sportolási lehetőségeket biztosítanak a szépen karbantartott sportcentrumukban, ahol füves focipálya, aszfalt borítású kosárlabda és tenispálya, konditerem áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Az iskola melletti műfüves pálya mozgási lehetőséget kínál mind a tanulók, mind a lakosok számára. A kisebbek örömeire a faluban két játszótér is van.

A falu meghatározó helyszínei a Közös Hivatal kirendeltségének is helyet adó Közösségi Ház, a Hősi emlékmű, a Trianoni emlékpark, a Séllyey Teréz által alapított és 1933. október 29-én felszentelt lórántházi templom. A külsejében impozáns, belül tágas, egyhajós egyházi épület összhatását különösen széppé teszi a mennyezet bordás szerkezete, a Závory Zoltán szilsárcányi művész által készített oltár melletti szekciók.

Több civil szervezet – Szivárvány Dalkör, Örök Tinik, Falu SzépítőK, Kertbarát Kör, – színesíti a falu életét, segíti az önkormányzat munkáját.

Igyekeznek megragadni minden lehetőséget – elsősorban pályázatok útján – a település fejlesztésére, épületeinek karbantartására, állagmegóvására, az emberek életmódjának javítására, a helyhez kötődés erősítésére.

A község címere és zászlója a múlt és a jelen jelképeit hordozza.

A falu polgármestere Horváth Zoltán.

Tófej is located in the administrative area of the Zalaegerszeg periphery, in the hilly area between the Válicka valley and the Berek stream, which forms the border of the Göcsej. The population count is 650.

Tófej is an old noble settlement. Originally there were two settlements with this name. One is Kysthofew, on the site of the present village, and the other is Egyházasthofew, a settlement on the hill of the present cemetery, above a former lake. This is probably the origin of the different name variations: Thofew, Thófen, Thofeu, Thewen, Tófó, Tófej. The settlement was already mentioned in written records in 1251. An Anjou period document from 1315 mentions it as a noble settlement. However, it was attacked several times during the Turkish period, especially after the Kanizsa Fortress fell to the Turks, when it was destroyed together with its church, and later rebuilt in the valley between the hills.

Since 1964, one of the plants of Zalakerámia Zrt., which is well known in Europe, has been operating in Tófej, producing 3.5 million m² of ceramic tiles per year. About 40% of the active population of the town work here. There are also several agricultural enterprises, as well as small businesses in the wood industry and other services.

Since 1990, good progress has been made in infrastructure development. There is piped drinking water, sewage disposal and treatment. An optical cable TV network has been built, and currently offers about 200 channels. Unlimited phone lines and internet are available from several providers. Piped natural gas has been installed throughout the village. Local roads are paved. The Zalaegerszeg - Rédics railway line connects the village to the national railway network.

A 50-seat kindergarten and an 8-class primary school provide care and primary education for children locally. Sports facilities include a well-maintained sports centre with a turf-covered football pitch, asphalt-covered basketball and tennis grounds, and a gym. The artificial turf pitch next to the school offers exercise opportunities for pupils and residents alike. For the younger ones, there are two playgrounds in the village.

Major establishments in the town are the Community House, which also houses the branch office of the Joint Self-Government (with neighbouring villages), the Heroes' Memorial, the Trianon Memorial Park, and the Lorántház Church founded by Teréz Séllyey and consecrated on 29 October 1933. The imposing, spacious, single-nave church building is made particularly beautiful by the ribbed structure of the ceiling and the seccos next to the altar built by artist Zoltán Závory of Szilsárcány.

Several NGOs – Szivárvány Dalkör (Rainbow Choir), Örök Tinik (Eternal Teenagers), Falu SzépítőK (Village Beautifiers), Kertbarát Kör (Gardeners' Club) – make a colourful village life and assist the work of the municipality.

They try to seize every opportunity, mainly through tenders, to develop the settlement, maintain and preserve its buildings, improve people's standard of living and strengthen the local identity.

The coat of arms and the flag of the municipality are symbols of the past and the present.

The village mayor is Zoltán Horváth.

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Római Katolikus templom; Trianoni emlékmű; Hősi emlékmű; Közösségi Ház; Óvoda épülete; Általános iskola; Tófej látképe; Orvosi rendelő; Székelykapu a Közösségi Háznál; Trianoni Emlékpark avatása

TÓFEJ

TORNYISZENTMIKLÓS

Tornyszentmiklós község Nyugat-Magyarországon, a Nyugat-Dunántúlon, Zala megye délnyugati sarkában, a magyar-horvát-szlovén hármashatár közelében fekvő falu. Lentitől 15 kilométerre délre, Letenyétől hasonló távolságra északnyugatra található.

Első ismert írásos említése 1239-ből származik, amikor a nevét Scenmiclos formában jegyezték fel. A régészeti kutatások szerint azonban a település területe már a rézkorban is lakott volt. A mai nevét viselő település 1937-ben jött létre, Kerkaszentmiklós és Lendvaújfalu egyesítésével.

1381-ben Tornyenthmyklos néven említik. A XIV. század végétől a XVIII. század elejéig – kisebb megszakításokkal – földesúri bíróság székhelye is volt.

A két világháború között a község körjegyzőségként, országos vásártartásokkal a környék központja lett. Lakói 1940-től a kőolajbányászatban találtak munkát a szomszéd Lovásziiban. A trianoni békeszerződéssel meghúzott határ másik oldalán lévő Pincéből 1920-ig Tornyszentmiklóstra jártak a gyerekek iskolába. 1992-ben megnyitották a két falu közötti határállomást.

A település római katolikus temploma 1771 és 1774 között épült, védőszentje Szent Miklós.

Az épület homlokzata erősen tagolt, áttört sisakú, hagymakupolás tornyú, 40,7 méter magas. Alján rokokó kapu. Az ajtó és ablak „szárfákat” kőből faragták, megszámozták, és darabonként húzták fel a toronyba, illetve rendeltetési helyükre. A kórúst két faragott kőoszlop tartja. Rajta egy-egy szenteltvíztartó, amelyek érdekessége, hogy egy-egy kőtömbből faragták. Szószéke fából készült, barokk stílusú, szobrokkal díszített, faragott. Az áttört faragású szentélyrác – áldoztató rác – barokk stílusú. Freskóit Johann Ignatz Cimbal festette 1774-ben.

A templom védőszentjének tiszteletére állították 2000. december 6-án a Szent Miklós-szobrot. A takarékszövetkezet épülete mellett, a sportpálya közelében található.

A Flórián-szobor a szentmiklósi falurészben, a Kuticai lejárónál van. 1781. május 30-án állították, a „Flórián kultusz” XVII. századi elterjedése során. Felirata: „O. Foriane ora pro nobis Anno 1781. die 30. Máj.” – Ó, Flórián imádkozz érettünk!

A gyakori tüzek miatt a fából és zsúpfedélből épült házak állandó veszélynek voltak kitéve. A tűzoltók védőszentjeként tisztelt Szent Flórián római katona volt, aki 40 fogságba esett keresztény fogoly segítségére sietett, mikor nyíltan megvallott kereszténysége miatt bíróság elé állították. A büntetése botozás volt, majd követ a nyakában az Enns folyóba dobták.

Ábrázolása során vizet öntve égő házat olt el. A legenda erre több változatot ismer, egyike ezek közül, hogy társait mentette meg az égő házból.

A faluban található Helytörténeti Gyűjtemény a XIX. és XX. századi Tornyszentmiklós életét mutatja be. Külön teremben foglal helyet az iskola története, illetve Kerti Sándor költő-tanító hagyatéka. A másik terem a paraszti életbe nyújt betekintést.

A gyűjtemény anyagát Kulcsár József gyűjtötte össze 1959-től napjainkig, jelenleg a Kerti Sándor Kulturális Egyesület gondozza.

A település polgármestere: Bene Nándor

Tornyszentmiklós is a village in Western Hungary, in Western Transdanubia, in the southwestern corner of Zala County, near the Hungarian-Croatian-Slovenian triple border. It is located 15 kilometers south of Lenti and a similar distance northwest of Letenye.

Its first known written mention dates from 1239, when its name was recorded as Scenmiclos. However, according to archaeological research, the area of the settlement was already inhabited in the Copper Age. The settlement bearing its current name was created in 1937, by the merger of Kerkaszentmiklós and Lendvaújfalu.

In 1381 it was mentioned as Tornyenthmyklos. From the end of the 14th century to the beginning of the 18th century – with minor interruptions – it was also the seat of a landlord's court.

In the interwar period, the village became the center of the area as seat of a district notary, and it held national fairs. From 1940, its residents found work in the oil mining industry in neighboring Lovászi. Until 1920, children from Pince, on the other side of the border drawn by the Trianon Peace Treaty, went to school in Tornyszentmiklós. In 1992, the border station between the two villages was opened.

The settlement's Roman Catholic church was built between 1771 and 1774, and its patron saint is Saint Nicholas. The façade of the building is strongly segmented, with a pierced steeple and an onion-shaped domed tower; it is 40.7 meters high. At the bottom is a Rococo gate. The beams of the doors and windows were carved from stone, they were numbered, and pulled piece by piece into the tower and to their destination. The choir is supported by two carved stone pillars. On each of them are holy water containers. The interesting thing about them is that they were both carved from a single block of stone. Its pulpit is made of wood in baroque style, decorated with sculptures and carved. The openworked sanctuary grid - sacrificial grid - is in the Baroque style. Its frescoes were painted by Johann Ignatz Cimbal in 1774.

The statue of Saint Nicholas was erected on December 6, 2000 in honor of the patron saint of the church. It is located next to the savings association building, near the sports field.

The Florian statue is in the Szentmiklós part of the village, at the Kutica exit. It was erected on May 30, 1781, during the spread of the "Florian Cult" in the 17th century. Its inscription reads: “O. Foriane ora pro nobis Anno 1781. die 30. Máj.” – Oh, Florian, pray for us!

Due to the frequent fires, the houses built of wood and thatched roofs were exposed to constant danger. St. Florian, revered as the patron saint of firefighters, was a Roman soldier who rushed to the aid of 40 captured Christian prisoners when they were brought to court for their openly professed Christianity. His punishment was caning and then he was thrown into the river Enns with a stone around his neck.

In his depiction, he extinguishes a burning house by pouring water on it. Several variations exist of this legend, one of which is that he saved his companions from the burning house.

The Local History Collection in the village presents life of Tornyszentmiklós in the 19th and 20th centuries. An exhibit about the history of the school and the legacy of the poet and teacher Sándor Kerti are located in a separate room. The other room offers an insight into peasant life. The material of the collection was gathered by József Kulcsár from 1959 to the present day, and it is currently cared for by the Sándor Kerti Cultural Association.

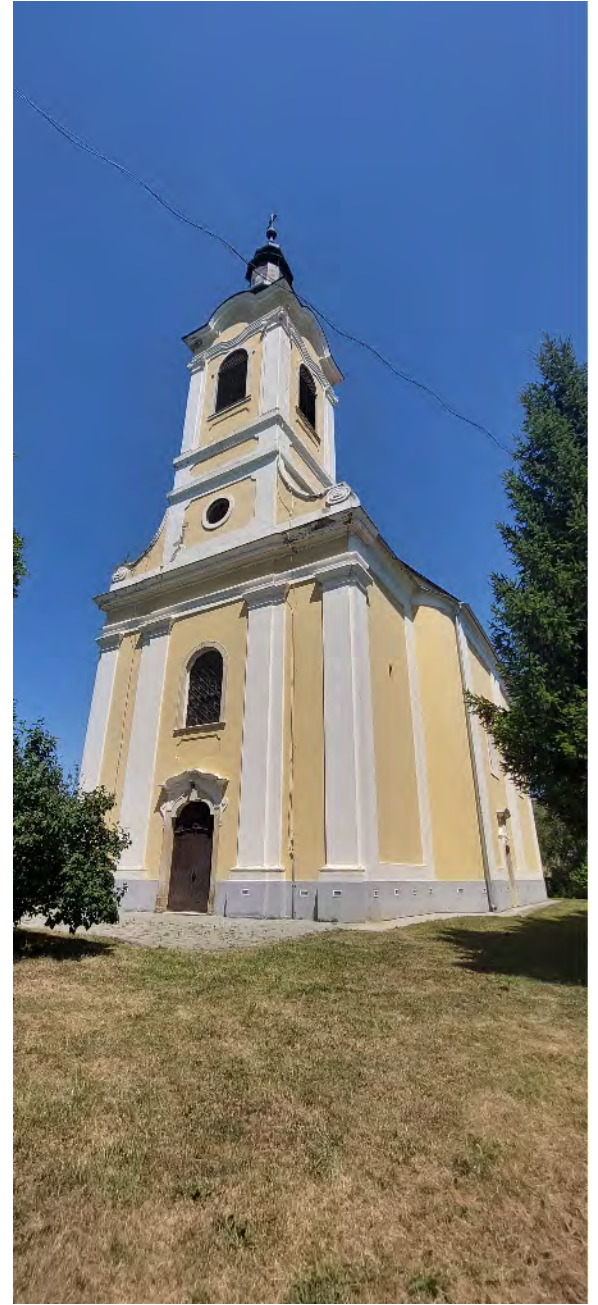
The mayor of the settlement: Nándor Bene

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

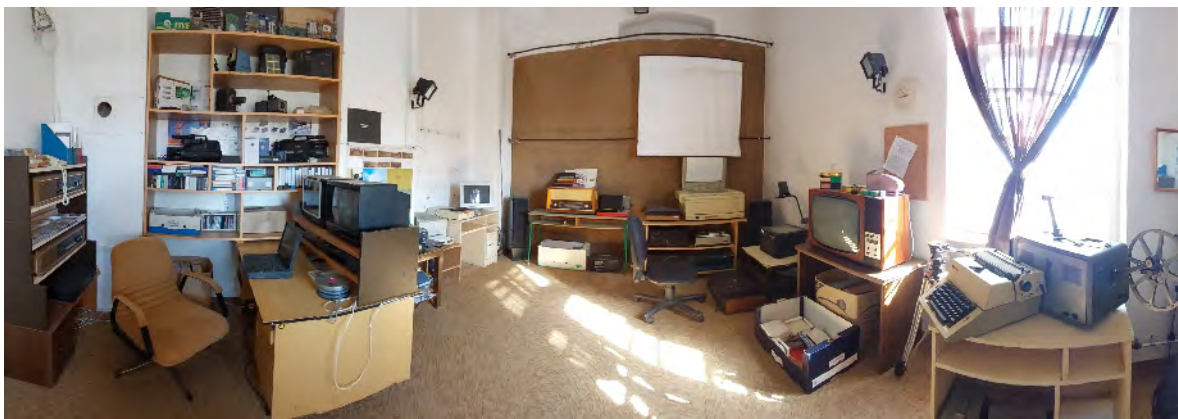
Szent Miklós-szobor; A falu hegyről nézve; Vadászkastély; Carp Dream Lake horgásztó; Katolikus templom; Farsang-kiszebáb égetés; Helytörténeti gyűjtemény; Faluközpont; Művelődési ház

TORNYISZENTMIKLÓS

TORNYISZENTMIKLÓS

TÓTSZERDAHELY

Tótszerdahely Zala megyében található, Nagykanizsától 20 km-re fekvő, horvát tradíciókkal rendelkező falu. Festői környezetben helyezkedik el, hiszen körbeöleli a zalai táj szépsége. Közvetlenül a falu határában kanyarog a Mura, mely kiváló lehetőséget nyújt az érintetlen természet szerelmeseinek, vízitúrázóknak.

Tótszerdahelyen több bányató és horgászto is megtalálható, melyek fejlesztése folyamatos, ezzel is célzottan kívánják megszólítani a horgászokat iránt rajongókat.

Az önkormányzati tulajdonban lévő kavicsbánya tó mellett -európai uniós források bevonásával- számos fejlesztést sikerült megvalósítani. Első ütemben egy csónaktároló épület került kialakításra közvetlenül a tó partján, melynek során rendezvényterem, szobák és egy közösségi konyha létesült. Második ütemben a tó mellett a gyalogosok, futók és biciklisek számára kialakított, 881 m hosszú sétány készült, pihenőhellyel, asztalokkal, padokkal, grillsütőkkel, parkosítással.

A csónaktároló épület mellett egy kerékpáros szervizpont létesült napelemes okspad-dal, biciklis szervizkészlettel.

Fedák Kúria: az épület éveken keresztül közcélokot szolgált, hiszen volt általános iskola, múzeum, könyvtár, sőt varroda is. A Fedák-kúria 3 ütemben történő külső és belső felújítása megteremtette a település számára egy olyan központ létrehozását, melyben rendezvényeket, konferenciákat, találkozókat, magánrendezvényeket lehet szervezni. A Fedák kúria nyugati szárnyának tetőterében kialakított 8 szoba egyenként 2 fő befogadására alkalmas. A szobák mindegyike külön előtérrel, beépített szekrényel, saját fürdővel és mellékhelyiséggel rendelkezik. Az épület ezen fejlesztése kitűnő lehetőséget nyújt rendezvények megszervezésére, akár több napos időintervallumban is, továbbá a térségbe érkezők számára szálláslehetőséget biztosít.

Jézus szíve templom: Tótszerdahely a mai magyar építőművészet kiemelkedő példáját mutatja az 1993-ban felszentelt Jézus Szíve római katolikus templommal. A templom orgonája hangversenyek rendezését is lehetővé teszi.

Helyi horvát tradíciók: A település a mai napig őrzi horvát nemzetiségi identitását, a horvát nyelv „káj” dialektusának használatával, helyi horvát hagyományainak őrzésével.

Jelentős a rétesfesztivál, melynek során a helyi Mura menti horvát rétes (gibanica) elkészítésének bemutatóját szervezik meg, rétesütő versennyel egybekötve.

A Mura Hagományőrző Egyesület a Mura menti horvát népdalok hagyományőrzése céljából alakult meg 2010-ben, és fellépéseikkel járják a környékbeli horvát ajkú településeket, horvátországi rendezvényeket.

A Zrínyi Katarina Horvát Általános Iskolában kötelező óra keretében oktatják a gyerekeket a horvát nyelv használatára, ehhez köthetően szakkörök, helyi versenyek is rendezettek. A horvát identitástudat megőrzését és fennmaradását a helyi horvát önkormányzat és a horvát művelődési intézet munkája nagymértékben segíti és támogatja. Az említett két szervezet éves szinten több alkalommal szervez versenyeket, táborokat, kirándulásokat, kulturális programokat horvát nyelven gyerekek számára.

Helyi termékek: A településen az elmúlt évek során megnőtt a helyi termékeket előállító vállalkozók száma. Ezek között vannak hús-, tej-, gabona-, és gyümölcs termékeket előállítók egyaránt.

A település polgármestere: Havasi Viktória

Tótszerdahely is a village with Croatian traditions, located 20 km from Nagykanizsa in Zala County. It is situated in a picturesque setting, surrounded by the beauty of the Zala countryside. The Mura River meanders right on the outskirts of the village, offering excellent opportunities for lovers of unspoiled nature and water sports.

There are a number of quarry lakes and fishing ponds in Tótszerdahely, which are constantly being developed to appeal to angling enthusiasts.

The municipally owned gravel pit lake has seen a number of improvements with the help of EU funding. The first phase involved the construction of a boat storage building directly on the lake shore, which includes an event hall, rooms and a community kitchen.

In the second phase, an 881 m long walkway for pedestrians, runners and cyclists was created alongside the lake, with rest spots, tables, benches, barbecues and landscaping.

A bicycle service point with a solar-powered smart bench and a bicycle service toolkit has been set up next to the boat storage building.

Fedák Mansion: this building has served public purposes for many years, as it used to house a primary school, a museum, a library and even a sewing workshop. The interior and exterior renovation of the Fedák Mansion carried out in 3 phases has provided the village with a centre for organising events, conferences, meetings and private functions. The 8 rooms in the attic space of the Fedák Mansion's west wing can accommodate 2 people each. Separate entrance halls, built-in wardrobes, bathrooms and toilets belong to each room. This development of the building offers an excellent solution for organising events, even stretching over a period of several days, as well as accommodation for visitors.

Jézus Szíve church: The Jézus Szíve Roman Catholic church, consecrated in 1993, is an outstanding example of contemporary Hungarian architecture in Tótszerdahely. The organ allows for hosting concerts in the church.

Local Croatian traditions: The village preserves its Croatian ethnic identity to this day by using the Kajkavian dialect of the Croatian language and honouring local Croatian traditions. The strudel festival is a significant event, presenting the method of making authentic Mura region Croatian strudel (gibanica) to the public, as well as housing a strudel-making contest.

The Mura Folklore Association was founded in 2010 to preserve the tradition of Croatian folk songs from the Mura region. They perform in nearby Croatian-speaking villages and in Croatia.

Children at the Katarina Zrínyi Croatian Primary School are taught Croatian language as a compulsory subject, and there are regular workshops and local competitions as well.

The work of the local Croatian municipality and the Croatian Institute of Culture provides major help and support in the preservation and survival of Croatian identity. These two institutions organise a number of contests, camps, excursions and cultural events for children in Croatian language every year.

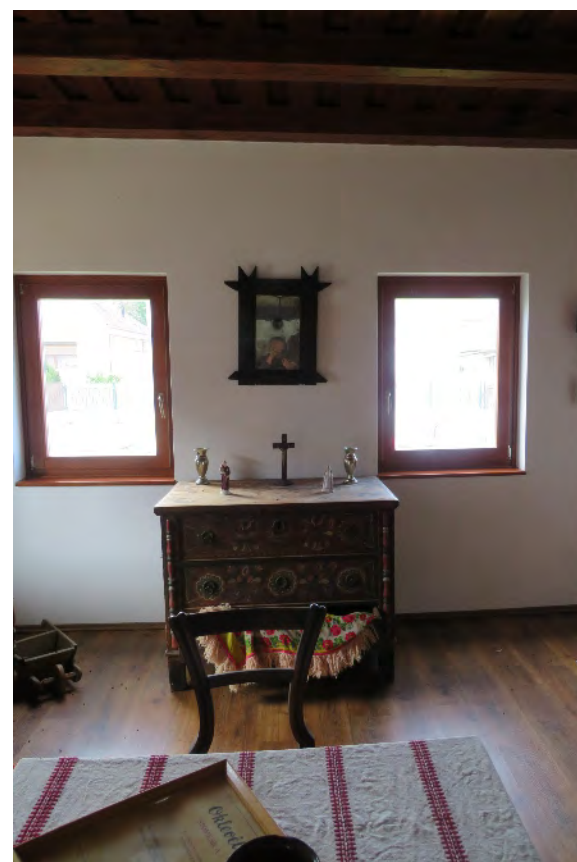
Local products: The number of small businesses in the village providing local products, including meat, dairy, cereal and fruit products, has increased in recent years.

The mayor of the settlement: Viktória Havasi

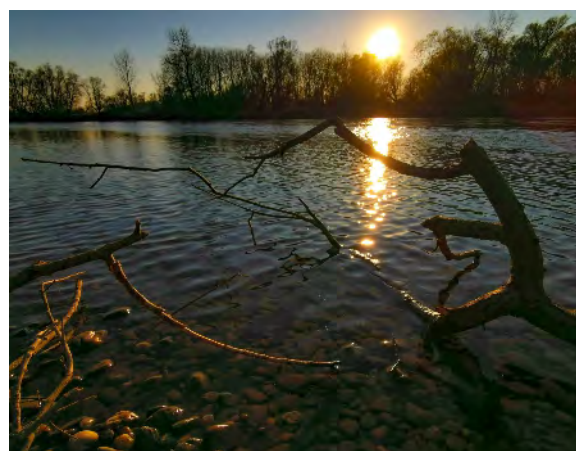
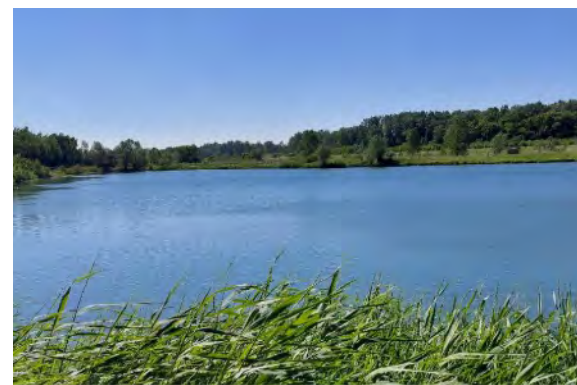
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Tótszerdahelyi Jézus Szíve templom; Emlékpád - Tótszerdahely első írásos említésének 650 éves évfordulója alkalmából; Fedák kúria; Tájház - régi Mura menti szoba; Mura hagyományőrző Egyesület és "Pomurske žice" Mura menti húrok Tamburazenekar; Tótszerdahelyi kavicsbánya, csónakház és sétány; Mura folyó

TÓTSZERDAHELY

TÓTSZERDAHELY

TÜRJE

Türje Zala megye legészakibb községe, a Zala kanyarulatától kissé keletre fekszik. A települést a Keszthelyi-hegység, a Kemeneshát és a Zalai-dombság öleli körbe. A falu Vas és Veszprém megyével határos, a Balatontól 30 km-re, a megyeszékhelytől, Zalaegerszegtől 32 km-re található.

Türje kialakulása a 11. századra tehető. A türjei prépostságot a 13. század elején a Türje nemzetség Dénes nevű tagja alapította. Ekkor még a prépostsági épületek északi irányból kapcsolódtak a templomhoz. A prépostság 1268-1358 között hiteles helyként is működött.

A törökök többször pusztítottak a településen. A török idők alatt az erődített prépostság castellumként működött, ezzel a harmadrendű végvárok egyike volt.

A lakosság száma a háborús pusztítások miatt jelentősen lecsökkent. A pusztulás évszázadait követően megindulhatott a fejlődés. Türje mezővárosi jogokat kapott, oppidum lett, ami a település felemelkedését eredményezte, amelyben a megerősödő prépostságnak nem kis szerepe volt. 1772-ben Türje vásártartási jogot szerzett. Vásárai Szent Mihály és Szent György napján voltak, erre utal a településen a Vásártér utca neve is.

A 18. század a német betelepítés időszaka. A falu elnéptelenedésének enyhítésére sváb telepesek érkeztek. A magyar és német lakosok a földművelés mellett szőlőtermesztéssel foglalkoztak, de számos szorgalmas iparos is tevékenykedett. A premontrei rend vissza-telepedése után új rendház épült. A templom művészettörténetileg a késő román, illetve a korai gótika egyik legépebben megmaradt műemléke hazánkban, benne Dorffmaister István munkái láthatók. Egyedülálló az 1993-as években a falkutatás során megtalált Szent László legenda freskója.

Az 1900-as évek második felében a mezőváros fejlődése lelassult, s a mezővárosi jogait el is veszítette. A település iparosodását az Ukk-Csáktornya-vasútvonal megépítése segítette elő.

A falu természeti értékei közé tartozik a szőlőhegy. Az évente megrendezésre kerülő borversenyekre száznál is többen hozzák el nedűiket. A kilátás a hegyről csodálatos, és régi pompájában díszlik a gyönyörűen felújított premontrei présház és a hozzá kapcsolódó földi pince.

Türje központja és ékesége a Premontrei téren áll, ez a Gyümölcsoltó Boldogasszony-templom. A nyolcszáz éves Árpád-kori templom az elmúlt években teljesen megújult. A felújítás során régészeti feltárást is végeztek, de megújult az orgona, a padozat és helyreállították a freskókat és a falfestményeket is. A kirándulóknak érdemes letérni a főútról, s felkeresni a szép parkokat, a különös értékeket rejtő temetőt. A jelenleg 1636 lakosú falunak több olyan rendezvénye van, ami vonzza az itt lakókat, illetve a környéken élőket is. Ilyen a búzaszentelő és kórustalálkozó, a Szent Iván-éji túra az elszármazottak találkozója, a szüreti felvonulás a testvér településekkel, az erdélyi Gyergyóalfalu és a vasi Hegyhátsál lakóival. Sokan és sokat tesznek azért, hogy jól érezzék magukat az itt lakók és az idelátogatók. Megújultak útjaik, a főzőkonyha, művelődési ház, óvoda, az egészségügyi létesítmények, az általános iskola. Új műfüves pálya és játszótér készült. Szabadtéri színpad, pajta és kemence épült. Türje immár olyan hely lett, amit érdemes felkeresni!

A település polgármestere: Nagy Ferenc László

Türje is the northernmost village of Zala County, located slightly east of the Zala River bend, surrounded by the Keszthelyi Mountains, the Kemeneshát Hills and the Zala Hills. The village borders with Vas and Veszprém counties, it is 30 km from Lake Balaton and 32 km from the county seat Zalaegerszeg. Türje dates back to the 11th century. The monastery of Türje was founded in the early 13th century by a member of the Türje clan named Dénes. At that time, the provostry buildings were connected to the church from the north. The provostry also functioned as a place of authentication (loca testimonialia) between 1268 and 1358.

The Turks destroyed the settlement several times. During the Ottoman occupation, the fortified provostry functioned as a castellum, making it one of the third-ranked frontier-fortresses. The population has been significantly reduced by the ravages of war. After centuries of destruction, development could begin. Türje was granted market rights and became a local market town, which led to the rise of the settlement, in which the strengthening provostry played a significant role. In 1772 Türje acquired the right to hold regional fairs, becoming a real market town. The fairs were held on the days of St. Michael and St. George, and the name of the Vásártér (Market Place) street refers to this fact. The 18th century was characterised by the arrival of Swabian (German) settlers. The Swabian settlers arrived to alleviate the depopulation of the village. The Hungarian and German inhabitants were engaged in agriculture and viticulture, but there were also many hardworking craftsmen. A new monastery was built after the resettlement of the Premonstratensian Order. The church is one of the best preserved monuments of the late Romanesque and early Gothic styles in Hungary, and it contains the works of István Dorffmaister. The fresco of the legend of St. Ladislaus, found during the 1993 excavations, is unique. In the second half of the 1900s, the development of the town slowed down and even it lost its market rights. The industrialisation of the settlement was facilitated by the construction of the Ukk-Csáktornya railway line.

The natural assets of the village include the vineyard. More than a hundred people bring their wines to the annual wine competitions. The view from the vineyard hill is magnificent. The beautifully restored Premonstratensian press-house and its adjoining cellar stand in their former splendour.

The centre and jewel of the town, the Church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary, stands on the Premontrei tér (Premonstratensian Square). The 800-year-old Árpád-era church has been completely renovated in recent years. During the renovation, archaeological excavations were carried out. Afterwards, the pipe organ, the benches and the frescoes and wall paintings were restored. Hikers should get off the main road and visit the beautiful parks and the cemetery, which is a place of special interest. The town, which currently has a population of 1,636, has several events that attract residents and people from the surrounding area. Such are the wheat consecration ceremony and the choirs meeting, the St. John's Eve tour, the meeting of remote people originating in Türje, the harvest parade with the sister settlements (guests from Gergyóalfalu in Transylvania and Hegyhátsál in Vas County). Many people and a lot of effort is put into making sure that residents and visitors enjoy themselves. They have renovated their roads, the cookhouse, the community centre, the kindergarten, the health facilities and the primary school. A new artificial turf pitch and playground were built. An open-air stage, barn and bake-oven were also built. Türje is now a place worth visiting!

Mayor of the village: Ferenc László Nagy

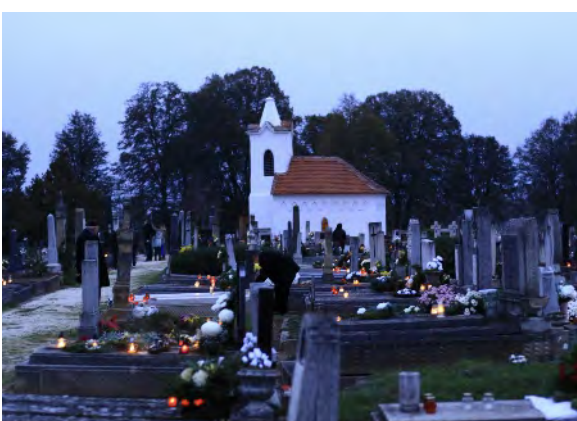
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A megújult templom belülről a Szent László legendával; A felújított Árpád-kori templom; A megszentelt kenyér szétosztása; A falu központja a polgármesteri hivattal, az iskolával, az óvodával, a konyhával és a művelődési házzal; Központ a székelykapuval és az 1892-es tűzoltó kocsival; A felújított kultúrház; Premontrei tér a felújítás előtt; Temetői kápolna; A szőlőhegyről elének táruló látvány; Szüreti felvonulás; Rendezvényeink helyszíne a szabadtéri színpad; Védőnői szolgálat, fogorvosi rendelő

TÜRJE

TÜRJE

ÚJUDVAR

Újudvar (a középkori latin nyelvű oklevélben Nova Curia) a falu neve egyben magyarázata a falu keletkezési körülményeinek. Annyit jelent, hogy ezen a helyen valaki „Új udvart” azaz udvarházat, kúriát alapított. Ez a személy pedig nem lehetett más, mint valamelyik Árpád-házi királyunk a XI-XII. században. Újudvart Eufrozina királyné, II. Géza felesége, eladományozta a fehérvári Szent István monostoregyháznak, melyet birtokaival együtt a Johannita lovagrend jeruzsálemi rendházának juttatott 1193 előtt. 1193-ban III. Béla király ezt az anyja által tett adományt megerősítette, és oklevélben leírta ezen birtokok határait is. Ez az évszám, „1193” Újudvar első írásos említése is. A Johannita lovagok rendházat alapítottak Újudvaron, melynek létezéséről 1236-ból származó oklevélből értesülünk. A rendház hiteles helyként működött, ami azt jelenti, hogy a mai közjegyzői funkciókat látta el. Az újudvari Johanniták elsősorban a környék nemeseinek adták ki okleveleiket. A Johanniták 1382-ben eladták a birtokot a Kanizsai családnak.

Fontos esemény volt 1536-ban, amikor I. Ferdinánd dekrétumának 14. cikkelye szerint, „hogy az ország belső részének lakossága Újudvarra köteles szállítani az élelmiszereket, és ott raktározni” egy élelmiszerraktár létesült itt. A falu túlélte a török időket, mindössze 1688-1690 között néptelenedett el, mivel a Kanizsát blokád alá vevő sereg a környék lakóit elűzte, hogy az esetleg kitörő török sereg ne juthasson élelemhez.

1690-ben a falu eredeti helyétől kicsit keletebbre újra építették a házakat és művelni kezdték a földeket. Újudvar az alapításától fogva mezőgazdaságból élő település volt, termőföldjeinek nagy része 1945-ig kevés nagybirtokos kezében volt.

A XIX. század végén, XX. század elején megszorodott a törpebirtokosok, földnélküli agrárproletárok száma, jelentős volt a munkanélküliség, az emberek nyomorban éltek, ez miatt sokan kivándoroltak Amerikába. Közülük tizenheten 1910-ben úgy fejezték ki szülőfalujukhoz való kötődésüket, hogy közösen egy művészi kivitelű feszületet állítottak fel, mely a Petőfi utca és a Fő út kereszteződésénél látható. Az 1930-as években a MAORT gázfogadó állomást telepített Újudvarra, mely nagyon sok helyinek megélhetést biztosított. Az 1970-es évek elején a Tukora-tetőn építették meg a 206 méter magas TV-tornyot, ami a Pécsi-torony után a második legmagasabb feszítőkábel nélküli építmény Magyarországon. Az 1980-as években drótkötélfelvonós sípálya is működött a falu határában, melynek területén napjainkban a technikai sportok kedvelői számára Motocross és Enduro Park működik.

Napjainkban nemcsak a csodálatos természeti adottságairól, hanem rendezett környezetéről, pezsgő civil életéről, az egyedi kialakítású, nagy látogatottságú Termelői Piac épületéről és a havonta megrendezésre kerülő vásáráról is híres, a mintegy ezer lakosú településünk. A csodálatos erdei- és vízi élővilágot közelről láthatják a kirándulók a mesterségesen kialakított Morgányi víztározó környezetében.

Újudvar népszerűségének és fejlődésének köszönhetően a település népessége újra növekszik és a falusi szálláshelyek száma is folyamatosan bővül. Az újudvariakra mindig is jellemző volt a hagyományok ápolása mellett az összefogás is, melyet mi sem bizonyít jobban, minthogy a helyi civil szervezetekben több, mint kétszáz aktív tag tevékenykedik.

A helyi fiatalok talán nem véletlenül választották szlogenüknak a következő mondatot, melyet büszkén hangoztatnak is: „Újudvar, ahol szeretek élni!”

A település polgármestere: Jakab Sándor

Újudvar (Nova Curia in a medieval Latin charter) is the name of the village as well as an explanation of the circumstances of its origin. It means that someone founded a 'New Court' in this place, i.e. a manor house or mansion. And this person could not be other than one of our kings from the House of Árpád in the 11th-12th century. Queen Euphrosina, Géza II's wife, donated Újudvar to the monastery church of Saint Stephen in Fehérvár, which, together with its possessions, was given to the monastery of the Johannite order in Jerusalem, before 1193. In 1193 King Béla III confirmed this donation made by his mother and also described the boundaries of these estates in a deed. This year, 1193, is also the first written mention of Újudvar. The Johannite knights founded a monastery in Újudvar, the existence of which is known from a charter from 1236. The monastery functioned as place of authentication, which means that it performed the functions of today's notaries. The Johannites of Újudvar issued their charters mainly to the nobles of the area. The Johannites sold the estate to the Kanizsai family in 1382.

There was an important event in 1536, when according to Article 14 of Ferdinand I's decree, "that the population of the interior of the country is obligated to transport food to Újudvar and store it there" a food-storeroom was founded here. The village survived the Turkish times, it was depopulated only between 1688-1690, as the army that blockaded Kanizsa drove away the inhabitants of the area so that should the Turkish army break out, they wouldn't be able to get food. In 1690, the houses were rebuilt a little further east of the original location of the village and the fields began to be cultivated.

Újudvar was a settlement based on agriculture from its foundation, until 1945 most of its farmland was in the hands of a few large landowners. At the end of the 19th century and in the early 20th century, the number of small landowners, landless agrarian workers increased, unemployment was significant, people lived in poverty, and because of this many emigrated to America. Seventeen of them expressed their attachment to their native village in 1910 by jointly erecting an artistic crucifix, which can be seen at the intersection of Petőfi Street and Main Street. In the 1930s, MAORT installed a gas receiving station in Újudvar, which provided a livelihood for many of the locals.

In the early 1970s, the 206-meter-high TV tower was built on the Tukora-tető, which is the second tallest structure without tension cables in Hungary after the Pécs tower. In the 1980s, there was also a ski slope with a cable car outside of the village, in the area of which nowadays there is a Motocross and Enduro Park for fans of technical sports.

Nowadays, our settlement of about a thousand inhabitants is famous not only for its wonderful natural features, but also for its maintained environment, vibrant civic life, the uniquely designed and visited Farmer's Market building, and the monthly fair. Hikers can see the wonderful forest and aquatic life up close in the surroundings of the artificially created Morgányi reservoir. Thanks to the popularity and development of Újudvar, the population of the settlement is growing again, and the number of village accommodations is constantly expanding. In addition to nurturing traditions, the people of Újudvar have always been characterized by cooperation, which is proven by the fact that more than two hundred members are active in local civic organizations.

It was perhaps no accident that local young people chose the following phrase as their slogan, which they proudly say: "Újudvar, where I love to live!"

The mayor of the settlement: Sándor Jakab

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Göncz-kereszt; Amerikás-kereszt; Havas Boldogasszony templom; Faluközpont; Dalas hegyi Országzászló; Keresztúti stáció; Dél-Zala kincsei termelői piac; Községháza; Kútvolgyi horgásztó; TV torony; Johannita emlékmű; Óvoda udvar; Emlékpark; Szent Orbán-szobor és Faluház

ÚJUDVAR

ÚJUDVAR

VÁLLUS

Vállus a Balaton-parti településektől pár kilométerre, északra elhelyezkedő kis gyöngyszem, egy csendes kis falu, a Keszthelyi-fennsík délkeleti részének hegyoldalán – a Lázhegy és a Váradtető közötti völgyben - fekszik. A község történetét már a XII. századtól ismerjük. A XV. századból ismert leírás szerint (1429) a település felett a mai szentmiklósi völgyben kis pálos kolostor állt. Az egyetlen magyar alapítású rend itteni kis házát a források szerint Szent Miklós tiszteletére szentelték, s a völgy is feltehetően a kolostorról kapta a nevét.

A falu újjáéledése a Festetics családnak köszönhető. 1738-ban ők vásárolták meg a birtokot, s az elnéptelenedett falu helyére német nemzetiségű telepeseket hívtak. Így 1766-tól ismét lakottá vált Vállus. A falu népessége növekedett a XIX. század első felében. 1857-ben 411 fő élt Válluson. A század második felétől kezdve a lélekszám - ha átmeneti emelkedéssel is - de stagnált, s a századfordulón 449 lakos él a faluban. 1950-ben Keszthely járásával együtt Veszprém megyéhez csatolták, s onnan 1979-ben tért vissza Zala megyéhez.

Vállus kis temploma római katolikus Szent Mihály templom, melyben a 2007-ben feltárt, a világon egyedülálló szekko festménye a szentélyben található. A legenda szerint a templomban elhelyezett Mária szobrot (Jézussal a karjában) a vízáradat hozta el a Pálos Kolostortól a településre.

A templom mögött a falu központjában találjuk magunkat, ahol Szent István szobra fogadja a látogatót, és egy rendezvénypajta pedig a megpihenést, kikapcsolódást nyújtja a helyieknek, a vendégeknek. Ezen a hangulatos téren zajlanak a település szabadtéri rendezvényei. A pajta mellett közvetlenül egy korszerű, mai szabványoknak megfelelő játszótér marasztalja a gyermekeket. A kicsiket csúszdával, mászófallal, hintával várja, a nagyobbakat egy kültéri fitnesspark buzdít mozgásra.

A kis faluban észak felé, a buszfordulónál találjuk II. Rákóczi Ferenc mellszobrát és keleti irányba tovább haladva a temető előtt délre tartva a kis utca utolsó házában balra a gyalogsvényen sétálva érhetjük el a "Vadlánlik" barlangot. A településen áthalad az Országos Kéktúra is. A táblák jelölése mentén haladva a Szent Miklós völgyben, a Szent Miklós forráshoz érünk el, ahol az állandó vízhozamnak köszönhetően megkóstolhatjuk a friss, kristálytisza forrásvizet. A forrástól dél-nyugatra 100 méterre megtalálhatjuk a 2016-ban megkezdett Pálos Kolostor feltárásának romjait.

Egy 4,5 km hosszú tanösvény vezet a Láz-tetőn, ahol információkat nyújtó táblákat, pihenőhelyeket találunk, majd a kis Láz-hegytetőre érve szemünk elé tárul egy gyönyörűen megépített 18 méter magas Láz-hegyi kilátó. Innen páratlan kilátás nyílik a Keszthelyi-hegység ölelésében a vár medencékre és a Tapolcai-medence egy kis részére. Északra a Kovácsi-heggyel, a Tátikával, a Szebikével és a Meleg-heggyel körbezárt Zalaszántói-medence nyújtózkodik, és még a zalaszántói Béke Sztúpa fehér vakító kupolája is látható innen.

A kilátótól délre visszafelé haladva a tanösvényen kiérünk a Búdöskúti-pihenőre, ahol minden lehetőség adott egy finom szalonnasütéshez.

Tavasszal Vállus gyönyörű bükkösben gyalogolva, a hangulatos szűk völgyben haladva, hatalmas tömegben találunk medvehagymával borított területeket. Az illatos növény még virágzása előtt gyűjthető, belőle ízletes fűszert készíthetünk, virágzaskor pedig a végláthatatlan fehér bimbótengerben gyönyörködhetünk.

A település polgármestere: Herczeg Béla

Vállus is a quiet little village, a few kilometres north of the Balaton-coast settlements, situated on the southeastern slope of the Keszthely Plateau, in the valley between Lázhegy and Váradtető. The history of the village dates back to the 12th century. According to a description from the 15th century (1429), there was a small Pauline monastery in the valley of today's Szentmiklós (St. Nicholas) above the settlement. According to sources, the small house of the only Hungarian-founded monastic order was dedicated to St. Nicholas, and the valley was probably named after the monastery.

The revival of the village is due to the Festetics family. In 1738, they bought the estate and invited settlers of German nationality to repopulate the ruined place. Thus from 1766 Vállus became inhabited again. The population of the village increased in the first half of the 19th century. In 1857 there were 411 people living in Vállus. From the second half of the 19th century onwards, the number of inhabitants stagnated - albeit with a temporary increase - and at the turn of the century there were 449 inhabitants in the village. In 1950 it was annexed to Veszprém County together with the Keszthely District, then returned to Zala County in 1979.

The small Roman Catholic Church of St. Michael in Vállus houses a fresco-secco painting unique in the world. It was discovered in 2007, in the sanctuary. Legend has it that the statue of Mary (with Jesus in her arms) in the church was brought to the village by a flood from the Pauline Monastery. Behind the church, we find ourselves in the centre of the village, where a statue of St. Stephen welcomes the visitor and an events barn offers rest and relaxation for locals and guests. This charming square is the venue for the town's outdoor events. Right next to the barn is a modern playground that meets today's standards. There is a playground slide, a climbing wall and a swing set for the little ones, and an outdoor fitness park for adults.

North of the small village, at the bus terminal, you will find the bust of Prince Ferenc Rákóczi II. Walking forward to the East, then turning south in front of the cemetery and walking along the footpath, you will find the "Vadlánlik" cave located to the left of the last house on the small street. The National Blue Trail (Országos Kéktúra) also passes through the settlement. Following the signposts in the Szent Miklós Valley, you will reach Szent Miklós forrás (St. Nicholas well-spring), where you can taste the fresh, crystal clear spring water of the constant flow spring-head. About 100 metres south-west of the spring, you will find the ruins of Pauline Monastery. Archeological excavations started here in 2016.

A 4.5 km long educational trail leads to the top of a hill named Láz-tető, where you will find information boards and rest areas, and then, when you reach the small hilltop, you will find the beautifully built 18-metre-high Láz-hegyi observation tower. From here you have an unparalleled view of the basins with castles and a small part of the Tapolca Basin, surrounded by the Keszthelyi Mountains. To the north, the Zalaszántó basin, surrounded by the Kovácsi, Tátika, Szebike and Meleg hills, stretches out, and even the white dome of the (Buddhist) Béke Sztúpa in Zalaszántó can be seen from here.

Heading back south from the lookout, we follow the educational trail back to the Búdöskúti rest area, where you can enjoy a delicious barbecue picnic.

In spring, walking through the beautiful beech woods of Vállus, passing through the charming narrow valley, you will find large areas covered with wild garlic (bear's garlic). This fragrant plant can be harvested before it blooms to make a delicious herb, and after that you can admire the endless sea of white buds.

Mayor of the village: Béla Herczeg

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent István; II. Rákóczi Ferenc; Szekko a templomban; Szent Mihály templom; Vállus madártávtól; Rendezvénypajta; Játszótér; Látkép Vállusról; Szent Miklós-forrás; Láz-hegyi kilátó; Légi felvétel Vállus és környékéről

VÁLLUS

VÁLLUS

VASBOLDOGASSZONY

Vasboldogasszony Zala megye északi részén, a vasi megyehatárhoz közel, a Sárvíz-patak völgyének keleti felén terül el. A lakosság létszáma jelenleg 543 fő. Szomszédjai nyugatról Egervár, északról Gósfá, délről Zalaszentlőrinc. Keletről a völgyet lezáró dombvonulat határolja. Külterületének jelentős része erdő, rét és szőlőhegy.

Vasboldogasszony községet 1354-ben említik először írásban, „Villa Boldugazonfalua” néven, a szentgotthárdi apátság birtokaként. A Vasboldogasszony nevet 1898-ban vette fel a falu, amely 1950 előtt Vas megyei település volt.

A műemlék jellegű templomot 1409-ben említették először, de építését egyes stílusjegyek alapján jóval korábbra, a XIII. század második felére teszik a szakemberek. Titulusa: Mária, az angyalok királynője. A török pusztítás romossá tette a templomot is, amit az 1700-as években a közösség renováltatott Festetics Kristóf segítségével. A betekintő rácson keresztül is megcsodálható a hársfából készült oltár, melynek keletkezését a szakirodalom a XVIII. század elejére teszi. Szűz Mária lebegni látszó, égre tekintő alakját négy hasonlóan lebegő angyal segíti felemelkedni. Felül a Szentháromság alakjai várják az Istenanyát. A jelenetet nem az általában szokásos oszlopos, kapuszerű keretezés fogja körül, hanem puszta levéldíszkeret. Magyarországon e megoldásnak a vasboldogasszonyi oltár az elsőnek tartott példája. A felvidéki oltárfaragó műhelyek körében messze elterjedt, a Dunántúlon azonban csak néhány található, jórészt olyanok, amelyek jelentős helyektől távolabb estek. A faluban több kőkereszt és Mária-szobor jelzi a korábban itt élők vallásosságát.

Vasboldogasszonyban pályázatok segítségével felújításra került a faluház és környéke, a temetői sétány. Megújultak a templom körül elhelyezkedő területek is. Az önkormányzat épületében lévő jól felszerelt konditermen és puha pázsittal borított futballpályán kívül, újonnan épített fedett kiülővel, szabadtéri fitnesseszközökkel és megújult játszótéri elemekkel várják az itt lakókat és az ide látogatókat. A templom szomszédságában lévő épületben található a helytörténeti gyűjtemény és a könyvtár is. A régi tárgyak gyűjtését 1996-ban Gorza Mónika szervezte meg, a kiállítás a vasboldogasszonyi mindennapi használati eszközeinek gyűjteménye. A kiállításon jól megfér egymás mellett az egykori ökrös iga, a Munkácsy tévé vagy a krumplibogár felismerésére szolgáló ismeretterjesztő doboz. „Aki a múltat nem becsüli, a jövőt nem érdemli”. A könyvtárban a falon a sok oklevél a Községi Népdalkör Egyesület sike-reinek emlékét őrzi, ma is aktívak, és próbáikat is itt tartják, meleg időben, a nyitott ajtón keresztül messze hallatszik az énekük. Az önkormányzat munkáját még a Vasboldogasszonyi Polgárőr és Sportegyesület is segíti.

Vasboldogasszony szőlőhegyét már 1570-ben megemlíti, 1717-től pedig szervezetterzetten zajlik az itteni gazdálkodás. Ezen a hegyháton is a szomszédos gósfai hegyközség volt az illetékes, az ottani hegybíró és az esküdtek irányították és ellenőrizték Boldogasszonyfa szőlőhegyét.

A korábban elbokrosodott, átláthatatlan szőlőhegyi telkek a közelmúltban az önkormányzat kezdeményezésével és segítségével rendezetté váltak. Egyre több tanya kerül felújításra, folyamatban van a villany bevezetése is a zártkerti telkekhez. Nyár elején a Boldogasszonyi levendulás is megcsodálható.

Vasboldogasszony törekszik a fejlődésre, a folyamatos megújulásra, hogy az itt élők, valamint a fiatalok számára élhető, élvezhető jövőt biztosítson.

Minden látogatót szeretettel várunk!

A település polgármestere: Németh Zsolt

Vasboldogasszony is located in the northern part of Zala County, close to the Vas County border, on the eastern side of the valley of the Sárvíz stream. The population is currently 543 people. Its neighbors are Egervár to the west, Gósfá to the north, and Zalaszentlőrinc to the south. From the east, it is bounded by the range of hills closing the valley. A significant part of its extra-urban area is forest, meadow and vineyard. The village was first mentioned in writing in 1354, under the name "Villa Boldugazonfalua", as the property of the Szentgotthárd Abbey. The name Vasboldog-asszony was adopted in 1898 by the village, which before 1950 was a settlement in Vas County.

The monument-type church was first mentioned in 1409, but its construction, based on certain stylistic features, dates back to much earlier; the experts place it in the second half of the 13th century. Its title: Mary, Queen of Angels. The Turkish devastation ruined the church, which was renovated by the community in the 1700s with the help of Kristóf Festetics. The linden altar can also be admired through the viewing bars, the origin of which the art literature places at the beginning of the 18th century. The seemingly floating figure of the Virgin Mary, looking at the sky, is helped to rise by four similarly floating angels. Above, the figures of the Holy Trinity await the Mother of God. The scene is surrounded by merely a decorative frame of leaves. In Hungary, the altar of Vasboldogasszony is considered to be the first example of this solution. It is wide-spread among the altar-carving workshops in Upper Hungary, but only a few can be found in Transdanubia. Several stone crosses and statues of Mary in the village indicate the religiosity of the people who lived here.

In Vasboldogasszony, the village hall and its surroundings, the cemetery promenade, were renovated with the help of tenders. The areas around the church have also been renovated. In addition to the well-equipped fitness center and the football field covered with soft grass in the municipality building, residents and visitors are welcomed with a newly built covered seating area, outdoor fitness equipment and renewed playground elements. The building next to the church houses the local history collection and the library. The collection was organized by Mónika Gorza in 1996, and the exhibition is a collection of the everyday tools of Vasboldogasszony. The former yoke of oxen, the Munkácsy TV or the informative box for recognizing the potato beetle fit well together at the exhibition. "He who does not respect the past does not deserve the future". In the library, the many awards on the wall preserve the memory of the successes of the Village Folk Song Association, they are still active today and hold their rehearsals here, in warm weather, their singing can be heard far away through the open door. The work of the municipality is also supported by the Vasboldogasszony Civil Guard and Sports Association. The vineyard of Vasboldogasszony is mentioned as early as 1570, and from 1717 cultivation was organized here. The neighboring mountain village of Gósfá was in charge of this mountain ridge, and the mountain judge and the jurors there managed and controlled the Boldogasszony vineyard.

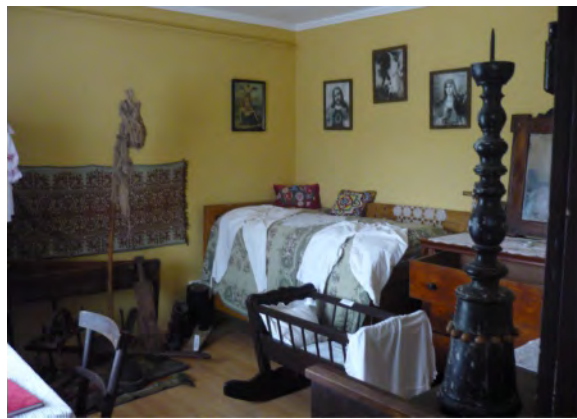
The previously overgrown, impenetrable vineyard plots have recently become tidy with the initiative and help of the local government. More and more homesteads are being -and the introduction of electricity to the garden-plots is also underway. At the beginning of summer, you can also admire the lavender of the Boldogasszony. Vasboldogasszony strives for development and continuous renewal in order to ensure a livable and enjoyable future for the people living here and for the young people. We welcome all visitors!

The mayor of the settlement: Zsolt Németh

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Templom; Oltár; Helytörténeti kiállítás; Temető; Levendulás; Virágos fák; Helytörténeti gyűjtemény épülete; Faluház avató; Dalárda; 56-os emlékmű; Kiülő; Vasboldogasszony tábla

VASBOLDOGASSZONY

VASBOLDOGASSZONY

VONYARCVASHEGY

Vonyarcvashegy kedvelt üdülőfaló, dinamikusan fejlődő nagyközség, a Balaton északi partján, a Keszthelyi-hegység déli lankáin található. A közel 2700 lakosú település utcái a keszthelyi Balaton öböl partjától egészen a Keszthelyi-hegység tetejéig kúsznak, ahol pazar panoráma várja a látogatókat. A település néhány száz évvel ezelőtt a Festetics Család szőlőbirtoka volt, ahol elsősorban szőlő, zöldség és gyümölcsstermeléssel foglalkoztak. Vonyarc és Vashegy községek egyesüléséből 1850-ben Vonyarcvashegy névvé alakult egy községgé a két település. Iskolája 1870-ben nyílt meg. A település a 20. század elején tovább nőtt, azonban kiemelkedő fejlődése csak az 1950-es évektől figyelhető meg, amikor a község bekapcsolódott a balatoni turizmusba és kiváló minőségű strandot hoztak itt létre. 1952-ben új iskolája létesült, 1957-ben pedig egy kemping jött létre. Vonyarcvashegy 1960-ban lett nagyközség. A Szent Mihály-hegy, a Balaton egyik gyöngyszeme. A 136 méter magas dolomitépzőműve a földmozgások során alakult ki, valaha mocsárral, láppal körülvett sziget volt a Balatonban.

Vonyarcvashegy dombszigetén a Szent-Mihály hegyen áll Magyarország – sőt, a tengerparttal nem rendelkező európai országok – egyetlen halászkápolnája, a Szent Mihály Fogadalmi Halászkápolna. A műemléki védelem alatt álló templom fogadalmi elnevezése egy XVIII. századi halászhistóriából ered. A Balaton környéki kistalpak megélhetését télen a jégelhalászat biztosította. A Szent Mihály-dombról, illetve a kápolna környékéről csodálatos kilátás tárul az ide látogatók elé a Balatonra, a Keszthelyi-hegységre és a Tanúhegyekre is.

A Vonyarcvashegyen található Lidó Strand az évek során a régió egyik kedvelt balatoni strandjává vált, mindez köszönhető a folyamatos fejlesztéseknek, illetve az 5,5 hektáros csodás zöld területnek és a gyönyörűen kiépített partszakaszának. A látogatók szívesen keresik fel a 270 méteres partszakasszal rendelkező strandot és vele együtt a megannyi színes szolgáltatást. A legkisebbek számára vizes játszótér, játszótér, játszóház és csúszda biztosítja a felhőtlen szórakozást. A felnőtteknek is széles a választék, ugyanis megtalálható a parton többek között egy szörfiskola, vízisípálya, SUP, strandröplabda, -és strandkézilabda pálya, valamint fitnesspark, teqball és ping-pong asztalok is. A vízi színpad pedig igazán egyedi élményt nyújt a fürdőzők számára.

A strand minőségét és színvonalas szolgáltatásainkat a szakma is rendszeresen díjazza:

- “Kék Hullám Zászló” 5 csillagos minősítés
- környezeti-nevelési szempontok szerint érkelése alapján "ZÖLD BÉKA" különdíj
- legsportosabb strand

Kék Hullám Zászló 2022. évi strandminősítési versenyén a vonyarcvashegyi Lidó Strand az összes balatoni strand közül a BALATON LEGJOBB STRANDJA minősítést is megkapta.

A kultúra meghatározó eleme Vonyarcvashegy életének, ezt bizonyítja a településen működő Zalai Balaton-part Ifjúsági Fúvószenekar, továbbá az Imre Sándor Szeretetszínház és SzínMűhely Vonyarcvashegy. A programok közül a legjelentősebb a minden nyáron megrendezésre kerülő borfesztivál, amely ékes bizonyítéka annak, hogy még ma is ápolják Vonyarc szőlőművelési és borászati hagyományait. A 40 Halász Emlénapok pedig a balatoni halászat múltját tisztelik. Vonyarcvashegy Önkormányzata hagyományörzés céljából védelmébe vette a Süllő II. nevű, 1971-ben gyártott halászhajót. Tette ezt azért, hogy a hajót megőrizze, felújítva tovább vigye a balatoni halászat történelmi múltját.

A település polgármestere: Pali Róbert

Vonyarcvashegy is a popular holiday settlement, a dynamically developing large village, located on the northern shore of Lake Balaton, on the southern slopes of the Keszthely Mountains. The streets of the settlement of nearly 2,700 inhabitants stretch from the shore of the Balaton Bay in Keszthely to the top of the Keszthely Mountains, where a magnificent panorama awaits visitors.

A few hundred years ago, the settlement used to be the vineyard of the Festetics Family, where they were mainly engaged in grape, vegetable and fruit production. From the merger of the villages of Vonyarc and Vashegy in 1850, the two settlements became one village with the name Vonyarcvashegy. Its school opened in 1870. The settlement continued to grow at the beginning of the 20th century, but its outstanding development can only be observed from the 1950s, when the village became involved in Balaton tourism and a high-quality beach was created here. In 1952, a new school was established, and in 1957 a campsite was opened. Vonyarcvashegy became a large village in 1960. Saint Michael's Hill is one of the pearls of Lake Balaton. The 136-meter-high dolomite hill was formed thanks to earth movements, it was once an island in Lake Balaton surrounded by swamps and bogs. On Saint Michael's Hill on the hill island of Vonyarcvashegy, the only fisherman's chapel of Hungary – in fact, of the landlocked European countries – is located, the Saint Michael's Pledge Fisherman's Chapel. The name of the church, which is under monument protection, comes from an 18th-century fishing history. In the winter, ice fishing ensured the livelihood of the small villages around Lake Balaton. From Saint Michael's Hill and the area around the chapel, visitors can enjoy a wonderful view of Lake Balaton, the Keszthely Mountains and the Tanúhegy Mountains. Over the years, Lidó Beach, located on Vonyarcvashegy, has become one of the popular Balaton beaches in the region, thanks to continuous developments, as well as the 5.5 hectares of wonderful green area and its beautifully developed coastline. Visitors are happy to visit the beach with a 270-meter stretch of coastline and the many colorful services along with it. For the little ones, a water playground, a playground, a playhouse and a slide ensure endless fun. There is also a wide selection for adults, as the beach has, among other things, a surf school, water ski course, SUP, beach volleyball and beach handball courts, as well as a fitness park, teqball and ping-pong tables. The water stage offers a truly unique experience for bathers. The quality of the beach and our high-quality services are also regularly awarded by the profession: "Blue Wave Flag" 5-star rating, "Green Frog" special award based on environmental and educational criteria, sportiest beach. In the 2022 Blue Wave Flag beach rating competition, Lidó Beach in Vonyarcvashegy received the highest score of all the Balaton beaches, so it earned the Best Beach of the Balaton rating.

Culture is a defining element of the life of Vonyarcvashegy, as evidenced by the Zalai Balaton-part Youth Brass Band operating in the settlement, as well as the Imre Sándor Szeretetszínház and SzínMűhely Vonyarcvashegy. The most significant of the programs is the wine festival that takes place every summer, which is a clear proof of the fact that Vonyarc's viticulture and winemaking traditions are still being cherished today. The 40 Fishermen's Commemorative Days pay tribute to the past of Balaton fishing. The Municipality of Vonyarcvashegy took protection of the Süllő II, a fishing boat built in 1971, for the purpose of preserving tradition. They did this in order to continue the historical past of Balaton fishing by preserving and renovating the ship.

The mayor of the settlement: Róbert Pali

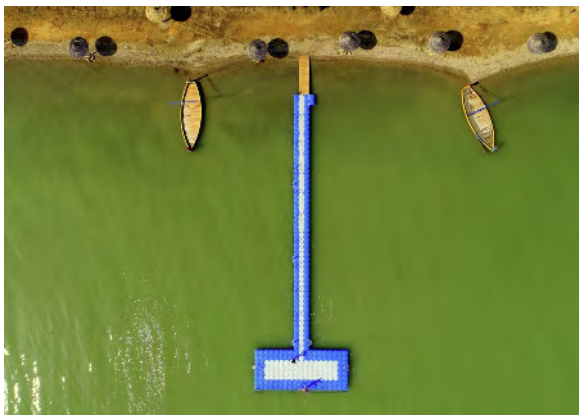
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Vonyarcvashegy; Szent Mihály Fogadalmi Halászkápolna; Fénykereszt; Zalai Balaton-part Ifjúsági Fúvószenekar Vonyarcvashegy; Imre Sándor Szeretetszínház és SzínMűhely Vonyarcvashegy; Vonyarci part; Téli Balaton; Lido Strand; Süllő II. halászhajó; Festetics Helikon Taverna Borászati és Gasztronómiai Kiállítótér

VONYARCVASHEGY

VONYARCVASHEGY

ZALAEGERSZEG

Zalaegerszeg hazánk egyik legerdősültebb megyéjének székhelye, egyike Magyarország legzöldebb, legvirágosabb városainak. Gazdag kulturális és természeti értékei, sajátos gasztronómiája, hagyományai, vendégszerető lakossága minden feltöltődésre, szórakozásra váró látogató számára kínál elfoglaltságot.

Zalaegerszeg nagy történelmi múltra tekint vissza, a veszprémi püspök 1247-ben adott ki rendelkező oklevelet a zalaegerszegi Mária Magdolna kápolna jövedelmeinek elosztásáról. Ez az első ismert okirat, amelyben a város neve szerepel, igaz, még „Egurscug” formában. A település történelmi és kulturális öröksége gazdagítja egész nemzetünket.

A Göcseji Falumúzeum Magyarország első szabadtéri skanzene, a város egyik legfontosabb turisztikai attrakciója 1968-ban nyílt meg és komplex módon mutatja be a 19. század végének és a 20. század első harmadának Göcsejre jellemző építészeti és néprajzi értékeit. Szomszédságában a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum nyújt aktív kikapcsolódást.

Nyaranta az AquaCity Vízicsúszda és Élmenypark kínál páratlan élményeket és szórakozást: 7,5 hektár területen, több mint 6000 m² vízfelület várja vendégeit. A létesítmény 20 esztendeje, 2002-ben nyitotta meg kapuit a nemrég megújult környezetű, festői szépségű Gébárti-tónak a partján. Tanösvényeken, gyalogos és kerékpáros sétányokon járhatják be a környékét a látogatók, megtekinthetik a Makovecz Imre vázlatai alapján megépült Boldogasszony kápolnát és ellátogathatnak a Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóházba. Az újonnan épült, 10 pályás, 50 méteres, 300 fős lelátóval rendelkező belvárosi fedett uszoda, tanuszoda, városi strand komplexuma egész évben remek kikapcsolódást ígér.

Újabb csodával is gazdagodott a város 2022-ben. Elkészült az Alsóerdei Sport- és Élmenypark, mely erdei kalandparkkal, mászófallal, négyévszakos sípályával, gyerekjátsszóparkkal, KRESZ-pályával, sportpályákkal vár mindenkit. A közelben az Azáleás-völgy virágzó rododendronjai nyújtanak páratlan élményt tavasszal.

A belvárosban érdemes gyönyörködni a nemrégiben megújult, 1747-1769 között készült épületben, a Mária Magdolna plébániatemplomban, vagy a Kvártélyház épületében. A 2022-re megépült, 1890-ben készült Göcseji Múzeum épülete új, állandó várostörténelmi kiállítással gazdagodott: megismerhető a török kori végvár és a megye története, megtekinthető a helyi kötődésű Kossuth-díjas művészek (Kisfaludi Strobl Zsigmond, Németh János, Fekete György) állandó kiállítása is. Új állandó kiállítások állítanak emléket Zalaegerszeg 20. századi történetének, Mindszenty (Pehm) József egykori apátplébános (későbbi bíboros, esztergomi érsek) zalaegerszegi életének, valamint a kommunista diktatúra egyházüldözésének.

Szellemi táplálékot nyújtanak a 40 esztendeje alapított Hevesi Sándor Színház előadásai is. A téatrum előtti téren látható a világon egyedülálló, Földönjáró toronyóra kétszázéves szerkezete.

Nyár végén a fesztiválozók veszik birtokba a várost, a Vadpörkölt és Borfesztivál - Zalai Teríték rendezvény a város, a megye természeti értékeiből ad ízelítőt. Előadásokon ismerkedhet az érdeklődő a legfrissebb vadászattal kapcsolatos tudnivalókkal, a vadgasztronómiával, az erdők mélyének izgalmas pillanataival.

A város polgármestere: Balaicz Zoltán

Zalaegerszeg is the seat of one of the most forested counties in Hungary, and one of the greenest and most flowery cities in our country. With its rich cultural and natural values, special gastronomy, traditions, and hospitable population, it offers activities for all visitors looking for refreshment and entertainment.

Zalaegerszeg has long past, rich in history; the bishop of Veszprém issued a charter in 1247 on the distribution of the income of the Chapel of Mary Magdalene in Zalaegerszeg. This is the first known deed in which the name of the city appears, albeit in the form of "Egurscug". The historical and cultural heritage of the settlement enriches our entire nation.

The Göcsej Village Museum, Hungary's first open-air museum, one of the city's most important tourist attractions. Opened in 1968, it presents the architectural and ethnographic values typical of Göcsej region from the end of the 19th century and from the first third of the 20th century in a complex manner. In its neighborhood, the Hungarian Oil and Gas Museum offers active recreation. In summertime, the AquaCity Water Slide and Amusement Park offers unparalleled experiences and entertainment: on an area of 7.5 hectares, more than 6,000 m² of water surface awaits its guests. The facility opened its doors 20 years ago in 2002, on the shores of the recently renovated and picturesque Lake Gébárti. Visitors can explore the area on educational nature trails, pedestrian and bicycle walkways, see the Blessed Virgin Mary chapel built based on the sketches of Imre Makovecz, and visit the Gébárt Regional Folk Crafts House. The newly built, 50-meter long downtown indoor swimming pool, teaching pool, and city beach complex with 10-lanes and a 300-person grandstand promises great relaxation all year round.

The city was enriched with another wonder in 2022. The Alsóerdei Sports and Adventure Park has been completed, which awaits everyone with a forest adventure park, a climbing wall, a four-season ski slope, a children's playground, a rules-of-the-road track, and sports fields. Nearby, the blooming rhododendrons of the Azáleás Valley offer an unparalleled experience in spring.

In the city center, it is worth admiring the recently renovated parish church of Maria Magdalena, built between 1747-1769 or the Kvártélyház building. The building of the Göcsej Museum, built in 1890, and beautified by 2022, has been enriched with a new, permanent exhibition on the history of the city: you can learn about the history of the frontier fortress of the Turkish era and the history of the county, and you can see the permanent exhibition of local Kossuth Prize-winning artists (Zsigmond Strobl Kisfaludi, János Németh, György Fekete) as well. New permanent exhibitions commemorate the history of Zalaegerszeg in the 20th century, the life of former abbot, parish priest József Mindszenty (Pehm) (later cardinal, archbishop of Esztergom) in Zalaegerszeg, and the persecution of the church by the communist dictatorship.

The performances of the Sándor Hevesi Theater, founded 40 years ago, also provide spiritual nourishment. In the square in front of the theater, you can see the two-hundred-year-old structure of the tower clock on the ground, which is unique in the world.

At the end of summer, the festival-goers take over the city, the Wild Stew and Wine Festival - Zalai Teríték event gives a taste of the natural values of the city and the county. At lectures, one interested can get to know the latest information about hunting, game gastronomy, and exciting moments in the depths of the forests.

The mayor of the city: Zoltán Balaicz

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Mária Magdolna plébániatemplom; Göcseji Múzeum; Földön járó toronyóra; Göcseji Falumúzeum; Kvártélyház; Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum; Aqua City; Alsóerdei Sport és Élmenypark - kalandpark; Gébárti-tó; Erdők ölelésében; Azáleás-völgy

ZALAEGRSZEG

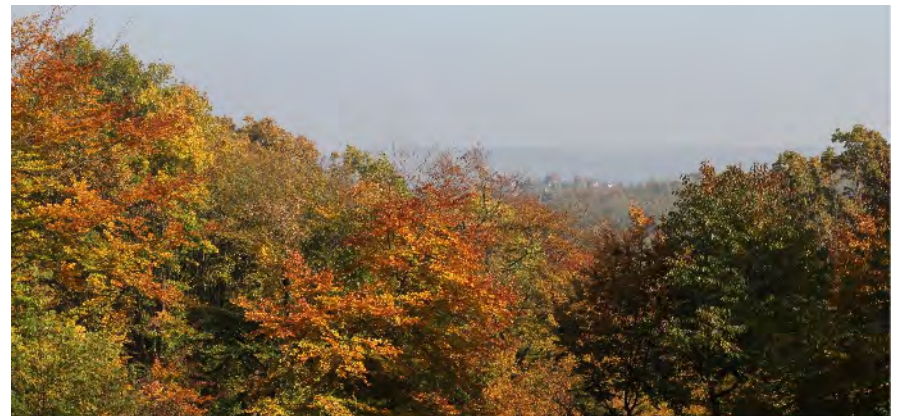

ZALAEGERSZEG

ZALAEGRSZEG

ZALAIGRICE

Zalaigrice község Zala megyében, a Zalaegerszegi járásban, a Zalai-dombságban, a Zalaapáti-hát területén található.

A „Zalaigrice” településnév egy bájos zalai falucskát idéz, segítőkész lakóival, rendezett környezetével.

Hivatalosan először 1251-ben említik a települést a pacasai nemesek birtokaként, a többi az igriceké. Akkoriban királyi mulattatók lakták a települést. A kettő szétválás történt meg az 1252-es határjáráson, amelyen királyi megbízott is részt vett, ezért is maradt fent feljegyzés. A régi falu határos volt Pacsával, Lengyellel és Rokolyánnal is. Lengyel és Rokolyán mára már nem létező települések, de Szentpéterúr határában egy-egy dűlő őrzi nevüket. A mai zalaigricei temetőben terült el az Árpád-kori templom, és valószínűsíthetően annak környékén terült el a középkori Zalaigrice, amit bizonyít a temető környékén fellelt cserépdarabokból álló lelet.

A falu határának birtoklásáért sokáig viták folytak, különböző földesurak szerették volna magukénak tudni. A település környéke a török hódoltság idején elnéptelenedett, s 1574-ben hódoltság alá kerül. Az 1600-as évek végén kápolnáját felégették. 1750-ben Zalaigrice közigazgatásilag Szentpéterúrhoz tartozott. Ekkoriban a település lakosságát 80 hold szántó, 20 hold tölgyerdő és néhány hold rét tartotta el, a falu többi birtokát járhatatlan mocsár borította.

1785-ben 196-an lakták a települést, és 27 ház volt a faluban. 1910-re a lakosság lélekszáma megduplázódott, és az 1960-as években már az ötszázat is elérte.

Zalaigrice napjainkban 135 lelket számláló település. A település a megye szívében fekszik. A dombos-táji, zöld legelő, a sűrű érintetlen erdők és az idilli környezetben elterülő pacσαι tó kiváló kikapcsolódási, kirándulási lehetőségekkel kecsegtetnek az ide látogatók számára.

Kedves Érdeklődő!

Kérem, látogasson el Zalaigricére, győződjön meg személyesen településünk természetes szépségéről és az itt élő emberek kedvességéről, vendégszeretetről. Vegyen részt programjainkon, a januártól decemberig tartó ünnepek, felvonulások, bálók, mulatságok, egyéb rendezvények várják Önt és kedves családját, barátait Zalaigricén.

A település polgármestere: Horváth Gyöngyi

The village of Zalaigrice is located in Zala County, Zalaegerszeg District, in the Zalai Hills, in the area of the Zalaapáti Ridge.

The settlement name "Zalaigrice" evokes a charming village in Zala, with its helpful inhabitants and orderly environment.

The settlement was officially mentioned for the first time in 1251 as the estates of the Pacsa nobles, the rest belonged to the people of Igrice. At that time, royal entertainers lived in the settlement. The separation of the two took place during the border survey of 1252, in which a royal agent also participated, which is why the record survives. The old village also bordered Pacsa, Lengyel and Rokolyán. Lengyel and Rokolyán are settlements that no longer exist, but in the outskirts of Szentpéterúr two areas preserve their names. The Árpád-era church was located in today's Zalaigrice cemetery, and medieval Zalaigrice was probably located in its vicinity, as evidenced by the finds of pottery fragments unearthed in the vicinity of the cemetery.

For a long time, there were disputes over the ownership of the outskirts of the village, different landlords wanted to claim it as their own. The area around the settlement was depopulated during the Turkish rule, and in 1574 it came under subjugation. At the end of the 1600s, its chapel was burned down. In 1750, Zalaigrice administratively belonged to Szentpéterúr. At that time, the population of the settlement was supported by 80 jugers of arable land, 20 jugers of oak forest and a few jugers of meadow, the rest of the village's properties were covered by an impassable swamp.

In 1785, 196 people lived in the settlement, and there were 27 houses in the village. By 1910, the population doubled, and in the 1960s it reached five hundred.

Today, Zalaigrice is a settlement of 135 people. The village lies the heart of the county. The hilly landscape, green pastures, dense untouched forests and the Pacsa spread out in an idyllic setting promise excellent options for recreation and excursions for those who visit here.

Dear Inquirer!

Please visit Zalaigrice, see for yourself the natural beauty of our settlement and the kindness and hospitality of the people living here. Take part in our programs; from January to December celebrations, parades, balls, parties and other events await you and your dear family and friends in Zalaigrice.

The mayor of the settlement: Gyöngyi Horváth

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Utcarészlet; Emlékkő; Szent Anna-templom; Önkormányzati hivatal; Ravatalozó; Szabadidőpark; Zalaigrice üdvözlőtábla; Szökőkút a közparkban; Település részlet

ZALAGRICE

ZALAIGRICE

ZALAISTVÁND

Zalaistvánd már az őskorban lakott hely volt. A Zala-dűlőből vaskori sír is került elő.

1275 decemberében a Cák nembeli Péter nádor IV. László részvételével hadjáratot vezetett Kőszegi Henrik fiai ellen. Az összecsapásra Zalaszegnél (ma Tüskeszentpéter) került sor 1276 januárjának elején. A menekülő sereg vezérét, Inkey Demetert a király hű vitéze, Márton fia Mike a „Zala folyó melletti Istvádnál” elfogta és lefejezte. 1276. január 8-án IV. László személyesen is járt Istvádon, hisz ezen a napon oklevelet állított itt ki. Ez az oklevél említ legkorábban Zalaistvándot. A Kemendi váruradalom részeként 1403-tól a Gersei Pethő család birtoka. A Zalán rév is működött, melyen vámot is szedtek. A XVI. századra Istvánd jelentős település, vámja és szombati vására nagyban hozzájárult gazdasági megerősödéséhez. 1476-ban a falut egy oklevél mezővárosként említi. Templomát lerombolták (a XVIII. században csak tornyát tudták helyre állítani, ma is látható, „Pusztatoronynak” nevezik.) 1692-ben már az „Istvándi szőlőhegy”-ről olvashatunk az adóösszeírásban. Az Istvándi pusztát Festetics Ferenc vette meg a Gersei Pethő családtól és 1696-ban jobbágyokat telepített ide. 1742-ben királyi adományként Festetics Kristóf megkapta az uradalmat.

A falu lakói szőlőműveléssel, gabonatermesztéssel foglalkoztak. A környék erdeit kizárólag az uradalom használta. 1766-ban a növekvő jobbágyterhek miatt a helyi és a környékbeli gazdák megtagadták a földesúri szolgáltatásokat. A kivezényelt katonaság fegyverhasználat nélkül felszámolta a mozgalmat. A szőlőhegyben megalakult a hegyközség, ami minden szőlőbirtokos gazdát képviselt. Minden év Szent György napján a hegyközség elöljárói végigjárták a szőlőbirtokokat, ellenőrizték az utakat és a határjeleket. A hegybíró döntött a szüret időpontjáról és a szőlővel kapcsolatos peres ügyekről. 1783-ban már több takács, varga, kovács dolgozott a faluban. A Zala folyó partján malom és vízajtású deszkametsző működött.

1784-ben megépült az evangélikus templom és mellette az iskola. A szabadságharcban sokan részt vettek. 1860-ban sor került a tagosításra, a jobbágyok földbirtokkal rendelkező parasztagdák lettek. 1866-ban a Vasárnapi Újság ezt írja a faluról: „Itt házak, földek és szőlőhegyek művelése... minden jólétre szép rendtartásra és iparra mutat. Kő nem találván közelben, a házak még eddig fából építvén.” A XIX. század végén megjelenik a közelben a vasút, vele a polgárosodás is. Egyesületek, gazdasági szövetkezetek alakulnak, 1885-ben a környéken elsők között alakul meg Önkéntes Tűzoltósága, ami napjainkban is működik. A két világháború sok áldozatot követelt a falutól.

1945 után megalakult a tsz, a kevés munkalehetőség miatt sokan elvándoroltak a faluból. Önálló tanácsa a hetvenes években a pókaszepteki közös tanácsba olvadt. 1990 után látványos kulturális és gazdasági fejlődés zajlott le. Kiépült az ivóvíz-, földgázhálózat, szennyvízhálózat, megújult az evangélikus templom és a gyülekezeti ház, egy régi lakóházat tájházzá alakítottak át. Lesenceistvánddal testvértelepülési kapcsolat alakult. Az önkormányzat az óvoda fenntartásával próbálja „fiatalítani” a falut. A lakók művelődésének a felújított Művelődési Ház a felépült „Kultúrpafta” és az Öregek Napközi Otthona ad helyet. A szőlőhegyben több régi boronapince látható.

A település polgármestere: Petőfi Lászlóné

Zalaistvánd was already inhabited in prehistoric times. An Iron Age grave was also found in Zala-dűlő. In December 1275, palatine Péter of the Cák clan led a campaign against the sons of Henrik Kőszegi with the participation of Ladislaus IV. The clash took place near Zalaszeg (now Tüskeszentpéter) at the beginning of January 1276. The leader of the fleeing army, Demeter Inkey, was captured and beheaded by the king's loyal knight, Mike, Márton's son, at "Istvánd, near the Zala river". On 8 January 1276, Ladislaus IV visited Istvánd personally as he issued a charter here on that day. This certificate is the earliest mention of Zalaistvánd. It was the property of the Gersei Pethő family from 1403 as part of the Kemend castle estate. A ferry was operated on the River Zala, where customs duties were also collected. By the 16th century Istvánd became a significant settlement, its customs duties and the Saturday market largely contributed to its economic development. In 1476, a charter mentioned the village as a market town. Its church was destroyed (only its tower could be restored in the 18th century. It can still be seen today, and it is called "Pusztatorony" (Steppe Tower). In 1692 you can already read about the "Istvándi vineyard hill" in the tax census. Ferenc Festetics bought the Istvándi steppe from the Gersei Pethő family and settled serfs here in 1696. In 1742, Kristóf Festetics received the manor as a royal donation.

The inhabitants of the village were engaged in viticulture and grain production. The forests in the area were used exclusively by the landlord's estate. In 1766 the local and surrounding farmers refused to provide services to the landlord due to the growing burden of serfs. The soldiers who were called out terminated the movement without using weapons. The wine community was established on the vineyard hill, which represented all grape growers. Every year on St. George's Day, the leaders of the wine community visited the vineyards and checked the roads and the border signs. The head of the wine community decided on the date of the harvest and on litigation related to vineyards. In 1783, several weavers, shoemakers and blacksmiths worked in the village. There was a mill and a water-powered sawmill on the banks of the Zala river. In 1784, the Lutheran church was built and a school next to it. Many people took part in the freedom fight. The land consolidation took place in 1860, the serfs received land and became peasant farmers. In 1866, Vasárnapi Újság weekly wrote about the village: "Here the houses and the cultivation of fields and vineyards... show prosperity, good order and industry. There was no stone nearby, so the houses were still built of wood." At the end of the 19th century the railway appeared nearby and brought middle class development. Associations and economic cooperatives were formed, and in 1885 the Volunteer Fire Department was one of the first to be established in the area, which still operates today. The two world wars claimed many victims from the village. The agricultural cooperative was established after 1945, and many people left the village because of the few job opportunities. In the 1970s, its independent council merged into the joint council with Pókaszepteki. After 1990, spectacular cultural and economic development took place. The drinking water, natural gas and sewage networks were built, the Lutheran church and the congregation house were renovated, and an old residential building was converted into a country house. A twin settlement relationship was established with Lesenceistvánd. The municipality is trying to "rejuvenate" the village by maintaining the kindergarten. The cultural activities of the residents are supported by the renovated Culture House, the completed "Culture Barn" and the Day Care Home for the Elderly. Several old wine cellars can be seen on the vineyard hill.

The mayor of the settlement: Ms. Lászlóné Petőfi

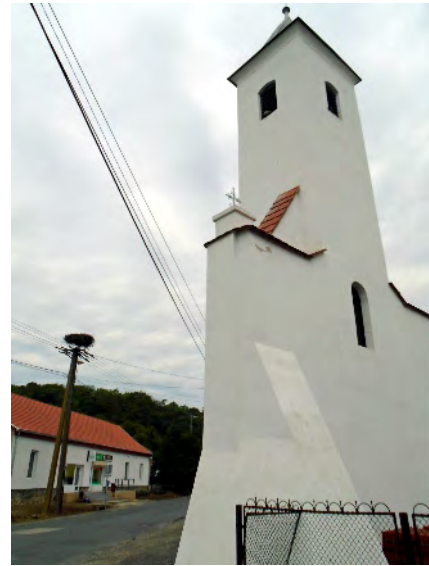
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Barabás Miklós oltárkép; Evangélikus templom (fotó: Gál Roland); Szent István szobor; Kőkereszt; Hősi emlékmű; Zalaistvánd látkép; Pusztatorony; Tájház; Evangélikus gyülekezeti ház; Eperke óvoda; Szociális Intézmény; Kultúrpafta – kultúrház

ZALAISTVÁND

ZALAISTVÁND

ZALAKAROS

Zalakaros, a 25 éves város!
Meríts erőt a természet csodáiból!

Zalakaros a csodás természeti kincset őrző kisváros, a maga bájával és vendégszere-
tetével, mesésép tájaival az élmények tárháza az év minden időszakában.

Zalakarosnak az „élet zálogaként” is ismert gyógyvíz hozta meg az azóta is töretlen
népszerűséget, amely nemcsak a gyógyulást, de a mindennapi erőt és a felejthetetlen élmé-
nyek gazdagságát is jelenti az ide látogatók számára.

1254-ben Karos a zalai vár földje volt, első írásos okleveles említése is erre az esztendőre
tehető. A történelem során izgalmas utat tett meg a kisváros, mely jelenleg is központi sze-
repet tölt be a térségben, melyet hűen szemléltet, hogy Zalakaros 1997-ben városi rangot
kapott. A település a maga 2800 lakosával az ország 6. legkisebb, ám minden bizonnyal az
egyik legvirágosabb városkája.

A természet ajándékot adott Zalakarosnak páratlan gyógyvíz formájában, a város pedig
1965 óta adja tovább ezt a csodát mindenkinek, aki gyógyulásra, pihenésre, kikapcsolódásra
vágynak. A különleges víz több ezer méter mélyről tör fel, telis-tele ásványi anyagokkal és
életerővel, ami feltölt, pihentet és egyben elvarázsol.

Mára a város és a fürdő sokkal több és színesebb, igazi családi paradicsommá nőtte ki
magát, ahova újra és újra jó visszatérni. Az aktív pihenés szerelmesei számára Zalakaros és
környéke igazi fellegvár, legyen szó akár bakancsos túrákról, akár két keréken történő
kirándulásról. A zalai szőlőhegyek, a Kis-Balaton érintetlen madárvilága, a lemenő nap
fényében eltöltött kellemes séták örök emlékek maradnak az ide látogatók számára. A csodás
természet, a nyugalom, a tiszta levegő mellett egyre több szórakozási lehetőség, családi és
kulturális programok, fesztiválok és megannyi kaland várja az utazókat.

Zalakaros maga az élet, ahol az együtt töltött percek élményekké kovácsolódnak...

A település polgármestere: Novák Ferenc

Zalakaros, the 25-year-old town!
Draw strength from the wonders of nature!

Zalakaros, the small town that preserves a wonderful natural treasure, with its charm
and hospitality, and its fabulous landscapes, is a storehouse of experiences at all times of the
year. The medicinal water, also known as the "pledge of life", has brought Zalakaros its ever
since unbroken popularity, which means not only healing, but also everyday strength and a
wealth of unforgettable experiences for visitors.

In 1254, Karos was the land of the Zala castle, and its first mention in a written charter
can be dated to this year. In the course of history, the small town has made an exciting journey,
which still plays a central role in the region. This is faithfully illustrated by the fact that
Zalakaros was granted town status in 1997. With its 2,800 inhabitants, the settlement is the
country's 6th smallest, but certainly one of the most flourishing towns.

Nature gave Zalakaros a gift in the form of unique healing water, and since 1965, the
town has been passing on this miracle to everyone who wants to heal, rest, and relax. The
special water emerges from a depth of thousands of meters, full of minerals and life force,
which recharges, relaxes and enchants at the same time.

Today, the town and the spa have grown much larger and more colorful, a true family
paradise, to which it is good to return again and again. For lovers of active recreation,
Zalakaros and its surroundings are truly outstanding places, whether it is hiking or
excursions on two wheels. The vineyards of Zala, the pristine bird life of Kis-Balaton, pleasant
walks spent in the light of the setting sun will remain eternal memories for those who visit
here. In addition to the wonderful nature, tranquility, and clean air, more and more
entertainment opportunities, family and cultural programs, festivals and many adventures
await travelers.

Zalakaros is life itself, where the moments spent together turn into experiences...
The mayor of the settlement: Ferenc Novák

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

*Templom; Zalakaros madártávlatból; Karos Korzó; Gyermekvilág; Szeretünk Zalakaros!; Érzékek útján; Vízipók Zalakaros; Őszi kirándulás;
Ökopart; Kilátó*

ZALAKAROS

ZALALÖVŐ

Zalalövő 2831 lélekszámú kisváros, mely a Göcsej és Órség tájegységek ölelésében helyezkedik el a Zala folyó mentén. A kelta időkben is lakott település volt, de jelentős régészeti leletei alapján a római kortól ismerhetjük tágabb értelemben. A légiók már az I. században táborot létesítettek a folyó átkelőhelye környezetében. A legújabb kutatások szerint Hadrianus császár 118-ban városi rangot adományozott, az akkor már népesebb településnek, ahol katonák, kereskedők és családjaik telepedtek le és a Municipium Aelium Salla nevet kapta. Történelme során többször elnéptelenedett, de újra és újra benépesült a térség.

A Petőfi utcában található tájház a XIX. sz. elején épült parasztház, mely jellegzetes színfolt korabeli építészetével, berendezésével, megújuló környezetével, ahol elkészült egy rendezvényter kemencével, mosdóval. A pitvaros épületegyüttes konyha részében kiemelendő az úgynevezett mászókérményes cserépkemence. Csempéit Lung János kályhás mester (Lékai László bíboros édesapja) égette szomszédos műhelyében.

A Borostyán-tó kiváló lehetőség akár hosszabb nyaralásra, strandolásra, horgászásra. Megújuló, fejlődő környezete vonzza a látogatókat. A Borostyán-tó Kemping és a Zalalövői Általános Iskola tábora megfelelő környezet nagyobb csoportok, a természetet kedvelő látogatók számára. A strand területén szalonnasütők, fitnesspark, okospad, árnyékot adó fákkal teli pihenőhely, kisebb játszótér, büfék, öltöző-mosdó található, emellett strandficra alkalmas terület, kosárpálink, vízibicikli kölcsönzési lehetőség segítik a kikapcsolódást.

A Borosán-völgy szakrális emlékhely a városka központjától egy kilométernyire, melynek szabadtéri oltárát, stációit, tiszta vizű forrása köré épített kegyhelyét a II. világháborúból hazatért katonák hálából készítették. A településen négy római katolikus templom, illetve kápolna található. A központ ikonikus épülete a Szent László Király Plébániatemplom, a Mindszenti városrészben a Mindszentek-templom, Budafán a Szent Anna-kápolna, Zalapatakán a Szent Anna-templom.

Az I. és II. világháborús, valamint a Petőfi-emlékművek és az Összetartozás Parkja ad lehetőséget ünnepi alkalmak méltó megemlékezéséhez. A vasútállomáson található a Hűség Oszlopa, tetején az órával. A hat részre tagolt emlékmű négy részben tagolja a település történetét. Alul az ókori Salla, felette a középkor lakóinak megőrkítése, majd az újkor és a jelenkor közlekedésének szimbolikus ábrázolása látható. Tóth László, néhai kőfaragó munkája. Tágas terület – az Ifjúsági és Szabadidő Park, mellette játszótérrel – ad otthont nagyobb rendezvényeknek: Szivárvány Gyermeknapnak, Város Napjának, Zalai Murcifesztiválnak. Zalalövő természeti értékei közt megtalálható a kakasmandikó, sárga sásliliom, siberiai nőszirm, tőzike, hóvirág, ciklámen, mely több helyszínen fellelhető, de főbb lelőhelyek a Macskás elnevezésű terület és a Pacsa-hegy melletti Zalarét. A vidék számos hőforrással rendelkezik, kellő befektetéssel akár fürdő kialakítása is lehetséges.

Zalalövő centrumában található az önkormányzati hivatal, melynek épületében kormányablak áll a lakosság rendelkezésére, emellett a Zalalövői Általános Iskola, Zalalövői Borostyán Óvoda és Mini Bölcsőde, mentőállomás, egészségház, posta, egyéb üzletek szolgálják a települést. A város északi határában ipari park található, ahol több cég biztosítja munkát a környék lakosságának.

Zalalövő nyitott, fejlődő város, mely színes, tartalmas kulturális életét a civil szervezetek mellett a „Salla” Művelődési Központ és Könyvtár intézménye biztosítja.

A település polgármestere: Gyarmati Antal

Zalalövő is a small town with a population of 2,831, which is located in the embrace of the Göcsej and Órség regions along the Zala river. It was also inhabited in Celtic times, but based on its significant archaeological findings, it can be known in a broader sense from the Roman era. In the 1st century, the legions established a camp near the river crossing. According to the latest research, in 118 the Emperor Hadrian granted city status to the already populous settlement, where soldiers, merchants and their families settled, and it was named Municipium Aelium Salla. Throughout its history, it was depopulated several times, but the region was populated again and again. The country house in Petőfi Street was a farmhouse built at the beginning of the 19th century, which is a characteristic patch of color with its contemporary architecture, furnishings, and renewed environment, where an event space with an oven and a washroom was completed. In the kitchen part of the building complex with an interior lobby, the so-called climbing chimneyed tile oven should be mentioned. Its tiles were fired by the stove master János Lung (father of Cardinal László Lékai) in his next door workshop. Borostyán Lake is an excellent opportunity for even longer vacations, going to its beach, and fishing. Its renewing and developing environment attracts visitors. Borostyán Lake Camping and Zalalövő Primary School camp are suitable environments for larger groups of visitors. On the beach area fire pits, a fitness park, a smart bench, a rest area filled with shade giving trees, a small playground, buffets, changing rooms and washrooms, as well as an area suitable for beach football, a basketball backboard, and the option to rent pedal boats. The sacred memorial site of the Borosán Valley is one kilometer from the center of the town, with its open-air altar, stations, and shrine around a spring of pure water built out of gratitude by soldiers returning from World War II. There are four Roman Catholic churches and chapels in the settlement. The iconic building of the center is the Szent László Király Parish Church, the All Saints Church in the Mindszent neighbourhood, the Saint Anne's Chapel in Budafa, and the Saint Anne's Church in Zalapataka. World War One and Two, as well as the Petőfi memorials and the Park of Unity, provide an opportunity to commemorate festive occasions in a dignified manner. At the train station, there is the Loyalty Column, with the clock on top. The monument describes the history of the settlement in four parts. At the bottom is the ancient Salla, above it is the immortalization of the inhabitants of the Middle Ages, and then the symbolic representation of modern and present age transportation. It is the work of the late stonemason, László Tóth. A spacious area – the Youth and Leisure Park with a playground next to it – hosts larger events: Rainbow Children's Day, Town Day, Zala Murcifestival. Among the natural values of Zalalövő are the dogtooth violet, yellow daylily, Siberian iris, snowflake, snowdrop, and cyclamen, which can be found in several locations, but the main sites are the area called Macskás and Zalarét near Pacsa Hill. The region has many thermal sources, with sufficient investment it is even possible to build a spa. The municipal office is located in the center of Zalalövő, in the building of which there is a government window available to the population. In addition, the Zalalövő Primary School, Zalalövő Borostyán Kindergarten and Mini Kindergarten, ambulance station, health center, post office, and other shops serve the settlement. There is an industrial park in the northern outskirts of the town, where several companies provide work for the population of the area. Zalalövő is an open, developing town, the colorful and meaningful cultural life of which is provided by the "Salla" Cultural Center and Library in addition to civil organizations. The mayor of the settlement: Antal Gyarmati

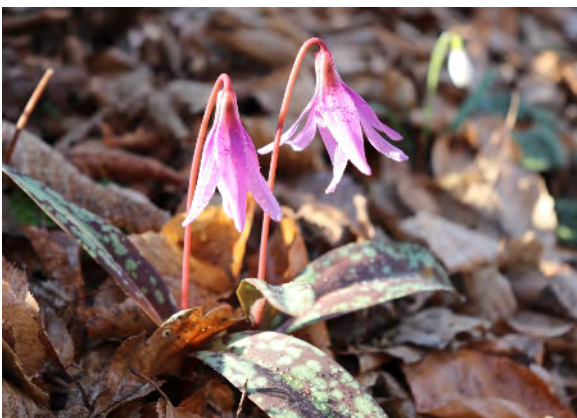
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Szent László templom; Légifotó a városról; Zalalövő madártávlatból; Önkormányzat épülete; I.világháborús emlékmű; Salla Művelődési Központ; Borosán völgy; II.világháborús emlékmű; Salla kiállítóhely; Kakasmandikó; Tájház; Tiszta szoba a tájházban; Salla kiállítóhely belső; Borostyán-tó; Látkép a Patakai hegyről; 86-os elkerülő út

ZALALÖVŐ

ZALALÖVŐ

ZALASZENTGYÖRGY

Zalaegerszegtől nyugatra 13 km-re, a 76-os közöttől néhány kilométerre, a Zala három teraszszintjén helyezkedik el. Nevét a Zala folyóról és a templom védőszentjéről, Szent Györgyről kapta.

Az első írásos feljegyzések 1326-ból származnak. Ebben az időben a Reszneky család adományozott birtoka volt, még Szentgyörgy néven említik. Később a falut a Zala névvel hozzák összefüggésbe, így alakult ki jelenlegi neve.

A községet külterületén északi irányban halastavak, míg délről a Zalaegerszeget és Zalalövőt összekötő „világító” Zala-völgyi kerékpárút öleli. A falu keleti kapujában, a kerékpárút és vasútállomás közvetlen szomszédságában a Testvértelepülési parkba érkezik a látogató. Virágos zöldterületeink, a kultúrház, az óvoda és orvosi rendelő, az útszéli kőkeresztek, a sportpálya mellett a Hősi emlékmű, a Harangláb környezetében díszítik a falut. Zalaszentgyörgy nyugati határában az Árpád-kori, román stílusú templom áll a temető kertben. Míves kapuja, belső kőmunkái és jó állapotban fennmaradt és restaurált falfreskói méltán Zala megye egyik legszebb Árpád-kori templomává avatják. Zél-pusztán szintén műemléki körkáporna, a település központjában pedig a helyreállított és étellel teli tájház portája és kiállításai kiemelt fontosságúak.

A település közterületei, közlekedési infrastruktúrája, a közösségi terei és közösségei a jövő fejlesztési fókuszai. Emellett kiemelten fontos célja fejlesztéseinknek a lakókörnyezet- és lakótelek-fejlesztés.

A település polgármestere: Kovács Dezső

It is located 13 km west of Zalaegerszeg, a few kilometers from road 76, on the three terrace levels of Zala. It was named after the Zala river and the church's patron saint, St. George.

Its first written mentions date from 1326. At that time, it was a donated property of the Reszneky family, it was at that time referred to as Szentgyörgy. Later, the village was associated with the name Zala, which is how its current name was formed.

The village is surrounded by fishing ponds in the northern direction, while the "illuminated" Zala Valley bicycle path connecting Zalaegerszeg and Zalalövő embraces it from the south. At the eastern gate of the village, in the immediate vicinity of the bicycle path and the railway station, the visitor arrives at the Sister Settlement Park. Our flowery green areas, the cultural center, the kindergarten and doctor's office, the roadside stone crosses, the sports pitch, the Heroes' monument and the Bell Tower decorate the village. At the western border of Zalaszentgyörgy, the Árpád-era, Romanesque-style church stands in the cemetery garden. Its ornate gate, internal stonework and well-preserved and restored wall frescoes deservedly make it one of the most beautiful Árpád-era churches in Zala County. A monumental round chapel at Zél-pusztá, and the building and exhibitions of the restored and lively folk house in the center of the settlement are of particular importance.

The settlement's public areas, transport infrastructure, public spaces and communities are the focus of development for the future. In addition, a particularly important goal of our developments is the improvement of the living environment and residential plots.

The mayor of the settlement: Dezső Kovács

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Tópart; Látkép a faluról; Kultúrház; '56-os emlékmű; Kőkereszt; Tájház; Zalaszentgyörgy madártávlatból; Katolikus templom; Tájház belülről

ZALASZENTGYÖRGY

ZALASZENTGYÖRGY

ZALASZENTJAKAB

Nagykanizsától 15 kilométerre keletre, a 7-es főúttól 2,5 kilométerre délre fekszik, a Galamboktól Nagykanizsa déli külterületéig vezető 6832-es út mentén. A hazai vasútvonalak közül a települést a Székesfehérvár–Gyékényes vasútvonal érinti, melynek egy megállási pontja van itt: Zalaszentjakab vasútállomás.

A helység első írásos említése 1329-ben történt Zenthjakab formában. A bibliai próféta nevéből alakult ki a magyar Jakab név. A Zala előtag a megyére utal. A 12. század végén és a 14. század közepén Chernel comes és utódai tulajdona. Ebből az időszakból nagyon keveset tudunk a falu életéről, elsősorban csak a létezéséről szólnak a források. A település sokat szenvedett a török támadásaitól. 1644-ben is csak pusztafaluról beszélnek a levéltári adatok.

Vontatottan települhetett be, mert csak 1750-től szerepel az adóösszeírásokban.

1754-ben a falu mellett található régi templom romjairól olvashatunk a forrásokban. A templom feltehetően a 14. század első felében már fennállt. Új templomát 1986-ban szentelték föl.

A feljegyzések szerint 1765-ben működött két forgómalom, rendelkezett kevés legelővel a település, és egy egész telekhez 20 hold szántó és 8 szekér rét tartozott.

A falu fejlődésére jó hatással volt az 1860-as évek vasútépítése, ez alapvetően megváltoztatta lehetőségeiket.

Zalaszentjakab címere zöld színű, álló pajzs formájú, közepén ezüstpólya. A pajzsfőn lebegő, stilizált ezüst búzakalász, egymást keresztező arany kasza és cséphadaró jelképekkel. Az ezüst pólya a Zala folyó nevére utal, ez a beszélő címer előtagja is, de jelképezi a falut át-szelő patakot és a vasutat is. Az arany búzakalász erősíti a település mezőgazdasági vonatkozásait, a termékenység, a bőség szimbóluma. Szent Jakab ábrázolása egyértelműen az idős apostolra utal, akit vándoröltözetben (köpeny, kalap, bot és a vándorkagyló) ábrázoltak. Megjelenik még a szent attribútumaként a kagyló külön is. A színek a heraldika színei, a mázakkal szabályszerűen váltakozva szerepelnek, használatuk utal a település természeti környezetére, jellegzetességére.

A Zalaszentjakabi Egyházközség ugyancsak Galambok eredeti filiái közé tartozik.

A település polgármestere: Molnár József

It is located 15 kilometers east of Nagykanizsa, 2.5 kilometers south of highway 7, along road number 6832 leading from Galambok to the southern outskirts of Nagykanizsa. Among the domestic railway lines, the settlement is served by the Székesfehérvár–Gyékényes railway line, which has a single stop here: Zalaszentjakab railway station.

The first written mention of the locality was in 1329 in the form Zenthjakab. The Hungarian name Jakab originates from the name of the biblical prophet. The prefix Zala refers to the county. At the end of the 12th century and in the middle of the 14th century, it was owned by Chernel comes and his successors. We know very little about the life of the village from this period, mainly the sources only talk about its existence. The settlement suffered a lot from Turkish attacks. Even in 1644, the archival data only speak of a deserted village. It may have settled in slowly, because it is only listed in the tax censuses from 1750. In 1754, we can read about the ruins of the old church next to the village in the sources. The church probably already existed in the first half of the 14th century. Its new church was consecrated in 1986.

According to the records, two rotary mills were operating in 1765, the settlement had little pasture, and an entire lot included 20 jugers of arable land and 8 carts of meadow.

The development of the village was greatly influenced by the construction of the railway in the 1860s, which fundamentally changed their opportunities.

Zalaszentjakab's coat of arms is green, in the shape of a standing shield, with a silver band in the middle. A stylized silver ear of wheat floating on the chief of the shield, with intersecting golden scythe and flail symbols. The silver band refers to the name of the Zala river, it is also the prefix of the canting arms, but it also symbolizes the stream that crosses the village and the railway. The golden ear of wheat strengthens the agricultural aspects of the settlement, it is a symbol of fertility and abundance. The depiction of St. James clearly refers to the old apostle, who was depicted in wanderer's clothing (cloak, hat, staff and the mussel). The shell also appears separately as an attribute of the saint. The colors are the colors of heraldry, regularly alternating with the glazes, their use refers to the natural environment and characteristics of the settlement.

The Zalaszentjakab parish is one of the original branches of the parish of Galambok.

The mayor of the settlement: József Molnár

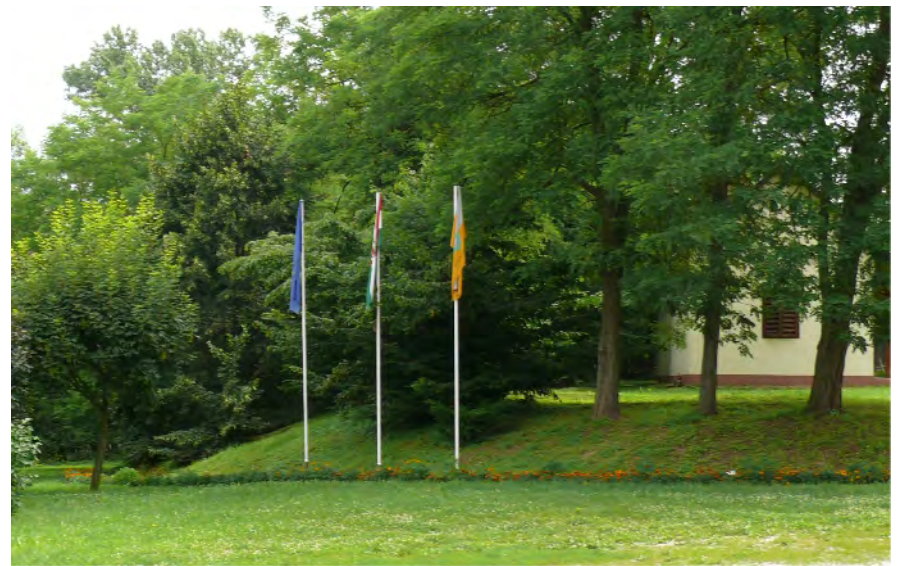
A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Önkormányzat épülete; Római katolikus templom; II. világháborús emlékmű; Magántulajdonban lévő házak; Harangláb és I. világháborús emlékmű; Petőfi utcai buszmegálló; Park; Idősek napi rendezvény; Buszmegálló; Park;

ZALASZENTJAKAB

ZALASZENTJAKAB

ZALASZOMBATFA

A Zala megyei Zalaszombatfa a Lenti járásban, a szlovén határ közelében fekszik, Hetés tájegység aprófalvas településeinek egyike. A község főúton Lenti város irányából érkeve a 86-os és a 75-ös utak találkozásánál lévő rédicsi körforgalom egyik kijáratán elindulva közelíthető meg.

A Göcsejtől néprajzi és földrajzi értelemben is elkülönülő, a mai Szlovéniába is átnyúló Hetés és benne Zalaszombatfa vízben, fában, legelőkben gazdag, sík, mocsaras területeivel mindig is biztonságos, élhető terület volt lakosai számára. A csapadékban gazdag éghajlat és elhelyezkedés változatos élővilágnak, számos ritka és védett állat- és növényfajnak ad otthont.

A falu első írásos említése „Zombatháza” néven egy 1335. évi oklevél szövegében található. A tájegység zártságához történelmi okok is hozzájárultak. A határsávban fekvő települések megközelítését korábban megnehezítették, fejlődésük elé számos akadályt gördítettek. Így viszont megmaradhatott a korábbi faluszerkezet, a 100 éves házak, az archaikus paraszti kultúra számos eleme. Az elszigeteltség nyugalmas életet ad az itt élőknek és az újonnan betelepülőknek, izgalmas, felfedezni való helyszínt a turizmusban résztvevőknek. Zalaszombatfa állandó lakosainak száma 2021-ben 54 fő. A falu központjában áll az 1934-ben a falusiak által emelt Péter és Pál-kápolna, amelyet a katolikus egyház 2022-ben teljes körűen felújított. A településen az egyedülálló néprajzi értéket képviselő hetési pólyásbaba alakú keresztelői kalácsról mintázott köztéri kerámiaszobor áll. A korábban falusi iskolaként működő épületben jelenleg 24 férőhelyes turistákat váró közösségi szálláshely működik. Gondozott parkjában kis halastó, pihenőhelyek, padok találhatók. A temetőnél és a faluban is láthatóak szép kőkeresztek. A Fumuház udvarában álló kisebb épületben található az a Hetési Szóttos Gyűjtemény, ahol szerencsés módon valódi szövőműhely is működik, így a turisták és a tanulni vágyók négy hagyományos vászonszövésre alkalmas szövőszéket is megcsodálhatnak, vagy akár ki is próbálhatnak.

Az elmúlt években számos fejlesztés történt a faluban. A Magyar Falu Programnak és más nyertes pályázatoknak köszönhetően megépült a faluházhoz kapcsolódó fedett rendezvénytér, majd két belterületi útszakasz kapott új aszfaltburkolatot.

Az itt élőknek kéthetente orvosi ellátásra is lehetőségük van, mozgóbolt és postai szolgáltatás is segíti az életüket. A faluházban könyvtári szolgáltatás is működik. A település évente ismétlődő, számos résztvevőt bevonó kulturális ünnepei mellé - mint a falunap, idősek napja - igyekeznek felkutatni régi, és alapítani új, megünneplésre, a közösséget összefogó alkalmakat. Ilyen a már jó néhány éve megtartott adventi gyertya-gyújtás, az elmaradhatatlan májusfaállítás, a karácsonyi „Halászlé Party” vagy a falunap programjai között megtartott kapálógép hajtott kistraktoros, jelmezes verseny, a „Flúgos Futam”. A minden májusban megrendezésre kerülő „Hetés Vendégül Lát” gasztronómiai fesztiválnak egyik állomása Zalaszombatfa. A szervezők minden program során nyitott kapuval várják az érdeklődőket. Az épített örökség megőrzése tekintetében példamutató a település. Egy ötven fős település tovább élése nagyban függ a közössége működésétől. Az elkövetkező években meg kell találnunk a módját, hogy az újonnan betelepülőket és a hagyományait őrzőket közel hozzuk egymáshoz, felébredszük bennük a kíváncsiságot egymás kultúrája iránt. Az elkövetkező években remélhetőleg egyre több család találja majd meg itt a boldogulását.

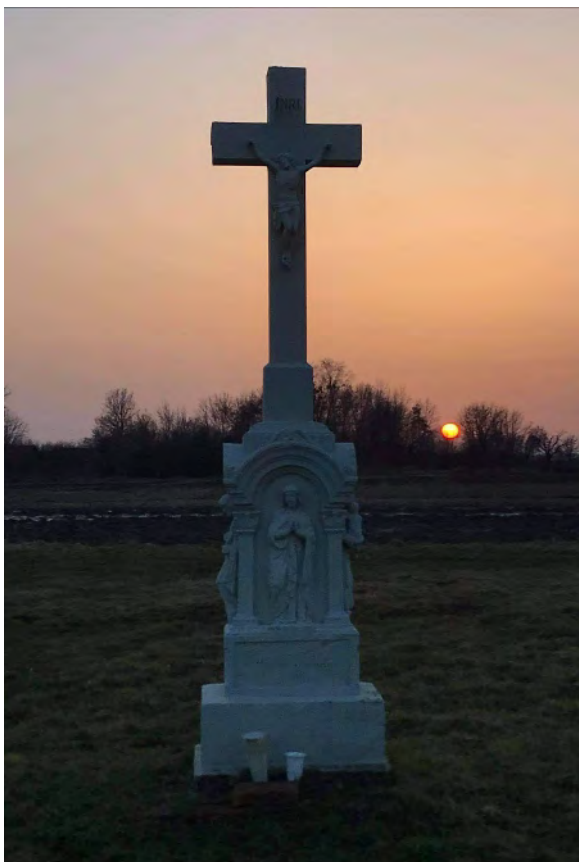
A település polgármestere: Szabó Zoltán

Zalaszombatfa in Zala County is located in the Lenti district, near the Slovenian border, and is one of the small villages of the Hetés landscape unit. The village can be reached via main road by taking one of the exits of the Rédics roundabout at the junction of roads 86 and 75 from the direction of the town of Lenti. Separated from Göcsej both ethnographically and geographically, Hetés, which extends into today's Slovenia and Zalaszombatfa in it, has always been a safe and livable area for its inhabitants, with its flat, swampy areas rich in water, wood and pastures. The rainfall-rich climate and location are home to a diverse wildlife and many rare and protected animal and plant species. The first written mention of the village under the name "Zombatháza" can be found in the text of a charter from 1335. Historical reasons also contributed to the isolation of the landscape unit. Access to the settlements in the border strip was previously made difficult, and many obstacles were placed in front of their development. In this way, the former village structure, the 100-year-old houses, and many elements of the archaic peasant culture could be preserved. The isolation gives a peaceful life to the people who live here and to the new settlers. An exciting place to explore for those involved in tourism. The number of permanent residents of Zalaszombatfa in 2021 is 54. In the center of the village stands the Peter and Paul's chapel, built by the villagers in 1934, which was completely renovated by the Catholic Church in 2022. In the settlement, there is a public ceramic sculpture modeled after the christening cake in the shape of a Hetés swaddled doll, representing a unique ethnographic value. The building, which used to be a village school, currently houses a 24-bed community accommodation for tourists. Its well-kept park has a small fish pond, rest areas, and benches. Beautiful stone crosses can be seen at the cemetery and in the village. The Hetés Weaving Collection is located in a smaller building in the courtyard of the Fumuház, where fortunately there is also a functioning weaving workshop, so tourists and those who want to learn can admire or even try out four traditional looms suitable for weaving linen. In recent years, many developments have taken place in the village. Thanks to the Hungarian Village Program and other winning tenders, the covered event space connected to the village hall was built, and two interior road sections received new asphalt pavement. The people who live here have the opportunity to receive medical care every two weeks, and a mobile shop and postal service also help their lives. There is also a library service in the village hall. In addition to the cultural celebrations of the settlement – such as the village day and the day of the elderly – they try to find old and establish new, more celebratory occasions that bring the community together. Such as the Advent candle lighting, which has been held for quite a few years now, the unmissable Maypole setting, the Christmas "Fish Soup Party" or the "Flúgos Futam" costume race with a small tractor driven by a cultivator, held among the programs of the village day. Zalaszombatfa is one of the stops of the 'Hetés Welcomes You' gastronomic festival, which takes place every May. The organizers welcome interested parties with open doors during all programs. The settlement is exemplary in terms of the preservation of built heritage. The survival of a settlement of fifty people largely depends on the functioning of its community. In the coming years, we must find a way to bring the new settlers and those who keep their traditions closer to each other, to awaken in them the curiosity about each other's culture. In the coming years, hopefully more and more families will find their happiness here. The mayor of the settlement: Zoltán Szabó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Útszéli kereszt a temető mellett, 1904-ben emelték; Péter és Pál Apostolok katolikus kápolna, 1934-ben épült; Kódisállásos ház, 1900 körül épült; Végi Istvánné hetési népviseletben; Szabó Zoltán polgármester köszöntőt mond a falunapon; Fumuház, közösségi szálláshely, a korábbi iskolaépületben a faluban (épült 1904-ben); Szóttos díszítésű üdvözlőtábla a falu elején; Falukemence (tervezte: Pekli Erika és Kósa Zoltán); Fumukalács-szobor (Balog Anita alkotása, 2010.); Szövőműhely és szóttos kiállítás; A helyi közösség; A fumu nevű keresztelői kalács felvágva

ZALASZOMBATFA

ZALASZOMBATFA

ZALAÚJLAK

Zalaújlak a Zalai-dombság délkeleti részén, a Kis-Balatontól kissé délnyugatra található. A zsáktelepülésre Csapi irányából érkezik az egyetlen bekötőút, a 75 127-es út, amely Zalasárszegen ágazik ki északnak a 7511-es útból.

Nagykanizsa irányából rendszeresen járnak autóbuszok ide.

Zalaújlak nevét 1259-ben említették először az írásos forrásokban Wilok, Wylak alakokban. A település a középkorban a veszprémi káptalan zalamerenyei uradalmának része volt. Az 1531-ben végzett összeíráskor 10 lakott, 15 szegény, 6 elhagyott, valamint három libertinus portáját írták össze.

A falu a török időkben többször is elpusztult. A falu pécsi vilajet defterében 1565-1566-ban 5 ház, a szigetváriéban 1571-ben 13 ház után adózott. Egy-egy török rajtaütés után a népkoldus maradt annyira, hogy még a káptalan is elengedte a kilencedet, pedig az egyházi földesúr kezdettől fogva nagy terheket rótt jobbágyaira. Gabonából és borból kellett szolgáltatást adniuk. A végvári harcok idején a falut – mivel a járandóságot a káptalan behajtani nem tudta – a kanizsai kapitányoknak adta bérbe. 1560-ban a komári kapitány el is foglalta, majd Szigetvár eleste után a település Zrínyi György birtokába került. A káptalan azonban 1589-ben panasszal fordult az udvarhoz, illetve a vasvári káptalanhoz, visszakövetelte javait. 1687-ben a Zalavár kapitánya megparancsolta a lakosságnak, hogy a nép hagyja el faluját, mert Plaquada felégeti, ezt meg is tette. Újlak a Kanizsa környéki falvakhoz hasonlóan pusztává vált.

Kanizsa felszabadulása, 1690 után a falu továbbra is a káptalané maradt, egészen 1945-ig. A lassan visszazállingózó lakosok háromévi mentességet kaptak az úrbéri szolgáltatások alól. Az 1697-ben végzett összeíráskor hét és negyed adózó portán 14 jobbágy és egy hazátlan zsellér művelte a szántókat és szőlőket, melyek egy részét benőtte az erdő.

Volt hat kaszás rétjük és erdejük. Kezdetben jelentős volt az állatállományuk is. A falut a Rákóczi-szabadságharc évei és a pestisjárvány is súlyosan érintették. Az 1753-as összeíráskor már ismét 59 család lakott itt, közülük újabban 15 telepedett le, 440 hold szántót, 172,5 kaszás rétet és 226 kapás szőlőt műveltek. A községben 59 magyar család élt. Lakosai a 18. században katolikus magyarok voltak. A jobbágyfelszabadításkor 22 úrbéres és 12 zsellértelek volt a településen. Sem tagosítás, sem rendezés, sem legelő-elkülönítés nem történt. A káptalan erdeje változatlan maradt, csak 1875-ben került kiosztásra 142 kh erdő. A 19. század második felében 200 kh rétet és erdőt Zalamerenyéhez csatoltak.

Zalaújlak 1925-ben a nagybakónaki körjegyzőséghez tartozott.

A település az Országos Kéktúra Útvonal része. A faluban kerékpárút is található, megtekinthető a templom és a közösségi ház.

A település polgármestere: Böröndi Ferenc

Fotók: Antal Zsolt Benedek

Zalaújlak is located in the southeastern part of the Zala Hills, slightly southwest of Kis-Balaton. The only access road to the cul-de-sac settlement comes from the direction of Csapi, road number 75 127, which branches off north from road 7511 at Zalasárszeg.

There are regular buses from the direction of Nagykanizsa.

The name Zalaújlak was first mentioned in written sources in 1259 in the forms Wilok, Wylak. In the Middle Ages, the settlement was part of the Zalamereny domain of the Veszprém chapter. In the census conducted in 1531, 10 inhabited, 15 poor, 6 abandoned, and three libertinus houses were registered.

The village was destroyed several times during the Turkish era. In 1565-1566, the village was taxed on 5 houses in the Pécs Vilayet, and on 13 houses in the Szigetvár Vilayet in 1571. After some Turkish raids, the people were left as poor as beggars to such an extent that even the chapter released the ninth tax, even though the ecclesiastical landlord imposed heavy burdens on his serfs from the beginning. They had to provide a service in the form of grain and wine. During the frontier battles, they leased the village to the Kanizsa captains, as the chapter could not collect the taxes. In 1560, the captain of Komár occupied it, and after the fall of Szigetvár, the settlement came into the possession of György Zrínyi. However, in 1589, the chapter filed a complaint with the court and the Vasvár chapter, demanding the return of its possessions. In 1687, the captain of Zalavár ordered the population to leave their village because Plaquada would burn it down, which he did. Újlak, like the villages around Kanizsa, became desolate.

After the liberation of Kanizsa in 1690, the village remained the property of the chapter until 1945. The slowly returning residents were granted a three-year exemption from services. At the time of the census conducted in 1697, in seven and a quarter tax paying houses 14 serfs and one stateless squire cultivated the fields and vineyards, some of which were overgrown by the forest.

They had six meadows for reaping and a forest. In the beginning, their livestock was also significant. The village was also severely affected by the years of the Rákóczi freedom struggle and the plague as well. At the time of the 1753 census, 59 families lived here again, 15 of them settled more recently, they cultivated 440 jugerums of arable land, 172.5 jugerums of meadow for reaping and 226 jugerums of vineyards. 59 Hungarian families lived in the village. In the 18th century, its inhabitants were Catholic Hungarians. At the time of the emancipation of the serfs, there were 22 lord-rented and 12 serf plots in the settlement. Neither division, arrangement, nor separation of pastures took place. The forest of the chapter remained unchanged, only in 1875 were 142 jugerums of forest distributed. In the second half of the 19th century, 200 jugerums of meadows and forests were annexed to Zalamereny.

In 1925, Zalaújlak belonged to the district notary office of Nagybakónak.

The settlement is part of the National Blue Trail. There is a bicycle path in the village, and the church and community center can also be visited.

The mayor of the settlement: Ferenc Böröndi

Photos by: Zsolt Benedek Antal

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Falu látkép szőlőhegyről; Hősi emlékmű; Templom belső képe; Erzsébet Királyné emlékfá; Falu látkép télen; Falu látkép nyáron; Templom nyáron; Templom télen; Fő utca téli látkép; Községi ház; Községi házban néprajzi gyűjtemény

ZALAÚJLAK

ZALAÚJLAK

ZEBECKE

Zebecke a Zalai-dombság délnyugati részén, a Cserta partján, Lentitől 15 kilométerre keletre fekszik. A község a Nova - Csömödér közti 7547-es út mentén található; a 7548-as út pedig Ortaházán keresztül Pákával biztosítja az összeköttetését. Zebeckére Lenti és Nova irányából járnak autóbuszok. A falutól nem messze található Ortaháza vasúti megállóhelye, a Rédics-Zalaegerszeg vasútvonalon.

A település közelében két tektonikai süllyedék metszi egymást. Az egyik az észak-déli irányú, jellegzetesen menedékes völgy, mely a Göcsej területét választja ketté. Ebben folyik a Közép-Zala vizeit összegyűjtő Cserta. A másik, az északkelet-délnyugati irányú, széles talpú völgy – a Zalai-dombság zömét határolja le a Göcsej vidékétől – valamikor, a vízrendezés előtt mocsaras, lápos vidék volt. Lassú folyású vize a Berek-patak völgyi vízválasztóval különül el a Tófej magasságában egy másik meridionális völgyben húzóódó Felső-Válickától.

Zebecke első okleveles említése 1328-ból való. Már 1389-ben a falu Páka filiája, a feljegyzés szerint Alsó- és Felső-Sebecke településeket említenek.

A területet 1399-ben, valószínű Zebeckét is, a Bánffyak szerzik meg. A Mátyás halála utáni időben változik a tulajdonosa, 1496-ban az Erdődy család szerezte meg, s a hódoltság korában is a kezükben maradt.

A török időben meglehetősen gyakran szenvedte a falu lakossága a portyázó csapatok erőszakoskodásait. A közeli Páka és Szécsisziget palánkjá ugyan megvédte az oda menekülőket, és a mocsár is védelmet nyújtott, mégis csökkent a lakosság.

Az utolsó Bécs elleni török hadjárat idején a fő erőket támogató hordák feldúlták. A mocsaras helyen levő falut – melyet „Szebeczky” néven említenek – 1690-ben Eszterházy nádor birtokolta. A pusztává vált községet csak ekkor kezdték újjáépíteni. Török földesura Hagida Zed volt, neki évi nyolc, a szultánnak öt forintot fizettek, ezen kívül természetben is adóztak, és hosszú fuvarral, Kanizsára való szállítással is tartoztak. Kissziget és Zebecke együttes területe 135 hold szántó volt, melyből 78 volt művelve, a többi pusztá, műveletlen föld volt. 1778-ban a szombathelyi püspökség canonica visitato jelentése 134 hívőt számolt meg a pákai plébánia filiájában, az összes lakos 246 fő volt, mind magyar ajkú. A földek rosszak, nedvesek, a Cserta áradása gyakran károsítja. Akkoriban több száz fűzfát ültettek a vizenyős területek hasznosítására.

A múlt század végén építették meg a falu határát is érintő vasutat. Ez egyrészt javított a falu közlekedési-szállítási helyzetén, másrészt a lakosság mobilitását is növelte. A modern közigazgatás megszervezése után előbb a novai járáshoz tartozó kisközség a pákai körjegyzőséghez tartozott, 1922-ben, amikor az ortaházait megszervezték, Zebeckét ide csatolták.

A község arculata története folyamán sokat változott. Mégis a mai napig megsemmisíthető a század eleji magyar falu településszerkezete.

A település polgármestere: Kereszturi József

Zebecke is located in the southwestern part of the Zala Hills, on the banks of the Cserta, 15 kilometers east of Lenti. The village is located along road 7547 that goes between Nova and Csömödér; and road 7548 connects it with Páka via Ortaháza. Buses go to Zebecke from the direction of Lenti and Nova. Not far from the village is the Ortaháza railway station, on the Rédics-Zalaegerszeg railway line.

Two tectonic depressions intersect near the settlement. One is the typically sheltered valley running north-south, which divides the Göcsej area into two. The Cserta, which collects the waters of Middle-Zala, flows in it. The other, the northeast-southwest direction, wide-bottomed valley - it separates the bulk of the Zala Hills from the Göcsej region. It was once a swampy, marshy region before the water management. Its slow-flowing waters of the Berek stream is separated from Felső-Válicka in another meridional valley at the height of Tófej by the valley watershed.

The first documented mention of Zebecke dates from 1328. As early as 1389, the village was a branch of the church in Páka, records mention the settlements of Alsó- and Felső-Sebecke.

In 1399, the Bánffys acquired the area, probably including Zebecke itself. After the death of King Mathias, its owner changed; it was acquired by the Erdődy family in 1496, and it remained in their hands even during the age of Turkish subjugation.

During the Turkish era, the population of the village suffered quite often from the violence of raiding troops. Although the palisades of nearby Páka and Szécsisziget protected those fleeing there, and the marsh also provided protection, the population nevertheless decreased.

During the last Turkish campaign against Vienna, the settlement was ravaged by the hordes supporting the main forces. The village located a swampy area - referred to as 'Szebeczky' was owned by Palatine Eszterházy in 1690. Only then did they begin to rebuild the village, which had become desolate. The Turkish landlord was Hagida Zed, he was paid eight forints a year and the sultan five forints, in addition to this they also paid taxes-in-kind, and they also owed a long haul to Kanizsa. The combined area of Kissziget and Zebecke was 135 jugerums of arable land, of which 78 were cultivated, the rest was bare, uncultivated land. In 1778, the canonica visitato report of the bishopric of Szombathely counted 134 believers in the parish branch of Páka, the total population was 246, all Hungarian-speaking. The lands were bad and wet, and the floods of the Cserta often damaged it. At that time, hundreds of willow trees were planted to utilize the wetlands.

At the end of the 19th century, a railway was built that touches the outskirts of the village. On the one hand, this improved the traffic and transportation situation of the village, and on the other hand, it also increased the mobility of the population. After the organization of the modern public administration, the small village belonging to the Nova district and to the Páka joint notary. In 1922, when the one in Ortaháza was organized, Zebecke was attached here.

The looks of the village changed a lot during its history. Nevertheless, the settlement structure of the Hungarian village from the beginning of the century can still be seen today.

The mayor of the settlement: József Kereszturi

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Zebeckei utcakép; Önkormányzat épülete; Háborús emlékmű; Útszéli hálaadó kereszt; Harangláb; Gémeskút a falu határában; Kőangyal; Utcaképek

ZEBECKE

ZEBECKE

TARTALOM

AJÁNLO – DR. PÁL ATTILA / 5
ELŐSZÓ – SÁRI ANDREA / 7
TELEPÜLÉSEK / 8
ALIBÁNFA / 9
ALSÓNEMESAPÁTI / 12
ALSÓPÁHOK / 15
ALSÓSZENTERZSÉBET / 18
BAGLAD / 21
BALATONGYÖRÖK / 24
BARLAHIDA / 27
BECSVÖLGYE / 30
BELSŐSÁRD / 33
BEZERÉD / 36
BÖDE / 39
BÖDEHÁZA / 42
CSAPI / 45
CSÖMÖDÉR / 48
CSÖRNYEFÖLD / 51
DOBRI / 54
FELSŐSZENTERZSÉBET / 57
FITYEHÁZ / 60
GÁBORJÁNHÁZA / 63
GOSZTOLA / 66
GYENESDIÁS / 69
HAHÓT / 72
HERNYÉK / 75
HÉVÍZ / 78
IKLÓDBÖRDŐCE / 81
KÁNYAVÁR / 84
KARMACS / 87
KERECSENY / 90
KERKAFALVA / 93
KERKAKUTAS / 96
KERKASZENTKIRÁLY / 99
KESZTHELY / 102
KISGÖRBŐ / 105
KISKUTAS / 108
KISTOLMÁCS / 111
KISSZIGET / 114
KUSTÁNSZEG / 117
KÜLSŐSÁRD / 120
LENDVADEDES / 123
LENDVAJAKABFA / 126

TARTALOM

LETENYE / 129
LOVÁSZI / 132
MAGYARSZERDAHELY / 135
MÁROKFÖLD / 138
MIHÁLD / 141
MIKEKARÁCSONYFA / 144
MISEFA / 147
MOLNÁRI / 150
MURAKERESZTÚR / 153
NAGYKANIZSA / 156
NAGYKAPORNAK / 161
NAGYLENGYEL / 164
NAGYPÁLI / 167
NAGYRÉCSE / 170
NOVA / 173
ORTAHÁZA / 176
PÁKA / 179
PETHŐHENYE / 182
PETRIVENTE / 185
PÖRDEFÖLDE / 188
RÉDICS / 191
REZI / 194
SEMJÉNHÁZA / 197
SORMÁS / 200
SÖJTÖR / 203
SZÉCSISZIGET / 206
TEKENYE / 209
TÓFEJ / 212
TORNYSZENTMIKLÓS / 215
TÓTSZERDAHELY / 218
TÜRJE / 221
ÚJUDVAR / 224
VÁLLUS / 227
VASBOLDOGASSZONY / 230
VONYARCVASHEGY / 233
ZALAEGERSZEG / 236
ZALAIGRICE / 241
ZALAISTVÁND / 244
ZALAKAROS / 247
ZALALÖVŐ / 250
ZALASZENTGYÖRGY / 253
ZALASZENTJAKAB / 256
ZALASZOMBATFA / 259
ZALAÚJLAK / 162
ZEBECKE / 265

IMPRESSZUM

Felelős szerkesztő
Sári Andrea

Szöveg, fotók
A magyar nyelvű szöveget és valamennyi fotót a kötetben szereplő települések önkormányzatai
bocsátották rendelkezésre.
A fotókat az önkormányzatok hozzájárulásával szerkesztettük a kötetbe.

Magyar nyelvi lektor, korrektor
Dr. Majoros Lajos

Angol fordítás
Viola Bence & Exalon Fordítóiroda

Grafika
Vincze László

A borítón szereplő fénykép Balatongyörökön készült, felhasználva az önkormányzat engedélyével.

ISBN 978-615-6523-00-6

Készült a *Dono Te Libro* Kiadó gondozásában.
2022.

Nyomdai munka:
Center-Print Nyomda Kft., Debrecen.

E festői dombvidék zöldellő erdei pihenést, horgászvizei és nemes vadállománya kikapcsolódást, múzeumi és műemlékei a felfedezés örömét, tavai és fürdői felüdülést és gyógyulást, sokszínű rendezvényei, finom borai és étkei pedig felejthetetlen élményt nyújtanak az itt élőknek és az ide látogatóknak egyaránt.

Büszkék lehetünk a Kis-Balaton csodálatos madárvilágára, a Festetics-kastélyra és pompás kiállításaira, Európa legnagyobb természetes gyógyvízű tava Hévízen, az ország első falumúzeumára Zalaegerszegen.

Termálvizekben bővelkedő megyénkben páratlan élményt és változatos szolgáltatásokat kínálnak gyógy-, termál- és élményfürdőink.

A kiadvány képei ugyan statikus pillanatokat örökítenek meg, de mögöttük ott vannak az egymásért, településükért tenni kész emberek és alkotó közösségek, a múlt emlékeit félve őrző gondoskodás, a jövőnkét megalapozó hagyományaink tisztelete.

Dr. Pál Attila

elnök

Zala Megyei Önkormányzat

9 786156 523006